

ČÁST I.

POJMY A ZNAČKY

HLAVA 1.

POJMY.

1. **Střelba přímá** (střelba s přímým zaměřením) je střelba, při níž střelec cíl vidí a zameruje naň přímo.
Střelba nepřímá (střelba s nepřímým zaměřením) je střelba, při níž střelec cíl nevidí a zameruje naň pomocí odměrného bodu. Může být pozorovaná nebo nepozorovaná.
Střelba zajištěná je střelba, pro kterou byl směr a náměr zajištěn předem tak, aby mohla být spuštěna kdykoliv, i když cíl není vidět (noc, mlha, dým a p.).
Svah přivrácený je terén, který stoupá ve směru vlastní střelby.
Svah odvrácený je terén, který klesá ve směru vlastní střelby.
Dálky malé jsou do 600 m, střední do 1200 m, velké nad 1200 m
Palebné stanoviště je místo, odkud zbraň střílí, nebo které je pro střelbu zbraně připraveno.
Záměnné stanoviště je připravené palebné stanoviště, jehož použijeme, nechceme-li (pro utajení) nebo nemůžeme-li (pro postřelování) střílet ze zvoleného palebného stanoviště.
Palebné postavení je prostor palebných stanovišť jednotky těžkých kulometů, doprovodných zbraní, dělostřelectva nebo skupení lehkých kulometů.
Vyčkávací postavení je prostor, v němž jednotka vyčkává rozkaz k zaujetí připraveného palebného postavení nebo rozkaz pro další pohyb.
2. **Palebný úkol** je časově a prostorově vymezená palebná činnost zbraně. Může být hlavní, když jeho plnění má přednost před ostatními úkoly, vedlejšími.
Manévr palbou je přenášení palby z cíle na cíl. Soustředění palby je souhrn paleb několika zbraní střílejících současně na jeden cíl. Přepad palbou je nenadálé napadení nepřítele krátkou vydatnou palbou.
Rozvrh palby je prostorové a časové uspořádání paleb zbraní jednotky a zbraní působících v její prospěch.
Palba zabraňovací je palba, která má nepřítele zabránit průchod určitou komunikací nebo místem.
Palba rušivá je palba, která má nepřítele rušit v jeho činnosti, hlavně při pohybech a pracích a znepokojovat při pobytu v určitém místě.
Palba přípravná je souhrn paleb před útokem, které mají zničit překážky, úkryty a bojové prostředky nepřítele nebo jej alespoň umlčet a tím usnadnit vyrazení a provedení útoku.
Palba přímé podpory je dělová palba položená na cíle blízké vlastní pěchotě, které buď brzdí nebo ohrožují její bojovou činnost.
Palba ochranná je dělová palba prodlužující palbu přímé podpory na místa, z kterých nepřítel působí nebo může působit palbou, pohybem nebo pozorováním do prostoru, v němž pěchota útočí.
Palba proti přípravám je palba, jejímž účelem je způsobit nepříteli ztráty a porušit jeho sestavu, dříve než vyrazí k útoku, a tím mu vyrazení znemožnit aneb alespoň znesnadnit.
Palba přehradná je palba palebné jednotky, která má nepřítele zabránit přechod přes určitý pruh terénu.
Bezpečnostní pásmo je prostor, do něhož nemůže pěchota vkročit bez nebezpečí, že bude

ohrožena palbou zbraní ji podporujících.

3. **Situace** je stav jednotky vlastní nebo nepřátelské se zřetelem k její sestavě, umístění, poměru k sousedním jednotkám, nepříteli a k její mravní, tělesné, hmotné a početní hodnotě.

Manévr je způsob, jak velitel použije svých prostředků, aby splnil daný úkol. Záleží v časové a prostorové kombinaci směrů a prostředků.

Obchvat je manévr, v němž působíme proti křídlu, do boku neb i do týlu nepříteli. Může být jednostranný neb oboustranný.

Průlom je manévr, v němž působíme proti četi nepříteli a jehož účelem je prorazit nepřátelské obranné postavení, vytvořit v něm mezeru a proniknout do týlu nepříteli.

Úmysl je vyjádření velitelské představy o základních rysech manévru bez zmínky o sestavě a prostředcích.

4. **Hlavní nápor** jest úsilí vedené většinou prostředků jednotky na prostor, považovaný velitelem za nejdůležitější nebo nejvýhodnější pro zdar útoku.

Cíl je prostor, kterého má jednotka svým Postupem dosáhnout. Je určován předním okrajem tohoto prostoru. Je-li dáno několik cílů, označují se čísly 1. cíl, 2. cíl, atd.

Údobí útoku je část útoku, směřující k dosažení cíle, jehož možno dosáhnout beze změny úsilí, směru nebo pásma činnosti útočící jednotky.

Východiště útoku je pásmo terénu, z něhož jednotka vyráží k útoku. Je určováno předním okrajem tohoto pásma.

5. **Obranné postavení** je pásmo terénu, obsazené nebo připravené k obsazení, na němž se jednotka rozloží. k obraně do šířky i do hloubky. Může být opevněné nebo neopevněné. Rozeznáváme hlavní obranné postavení, postavení předních stráží, druhé, třetí postavení a p.

Obranné pásmo je část obranného postavení, tvořená pruhem terénu, rovnoběžným s frontou. Podle umístění a účelu rozeznáváme pásmo pozorovací, pásmo odporu, hlavního odporu, střední a záchytné.

Těžiště obrany je prostor, jehož ztráta by nejvíce ohrozila manévr obráncův.

Oblast je prostor bráněný vyšší jednotkou.

Úsek je část obranného postavení, omezená do šířky, Podle jednotky rozeznáváme úsek družstva, čtyři, roty, praporu a pluku.

Ohnisko odporu je obranné postavení jednotky, které může být bráněno na všechny strany, i když bylo obklíčeno.

6. **Sestava** je prostorové uspořádání jednotky neb jednotek k určitému účelu.

Sled je část dané sestavy, tvořená jednou nebo více jednotkami umístěnými vedle sebe. Sledy jsou od sebe odděleny vzdálenostmi.

Zasazená jednotka je jednotka, která plní určitý bojový úkol.

Záloha je jednotka, která neplní ještě určitý bojový úkol a jejíž použití je vyhrazeno veliteli, který ji do zálohy určil, anebo veliteli nadřízené jednotky.

Malé jednotky jsou jednotky do roty v to.

7. **Zvědy** jsou vyhledávání zpráv k účelům strategickým pro potřebu vyšších velitelství.

Přezvědy jsou vyhledávání zpráv k účelům taktickým pro potřebu vyšších jednotek anebo samostatných skupin a oddílů.

Průzkum je podrobné vyhledávání zpráv k taktickým účelům pro potřebu jednotek v boji a oddílů zajišťovacích, anebo zjišťování zpráv o terénu, komunikacích a p.

Hlídky je pohyblivá částice o několika vojínech, nejvýše četa, vyslaná za účelem průzkumu, zajištění nebo styku.

8. **Styk** je souhrn opatření, která zajišťují součinnost jednotek a zbraní pracujících k dosažení

společného cíle.

Spojení jest uskutečnění styku pojítka.

Pojítka jsou prostředky, kterými se dodávají rozkazy, hlášení a zprávy z jednoho místa na druhé.

Stanoviště velitelství (SV.) je místo, kde je umístěna většina orgánů velitele. Až do velitelství praporu bývá shodné s bojovým stanovištěm.

Bojové stanoviště (BS.) je místo, na němž velitel dlí, aby vedl boj. bývá shodné s pozorovatelnou.

Osa přemístění je dráha, podél níž jde velitel z jednoho svého stanoviště na nové. Je pro pohyb velitele nebo jeho orgány závazná. Bývá shodná se spojovací osou.

Spojovací osa je osa zpravidla kolmo k frontě, na niž jsou soustředěna pojítka. Je zpravidla shodná s osou přemístění.

Spojovací příčka je příčka rovnoběžná s frontou, podél níž jsou pojítka spojující sousední velitelství, pozorovatelnou a jednotky mezi sebou.

HLAVA 2.

ZNAČKY.

ČÁST II.

PĚCHOTA JAKO HLAVNÍ ZBRAŇ.

HLAVA 1.

VLASTNOSTI PĚCHOTY.

- 10.** Pěchota je hlavní zbraň. Plní nejdůležitější a nejtěžší úkoly v boji a rozhoduje jej tím, že ničí nepřítele, dobývá terénu a drží. jej proti nepříтели.
- Pěchota je jediná zbraň schopná bojovat palbou a pohybem od začátku až do konce, v každém terénu, za každého počasí, ve dne i v noci, v plynu, v kouři i zamlžení. Je základní a nejpočetnější složkou vyšších jednotek. Podle ní se zakládá jejich boj a řídí činnost ostatních zbraní. Ty jsou určeny k tomu, aby pracovaly v její prospěch. Žádná ji nemůže nahradit v celé její úloze.
- 11.** Při překvapení, při střetnutí, v útoku proti nesouvislým odporům, proti špatně uspořádané palbě a proti otřesenému nepříтели má pěchota velkou útočnou sílu a může se dočasně obejít i bez podpory ostatních zbraní.
- Proti nepříтели s dobře uspořádanou palbou a v opevněném terénu má pěchota omezenou účinnost a potřebuje podpory dělostřelectva, útočné vozby neb i jiných zbraní.
- Ale ať je podpora ostatních zbraní sebe větší, nemůže nikdy odstranit překážky a odpory úplně. Pěchota je vždy nucena zbýlé odpory svými prostředky zdolat a boj rozhodnout.
- 12.** Pěchota velmi podléhá účinku palby a rychle se tělesně a duševně vyčerpává.
- Její podniky mají být proto dobře připraveny, podporovány a chráněny palbou ostatních zbraní, aby byla ušetřena neúspěchu a neúměrných i zbytečných ztrát.
- Před bojem má být ušetřena všeho, co ji vyčerpává, aby bylo v boji dosaženo její největší výkonnosti.
- Má být zasazena s rozvahou pro úkony jí úměrné a vystřídána včas, dokud není úplně vyčerpána.

HLAVA 2.

MRAVNÍ A TĚLESNA HODNOTA PĚCHOTY.

- 13.** Mravní síla pěchoty je nejpřednější podmínkou pro dobytí vítězství. Boj klade na každého pěšáka požadavky vystupňované na největší míru, neboť v boji je pěšák vydán nejvíce přímému působení palby nepřítele a často je odkázán sám na sebe. Aby vydržel toto napětí a překonal slabost, kterou v něm budí pud sebezachování, musí mít duši zocelenou citem povinnosti, obětovnosti, vlastenectví a smyslem pro čest.
- Mravní síla se projevuje kázní a vědomím povinnosti každého jednotlivce a jednotky.
- Tyto morální činitele doplňuje důvěra v sebe, v druhy a velitele. Důvěra v sebe plyne z důvěry ve své zbraně a ve svou vojenskou hodnotu. Důvěra v druhy vyplývá ze společné práce, společných cvičení a bojů; je podmínkou soudržnosti jednotek a základem jejich tradice. Důvěra ve velitele pramení z jejich příkladu a vojenské i mravní hodnoty; dává jednotce přesvědčení, že je vedena účelně, že činy jí ukládané jsou nutné a že oběti jí přinášené nejsou nadarmo.
- Mravní síly oživují činnost jednotek, nahrazují jejich počet, zvětšují jejich odvahu, posilují jejich vůli vytrvat, snášet útrapy a překonávat nebezpečí a ztráty.
- Mravní síla jednotky nesmí být zviklána dočasným místním neúspěchem, neboť jednotka musí pamatovat na vyšší a širší zájem celku.

Nepřítele nemá jednotka podceňovat; naopak má být přesvědčena o své hodnotě a být proniknuta vůlí zvítězit. Jsou to vždy mravní síly, které rozhodují o výsledku boje, neboť nakonec vítězí ti, kdož vytrvali. Jednotky nejsou poraženy, když utrpěly ztráty, nýbrž tehdy, když poklesly na duchu a samy se pokládají za poraženy.

14. Mravní hodnota pěchoty musí být podepřena její tělesnou zdatností. Válka a boj podrobují svými pochody, námahami, bděním a pracemi, prováděnými za jakéhokoli počasí, v jakémkoli terénu, za nepravdivých a někdy i nedostatečných životních podmínek, tělesné síly pěchoty nemalé zkoušce. Je proto nutno, aby účelným výcvikem byla pěchota všestranně otužována a pro tělesné výkony připravována.

HLAVA 3.

ZBRANĚ A TECHNICKÉ PROSTŘEDKY PĚCHOTY.

Stat'1.

Zbraně.

15. Pěchota je vyzbrojena puškou s bodákem, pistolí, lehkým a těžkým kulometem, ručním granátem, granátometem, pěchotním kanonem a minometem. Pěchotní kanon a minomet jsou zbraně doprovodné.
- Puška, lehký a těžký kulomet a pěchotní kanon se vyznačují plochou drahou střely, takže, střílíme-li v rovině do dálky 300 m, zasáhneme všechny polní nekryté cíle, ať jsou jakékoliv výšky; střílíme-li do dálky, 600 m, zasáhneme všechny cíle v rozměrech běžící postavy.
- Ruční granát, granátomet a minomet jsou zbraně se strmou drahou střely, takže lze jimi zasáhnout i kryté cíle, které nelze zasáhnout zbraněmi s plochou drahou střely.
16. Střelivo pro pušky, pistole, lehké a těžké kulometry působí jen tehdy, zasáhne-li střela přímo cíl. Miny a granáty jsou střelivo výbušné a působí nejen přímým zásahem, nýbrž i v určitém okruhu svými střepinami.
17. **Puška** se vyznačuje přesnou střelbou na malé dálky. Dobře vycvičený voják může z ní vystřelit až 10 mířených ran za minutu. Touto rychlostí může střílet nejvýše 4 minuty. Střílí-li asi 6 ran za minutu, může střílet časově neomezeně. Je to nejlepší osobní zbraň vojáka.
- Bodák je zbraň vhodná pro boj muže proti muži a nezbytná všude, kde můžeme náhle narazit na nepřítele (v noci, v porostlém terénu, v mlze a p.).
18. Pistole je zbraň vynikající velkou pohotovostí, přesností a účinností do dálky 50 m. Je výbornou zbraní v boji na nejmenší vzdálenosti.
19. Lehký kulomet je samočinná zbraň, jejíž palba je přesná na malé a dostatečně přesná i na střední dálky. Praktická rychlost střelby je až 200 ran za minutu. Touto rychlostí možno střílet po dobu nejvíce 2½ minuty, pak je nutno vyměnit hlaveň, aby vychladla. Normální střelba z lehkého kulometu je dávkami 3-5 ran; může též střílet jednotlivé rány a dávky až 20 ran. Je to lehká zbraň, která se dá snadno ovládat, může snadno měnit cíle, současně se pohybovat s čelním sledem pěchoty, střílet v chodu, prostřelovat a za vhodných podmínek i přestřelovat. Proti letadlům může účinně střílet do dálky 1000 m a do výšky 800 m. Pro tyto vlastnosti je lehký kulomet hlavní zbraní pěšího družstva.
20. **Těžký kulomet** je samočinná zbraň, jejíž palba je přesná na střední a dostatečně přesná i na velké dálky. Praktická rychlost střelby je až 400 ran za minutu. Touto rychlostí možno střílet po dobu nejvýše 2½ min. Střílíme-li v dávkách, můžeme z něho střílet delší dobu; při dávkách asi po 15-20 nábojích lze vystřelit asi 4000 nábojů. Pro svou váhu nemůže tak dobře zblízka sledovat postup pěchoty jako lehký kulomet. Jeho podstavec mu dovoluje udržet přesnost palby,

bezpečné prostřelování a přestřelování a proto méně časté přemísťování a snadnější zásobování střelivem. Přesnost palby a velká možnost změny cíle dovoluje dosáhnout velmi účinných soustředění, i když jsou zbraně rozptýleny. Nepřímá střelba mu umožňuje střílet ze skrytých palebných stanovišť. Proti letadlům může účinně střílet do dálky 1000 m a do výšky 800 m. Pro tyto vlastnosti je těžký kulomet hlavní zbraní velitele praporu.

21. **Ruční granát** se vrhá na blízké vzdálenosti, průměrně do 40 m. Účinný granát působí výbuchem a střepinami v okruhu až 15 m od místa výbuchu; vrhá se, zvláště při zteči, z kteréhokoliv stanoviště, i z odkrytého. Obranný granát působí střepinami v okruhu až 100 m od místa výbuchu; vrhá se jen z krytého stanoviště, zvláště v obraně, když nepřítel provádí zteč.
- Ruční granát je vhodnou zbraní pro boj zblízka a proti ukrytému nepříteli.
22. Granátomet střílí ruční granáty do dálky až 300 m. Nasazuje se na ústí hlavně pušky. Palby z granátometu se užívá zvláště tehdy, když pro bezpečnostní vzdálenost nemohou střílet doprovodné zbraně nebo dělostřelectvo. Největšího účinku se dosáhne soustředěním palby několika granátometů.
23. **Pěchotní kanon** se vyznačuje plochou drahou střely, poměrně velkou počáteční rychlostí a přesnou střelbou. Může střílet přímo i nepřímě. K střelbě se používá jednotného střeliva průrazného a nárazového. Poměrně malá váha způsobuje, že pěchotní kanon je dosti pohyblivý i v bojovém pásmu. Všechny tyto vlastnosti činí z něho protipancířovou zbraň zvláště způsobilou proti obrněným vozidlům.
24. **9 cm minomet** se vyznačuje velmi strmou a přesnou střelbou na dálku 600-1800 m (podle náplně). Největší rychlost střelby je 10-12 ran za minutu, průměrná rychlost 6 ran za minutu. Může střílet z krytého palebného stanoviště přes vlastní pěchotu na kryté cíle, proti kterým jsou zbraně s plochou drahou střely neúčinné. Mina působí při výbuchu ničivě v okruhu 10 m od místa výbuchu a prorazí strop úkrytu do tloušťky 50 cm (20 cm kulatiny, 30 cm hlíny). Rozložitelnost minometu na části, které vojáci mohou nést, rychlé složení a rozložení umožňuje mu následovat pěchotu v každé situaci a měnit svá palebná stanoviště. Zásobování střelivem, zvláště za pohybu, je pro jeho velkou váhu obtížné. Tyto vlastnosti činí z minometu zbraň zvláště způsobilou proti krytým cílům. Hodí se i ke střelbě plynovými a dýmovými granáty. Pro nesnáze v zásobování střelivem užije se ho jen proti cílům důležitým.

Stat'2.

Polní náčiní a náčiní nosného ženijního výstroje.

25. Pěchota má polní náčiní, které jí dovoluje provádět běžnou úpravu terénu, a náčiní nosného ženijního výstroje na práce odborné a většího rozsahu.
- K polnímu náčiní, které pěšák nosí s sebou, patří polní lopatka, topůrek a nůžky na drát.
- K nosnému ženijnímu výstroji patří náčiní s dlouhou násadou na práce zemní a dřevařské; nosí je s sebou jen zákopníci; pro ostatní jednotky je dodáváno zvlášť.

Stat' 3.

Výbušniny, dýmotvorné a mlhotvorné prostředky.

26. K ničení je pěchota opatřena trhavinami a rozněcovadly. Jsou soustředěny u technické roty a dopravovány na vozech, kárách anebo soumarech.
- K zastření pohybu, činnosti a předmětů zadýmováním a zamlžením používá pěchota dýmotvorných a mlhotvorných prostředků, které jsou jí zvlášť dodávány.

Stat' 4.

Ochranné prostředky proti bojovým plynům.

27. Pěchota má k ochraně jednotlivců proti bojovým plynům plynové masky. Pro speciální úkony (asanační skupiny, plynové hlídky, povětrnostní hlídky plynové služby a p.) má zvláštní výstroj.

Stat' 5.

Pojítka.

28. Pěchota má pro spojení tato pojítka:
spojky pěší, na koni, na kole a na motocyklu, někdy i poštovní holuby;
píšťalky a polnice;
osvětlovací pistole s raketami;
vytyčovací, vyznačovací a signální terče; vlajky a optické signální přístroje;
telefon, radiotelegraf a zemní telegraf.
Vlastnosti jednotlivých pojítek jsou uvedeny v předpise »Styk a spojení«.

Stat' 6.

Dopravní prostředky.

29. Pěchota má na dopravu těžších zbraní, munice, náčiní, výbušnin, pojítek, proviantu a materiálu různé druhy vozidel.
Vozidla pro zásobování a odsuny skládají její trény, jejichž složení a použití je uvedeno v předpise P-I-3.

HLAVA 4.

ORGANISACE PĚCHOTY.

30. Pěchota jest organisována v pěší pluky,
horské pěší pluky,
hraničářské prapory,
instrukční prapor a
cyklistické prapory.
Každá z těchto jednotek se dělí v menší jednotky, organisované podle výzbroje, prostředků a bojových úkolů.

31. **Pěší pluk** se skládá z velitelství pluku, z pomocné, technické a spojovací roty a 3 polních praporů.

Velitelství pluku: velitel a pomocné orgány (pobočníci, zpravodajský, zbrojní, plynový a ordonanční důstojník, velitel tělesového trénu, lékař, veterinář a důstojníci hospodářské služby).

Pomocná rota má četu velitelskou a plukovní hudbu. Velitelská četa obsahuje: velitelské družstvo (plukovní trubač, zpravodajský poddůstojník, pozorovací hlídka, ordonanční poddůstojník, jezdci, cyklisté, plynová hlídka, personál pro pobočníka a lékaře);

hospodářské družstvo (pomocný personál pomocné roty, hospodářské správy a velitele tělesového trénu, kuchaři a různí řemeslníci).

Technická rota se skládá

z pomocného družstva (roj velitelský a hospodářský),
z 2 čet zákopnických (po 3 družstvech),
z 1 čty minometné (2 minomety).

Spojovací rota má 1 čet plukovní a 3 čty praporní.

Plukovní spojovací četa obsahuje:

telefonní družstvo (1 roj ústředny a 2 roje staniční, každý s malou optickou signální stanicí);
radiotelegrafní družstvo (2 roje radiotelegrafní a 2 roje telegrafie zemní);
pomocné družstvo (pozorovatel a signalisté s vyznačovacími a signálními terči a s osvětlovacími pistolemi, jezdci, cyklisté, spojky a personál pro opravu přístrojů).

Praporní spojovací četa má:

telefonní družstvo (1 roj ústředny s malou optickou signální stanicí a soupravou vyznačovacích a signálních terčů a 2 roje staniční, z nich 1 s malou optickou signální stanicí);
roj telegrafie zemní;
roj pomocný (cyklisté a spojky s osvětlovací pistolí).

Polní prapor se skládá z velitelství praporu s pomocnou četou a z 3 pěších a 1 kulometné roty.

Velitelství praporu: velitel a pomocné orgány (pobočník, lékař a pomocník proviantního).

Pomocná četa má:

družstvo velitelské (praporní tubač, zpravodajský poddůstojník, pozorovací hlídka, ordonanční poddůstojník, spojky a personál pro pobočníka a lékaře);
družstvo hospodářské (velitel trénu, velitel muničního odřadu a ostatní pomocný personál).

Pěší rota má velitele roty, pomocné družstvo a 4 pěší čty.

Pomocné družstvo roty obsahuje:

roj velitelský (výkonný rotmistr, ordonanční poddůstojník, pozorovatelé-trubači s polnicemi a osvětlovacími pistolemi, spojky, cyklisté, signalisté s malou optickou signální stanicí, zdravotnický personál);
roj hospodářský.

Pěší četa má velitele čety, zástupce velitele čety, pozorovatele s osvětlovací pistolí a vytyčovací terčem, spojku a 3 pěší družstva.

Pěší družstvo se skládá z velitele, zástupce velitele, střelce s lehkým kulometem, z 3 pomocníků, 5 úderníků a 2 granátníků. Každý druhý voják má vytyčovací terč. Všichni poddůstojníci mají píšťalky.

Kulometná rota se skládá z velitele roty, z pomocného družstva a 3 čet.

Pomocné družstvo kulometné roty má:

roj velitelský (výkonný rotmistr, ordonanční poddůstojník na kole, pozorovatel, spojky, cyklisté, zdravotnický personál);
roj hospodářský.

Kulometná četa má velitele, zástupce velitele, velitele odřadu, poddůstojníka střelby, spojku, spojovací roj a 2 kulometná družstva.

Kulometné družstvo: velitel družstva a 2 kulometné roje.

Kulometný roj (1 těžký kulomet): velitel s osvětlovací pistolí, střelec, nabíječ, nosič potřeb a 3 nosiči střeliva.

32. **Horský pěší pluk** má totéž složení jako pěší pluk. Je vyzbrojen a vyzbrojen pro boj v horách; místo kár má soumary.
33. **Hraničářský prapor** se skládá z velitelství praporu s pomocnou a spojovací četou, z

technické roty, 3 pěších a 1 kulometné roty.

Jeho vnitřní složení jest obdobné jako pěšího praporu, je však vybaven orgány jako vojenské těleso a místo kár má soumary.

34. Instrukční prapor má stejné složení jako hraničářský prapor, avšak pro výcvikové účely má místo 1 pěší roty 1 rotu cyklistickou a 1 četou kulometné roty na soumarech.

35. Cyklistický prapor má velitelství praporu s pomocnou četou, (se zákopnickým družstvem) a se spojovací četou, 3 roty cyklistické a 1 rotu kulometnou.

Jeho vnitřní složení je obdobné jako hraničářského praporu. K rychlé dopravě osob a materiálu je vybaven koly, motocykly a automobily.

HLAVA 5.

VÝCVIK PĚCHOTY.

36. Každá jednotka pěchoty musí dokonale znát své zbraně a dovést jich používat, rychle a vytrvale se pohybovat, dobře využívat terénu a upravovat jej, vyhledávat zprávy a udržovat styk a spojení.

Každá jednotka musí umět bojovat za všech taktických situací, v každém terénu, za každého počasí a v každé denní době; musí umět bojovat při střetnutí, na širokých frontách, na křídle, v lese, v osadách a v noci a znát boj samostatných skupin a podniky i malých jednotek do boku a týlu nepřítele.

Každá jednotka musí umět pracovat spolu s jinými jednotkami a ostatními zbraněmi a znát obranu proti různým bojovým prostředkům, zvláště proti útočné vozbě, letectvu a bojovým plynům. Musí umět manévrovat, nepřítele překvapit, obelstít, ale vyvarovat se sama překvapení.

Výcvik každé jednotky musí být založen na platných předpisech a konán s opravdovým a živým smyslem pro boj, aby měl skutečnou cenu.

Podrobná nařízení o provádění výcviku obsahují »Směrnice pro výcvik pěchoty«.

HLAVA 6.

VELITELÉ PĚCHOTY.

37. Velitelé jednotek pěchoty velí hlavní zbraní, dávají úkoly zbraním pěchoty podporujícím, vedou boj za nejtěžších podmínek a rozhodují o jeho úspěchu. Musí mít proto hodnotu mravní a duševní v nejvyšší míře a jejich výcviku musí být věnována největší péče.

Velitelé pěchoty musí být oddáni svému povolání, milovat svou zbraň, být hrdi na jednotku, k níž patří, a pečlivě střežit její dobré jméno a tradici.

Vědomosti o pěchotě a její spolupráci s ostatními zbraněmi musí neustále doplňovat a prohlubovat; zejména musí rozvíjet svou soudnost, úsudek a postřeh, aby si dovedli uvědomit podstatné znaky skutečnosti, doplnit si nejasné, neúplné nebo scházející údaje a představit si události tak, jak jsou, a ne, jak by je chtěli mít. Musí předvídat, aby předcházeli události, mít smysl pro možnost a nařizovat jen to, co podřízení mohou splnit. Musí umět rychle vystihnout o co jde, aby se dovedli včas přizpůsobit nastalé situaci, rozeznat, co je důležité a vedlejší, rozhodnout se a mít pevnou a nezlomnou vůli své rozhodnutí provést.

Aby toho dosáhli, musí mít důvěru v sebe, pevný charakter a v jednání se vyznačovat klidem, rozvahou, pevností, rozhodností a vnitřní ukázněností. Zvláště v těžkých a často se měnících situacích boje, jimž jsou velitelé pěchoty nejvíce vydáni, kdy rozkazy nedojdou nebo již neodpovídají okolnostem, musí jednat samostatně a iniciativně, neboť na tom závisí příznivý výsledek boje.

Ať je situace jakkoli těžká a nepříznivá, nesmí se vzdát boje, dokud nevyčerpali všechny

prostředky a možnosti.

Velitelé pěchoty musí být také tělesně zdatní. Zvláště velitelé nejmenších jednotek (družstev a čet) musí být otužilí a vytrvalí, ježto musí být příkladem ve všech vojenských výkonech.

38. Proti tomu, kdo neplní v boji daný úkol, kdo se vzdává boje nebo proti rozkazu ustupuje, je velitel povinen užít všech prostředků, aby jej k plnění úkolu donutil, a je-li třeba, skolit jej na místě.

Padne-li velitel, musí se ujmout velení osoba v hodnosti nejvyšší nebo nejjudatnější vojín. Žádná, ani sebe menší skupina vojáků nesmí zůstat bez velitele.

39. Stálá starost o hmotné a duševní potřeby podřízené jednotky vyžaduje právě u pěchoty se zřetelem na těžší podmínky jejího boje, aby jí velitelé pěchoty věnovali zvýšenou pozornost, poněvadž tyto potřeby jsou nezbytným základem tělesné a mravní zdatnosti pěchoty v boji a protože pěchota snadněji podléhá vyčerpání než ostatní zbraně.

40. **Důstojníci** mají vedoucí a odpovědnou úlohu jak ve výchově a výcviku, tak v boji. Na nich záleží, aby pěchota byla na své úkoly připravena a v boji zvítězila.

Rotmistři a poddůstojníci vedou nejmenší jednotky v boji, konají různé úkoly velitelských orgánů a pomáhají velitelům v udržení kázně a pořádku. Jsou v stálém styku s vojíny a proto jejich příklad má podstatný vliv na hodnotu vojáků. Jsou spojujícím článkem mezi vojíny a důstojníky a nositeli oddanosti mužstva k jeho velitelům.

ČÁST III.

SOUČINNOST PĚCHOTY S OSTATNÍMI ZBRANĚMI.

HLAVA 1.

DĚLOSTŘELECTVO.

Stat' 1.

Všeobecnosti.

41. Všeobecným úkolem dělostřelectva je podporovat pěchotu. To znamená jednak připravovat její útoky, podporovat je a ochránit, jednak jí pomáhat odrážet nepřátelské útoky.

Dělostřelectvo, které pracuje přímo s pěchotou, se dělí na *l e h k é (h o r s k é)* a *h r u b é d ě l o s t ř e l e c t v o*.

42. Dělostřelectvo působí v boji výhradně palbou. Vlastnosti dělové palby jsou mohutnost, donosnost a úhlová pohyblivost střelby.

Mohutnost se jeví v účinku jednotlivých střel v cíli a závisí na ráži, druhu střely a na rychlosti střelby. Granát působí svou průrazností, výbuchem a střepinami v okruhu 10-40 m; šrapnel působí kuličkami ve střele zalitými do 20-50 m šířky a 100-200 m hloubky; plynový a dýmový granát působí chemickými látkami, které se při výbuchu střely uvolní.

Rychlost střelby má velký vliv na zvýšení účinku palby, zvláště u cílů živých, které jsou schopny se ukrýt a přemístit. Normální rychlostí střelby (kadence normální), která činí u lehkého (horského) děla 2 rány za minutu a u hrubé houfnice 1 ránu za 2 minuty, lze střílet i několik hodin. Větší a největší rychlostí (kadence rychlá), která činí u lehkého (horského) děla nejvýše 8-10 ran za minutu a u hrubé houfnice nejvýše 3-4 rány za minutu, lze střílet výjimečně a po omezenou dobu.

Donosnost horských kanonů je 6-7 km, lehkých kanonů a houfnic 9-10 km a hrubých houfnic 11-12 km. Pro velký rozptyl, velkou spotřebu střeliva a pro značné opotřebování materiálu využívá ji dělostřelectvo jen zřídka, a to pro daleké palby rušivé a zabraňovací. Ostatní palby koná v rámci účinného dostřelu, který pro ničivou palbu činí asi $\frac{1}{2}$ donosnosti a pro umlčování asi $\frac{2}{3}$ donosnosti.

Úhlová pohyblivost střelby umožňuje soustředit palbu několika baterií i různých ráží na kterékoli místo jejich hlavního pásma působnosti a zasáhnout i do vedlejších pásem působnosti ve prospěch sousedů.

43. Dělovou palbou se cíle ničí, umlčují nebo ruší.

Ničení se koná proti cílům, na něž můžeme střelbu pozorovat a u nichž chceme dosáhnout trvalého účinku. Vyžaduje vždy většího počtu střeliva a větší doby.

Umlčování se koná proti zjištěným nebo předpokládaným živým cílům, aby jim bylo dočasně zabráněno v pohybu, v palebné a pozorovací činnosti.

Rušení se koná proti místům, kde se předpokládá nepřítel, aby byl rušen ve své činnosti a ohrožován v pobytu v onom prostoru.

Dělová palba dosáhne největšího účinku **soustředěním palby** několika baterií. Účinek soustředění se zvýší, je-li provedeno s překvapením.

44. Dělostřelectvo provádí palbu podle rozvrhu předem smluveného, z vlastního popudu a na žádost pěchoty.

Palby podle rozvrhu jsou připraveny na předem stanovená místa; délka jejich trvání je

rovněž předem stanovena. Jsou prováděny buď podle h o d i n o v é h o ř á d u , přizpůsobené předvídané rychlosti pěchoty, což je zpravidla možné jen do malé hloubky (vyražení a vzetí prvních odporů), nebo jsou konány podle p o z o r o v á n í d ě l o s t ř e l e c t v a , nebo na ž á d o s t (s m l u v e n á z n a m e n í) p ě c h o t y , která tuto žádost opakuje, byla-li palba nedostačující.

Palbu z vlastního popudu koná dělostřelectvo podle vlastního pozorování nebo za pomoci letce na odpory, na které pěchota narazí a na něž nebyla palba smluvena, dále na cíle, které se náhle objeví a ohrožují vlastní pěchotu, nebo na cíle v hloubce nepřátelské sestavy, když tím může nepřítele citelně zasáhnout. Touto palbou pomáhá dělostřelectvo pěchotě velmi účinně, neboť jí dodává nutnou podporu rychle a včas.

Palbu na žádost pěchoty může dělostřelectvo dodat v čase různém. To závisí na možnosti určení cíle pěchotou, na dodání žádosti o palbu a na uskutečnění palby dělostřelectvem. Byla-li vyžadovaná palba předem připravena a dělostřelectvo je pohotově k zahájení palby na žádaný cíl, dodá účinnou palbu zpravidla do 2 minut po dodání žádosti; bylo-li nuceno přenášet palbu a jsou-li mu cíl i nutná data střelby známa, dodá ji asi za 8 minut po dodání žádosti. Nebyla-li palba předem připravena, dodá účinnou palbu na vyžádaný cíl v době do 30 minut anebo i v době delší, podle viditelnosti cíle a rychlosti pojitek, jimiž žádost o palbu byla dodána. Také dodání vyžádaných soustředění palby většího počtu baterií trvá tím déle, čím větší počet baterií se jich má zúčastnit.

Při vyžadování paleb musí velitelé pěchoty počítat s množstvím střeliva, které smí dělostřelectvo spotřebovat.

45. Aby pěchota nebyla ohrožena palbou dělostřelectva, nesmí být blíže, než připouští hloubka **bezpečnostního pásma**. Ta závisí na ráži děl, na druhu střel, na dálce cíle, na svahu terénu u cíle, na přesnosti určení cíle, na umístění a možnostech krytu čelního sledu pěchoty, na podmínkách zastřílení a přípravy střelby a p. Za příznivých podmínek se hloubka bezpečnostního pásma (bezpečnostní vzdálenost) zkracuje na 150-200 m; za nepříznivých podmínek se prodlužuje na 400-500 m.

Stat' 2.

Dělostřelectvo divise.

46. Dělostřelectvo divise je v boji zpravidla podřízeno veliteli dělostřelectva divise. Je pak rozděleno na 2 části: dělostřelectvo přímé podpory a dělostřelectvo všeobecné činnosti. Každá z nich se rozděluje na jednu nebo několik skupin, složených z jednoho nebo několika oddílů stejných anebo i různých ráží a se stejným úkolem.

Oddíl je jednotka taktická; lehký oddíl je vybaven styčnou hlídkou s příslušnými pojítky pro spojení s pěchotou.

Skupiny přímé podpory podporují a chrání pěchotu palbami zblízka podle čl. 44; žádostem pěchoty o palbu jsou povinny vyhovět na prvním místě a v každém okamžiku boje. Jejich organizace a pásma působnosti odpovídají organizaci a pásmům těch skupin pěchoty, které podporují. Obsahují lehké (horské) a výjimečně i hrubé dělostřelectvo.

Skupiny všeobecné činnosti prodlužují palbu skupin přímé podpory blízkou ochrannou palbou nebo ji zesilují. Výjimečně konají palbu proti bateriím. s pěchotou nejsou spojeny přímo; jsou však spojeny se skupinami přímé podpory, takže jsou s to pracovat v její prospěch. Obsahují hrubé dělostřelectvo a mohou obsahovat i dělostřelectvo jiné ráže.

47. Vyžaduje-li to situace (přibližování předvojů. pronásledování, ústupový boj, boj na široké frontě a p.), jsou jednotky dělostřelectva dočasně přiděleny, t. j. podřízeny velitelům jednotek pěchoty (smíšených skupin), které podporují. Ve svém pásmu činnosti (úseku) plní pak všechny úkoly dělostřelectké.

48. V pokrytém a silně zvlněném terénu mohou být malé částice lehkého (horského) dělostřelectva (baterie, čtyři i poločety) dočasně přiděleny, t. j. podřízeny velitelům jednotek pěchoty jako dělostřelectvo doprovodné, aby z blízké vzdálenosti plnily rychleji a včasněji úkoly v její prospěch. Dělostřelecký oddíl, který částice doprovodného dělostřelectva dodal, vybaví je nutným personálem a pojítky a stará se o jejich zásobování.

Stat' 3.

Dělostřelectvo v útočném boji.

49. **Za přiblížování** musí být dělostřelectvo určené k podpoře předvojů připraveno, aby zasáhlo rychle a bez dlouhých příprav v jejich prospěch, jakmile narazí na nepřítele. Proto postupuje blízko za předvoji pokud lze po stanovené ose přemístění, v jejíž blízkosti volí své pozorovatelné a palebné postavení. Přemísťuje se po sledech, aby pěchotě zajistilo kdykoliv podporu a při tom nezdržovalo postup. Jedna část zaujme vyčkávací (palebné) postavení, aby byla připravena k palbě na podporu předvoje. Druhá část postupuje zatím vpřed, aby za následujícím cílem nebo terénním krytem zaujala vyčkávací (palebné) postavení a tak vystřídala část prvou, jakmile předvoj narazí na silnější odpor, musí jej podporovat celé dělostřelectvo předvoje.
50. **V útoku** koná dělostřelectvo pro pěchotu tyto úkoly:
před útokem palbu přípravnou,
za útoku palbu přímé podpory a palbu ochrannou.
51. **Palba přípravná** má za účel zničit anebo umlčet blízké zdroje palby a velení, obranná zařízení a vytvořit průchody v drátěných překážkách.
Délka trvání palby přípravné závisí na množství úkolů žádaných na dělostřelectvu, na účinku, kterého se má dosáhnout, a na prostředcích, které jsou po ruce. Je-li nepřítel ve volném terénu nebo v slabě opevněném postavení, zkrátí se doba přípravné palby na čas potřebný k umlčení nepřátelských odporů.
Útok může být prováděn i bez palby přípravné, zvláště je-li podporován tanky.
52. **Palba přímé podpory** má zlomit odpory, na které pěchota přímo útočí nebo které ji z blízkého boku ohrožují, a umožnit jí, aby se jich zmocnila bez zbytečných ztrát. Byla-li zastavena neb ohrožena ve svém postupu, má ji usnadnit, aby dobytý terén udržela.
Palba přímé podpory začíná od okamžiku, kdy pěchota vyrazí k útoku; je prováděna buď jako palba na jednotlivé odpory nebo jako pohyblivá palebná přehrada.
Palba na jednotlivé odpory záleží v umlčování nejbližších odporů a v přemísťování palby na další známé nebo předpokládané odpory podle toho, jak útok pěchoty pokračuje. Je prováděna náhlými a krátkými soustředěními na odpory nejdůležitější. Je řízena především na ty odpory, které leží ve směru hlavního náporu; na odpory méně důležité je řízena slabší palba nebo na ně pěchota útočí za pomoci svých vlastních prostředků. Na každém cíli je palba udržována až do chvíle, kdy přiblížení pěchoty na bezpečnostní vzdálenost vynucuje její přeložení. Cíle, počet baterií provádějících tyto palby a délka jejich trvání jsou buď předvídané a předem stanoveny rozvrhem palby, nebo nejsou předvídané (cíle náhle se objevivší).
Palby předvídané mohou být pro vyražení útoku a vzetí prvních cílů uspořádány podle hodinového řádu, na další cíle pak prováděny podle pozorování dělostřelectva nebo na žádost pěchoty.
Palby nepředvídané jsou konány buď z popudu dělostřelectva, nebo na žádost pěchoty, při čemž doba trvání palby se předem stanoví nebo vyžádá.
Pohyblivá palebná přehrada je prováděna jen výjimečně, neboť aby byla účinná, vyžaduje velkého množství střeliva i děl. Používá se jí, je-li cílů mnoho, nebo jsou-li na odvráceném svahu, kam není vidět z pozemních pozorovatelů. Je konána do malé hloubky (několik set

metrů), při počátku útoku nebo při znovuzahájení postupu. Přemísťuje se skoky po 100 m, výjimečně 200 m, podle stanovené rychlosti pěchoty (100 m za 3-4 minuty). Je uspořádána do hloubky časově a prostorově, aby souhra s postupem pěchoty byla zajištěna. Je následována těsně čelními částicemi pěchoty a zastavuje se před nimi, když jsou donuceny se zastavit.

Udržení dobytého terénu při nepřátelském protiútku usnadňuje dělostřelectvo pěchotě **přehradnou palbou**. Je řízena na místa, kde je nutno zesílit anebo nahradit palbu pěchoty, Zpravidla je předvídána a připravena pro udržení cílů, na nichž je nařízena delší zastávka; je spuštěna buď podle pozorování dělostřelectva nebo na žádost pěchoty,

53. **Palba ochranná** má umlčet nepřátelské zdroje palby, prostředky velení a zálohy rozmístěné do hloubky nepřátelské sestavy, na které pěchota ještě neútočí, ale které ji ohrožují nebo mohou ohrožovat z čela i boků více vzdálených v útočném prostoru.
54. **Přesná souhra mezi palbami dělostřelectva a pohyby pěchoty je základní podmínkou úspěchu.**
Dělostřelectvo musí konat palby podle manévru pěchoty a pěchota musí paleb dělostřelectva využít.
Rozvrh palby dělostřelectva, zvláště dělostřelectva přímé podpory, musí být proto připraven dohodou mezi veliteli dělostřelectva a pěchoty.
55. Za útoku musí být dělostřelectvo stále pohotovo podporovat pěchotu; proto se **přemísťuje** po sledech. Není-li odpor nepřítele příliš silný a pěchota má svými prostředky převahu nad nepřítelem, může být přemístění provedeno, aniž se pěchota v útoku zastaví; jinak je nucena vyčkat jeho přemístění. To bude podle množství dělostřelectva, podle vzdálenosti, terénu, možnosti spojení a p. vyžadovat 2-4 hodin.
56. **Doprovodné dělostřelectvo** sleduje zblízka útok pěchoty od krytu ke krytu, aby zůstalo nepozorováno. Teprve když se vyskytne cíl, na nějž je jeho palba nezbytná, zaujme palebné postavení, z něhož může palbu zblízka a rychle splnit. Aby uniklo pozorování a palbě nepřítele, stačí, když ze zvoleného postavení neb jeho blízkého okolí vidí prostor cíle.
V dosahu nepřátelských kulometů střílí doprovodné dělostřelectvo zpravidla nepřímou, mimo jejich dosah nejčastěji přímo a proti obrněným vozidlům vždy přímo. Když splnilo svůj úkol, změní palebné postavení nebo se skryje. Poněvadž bude v útočném boji nejčastěji odkázáno jen na zásoby střeliva, které má u sebe, je nutno, aby velitelé pěchoty vyžadovali jeho palbu jen v případech nezbytných.
57. **Za pronásledování** jsou jednotky dělostřelectva přiděleny velitelům útočných skupin pěchoty, které až do té doby podporovaly. Narazí-li pěchota na nový vážný odpor, převezme velitel dělostřelectva vyšší jednotky opět činnost dělostřelectva do svých rukou.

Stat' 4.

Dělostřelectvo v obranném boji.

58. **V obraně** koná dělostřelectvo pro pěchotu tyto úkoly:
palby zabraňovací a rušivé,
palby proti přípravám,
palby přehradné,
palby proti obrněným vozidlům a
palby k podpoře protiútoků.
59. **Palby zabraňovací a rušivé** koná dělostřelectvo na základě vlastního pozorování, pozorování letce, balonů neb i pěchoty na důležitá místa nepřátelského pohybu, na ubytovací místa, shromaždiště, stanoviště velitelství a p. a na viditelné nekryté cíle.

60. **Palby proti přípravám** koná dělostřelectvo jako náhlé, krátké a mohutné soustředění paleb na místa, kde bylo zjištěno nebo je předpokládáno umístění nepřátelských zbraní a jednotek pro útok. Jsou namířeny především proti nepřátelské pěchotě a jejím palebným základnám. Mají za účel rozrušit útočnou sestavu nepřátelské pěchoty a zlomit její útočnou sílu, dříve než může dojít k útoku. Jsou zpravidla zahájeny na rozkaz velitele vyšší jednotky podle jednotného rozvrhu paleb proti přípravám. Rychlost zahájení palby má často přednost před hromadným účinkem. Proto bude někdy výhodnější, aby obzvlášť skupiny přímé podpory působily z vlastního popudu na cíle zjištěné letci, balonem, pěchotou nebo vlastními pozorovateli a nečekaly na rozkaz vyššího velitele k zahájení palby.
61. **Palby přehradné** se konají k doplnění nebo zesílení palebných přehrad pěchoty na místa, která unikají palbě pěchoty, nebo jsou důležitá neb ohrožená. Provádějí je skupiny přímé podpory, podle okolností i skupiny všeobecné činnosti; jsou připraveny v dohodě s pěchotou a jejich pořadí naléhavosti je předem určeno. Jeden lehký oddíl obsáhne v palebné přehradě 600 m, baterie 200 m. Jako celek může oddíl dostat jeden úkol hlavní a až čtyři vedlejší.
- Jestliže to dovoluje bezpečnostní pásmo, jsou přehradné palby položeny zpravidla co nejblíže k přednímu okraji postavení, aby je nepřítel nemohl, zvláště v noci, podběhnout dříve, než jsou spuštěny. Jsou krátké a jejich doba trvání je přesně stanovena. Jsou spuštěny samočinně na žádost pěchoty, podávanou nejčastěji raketou. Předčasné vyžádání přehradných paleb prozrazuje jejich soustavu.
62. **Palbou proti obrněným vozidlům** pomáhá dělostřelectvo pěchotě, nemá-li pěchota sama dostatek prostředků. Konají ji jednotlivá děla, skrytě umístěná na takových místech, kde útok útočné vozby je pravděpodobný.
63. **Palby k podpoře protiútoků** koná dělostřelectvo jako palbu přímé podpory a palbu ochrannou zpravidla oddíly (skupinami), umístěnými v ose předvídaného protiútoků, aby bylo možno snadno a rychle se dorozumět s velitelem pěchoty, provádějícím protiútok.
64. **V ústupovém boji** plní dělostřelectvo tyto úkoly: palby zabraňovací, rušivé a palby přehradné, jimiž nutí nepřítele, aby zpomalil svůj postup, a podporuje vlastní pěchotu při přerušení boje.
- Šířka fronty, a obtíže spojení vedou k decentralisovanému velení a k podřízení dělostřelectva skupinám pěchoty.
- Dělostřelectvo určené k podpoře pěchoty v ústupovém boji zúčastní se vždy celé obrany jednotlivých ústupových postavení. Musí být s to, aby zasáhlo nepřítele co nejdále, ale zároveň musí působit co nejdéle, aby mohlo podporovat přerušení boje a ústup pěchoty. Proto je členěno do hloubky, aby mohlo splnit oba tyto úkoly. Palebná postavení a pozorovatelný volí v blízkosti komunikací a pozorovatelů pěchoty.

Stat' 5.

Styk a spojení pěchoty s dělostřelectvem.

65. Mezi pěchotou a dělostřelectvem musí být vyhledáván a udržován stálý styk a spojení. Tuto povinnost má dělostřelectvo přímé podpory, jehož prostřednictvím mohou velitelé pěchoty vyžadovat palby dělostřelectva všeobecné činnosti. Velitelé pěchoty jsou povinni zpravovat dělostřelectvo neustále o cíli, na který útočí, o svém umístění, odporech, které se jim stavějí v cestu, a starat se o spojení s dělostřelectvem je podporujícím, zejména když bylo přerušeno nebo z jakýchkoli důvodů nebylo uskutečněno.
66. **S t y k** s dělostřelectvem přímé podpory (nebo i s dělostřelectvem doprovodným) je uskutečňován a udržován osobním stykem a vysíláním styčných důstojníků se styčnými hlídkami dělostřelectva k velitelům pěchoty.
- Osobní styk mezi oběma veliteli dává nejlepší výsledky, poněvadž velitel podporované

pěchoty může před bojem i během boje přímo v terénu seznamovat velitele dělostřelectva jej podporujícího se svým úmyslem a požadavky. Proto mají být bojová stanoviště velitelů umístěna blízko sebe.

Styčného důstojníka se styčnou hlídkou vysílá každý zasazený oddíl dělostřelectva přímé podpory k pěchotě, již podporuje. Styčný důstojník musí být schopen, aby jednak pěchotu zpravoval o možnostech dělostřelectva, jednak pro dělostřelectvo přesně určil situaci a potřeby pěchoty. Nestačí-li mu pojítka styčné hlídky, je velitel pěchoty, k němuž je vyslán, povinen zesílit styčnou hlídku vlastními prostředky.

67. Prostředky, které usnadňují styk dělostřelectva s pěchotou, jsou:
 rozkazy nadřízeného velitele,
 společně vypracované rozvrhy paleb obou zbraní, v nichž pro jednotlivé palby je předem stanoven způsob zahájení a délka trvání,
 smluvená znamení a pojítka.
68. V průběhu boje, kromě případů, kdy palba je prováděna podle hodinového řádu nebo pozorování dělostřelectva, je zahájení připravených i nepřipravených paleb, jejich přenos anebo opětné zahájení prováděno na žádost toho velitele pěchoty, kterého dělostřelecká jednotka přímo podporuje. Velitel jednotky pěchoty, který není přímo podporován dělostřeleckou jednotkou, vyžaduje dělovou palbu prostřednictvím svého nadřízeného velitele.
69. Žádost o palbu obsahuje:
 jednotku pěchoty, která o palbu žádá, a místo jejího čelního sledu,
 místo a druh cíle,
 hodinu útoku, a je-li třeba, i délku palby.
- Místo cíle a krajní body čelního sledu (je-li to nutno) určuje pěchota souřadnicemi nebo vzdáleností od blízkých vzažných bodů. Jednotku, druh cíle, hodinu útoku a délku palby udává předepsanými zkratkami. Délka palby může být předem smluvena. Není-li v žádosti o palbu stanovena hodina útoku, oznámí dělostřelectvo konec palby smluveným způsobem palby.

Stat' 6.

Povinnosti pěchoty k dělostřelectvu.

70. Dělostřelectvo je zpravidla zajištěno sestavou pěchoty. Nezaručuje-li v některých situacích sestava pěchoty jeho bezpečnost, dostane k ochraně od velitele pěchoty, jemuž je podřízeno nebo kterého podporuje, dělostřeleckou záštitu. Je to obvykle jedna pěší četa na baterii. Je přidělena veliteli příslušné dělostřelecké jednotky, který odpovídá za její správné použití. Jejím úkolem jest zajistit dělostřeleckou jednotku před překvapením, zastavit postup menších nepřátelských jednotek proniknuvších naší sestavou a umožnit dělostřelectvu buď včasné přeložení palby do ohroženého směru nebo odsun dělostřeleckého materiálu. Při ochraně palebného postavení zaujme obranné postavení ve směru předpokládaného nebezpečí, obvykle v boku a tak blízko, aby bezprostředně chránila baterii. Při přemístění se jí použije jako zadního nebo bočního voje dělostřelecké jednotky.
- Jinak napomáhá pěchota dělostřelectvu v jeho činnosti oznamováním výsledků svého pozorování, pomocným pozorováním střelby na skryté cíle a svými zákopnickými i jinými jednotkami, zvláště v obtížném terénu, nestačí-li dělostřelectvo svými prostředky na úpravu cest při přemístění.

HLAVA 2.

JEZDECTVO.

Stat'1.

Všeobecnosti.

71. Úkolem jezdeckva je vyhledávat zprávy, zabraňovat nepříteli v průzkumu, krýt shromáždění a přesuny vlastních vojsk, zdržovat postup nepřítel, chránit křídla a boky vlastních vojsk, ohrožovat křídla a boky nepřítel, vyplňovat mezery mezi vlastními vojsky, pronásledovat nepřítel a krýt ústup.

Jezdeckvo koná své úkoly na koni a pěšky. Koně mu dodávají pohyblivosti, samočinné zbraně mohutnosti palby. Nejčastějším způsobem boje jezdeckva je boj pěšky.

72. Jednotek pěchoty (cyklistických praporů, praporů na autech a jiných), přidělených jednotkám jezdeckva, použije velitel jezdeckva na místech, kde chce soustředit své úsilí. Přesuny jednotek na autech přidělených jezdeckvu zajišťuje velitel jezdeckva.

73. Jezdeckvo bojující před pěchotou je povinno oznamovat pěchotě zprávy o nepříteli: Velitelé pěchoty jsou naopak povinni vyhledat a udržovat s ním styk, aby zprávy včas získali.

Stat'2.

Smíšený přezvědný oddíl (SPO.).

74. Smíšený přezvědný oddíl je přidělen každé divisi. Je orgánem velitele divise hlavně pro vyhledávání zpráv. Skládá se z velitelství, jezdecké eskadrony, cyklistické roty a čtyř obrněných vozidel.

75. Z a p o s t u p u předchází předvoj nejvýše na vzdálenost jednodenního pochodu, nejméně však na donosnost lehkého dělostřelectva. V pásmu vyšší jednotky pracuje tak, že postupuje svými valnými silami v nejdůležitějším směru a koná přezvědy v celém pásmu. Je-li vyšší jednotka na křídle, působí i v jejím boku.

Svou činností a získanými zprávami přispívá k zajištění pěchoty postupující za ním.

Může mít tyto úkoly: získávat v nařízeném směru zprávy a bránit nepříteli v průzkumné činnosti;

obsadit a dočasně udržet důležitá místa, jako význačné křižovatky, soutěsky, přechody přes řeky, význačné hřbety, pozorovatelný a p.;

zpomalovat postup nepřítel ústupovým bojem do příchodu předvoje.

Podle úkolu, který mu byl dán, podle vzdálenosti, na kterou byl vyslán, a podle doby, po kterou bude úkol samostatně plnit, může být příslušně zesílen.

Zprávy vyhledává nejen o nepříteli, ale i o terénu, komunikacích a p.

Za své činnosti zpravuje pěchotu předvoje o situaci. Svá hlášení nadřízenému veliteli odesílá buď přes velitele předvoje, nebo je zasílá přímo, při čemž veliteli předvoje zašle jejich opis.

Používat jezdců od SPO. jako spojek je zakázáno.

76. N a k o n c i p o c h o d u kryje SPO. zpravidla rozestavení předních stráží jezdeckými a cyklistickými jednotkami na čáře určené před postavením předních stráží. Na hlavních cestách vedoucích od nepřítel používá zpravidla čtyř obrněných vozidel ke krátkým výpadům před čáru jezdeckva.

Jakmile pěchota zaujme své postavení, stáhne se smíšený přezvědný oddíl za přední stráž a umístí se v čele ubytovacího prostoru. Předsunuté jezdecké hlídky a četa obrněných vozidel

pokračují ve své činnosti až do soumraku, kdy jsou staženy do ubytování. Je-li však SPO. již v dotyku s nepřítelem na značnou vzdálenost před předními strážemi, zůstane před frontou.

77. Jakmile SPO. narazí na nepřítele, zjišťuje jeho obrys a mezery v jeho sestavě; jednotlivých odporů pokusí se zmocnit obchvatem nebo útokem a tak získává. zprávy. Je-li zastaven souvislou palbou, kterou nemůže proniknout, udržuje dotyk a drží důležité body, zvláště pozorovatelné, do příchodu předvoje. Jakmile předvoj dosáhne jeho prostoru, zůstávají jednotky SPO. na místech, kde jsou, dokud pěchota sama nepřevzme boj, nebo podporují její vyrazení palbou svých zbraní; po tuto dobu podléhají jednotky SPO. veliteli předvoje, nebyly-li mu již dříve podřízeny. Dalšího boje předvoje se však SPO. nezúčastní.
78. Z a ú t o k u je SPO. pohyblivou částí zálohy, kryje boky, ohrožuje nebo napadá. křídla nepřítele, obnovuje souvislost fronty mezi jednotkami bojem oddělenými a zasahuje na ohrožených místech.
79. P ř i p r o n á s l e d o v á n í udržuje dotyk ve směru postupu, vniká. do nepřátelské sestavy a ohrožuje nepřátelské boky a týl. Vyhledává. zprávy jako za přibližování, při čemž až do příchodu pěchoty drží důležitá místa. Byl-li dotyk s nepřítelem ztracen, obnoví jej. Pěchota je povinna jeho úspěchů využít a jeho jednotky pro další činnost uvolnit.
80. Je-li v o b r a n ě použito SPO. ke krytí boků sestavy, je pěchota přesto povinna zajistit si svůj bok sama.
81. Má-li velitel skupiny pěchoty z a ú s t u p o v é h o b o j e přidělen SPO., použije ho k získání zpráv, než se nepřítel přiblíží, a pak buď k usnadnění ústupu a k udržení dotyku, nebo k ochraně boků, anebo jako pohyblivé zálohy;

HLAVA 3.

LETECTVO.

Stat' 1.

Všeobecnosti.

82. Úkolem letectva je získávat zprávy, pomáhat při styku a spojení.
Dělí se na letectvo zpravodajské a bojové.
Zpravodajské letectvo se dělí na z v ě d n é a p o z o r o v a c í , **bojové letectvo** se dělí na b o m b a r d o v a c í a s t í h a c í .
83. **Pozorovací letectvo** koná svou činnost zpravidla do vzdálenosti asi 45 km, na ustálené frontě asi do 15 km. Jeho výkonnost závisí na jeho technických vlastnostech, povětrnostních poměrech, terénu, nepřátelské OPL. a na zastírání. Jeho okruh činnosti činí asi 1½ hodiny. Zprávy získává průzkumem ve dne i v noci.
Pozorovací letectvo je nejlepším zpravodajským, prostředkem k získávání zpráv v týlu nepřítele, ale nelze vždy bezpečně soudit na nepřítomnost nepřítele, když letec hlásí, že nic neviděl.
84. Ú k o l y pozorovacího letectva zahrnují v sobě získávání zpráv pro vyšší velitelství a součinnost s pěchotou a s dělostřelectvem.
P o z o r o v a c í l e t o u n p r o v e l i t e l s t v í dodává veliteli mimo jiné též. zprávy o průběhu boje pěchoty a o jejích potřebách a žádostech; své zprávy shazuje též velitelům předvojů neb útočných skupin, když se jich týkají.
L e t o u n p ě c h o t y doprovází pěchotu po určenou dobu, zjišťuje čáru dosaženou čelními jednotkami, sleduje průběh boje, zjišťuje a hlásí čáru palebným sledem dosaženou a

stanoviště velitelů pěchoty, přezkazuje umístění a zastírání vlastního vojska a pozoruje palbu dělostřelectva přímé podpory. Hledá nepřátelské proudy, zjišťuje jejich sílu a směry postupu, pozoruje činnost čelního nepřátelského sledu, zjišťuje umístění nepřátelských jednotek a zbraní, vyhledává nepřátelské zálohy, příznaky protiútoků, tanky a protipancířové zbraně; je-li vlastní pěchota za postupu zastavena, hledá příčinu toho. Zprávy hlásí velitelům, jichž se týkají, a umožňuje jim tak včasné zásahy při vedení boje.

Je-li letoun pěchoty určen též k doprovodu tanků, jest jeho hlavní úlohou oznamovat jim nepřátelské protipancířové zbraně a obrněná vozidla.

Letoun dělostřelectva provádí průzkum dělostřeleckých cílů, zastřílení baterií, kontrolu palby a střežení bojiště; při plnění těchto úkolů. může rovněž dodat nutné zprávy pěchotě.

Stat'2.

Součinnost pěchoty s pozorovacím letectvem.

85. Součinnost pěchoty s pozorovacím letectvem je uskutečňována před bojem i za boje a je řízena rozkazy vyššího velitele.

Velitelé pěchoty jsou povinni obeznámit podřízené jednotky s dobou a způsobem součinnosti s letectvem.

Před bojem získává pozorovací letectvo pro pěchotu zprávy o nepříteli (písemné zprávy, náčrty, fotografie), a je-li na to čas, vysílá letecké pozorovatele k velitelům pěchoty, aby se u nich obeznámili s jejich požadavky a s předvídaným manévrem pěchoty.

Za boje shazuje jí zprávy a rozkazy nadřízeného velitele, dává jí zprávy o nepříteli a oznamuje její situaci a její žádosti nadřízeným velitelům.

Svou činnost nemůže letectvo provádět nepřetržitě; koná ji před bojem, aby velitelé pěchoty získali pro boj včas dostatek zpráv o nepříteli, a pak v důležitých údobích boje, zvláště když podmínky pro pozemní pozorování budou nevýhodné.

86. Součinnost letce s pěchotou je podle druhu boje různá.

Za přibližování a zjedná.vání dotyku zjišťuje letec směry postupu nepřítel, kde a kdy je, co dělá, jeho složení a sílu. Tím umožní velitelům předvojů, aby jejich rozhodnutí odpovídala situaci a byla učiněna zavčas.

Před útokem bude často zapotřebí, aby letec přezkoušel známé již odpory, zjistil odpory nové a oznámil to pěchotě, dříve než vyrazí k útoku. Za útoku doprovází pěchotu v důležitých údobích boje (vyražení k útoku, dosažení cílů a p.).

Při pronásledování podává letec hlavně zprávy o směrech a průběhu nepřátelského ústupu a napadá ustupující jednotky.

V obraně pracuje letec spolu s pěchotou hlavně při střežení bojiště, při vyražení nepřítel k útoku a při provádění vlastních protiútoků.

Za ústupu sleduje letec nepřítel, zjišťuje jeho sestavu, směry postupu a p., pozoruje boj jednotek zadních vojů a udržuje spojení mezi nimi a nadřízeným velitelem.

87. Součinnost pěchoty s letcem se provádí: vytyčením čelní čáry čelním sledem pěchoty buď na žádost letce nebo v stanovenou hodinu nebo při dosažení určeného cíle, nebo z vlastní iniciativy, aby hlášením letce o čelní čáře pěchoty byl nadřízený velitel zpraven, nelze-li tak učinit jiným prostředkem;

vyložením terčů veliteli pěchoty buď na žádost letce, aby mohl shodit rozkaz anebo hlášení, nebo když velitelé pěchoty chtějí odevzdat určitou žádost letci;

udržováním radiotelegrafického spojení s letcem, aby mohl dodávat hlášení a rozkazy nebo přijímat žádosti a z.právy pěchoty.

Při vykládání terčů dbá pěchota, aby je nepřítel nezpozoroval, ale vlastní letec snadno uviděl. Dá-li letec pěchotě znamení »vytyčte terče«, vyloží své terče též všechna velitelství, která znamení zpozorovala. Terče musí být svinuty ihned, jakmile dá letec znamení »rozumím«, nebo nejpozději za 10 minut.

Základem součinnosti pěchoty s letcem je, aby velitelé pěchoty zařídili zavčas nepřetržité pozorování svého letce a rychlým a vhodným použitím pojítek usnadnili mu práci, kterou koná pro pěchotu.

88. S p o j e n í l e t c e s e z e m í se děje radiotelegraficky, shazováním zpráv a opticky.

Radiotelegrafické spojení může být oboustranné nebo jednostranné. Jednostranné je, vysílá-li jen letec a země odpovídá terči.

Shazování zpráv bude nejčastěji užívaným způsobem. Děje se tím, že letec shodí zprávu v tubě v blízkosti stanoviště příslušného velitele.

Spojení optické se uskutečňuje smluvenými raketami; které letec dává buď na rozkaz vyššího velitele nebo podle vlastního pozorování.

S p o j e n í p ě c h o t y s l e t c e m je radiotelegrafické a optické.

Optické spojení provádí pěchota terči (vyznačovacími, signálními, vytyčovacími), optickými přístroji a podle okolností i ohni.

Podmínky spojení mezi pěchotou a letectvem stanoví rozkaz vyšší jednotky. Bližší ustanovení jsou uvedena v předpise »Styk a spojení«.

HLAVA 4.

ŽENIJNÍ VOJSKO.

89. Hlavním úkolem ženijního vojska v poli je, aby technickými odbornými pracemi umožnilo a usnadnilo zbraním i službám plnění jejich úkolů.

Vykonává tyto práce: zřizuje, opravuje a obnovuje komunikace, vypomáhá při přechodech vodních toků, provádí ničení, účastní se opevňovacích prací, při čemž koná ty práce, které vyžadují odborně vycvičených pracovníků, provádí práce nutné k pobytu a zařízení vojska v poli a podle potřeby vede podkopový boj.

K vykonávání těchto úkolů má vhodný materiál a náčiní, materiál na stavbu mostů, plavidla, trhaviny, miny, světlomety, elektrotechnické stroje, materiál a stroje pro podkopový boj a p.

Jednotky ženijního vojska, přidělené pěchotě, konají odborné práce. K boji může jich být použito jen v nejnaléhavějších případech.

K ženijnímu vojsku náleží též železniční útvary; jejich úlohou jest opravovat a budovat železnice všech druhů v poli a obstarávat dopravu na polních a lanových drahách.

HLAVA 5.

TELEGRAFNÍ VOJSKO.

90. Úkolem telegrafního vojska je zřizovat a udržovat spojení až po velitelství vojskových těles v to. Tento úkol plní telegrafní vojsko tím, že zřizuje stanice nebo ústředny u těchto velitelství, nebo není-li to možné, zřizuje na vhodných místech, v rozkaze vyšší jednotky předem oznámených, **s p o j o v a c í ú s t ř e d n y**, na které se vojsková tělesa sama připojí.

Vyžaduje-li to jejich úkol, mají jednotky telegrafního vojska právě tak jako spojovací jednotky zbraní volnost pohybovat se kdykoli jakýmkoli ruchem a směrem, i proti ustáleným cirkulačním pravidlům.

Velitelé pěchoty jsou povinni postarat se o stravování nebo výpomoc částicím telegrafního

vojska, které pro ně pracují, nemůže-li jim být strava nebo výpomoc dodána jejich vlastní jednotkou.

ČÁST IV.

SLOŽKY BOJE PĚCHOTY.

HLAVA 1.

PALBA A POHYB.

91. Pěchota bojuje palbou a pohybem.

Palbou ničí nepřítele, působí mu ztráty, nebo ho umlčuje, nutí jej, aby se kryl a nemohl používat svých zbraní.

Pohybem přibližuje palebné zdroje k nepříteli, vniká do jeho sestavy a zdolává ho ztečí.

Žádný z obou způsobů činnosti nestačí v boji sám o sobě. Oba musí být vždy spojeny a tak uspořádány, aby se vzájemně doplňovaly a zesilovaly. Podle druhu boje, který pěchota vede, a podle odporů, na které naráží, uplatňuje se každý z obou způsobů v různém stupni. Palba je vždy hlavním činitelem v boji, ale je jen prostředkem, který umožňuje pohyb.

Uspořádání palby a pohybu záleží v uspořádání součinnosti prostředků, které se účastní boje. Toto uspořádání musí být vždy připraveno a provedeno časově a prostorově tak, aby pohyb byl palbou zajištěn a aby účinků palby bylo pohybem využito.

Palba a pohyb musí být vždy přizpůsobeny terénu, mají-li dosáhnout plné účinnosti.

Stat'1.

Palba.

92. Účinnost palby závisí na vlastnostech zbraní a střel, na přesnosti střelby, na hustotě palby, na vlastnostech terénu a na správném řízení palby.

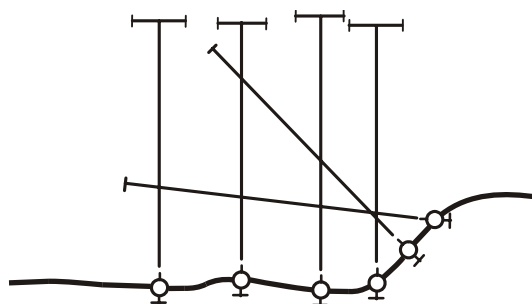
Přesnost střelby je závislá na zbraní, ale projeví se jen tehdy, je-li střelec dobře vycvičen, je-li klidný a zaměřuje-li vždy správně.

Hustota palby vyplývá z rychlosti střelby a z množství zbraní použitých k palbě na též cíl. Rychlost střelby je u samočinných zbraní dána samou zbraní. Palba je dostatečně hustá, může-li zničit anebo umlčet nepřítele v prostoru, na který pěchota útočí, nebo jej zastavit před prostorem, který chce udržet. Nestačí-li k dosažení potřebné hustoty palby palba jedné zbraně, uskutečňuje se soustředěním palby několika zbraní. Je-li třeba postřelovat několik cílů, je palba účinnější, je-li soustředěna na jednotlivé cíle postupně, než je-li rozptýlena na všechny cíle současně.

Vlastnosti terénu nutí pěchotu přizpůsobit mu palbu podle balistických vlastností zbraní a podle vlastností střel tak, aby byly: cíle co nejúčinněji postřelovány.

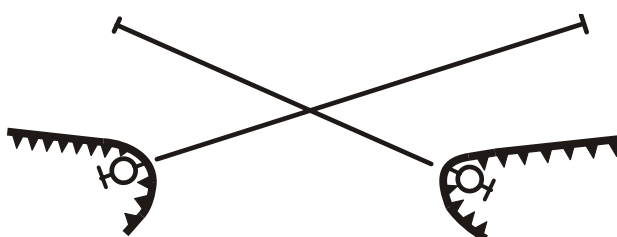
Je-li palba pěchoty správně řízena na cíle, které odpovídají vlastnostem zbraní a střel a jsou ve vhodných vzdálenostech, vytváří opravdová pásma smrti, ve kterých nekryté živé cíle jsou přibity k zemi a nemohou nic podniknout.

93. Ovládání určitého prostoru palbou lze dosáhnout tím, že se před něj umístí takový počet zbraní, aby v něm bylo vytvořeno souvislé pásmo palby. Této výsledku lze však výhodněji dosáhnout umístěním zbraní v boku tohoto prostoru tak, aby pálily přibližně rovnoběžně s jeho frontou nebo šikmo k ní. Tyto zbraně provádějí, pak bočnou nebo šikmou palbu, která dovoluje ovládat určitý prostor menším počtem lidí a zbraní, než palba čelní (**obr. 1**).

Obr.1. Palba čelní; šikmá a bočná.

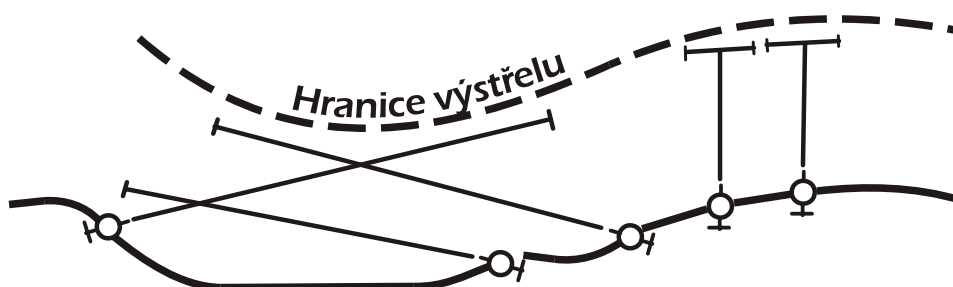
Zvlášť účinného uzavření prostoru palbou dosáhneme křížením bočných (šikmých) paleb dvou zbraní, když každá z nich střílí před frontu nebo aspoň před bok druhé zbraně (**obr. 2**).

Obr. 2. Křížení paleb.

Zbraně umístěné pro bočnou palbu unikají snadno pozorování a střelám, protože útočník pozoruje a řídí své palby hlavně do pásma, na které útočí.

Bočná palba je zvláště výhodná v obraně. Dovoluje bránit úspěšně postavení, které má jen malý výstřel, na př. postavení na svahu přivráceném. Použití bočné palby dovoluje v tomto případě u zbraní s plochou drahou střely využít celého metného prostoru, čehož by se nedosáhlo, kdyby tyto zbraně střílely čelně (**obr. 3**).

Obr. 3. Bočná a čelní palba na svahu přivráceném.

94. Palba pěchoty má být prováděna na cíle vždy tak, aby měla účinek ničivý neb aspoň umlčující. Účinnost palby se zvýší, je-li zahájena s překvapením, působí-li na cíl podél jeho největšího rozměru a směřuje-li do jeho boku.

Zahájení palby s překvapením spojuje hmotný účinek s velkým účinkem morálním. Toho lze dosáhnout skrytím zbraní, zahájením palby z malé dálky a ze směrů, z nichž to nepřítel nejméně očekával.

Palba podélná, řízená ve směru největšího rozměru cíle nebo po délce úzkých prostorů, jimiž

nepřítel je nucen procházet, zasahuje největší část cíle a využívá nejvíce rozptylu a metného prostoru. Může být čelní, boční nebo šikmá.

Palba z boku zasahuje cíl ze směru, proti kterému je nejméně připraven.

95. Aby jednotka mohla plnit v boji své úkoly, musí si zjednat převahu palby nad nepřítelem. Převaha dosáhne, umlčí-li do šířky a hloubky nepřátelské zbraně, které mohou působit do prostoru, v němž je jednotka umístěna. Převaha palby je výslednicí palby všech zbraní, které působí ve prospěch jednotky. Závisí na hodnotě palby a na morálním stavu jednotky i nepřítele.
- Pěchota nemůže nikdy spoléhat, že dosáhne naprosté převahy palby nad nepřítelem a že umlčí současně všechny nepřátelské zbraně. Musí však vždy získat aspoň místní a dočasnou převahu palby, aby splnila svůj úkol.
- Předpokladem pro zjednání převahy palby je plnost palby do šířky a do hloubky, získaná počtem zbraní a manévrem palbou.
96. **Plnost palby do šířky** je uskutečněna, je-li možno současně umlčet všechny nejbližší cíle v daném pásmu ihned, jakmile se objeví, a lze-li včas nahradit zničené zbraně. Musí být zajištěna v obraně i v útoku. V útoku i tehdy, když se první odpory zdají slabé a nesouvislé, aby nebylo třeba provádět v nepřátelské palbě zesílení palebného sledu, kdyby se nepřátelský odpor zvětšil. V obraně je podmínkou pro zastavení nepřátelského útoku.
- Plnost palby do šířky uskutečňují hlavně lehké kulomety. Je jí dosaženo, umístí-li se do šířky tolik samočinných zbraní, aby palba neměla mezer. Takové palby se obvykle dosáhne zasazením jednoho lehkého kulometu průměrně na každých 50 m šířky. Tato hustota zbraní dává dostatečnou hustotu palby a zároveň dovoluje lehkým kulometům střílet před sebe a vzájemně se podporovat. Je to největší hustota, která v přehledném terénu nesmí být pro zranitelnost překročena.
- Plnost palby do šířky mezi sousedními jednotkami se zajišťuje vzájemnou podporou jejich zbraní nebo zbraněmi záloh za vnitřními křídly jednotek anebo palbou styčných vojů.
97. **Plnosti palby do hloubky** je dosaženo, lze-li současně umlčet všechny nepřátelské zbraně, které mohou přímou a účinnou palbou působit do prostoru, ve kterém pěchota útočí nebo se brání, a zbývají-li ještě zbraně proti cílům; které by se mohly objevit.
- Plnost palby do hloubky se uskutečňuje hlavně těžkými kulomety, doprovodnými zbraněmi a dělostřelectvem.
- Na podezřelá místa nebo na zjištěné odpory, které ovládají prostory sousedních jednotek, střílejí čelně nebo bočně zbraně nadřízeného velitele nebo zbraně jednotek jím určených.
98. Každá zbraň má **palebný úkol** hlavní a obvykle ještě jeden nebo několik palebných úkolů vedlejších. Vedlejší úkoly plní v pořadí předem určeném tehdy, nemusí-li vykonávat svůj úkol hlavní.
- Pro každý palebný úkol je nařízen cíl, prvky střelby, druh střelby, její trvání a způsob a podmínky zahájení.
99. Stálou povinností každého velitele pěchoty je, aby podle svého úkolu uspořádal palbu podřízené jednotky co nejúčelněji a tak, aby s palbami, které jej podporují, dosáhl nejlepšího účinku. Toto uspořádání se děje rozvrhem palby.
- Je-li dosti času a dovolují-li okolnosti, aby velitel mohl předem určit podrobné podmínky pro přípravu a provádění jednotlivých paleb, je rozvrh palby přesný a úplný i v podrobnostech. Není-li kdy, nebo nemůže-li velitel i z důvodu jiných předem určit přesný rozvrh palby, ponechá vykonavatelům větší volnost, aby v souhlase s úkoly, které jim dal, mohli pružněji přizpůsobit své palby okolnostem boje; jeho rozvrh palby bude pro počátek krátký a povšechný a bude do plnění během boje podle toho, jak budou okolnosti vyžadovat.
- Velitel, který by vždy nařizoval podrobný rozvrh palby, jímž by však ztrácel čas, nebyl by na výši právě tak jako velitel, který by jej nařizoval vždy povšechně, byť i rychle, avšak na újmu

nejlepšího uspořádání paleb. Je třeba, aby velitel volil vždy ten způsob, který úkolu a situaci nejlépe vyhovuje.

- 100.** Rozvrh palby, je-li úplný, stanoví:
cíle nebo prostory do hloubky a šířky, které mají být postřelovány;
jednotky a zbraně, které mají tyto cíle nebo prostory postřelovat;
umístění jednotek a zbraní;
dobu zahájení a trvání paleb, a je-li třeba, i způsob jich provádění;
přenášení paleb a další přemístění zbraní.

- 101.** Určení cílů nebo prostorů do hloubky a šířky, které mají být postřelovány, vyplývá z přijatého manévru a jeho zajištění v prostoru a čase. Děje se se zřetelem k účelu, kterého chceme manévrem dosáhnout, k palbám již zajištěným ostatními zbraněmi, k zprávám o nepříteli a k vlastnostem terénu a cílů.

Jednotky a zbraně, které mají zvolené cíle nebo prostory postřelovat, se určují podle druhu, velikosti a vzdálenosti cílů, podle toho, jak jsou cíle nebezpečné, chráněné a odolné, podle donosnosti a výkonnosti vlastních zbraní a podle vlastností terénu. Každý velitel udává palby, které nařizuje svým jednotkám, a palby, kterými je podporován.

Umístění jednotek a zbraní vyplývá z paleb, které mají provádět, z donosnosti a výkonnosti zbraní a z vlastností terénu. Umisťují se tak, aby bylo dosaženo co největší výkonnosti, hospodárnosti a co nejmenší zranitelnosti zbraní a aby se zamezilo předčasné prozrazení. Zranitelnost zbraní se zmenšuje umístěním jich na nenápadných a krytých místech, zastíráním a členěním do hloubky a šířky.

Určení doby zahájení paleb má za účel dosáhnout překvapení, určení trvání paleb má zabránit plýtvání střelivem. Je-li možné pozorování, konají se palby zásadně podle pozorování, t. j. když nepřítel je v prostoru nebo vniká do prostoru, který má být podle úkolu postřelován, a trvají tak dlouho, dokud jsou v něm cíle a úkol toho vyžaduje. Není-li možné pozorování (v noci, mlze, dýmu, kouři a p.), jsou zajištěné palby spuštěny na smluvené znamení. Pak trvají po dobu předem stanovenou, ne však déle než 3-5 minut a jsou opakovány na nové znamení. Způsob provedení palby určuje spád střelby, přerušení a opakování palby, zvláště v boji obranném.

Přenášení paleb se děje podle přímého pozorování, na smluvená znamení, nebo také podle časového rozvrhu. Přemístění zbraní se provádí tak, aby bylo kdykoli zajištěno provedení potřebných paleb.

- 102.** Rozvrh palby pěchoty musí být těsně spjat s palbami dělostřelectva, které jsou konány podle článku 44.

Rozvrh palby bude mít dobré výsledky jen tehdy, bude-li udržena přísná palebná kázeň v předvídaných palbách a zajištěno dobré pozorování a spojení.

Palba v boji útočném.

- 103.** V útočném boji jsou palba a pohyb nerozlučně spojeny, jakmile se pěchota dostane do palby nepřátelské pěchoty.

V této palbě nelze postupovat bez těžkých ztrát, dokud nepřátelské zbraně mohou volně pálit. Je tedy nutno nalézt stanoviště zbraní nepřítele, palbou je zničit anebo aspoň donutit jejich obsluhu se krýt a tak rozrušit a znehodnotit jejich palbu.

Převahy palby nutno využít ihned k postupu, při čemž zbraně, které zůstaly v palebném postavení, musí dále ovládat palbou nepřátelské odpory, které by mohly znovu zastavit pohyb postupujících jednotek.

- 104.** **Rozvrh palby pěchoty pro útok** obsahuje, je-li úplný, palby:
přípravné,

pro provedení útoku,
proti letadlům a obrněným vozidlům;
podle potřeby i palby přehradné pro udržení cíle.

Bylo-li dosti času na jeho uspořádání, je zpravidla podrobný pro vyražení útoku a pro dobytí 1. cíle; údaje pro další cíle jsou jen povšechné a udávají hlavně místa pro přemístění zbraní a předvídané palby doprovodných zbraní a dělostřelectva. Na dosaženém cíli je rozvrh palby velitelem doplněn nebo znova uspořádán.

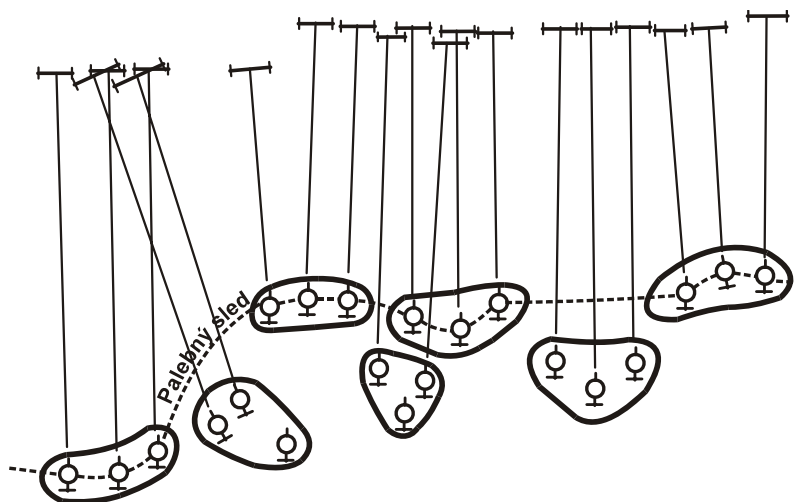
105. Palby přípravné jsou palby zahájené před vyražením útoku na zjištěné nebo předpokládané cíle v celé hloubce nepřátelského postavení. Provádějí se krátkými, mocnými a nepravidelnými přepady.

Provádí je hlavně dělostřelectvo (čl. 51); ze zbraní pěchoty mohou se jich zúčastnit doprovodné zbraně a někdy těžké kulomety, obvykle na krátkou dobu před jich ukončením. Těžké kulomety mohou využít přípravné palby dělostřelecké k zastřílení a palbě na všechny zasažitelné nekryté cíle.

106. Palby pro provedení útoku zahrnují v sobě palby palebného sledu, palebné základny a dělostřelectva.

Palebný sled tvoří čelní čtyři pěších rot 1. sledu. Koná zpravidla jen palby na cíle, na které jeho jednotky útočí. Někdy se účastní při palbách palebného sledu i lehké kulomety čet zadních sledů, mohou-li prostřelovat anebo přestřelovat (**obr. 4**). Palebný sled musí však co nejvíce využít paleb palebné základny a ostatních zbraní, aby ušetřil své střelivo do té doby, kdy zbraně jej podporující budou musit přerušit palbu z důvodů bezpečnostních.

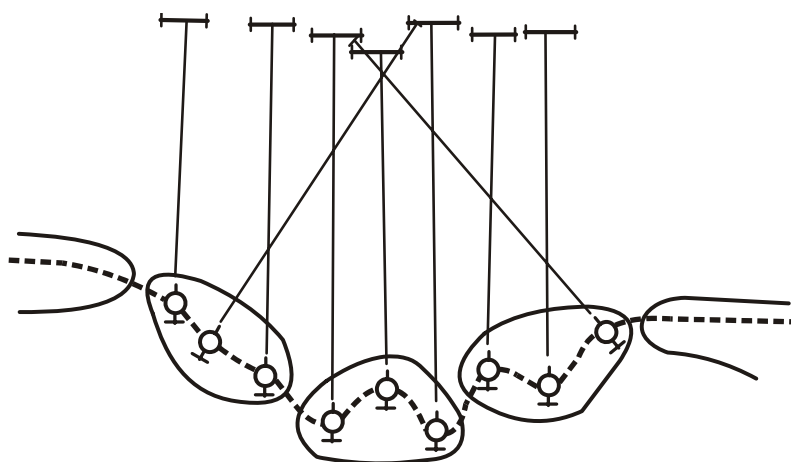
Družstva čet palebného sledu a sledu dalšího jsou nepravidelně uspořádána mezi sebou do šířky a hloubky. Jestliže byla některá družstva palebného sledu vyřaděna, nahradí jejich palbu okamžitě družstva, která dosud postupovala za nimi, a plnost palby do šířky se tak samočinně obnoví.

Obr.4. Příklad prostřelování a přestřelování palebného sledu.

Družstva palebného sledu využívají terénu a postupují přískoky. Sestava palebného sledu se tak neustále mění a jeví se v ní výběžky a klíny. Těchto výběžků a klínů využívají velitelé družstev a čet k bočním a šikmým palbám (**obr. 5**).

Palebnou základnu tvoří těžké kulomety a doprovodné zbraně toho velitele, kterému jsou podřízeny.

Obr.5. Příklad palby palebného sledu.

Úkolem palebné základny je: přestřelováním nebo prostřelováním palebného sledu po dobu co možná nejdelší ničit anebo umlčet zjištěné nebo předpokládané odpory, podporovat tak palebný sled a chránit jeho boky;

postřelovat zvláště cíle, na které nestřílí dělostřelectvo, a razit cestu palebnému sledu na cíle, na které nemůže sám střílet anebo palbu přesně uspořádat;

držet východiště útoku po vyražení, zachytit palebný sled při nezdaru útoku a podle okolností umožnit jeho ústup.

Podpora, kterou skýtá palebná základna palebnému sledu, zmenšuje se postupně podle toho, jak útok postupuje a přestává v okamžiku, kdy žádná zbraň palebné základny nemůže pálit bez ohrožení nejpřednějších družstev.

V tu dobu smějí zůstat v původním postavení palebné základny jen zbraně určené rozvrhem palby, a to do té doby, než bude pevně obsazen dobytý cíl; ostatní zbraně, jakmile jejich palebný úkol skončí, jsou postupně vysílány vpřed tak, aby obsadily nová palebná stanoviště co možná s palebným sledem, aby mohly jeho útok dále podporovat. Z tohoto důvodu má být palebná základna: při počátku útoku vpředu, aby dosáhla bez přemístění co nejdále.

Když roty 1. sledu dosáhnou cíle, utvoří se nová palebná základna v dobytém terénu, aby bylo možno podporovat další útok anebo čelit nepřátelským protiútokům.

Útok je takto podporován postupně tvořenými palebnými základnami. Tvoření a přemísťování jich musí být neustálou péčí velitelů pěchoty, kteří mají povinnost zajistit palebnému sledu kdykoli podporu palbou.

Palby dělostřelectva jsou konány podle čl. 49-57.

107. Pro palby proti letadlům jsou určovány palebné jednotky ze záloh.

Palby proti obrněným vozidlům konají pěchotní kanony a pušky a kulometry průraznými střelami.

108. Palby přehradné pro udržení dobytého cíle jsou připraveny jednotkami palebného sledu a palebné základny a dělostřelectvem tak, aby při nepřátelském protiútoky byl dobytý terén udržen a aby uskupení zbraní dovolovalo zajištění palebných úkolů při pokračování útoku.

Palba v boji obranném.

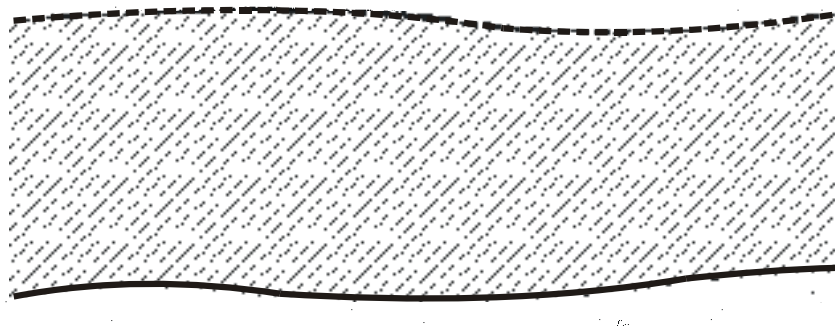
109. V obraně zastavuje pěchota nepřátelský útok především palbou. Musí tedy zřídit souvislou, hustou a hlubokou síť palby se zřetelem na těžiště obrany a na útočné možnosti nepřítele, aby zničila postupujícího nepřítele a podle úkolu jej buď zastavila neb aspoň zdržela.

Tato síť se skládá z přehradných palebných kulometů, doprovodných zbraní a dělostřelectva a je doplněna palbou pušek a ručních granátů.

Přehradné palby spojené a uspořádané tak, aby postřelovaly vymezený pruh terénu, rovnoběžný s obranným postavením, vytvářejí **p a l e b n o u p ř e h r a d u**; ta shrnuje palby všech zbraní na tento pruh terénu tak, aby vzniklo souvislé, husté a co možná hluboké pásmo paleb.

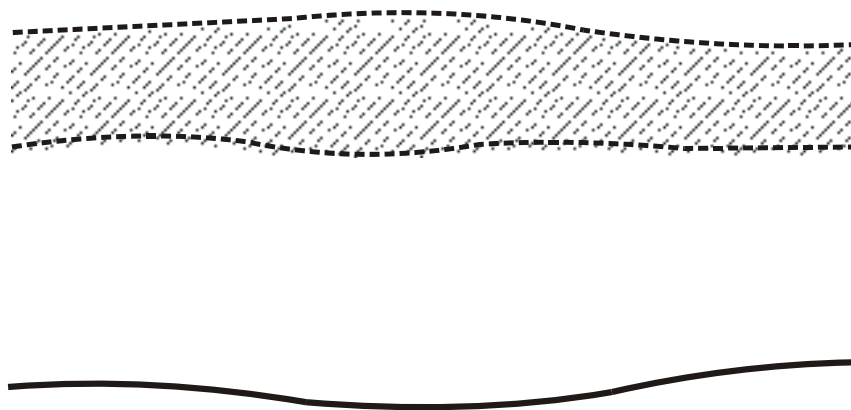
Palebná přehrada má být vždy souvislá. Její hloubka a hustota vyplývá z úkolu a prostředků, které jsou pro palebnou přehradu po ruce, hloubka kromě toho též z tvaru terénu před předním okrajem postavení.

Nařizuje-li úkol zastavit nepřítele, je vnější okraj palebné přehrady položen tak daleko od předního okraje postavení, aby bylo využito celého metného prostoru zbraní - až 600 m (**obr. 6**).

Obr. 6. Palebná přehrada před předním okrajem postavení.

Nařizuje-li úkol jen zdržet nepřítele, je vnější okraj palebné přehrady položen podle možnosti pro ústup tak daleko od předního okraje postavení, aby bylo možno přerušit boj - až 1000 m (**obr. 7**).

Obr. 7. Palebná přehrada dále od předního okraje postavení.

- 110.** Rozvrh palby pěchoty v obraně obsahuje, je-li úplný;
- palebnou přehradu (hlavní palebnou přehradu) před postavením a vnitřní palebné přehrady;
 - palebná soustředění do palebné přehrady (hlavní palebné přehrady), a třeba-li, i dovnitř postavení;
 - styk palbou mezi jednotkami;
 - palby proti letadlům a obrněným vozidlům; palby daleké;
 - palby dělostřelectva.

Rozvrh palby obsahuje dále znamení k spuštění paleb a určuje velitele, kteří je dají. Stanoví dále způsob střelby a její trvání.

- 111. Palebná přehrada (hlavní palebná přehrada)** se klade před pásmo odporu (pásmo hlavního odporu) podle čl. 109. Velitel, který ji tvoří, určuje, kde má ležet, kde má být zvlášť hustá a které zbraně (odkud, kam) se jí zúčastní. Je zesílena zvláště před těžištěm obrany, a pokud prostředky dovolují, i v místech, kde palebná přehrada (hlavní palebná přehrada) je málo hluboká, kde postavení je mělké a kde nepřítel má dobré podmínky pro útok (kryté přístupy, blízké východiště, dobré pozorovatelný a palebné základny). Přehradné palby, z nichž se skládá, jsou stejné ve dne i v noci. Jestliže je třeba, aby byla spuštěna, mají palby do palebné přehrady (hlavní palebné přehrady) přednost před každou jinou palbou.

Vnitřní palebné přehrady jsou zpravidla jen v hlavním postavení, a to před pásmem středním

a záchytným a před příčkami. Palebné přehrady před pásmem středním a záchytným mají čelně zastavit nepřítele, když by se mu podařilo vniknout do hlavního postavení. Palebné přehrady před příčkami mají za úkol omezit pronikání nepřítele do šířky a spojit palbou části postavení, které se ještě drží, s dalším pásmem obranného postavení. Vnitřní palebné přehrady vytvoří zbraně jednotek záložních anebo zbraně střílející do hlavní palebné přehrady z hloubky obranného postavení.

Palebná soustředění připravují velitelé před důležitá místa pro případ místních útoků nepřítele.

Styk palbou má zajistit souvislost palebné přehrady (hlavní palebné přehrady) mezi sousedními jednotkami, umístěnými na též pásmě obranného postavení. Velitelé jej zajišťují tím, že oběma jednotkám určí palebné úkoly před sousední jednotku a takými zbraněmi mají být uskutečněny.

Palby proti letadlům a obrněným vozidlům jsou připraveny obdobně, tak uvedeno v čl. 107.

Palby daleké mají zpomalovat postup nepřítele ještě vně palebné přehrady, zabraňovat mu přechod anebo vyrazení z určitých míst a rušit jeho pobyt v určitých prostorech. Jsou prováděny jako palby zabraňovací a rušivé. Konají je zpravidla kulomety z předsunutých anebo záměnných stanovišť.

Palby dělostřelectva jsou konány podle čl. 58-64.

Pro spuštění paleb, mají-li být spuštěny na znamení, určí velitelé znamení, která činí nemožnými omyly, a orgány, které tato znamení dají.

Znamení k spuštění hlavní palebné přehrady musí být zvláště dobře viditelné a takové, aby nedošlo k omylům. Dávají je velitelé rot 1. sledu nebo důstojníci jimi ustanovení z místa přesně stanoveného. Jen tito důstojníci smějí mít u sebe prostředky k tomu nutné. Na jejich znamení zahájí palbu do hlavní palebné přehrady jenom ta jednotka, pro kterou znamení platí, a zbraně dotčenou jednotku podporující.

Pro palby jiné než pro hlavní palebnou přehradu musí být stanovena jiná znamení, nápadně odlišná.

- 112.** Umístění zbraní závisí na palebných úkolech a na hustotě palebné přehrady, které chceme dosíci. Samočinné zbraně jsou rozptýleny a skryty v terénu ve vzdálenostech a rozstupech tím menších, čím pokrytější je terén; je třeba, aby se družstva provádějící palby do palebné přehrady necítila osamocena.

Kulomety umístěné vzadu prostřelují mezerami nebo přestřelují jednotky vpředu; pro noc, mlhu, dým a kouř musí být palba zajištěna.

- 113.** Těžké kulomety vytvářejí kostru paleb. Provádějí úkoly, jež vyžadují husté a přesné palby do palebných přehrad, a používá se jich mimo to k dalekým palbám. Jejich dostřel jim umožňuje provádět přehradné palby nejen před vlastním úsekem, nýbrž i ve prospěch úseků

sousedních. Tyto úkoly splní tím lépe, čím déle se vyhnou nebezpečí prozrazení a zničení. Proto je třeba chránit je rozptýlením v terénu a zastíráním. Jsou-li umístěny v 1. sledu k bočným palbám do palebné přehrady (hlavní palebné přehrady), mlčí dotud, dokud neplní tento úkol.

L e h k é k u l o m e t y střílejí zpravidla přímo před sebe, kolmo k frontě nebo málo šikmo. Dostanou-li za úkol bočnou palbu, musí být chráněny na boku úderníky nebo pomocníky.

M i n o m e t y střílejí na místa, kam nemohou působit kulomety, a na místa důležitá.

P ě c h o t n í k a n o n y konají především palby proti obrněným vozidlům.

- 114.** Palebné prostředky v obraně provádějí palby do přehrad jako své úkoly hlavní. V hlavním postavení, kde je přehrad několik, je jejich hlavním úkolem palba do hlavní palebné přehrady. Palby do vnitřních přehrad konají tehdy, když nepřítel vnikl do hlavního postavení.

Vedlejšími úkoly těchto zbraní jsou palby daleké, palebná soustředění a palby proti letadlům.

Stat' 2.

Pohyb.

- 115.** Pohyb je činitel rozhodující, ale vlivem donosnosti a účinnosti zbraní je možný jen tehdy, když nepřítel je převahou palby dostatečně umlčen. Pěchota, však nemůže spoléhat na úplné umlčení nepřátelských zbraní a proto nesmí nikdy váhat se započatím svého pohybu.
- 116.** Pohyb má být proveden rychle, spojen s překvapením a řízen na slabá a citlivá místa nepřítele. Rychlosti dosahujeme včasnou přípravou, spořádaným provedením, volbou nejvýhodnějšího směru, využitím cest, schůdného terénu a obejitím nebo včasným odklizením překážek. Překvapení se dosáhne utajením pohybu, využitím pokrytého a nepřehledného terénu, využitím vhodné denní doby a počasí a pronikáním do mezer, boku a týlu nepřítele.
- 117.** Způsob provedení pohybu závisí na možnostech pozorování a palby nepřítele a na účinnosti vlastní palby. Podle toho se koná plynule, přískoky nebo plížením, ve tvarech pochodových, rozčleněných anebo rozvinutých, najednou, po částech anebo jednotlivcích, krokem, klusem nebo během. Mimo palbu konají jednotky pohyb zpravidla najednou a krokem. V palbě konají pohyb delšími nebo kratšími přískoky a zvýšeným ruchem, a to tím rychleji, časově kratčeji a skrytěji, čím je palba účinnější; zvláště není-li krytů (skrytů), jsou rychlé přískoky a plížení nejvhodnějším způsobem pohybu.
- 118.** Velitel pěchoty musí uspořádat pohyb. Musí určit každé jednotce směr, kterým má postupovat, cíl, kterého má dosáhnout, je-li třeba pásmo, v němž se má pohybovat, odkud a kdy má vyrazit a kde a jak dlouho se má zastavit. Uspořádání pohybu musí být v souladu s rozvrhem palby. Soulad mezi palbou a pohybem musí být tím podrobnější, čím větší a hlubší odpor nepřítel klade.
- 119.** **Směr** určuje jednotce všeobecně osu, po které se má pohybovat, aby dosáhla stanoveného cíle. Směr je udáván viditelnými předměty v terénu, bližšími nebo vzdálenějšími podle velikosti jednotky, a je-li třeba, azimutem. Vzdálený směrový předmět může udávat směr několika malým jednotkám. Je-li obzor ohraničen a mezi jednotkami jsou větší mezery, musí mít každá svůj směrový předmět. U malých jednotek stačí udat směr vedoucí části; ostatní se řídí podle ní v mezích stanovených rozstupů a vzdáleností. Každá jednotka musí zachovat určený směr a obnovit jej, byla-li okolnostmi boje z něho vychýlena.
- 120.** **Cíl** vyznačuje prostor, kterého má jednotka svým postupem dosáhnout. Není-li pro překážky, odpory a donosnost podporujících zbraní možno dosáhnout stanoveného prostoru jedním rázem, určuje velitel cílů několik. Jimi rozděluje pohyb do hloubky na údobí, aby si zajistil vliv na vedení boje a usměrnil provádění podniku. **Z a s t á v k y** na cílech nemají být delší, než je k uspořádání jednotek nutně zapotřebí.

121. **Pásmo činnosti** vymezuje jednotce prostor činnosti do šířky. Pro malé jednotky, které se člení do malé šířky, stačí jen určení směru- Šířka pásma činnosti musí být úměrná velikostí jednotky. Má-li jednotka širší pásmo, než odpovídá její velikosti, soustředí se v určeném směru a zajistí mezery menšími jednotkami, nebo se rozčlení na několik skupin s menšími mezerami podle důležitosti směrů.

122. **Východiště a hodina vyrazení** určují, odkud a v kterou hodinu má jednotka vyrazit, anebo kterou čáru má v ustanovenou hodinu překročit.

Pohyb v útočném boji.

123. V útočném boji je účelem pohybu přiblížit jednotky beze ztrát a v nejlepším stavu k nepříteli, zničit jej na místech, která drží, a podařilo-li se mu uniknout, zůstat mu v patách, aby se nemohl znovu vzchopit.

Mimo dosah nepřátelské pěší palby děje se pohyb velkými p o s u n y , oddělenými od sebe, je-li třeba, krátkými zastávkami k uspořádání dalšího pohybu.

V nepřátelské pěší palbě je prováděn za podpory různých zbraní p ř í s k o k y a p r o s a k o v á n í m v mezerách a přestávkách nepřátelské palby, a to podle terénu a účinnosti nepřátelské palby různým způsobem podle čl. 117. Nakonec je pohyb vyvrcholen z t e č í , při které se vrhají malé jednotky na nepřítel, aby bojem muže proti muži zlomily jeho odpor.

Pohyb v obranném boji.

124. V o b r a n ě použijeme pohybu k tomu, abychom vniknuvšího nepřítel zdovali protiútokem a znovu dobyli ztraceného terénu.

125. V ú s t u p u má pohyb vzdálit pěchotu z dosahu nepřátelské palby a úderu, aby se mohla připravit k nové činnosti.

HLAVA 2.

TERÉN.

Stat'1.

Vlastnosti terénu.

126. Terén má podstatný vliv na všechnu bojovou činnost pěchoty, neboť ji svými vlastnostmi buď usnadňuje nebo ztěžuje. Pěchota musí dobře znát výhody a nevýhody terénu, v němž má bojovat, aby jich co nejvíce ve svůj prospěch využila a jejich hodnotu vhodnou úpravou ještě zvýšila.

127. Hlavní vlastnosti terénu, které mají vliv na bojovou činnost, jsou členitost a pokrytost. Podle členitosti je terén rovný, zvlněný, přerývaný a horský, s menšími nebo většími výškovými rozdíly. Podle pokrytosti porostem nebo stavbami je terén holý nebo různě pokrytý.

Terén rovný a holý dovoluje přehled a velení u malých jednotek, ale ztěžuje je pro nedostatek pozorovatelnosti u jednotek větších. Umožňuje využít plochosti dráhy střely, ale omezuje přestřelitelnost a tím také možnost členit zbraně do hloubky. Prozrazuje pohyb, v palbě jej pro nedostatek krytů velmi znesnadňuje a překvapení téměř úplně znemožňuje.

Terén rovný a částečně pokrytý omezuje pozorování a palbu, skrývá pohyb a umožňuje překvapení. Skupiny a řady stromů, živé ploty, hráze, porosty a stavby zamezují zvláště dobře pozemní pozorování.

Terén zvlněný a holý s plochými, mírně stoupajícími svahy umožňuje pozorování, prozrazuje však pohyb. Uspadňuje palby bočné, šikmé a přestřelování, ztěžuje však utajení zbraní a jednotek. Dovoluje plné využití prostředků a umožňuje tím šetření sil.

Terén zvláště a částečně pokrytý usnadňuje pohyb, umožňuje přestřelování a tvoření palebných základen, dovoluje překvapení a umožňuje součinnost zbraní a vedení boje.

Terén přerývaný a pokrytý skrývá pohyb před pozorováním a usnadňuje překvapení. Ztěžuje však a zpomaluje pohyb a omezuje výhled a výstřel. Skrývá zbraně, ale ztěžuje využití jich, zvláště zbraní s plochou drahou střely. Pozorování a spojení znesnadňuje, součinnost zbraní a vedení boje ztěžuje. Boj rozděluje na menší podniky, které se dají vespolek nesnadno řídit. Vyžaduje většího počtu sil, aby nevznikly nepozorované a nepostřelované mezery, kterých by nepřítel mohl využít.

Horský terén zpomaluje ve zvýšené míře pohyb, znesnadňuje součinnost jednotek a zbraní a ztěžuje vedení boje. (Viz část VI, hlavu 7.)

128. Půda podle svého druhu (zemitá, písčitá, skalnatá) a stavu (suchá, mokrá, zoraná a p.) usnadňuje nebo ztěžuje pohyb, zvyšuje nebo snižuje účinek střel, možnost pozorování zásahů a usnadňuje nebo ztěžuje úpravu terénu.

Komunikace podle početnosti, stavu a směru mají vliv na pohyb, spojení, zásobování a odsuny.

Vodstvo jako překážka ztěžuje boj útočný a ulehčuje boj obranný.

129. Členitost, porost a umělé stavby dělí terén na různě velké terénní celky, uzavírající pozorování a přímou střelbu do hloubky a šířky. Podle velikosti dají se částečně nebo úplně ovládat palbou prostředků v nich umístěných. Jsou-li menší než účinný dostřel zbraní, omezují jej. Jednotky umístěné v jednom terénním celku unikají pozorování a přímé palbě z jiných terénních celků.

130. Každý velitel pěší jednotky má mít smysl pro terén a umět jej hodnotit, aby v něm našel všechny výhody pro splnění úkolů, a to se zřetelem k situaci a prostředkům, k dané denní době a povětrnostním podmínkám.

Zhodnocení terénu provádí studiem na mapě, plánu, leteckém snímku, panoramatickém náčrtku, hlavně však obhlídkou terénu. Tu provádějí velitelé všech, zvláště malých jednotek. Obhlídku koná velitel buď sám, anebo s podřízenými veliteli a veliteli podporujících zbraní v prostorech jich zasazení a není-li to možné, s místa, odkud je vidět bojiště. V obranném boji má být obhlídka terénu provedena co možná též se strany nepřítele.

131. Útočným bojem umožňuje studium terénu utvořit si představu, kde je nebo může být nepřítel umístěn, odkud může z hloubky a ze sousedních úseků vidět, střílet a podniknout protiútoky do pásma, v němž chceme útočit, a podle toho volit nejvýhodnější směr hlavního náporu, cíle, stanovit hranice pásem činnosti a uspořádat vlastní palbu.

Pro směr hlavního náporu jsou zpravidla výhodné hřebety ve směru postupu, jsou-li dosti široké, lze-li na nich umístit palebné základny a nemá-li nepřítel možnost soustředit na ně bočné palby.

Pro cíle jsou zpravidla výhodné příčné hřebety, příčné skryty a p., které umožňují pozorování, tvoření nových palebných základen, dávají vhodné podmínky pro východiště útoku, pro obranu při nepřátelském protiútku, skrývají pohyb zadních sledů, usnadňují velení a dovolují zásobování.

Při stanovení pásem činnosti třeba dbát, aby důležité body na hranicích pásem nebyly děleny. Nýbrž byly pojaty do pásma činnosti jedné jednotky. a aby podřízený velitel mohl ve svém pásmu činnosti dobře uspořádat palbu a vést boj.

Pro uspořádání palby dovoluje terén stanovit odpory, které nutno umlčet, a prostory, na které třeba palbu připravit, místa, kde lze nejvýhodněji umístit zbraně a jednotky ve východišti útoku, nejvýhodnější přístupy k nepřátelským odporům a pozorovatelný, z nichž lze nejlépe řídit boj.

132. Vobraně umožňuje studium terénu utvořit si představu, kde může mít nepřítel

východiště útoku, palebné základny a pozorovatelný, kde jsou jeho možné přístupy, na která důležitá místa postavení by mohl směřovat jeho útok, kde by mohl použít útočné vozby, a podle toho volit těžiště obrany, obranná pásma, hranice úseků, uspořádat vlastní palbu, upravit terén a připravit protiútoky.

Pro těžiště obrany třeba volit místa, která nutno udržet stůj co stůj a znovu získat, byla-li ztracena.

Obranná pásma třeba volit tak, aby se palby před nimi daly co nejlépe uskutečnit, zbraně v nich mohly být členěny do hloubky, aby se jednotlivé sledy mohly navzájem podporovat a aby bylo využito všech překážek pro obranu proti útočné vzbě.

Hranice úseků třeba určit tak, aby v nich bylo lze co nejvýhodněji uspořádat palbu a vésti boj.

Pro všechny palebné prostředky třeba stanovit jejich úkoly a umístění tak, aby nezůstalo žádné místo neovládané palbou. Proto zjišťujeme podmínky výhledu a výstřelu, možnosti bočního postřelu, postřelování překážek a skrytého umístění a rozptýlení zbraní, s možností přestřelování a soustředění paleb.

Každý terén se dá bránit, umí-li ho jednotka, využít, umístit v něm správně své palby a vhodně jej upravit.

133. V ústupu o v e m b o j i umožňuje studium terénu zjistit možnosti dalekého výhledu a výstřelu, přírodní překážky zdržující postup nepřítele, možnosti krytého přerušení boje a ústupové cesty za každým ústupovým postavením.

Stat'2.

Využití a úprava terénu.

134. Využitím a úpravou terénu usnadňujeme pohyb, zvyšujeme výkonnost zbraní, utajujeme jednotky před pozorováním, chráníme je před palbou a zajišťujeme výkon velení, zásobování a odsunů.

Pěšák využívá vlastností daného terénu vždy a při každé bojové činnosti.

Za pohybu upravuje terén tehdy, je-li nutno, aby si zlepšil podmínky pro výhled a výstřel. Zastaví-li se na delší dobu, upravuje terén, aby zlepšil použití svých zbraní a chránil se před palbou nepřítele. Při tom každou úpravu zastírá.

135. Úprava terénu obsahuje práce běžné a odborné.

Běžné práce jsou takové, které pěšák může vykonat svými prostředky, jako jsou úprava palebných stanovišť, pozorovaten a předpolí, budování lehkých krytů pro jednotky a velitele, stavba jednoduchých překážek, zřízení spojovacích zákopů a menší ničení.

Odborné práce, které vyžadují zvláštního výcviku a náčiní, týkají se zřízení těžkých překážek, odolných krytů, důležitých pozorovaten, skladů, obvazů, spojovacích útředen, složitého zastírání a větších ničení.

Běžné práce konají jednotky samy, odborné práce provádějí jednotky zákopnické a ženijní. Zasazené jednotky pracují na svých stanovištích, zálohy vypomáhají v pracích na důležitých místech.

136. Úprava terénu se provádí podle **rozvrhu úpravy terénu**, v němž velitel stanoví druh a místo prací, jednotky, které je provedou, pořadí naléhavosti, přiděl materiálu a p.

Podrobnosti o úpravě terénu jsou v předpise »Úprava terénu«.

HLAVA 3.

ZPRÁVY.

- 137.** Zprávy jsou nutné pro vedení boje; proto každý velitel pěchoty je povinen starat se z vlastního popudu o jejich získání a nečekat při tom na rozkaz nadřízeného velitele.
- 138.** U všech velitelských stupňů pěchoty mají pro velitele hlavní význam zprávy o nepříteli, vlastních a sousedních jednotkách a o terénu.
- O nepříteli je třeba vědět, kde a kdy je, jaká je jeho činnost, síla, složení a hodnota dotyku. Vždy třeba pátrat po organické příslušnosti a výzbroji nepřítele, po jeho způsobech boje, po morálním a tělesném stavu a jeho ztrátách.
- O vlastních jednotkách třeba vědět, kde jsou, jaká je jejich činnost a jaký je jejich hmotný, tělesný a morální stav.
- O sousedních jednotkách potřebuje velitel vědět, jaké jsou jejich úkoly a úmysly, kde jsou, co dělají a jaký je jejich hmotný, tělesný a morální stav.
- Zprávy o terénu mají dát veliteli obraz o skutečném vzhledu terénu, který podle mapy nemůže zjistit. Týkají se hlavně pozorovaten (odkud a kam je vidět), skrytých prostorů, přirozených a umělých překážek, stavu cest, přechodů, úpravy terénu a p.
- 139.** Velitel získává zprávy tím, že je vyhledává a dostává.
- O nepříteli získává zprávy pozorováním, nasloucháním, průzkumem a přezvědy, bojem, výsledkem zajatců; zběhů, obyvatelstva a uprchlíků, studiem dokumentů a předmětů nepřátelského původu; dostává je od dělostřelectva, letectva, od jednotek vpředu nebo na křídlech, od styčných vojáků, sousedů a nadřízených velitelů.
- O vlastních jednotkách a sousedech získává zprávy vlastním pozorováním, hlášením od podřízených jednotek a styčných orgánů, od dělostřelectva, letectva, sousedů a nadřízených velitelů.
- O terénu získává zprávy vlastním pozorováním, od průzkumných orgánů, od jednotek vpředu a z leteckých snímků.
- 140.** Pozorování musí zařídit každá jednotka, která je v prostoru, v němž je činnost nepřátelská pravděpodobná nebo možná. Jeho účelem je zjišťovat činnost nepřítele i jednotek vlastních, nepřetržitě ji sledovat a zjednávat tak veliteli zprávy o všech událostech jeho se týkajících.
- Pozorování u jednotky provádí její velitel, není-li jinak zaneprázdněn, pozorovatelé zvlášť k tomu vycvičení nebo určení, v boji pak každý poddůstojník a voják.
- Každý velitel v prvním sledu, počínaje velitelem čety, volí si v pásmu činnosti (úseku) své jednotky pozorovatelnu, dovolující mu přehlednout celé neb alespoň největší, hlavně pak nejdůležitější část jeho pásma (úseku); toto ustanovení se vztahuje rovněž na velitele jednotek zadních sledů se zřetelem na pásmo činnosti (úseku), v němž mohou být zasazeny, a na možnost rychlého styku s nadřízeným velitelem. Pozorovatelnou jsou podle šířky pásma činnosti (úseku) vzdáleny od čela jednotky tak, aby velitel mohl své jednotce velet. Nutnost pozorovat třeba uvést v soulad s možností velet. Velitel se musí snažit pozorovat co nejvíce zpředu; nejdále jsou pozorovatelnou na úrovni záloh.
- Pozorovatele má každá jednotka počínajíc četou. U praporu a pluku dovoluje počet těchto orgánů zřídit v celku síť pozorovaten, jejíž činnost zajistí stálé a nepřetržité pozorování. V boji vyhledávají cíle a pozorují účinky palby vlastních jednotek, sledují umístění a činnost nepřítele a vlastních jednotek, jakož i činnost nepřátelského a vlastního letectva; zachycují znamení od nadřízených velitelů, od vlastních jednotek anebo letounů a dávají je dále nebo je opakuji podle rozkazů, které dostali.

K a ž d ý p o d d ů s t o j n í k a v o j í n stojící proti nepříteli pozoruje a pátrá zrakem po všem, co může zjistit nejen o nepříteli, ale i o vlastních jednotkách; dbá při tom, aby mu nic neušlo. Zjištěné události nebo znamení hlásí veliteli.

Čím déle jsme na místě, tím podrobnější zprávy o nepříteli můžeme pozorováním získat a zařídit podle nich svou činnost.

141. N a s l o u c h á n í jednak doplňuje pozorování za noci, mlhy, kouře, dýmu a v nepřehledném terénu, jednak je zvláštním pramenem zpráv, je-li k němu použito zvláštních přístrojů na zachycení zpráv dávaných nepřítelem po telefonu, radiotelegraficky nebo telegrafii zemní.
142. P r ů z k u m je u pěchoty prováděn veliteli (obhlídkou), průzkumnými hlídkami a čelními družstvy; přezvědy jsou konány přezvědnými oddíly.
O b h l í d k a má veliteli umožnit, aby na místě podle skutečnosti získal zprávy o situaci a terénu vlastním pozorováním.
P r ů z k u m n é h l í d k y a č e l n í d r u ž s t v a mají získávat zprávy o nepříteli a o terénu na blízké vzdálenosti.
P ř e z v ě d n é o d d í l y mají získávat zprávy o nepříteli a o terénu na větší vzdálenosti.
143. B o j je nejpresnější a nejjistější pramen k získání zpráv o nepříteli, neboť dovoluje zjistit sílu a složení nepřítele na určitém místě. Velitel jím získává zprávy přímo a může jich také zpravidla bez průtahu pro boj využít. Bojem získává i nové prameny zpráv, jako zajatce, dokumenty a p.
144. V ý s l e c h z a j a t c ů a z b ě h ů dovoluje jednak doplnit a ověřit si zprávy již získané, jednak získat zprávy nové o opatřeních a pohybech, které nepřítel provádí, a také o dřívějších událostech. Při výslechu nutno přestat, aby výslech u vyšší jednotky nebyl zdržován, na získání zpráv, kterých může vyslýchající velitel ihned sám využít k provedení vlastního úkolu.
V ý s l e c h o b y v a t e l s t v a může podat cenné zprávy jak o nepříteli (když kraj vyklidil), tak o terénu. Zprávy od u p r c h l í k ů z krajů obsazených nepřítelem nutno zkoumat se zvýšenou pozorností, neboť mohou být úmyslně klamné.
145. D o k u m e n t y mají význam hlavně pro vyšší velitele. P ř e d m ě t y n e p ř á t e l s k é h o p ů v o d u , jako pušky, nevybuchlé střely, odznaky, legitimační lístky mrtvých a p., mohou poskytnout zprávy o druhu zbraní a o složení nepřátelských jednotek.
146. Zprávy musí velitel vyhledávat p r o m y š l e n ě , p l á n o v i t ě a n e p ř e t r ž i t ě , a to v celém svém zájmovém prostoru. Ten se skládá nejen z pásma činnosti (úseku) jeho jednotky, ale i z těch prostorů přilehlých, odkud nepřítel může mít vliv na činnost jeho jednotky.
Aby se vyhledávání zpráv dalo v zájmovém prostoru účelně, musí velitel ř í d i t a u s m ě r n í t činnost svých prostředků.
Ve svém zájmovém prostoru stanoví velitel prostory, z nichž především potřebuje dostat zprávy, a v nejdůležitějším z nich soustředí své úsilí o získávání zpráv.
Vyhledává při tom:
zprávy, jež získat mu bylo nařízeno nadřízeným velitelem,
zprávy, kterých potřebuje pro svůj úkol, zprávy, které mají doplnit anebo upřesnit to, co již zná.
147. Vyhledávání zpráv u jednotky řídí velitel **zpravodajským rozkazem**. V něm určuje zprávy, které potřebuje a orgány nebo jednotky, které je mají získat.
148. Získané zprávy velitel s o u s t ř e d ě u j e , h o d n o t í , v y u ž í v á jich a některé p ř e z k u š u j e , neboť mezi získanými zprávami budou též zprávy skreslené a klamné.
149. Aby získaných zpráv mohlo být využito, musí být v ě a s dodány tomu, koho se týkají.

Proto je povinností všech velitelů, aby své orgány pro získávání zpráv vybavili potřebnými pojítky.

Každý velitel jednotky, který získal zprávy, dodá je:

n a d ř í z e n é m u v e l i t e l i jakožto h l á š e n í , v němž udá původ zprávy, stupeň její jistoty, opatření, která vzhledem na zprávu učinil, a komu zprávu odeslal;

p o d ř í z e n ý m dodá ty zprávy, které mají význam pro jejich úkol;

s o u s e d n í m j e d n o t k á m oznámí vše, co je může zajímat.

Vyšší velitelství vydávají ze získaných zpráv p ř e h l e d y z p r á v .

150. Aby nepříteli bylo bráněno ve vyhledávání zpráv o našich opatřeních, úmyslech, složení a p., je povinností každého velitele i vojína znesnadnit mu tuto činnost co nejvíce utajováním a zastíráním vlastní činnosti, klamáním, mlčelivostí a p.
151. Podrobností o zpravodajství u pěchoty jsou ve zvláštním předpise, podrobnosti o pozorování v předpise P-I-3.

HLAVA 4.

STYK A SPOJENÍ.

152. Jednou z podmínek úspěchu je součinnost jednotek zbraní i služeb k dosažení společného cíle. Této součinnosti se dosahuje stykem, t. j. výměnou rozkazů, hlášení a zpráv mezi veliteli.

Každý velitel musí mít styk s nadřízeným velitelem, s podřízenými, se sousedy, s jednotkami, které jsou před ním, a se zbraněmi, které ho podporují.

153. Prostředky styku:

Osobní styk je prostředkem nejrychlejším a nejjistějším; jím se velitel nejúplněji zpravuje o situaci a vykonavatelům nejlépe vštěpuje své úmysly a cíl, kterého je třeba dosáhnout; proto je třeba uskutečňovat jej při každé příležitosti, a to nejen uvnitř jednotky, ale i mezi společně pracujícími zbraněmi a jednotkami, zvláště před zahájením podniku.

Styčné orgány jsou důstojníci, výjimečně vybraní poddůstojníci, které velitel vysílá k podřízeným velitelstvím, sousedům a jednotkám vpředu, od nichž očekává pro svou činnost nezbytné nebo důležité zprávy. Obvykle mají zpravovat velitele, který je vyslal, o vývoji situace u jednotky, ke které byli vysláni. Často bude účelné opatřit je vhodnými pojítky.

Pozorování, zvláště osobní, je nejen cenným pramenem zpráv o nepříteli, nýbrž i o situaci a potřebách vlastních jednotek, neboť často umožňuje zakročit ve prospěch vlastních anebo sousedních jednotek dříve, než o to požádají.

Spojení uskutečňované pojítky (čl. 28), při němž jsou rozkazy, hlášení a zprávy dodávány, není vždy úplně spolehlivé, zvláště v palbě a za nepohody, třebaže některá pojítka jsou velmi výkonná a rychlá. Proto je třeba, aby dodání důležitých rozkazů, hlášení a zpráv zajistili velitelé několika pojítky a každé z nich zařídili tak, jako by ostatních nebylo. Totéž je nutno učinit v boji pro zajištění činnosti důležitých spojů.

154. Za organisaci styku a spojení odpovídá velitel.

Podkladem je určení stanovišť velitelství, os přemístění a podle okolností i určení bojových stanovišť (pozorovaten) a důsledné jich dodržování. Velitel oznamuje podřízeným své SV. nebo osu přemístění a určuje jim jejich. Stanoviště velitelství se volí poblíž pozorovaten, cest a míst, které lze snadno nalézt.

Opustí-li některý velitel čelo proudu, stanoviště velitelství nebo osu přemístění, musí tam ponechat orgán, který zná místo nového pobytu, tak dlouho, dokud se nové místo nestane všeobecně známým. Často bude výhodné vytyčit cestu k stanovišti velitelství.

Před přemístěním SV. (u praporu a pluku) je třeba předem zařídit další SV., aby byla zajištěna

nepřetržitost spojení. Zpravodajské a spojovací orgány, včas předsunuté, pracují do příchodu velitele jako s b ě r n a z p r á v . Na opuštěném stanovišti velitelství je třeba ponechat určitý čas orgán, který by odesílal došlé tam zprávy a rozkazy za přemístivším se velitelem.

Přemísťování SV. má se dít, jen když je toho třeba, ježto spojení se těžko a jen s velkým vynaložením sil výkonných orgánů přizpůsobuje častým změnám SV. Proto je nejobtížnější a nejnespolehlivější za pohybu. Velitel musí předvídat zřízení spojení, protože to vyžaduje času k provedení.

155. Pojítka jsou organisována u čet ve velitelských orgánech, u rot ve velitelském družstvu, u praporů a pluků jednak ve velitelských jednotkách, jednak ve spojovacích jednotkách.

Pro zřízení spojení má velitel roty k ruce výkonného rotmistra, velitel praporu pobočníka nebo velitele praporní spojovací čety, velitel pluku velitele spojovací roty. Velitel spojovací roty -spojovací důstojník pluku (samostatného praporu) pečuje zároveň o spojovací službu. Nařízení pro styk a spojení jsou uveřejňována v rozkaze nebo u pluku též ve spojovacím rozkaze; pro ten je podkladem nařízení velitele pluku a rozkaz nadřízené jednotky.

156. Podrobnosti o styku a spojení jsou v předpise »Styk a spojení«.

HLAVA 5.

PŘEKVAPENÍ A ZAJIŠTĚNÍ.

Stat' 1.

Překvapení.

157. Překvapení jest jedním z hlavních činitelů úspěchu. Překvapení demoralisuje a uvádí v nepořádek. Zvyšuje účinek palby a pohybu a má **často větší význam než převaha počtů a prostředků**. Proto je musí každý velitel i jednotlivec za všech okolností proti nepříteli vyhledávat, sebe však stále proti němu zajišťovat. Je-li ho dosaženo, musí ho být plně využito.

158. Překvapení lze dosáhnout všestranným utajením, rychlostí provedení, mohutností zasazených prostředků, použitím nových prostředků a bojových způsobů a klamáním nepřítele.

U t a j e n í má za účel zabránit nepříteli, aby se nedověděl o přípravách podniku, o nových prostředcích a jiných opatřeních a nemohl, učinit svá opatření proti nim. Toho se dosáhne tím, že se přípravy podniku konají nenápadně, že se uskutečňují v poslední chvíli, nejlépe v noci, že se zastírají využitím terénu nebo uměle a že jednotky zachovávají nejpřísnější kázeň při provádění všech opatření nařízených za účelem utajení. Podrobná ustanovení o uchování tajnosti obsahuje předpis P-I-3.

R y c h l o s t p r o v e d e n í má za účel neposkytnout překvapenému nepříteli času, aby uvedl v činnost prostředky, jimiž by mohl překvapení čelit. Záleží v promyšlené přípravě, abychom každé nově se vytvořivší situace mohli bez váhání využít anebo jí čelit, a v důsledném a bezohledném provádění podniku, abychom nedali nepříteli možnost se vzchopit.

M o h u t n o s t z a s a z e n ý c h p r o s t ř e d k ů má za účel postavit nepřítele náhle před neočekávanou převahu prostředků.

Použitím n o v ý c h p r o s t ř e d k ů a z p ů s o b ů b o j e je nepřítel rovněž překvapen, ježto nemá proti nim prostředků, nebo jim nedovede čelit.

K l a m á n í n e p ř í t e l e má za účel upoutat jeho pozornost na jiná místa, než kde chystáme překvapení, klamat jej o vlastní síle a všeobecně jej uvést v omyl a lákat k opatřením pro něho nevýhodným.

159. V ú t o č n é m b o j i dosahujeme překvapení utajením prostoru útoku, rozsahu použitých prostředků, doby provedení, využitím různé denní doby a způsobem provedení.

- 160.** V o b r a n n é m b o j i dosáhneme překvapení utajením obranného postavení, sestavy a rozvrhu paleb, nebo také klamnou úpravou terénu, aby nepřítel při útoku udeřil do prázdna tam, kde je na odpor připraven, a naopak narazil na odpor, kde jej nepředpokládal. Vnikl-li do postavení, může být překvapen protiútokem, vedeným z prostoru, odkud jej nejméně očekával.

Stat².

Zajištění.

- 161.** Účelem zajištění je čelit překvapení se strany nepřítele. Má zaručit veliteli a jednotkám volnost jednání, t. j. dostatek času a prostoru, aby velitel mohl učinit příslušná opatření a jednotky aby je mohly bez ohrožení nepřítelem provést. Zajišťuje se každý, vždy a všude.
- 162.** Zajištění záleží v opatřeních pro přípravu a provádění boje a v opatřeních pro zmenšení viditelnosti a zranitelnosti jednotek.
- 163.** Zajištění přípravy a provádění boje záleží v získávání zpráv, v zaujetí vhodné sestavy, v určení zajišťovacích jednotek a v udržení styku se sousedy.

Z p r á v y jsou nejlepším obranným prostředkem proti překvapení, neboť údaj o vzdálenosti, síle a činnosti nepřítele a o hodnotě dotyku umožňují veliteli posoudit možnosti zásahu nepřítele a učinit včas potřebná opatření. Udržení dotyku umožňuje dozor nad činností nepřítele, takže se možnost překvapení s jeho strany zmenšuje, opatřuje zprávy o nepříteli a umožňuje učinit ihned potřebná opatření. Podmínkou je bedlivé pozorování. Udržet dotyk jest povinností každého velitele (čl. 238).

S e s t a v a dává veliteli možnost být k boji připraven a pohotov čelit nepřátelským zásahům.

Z a j i š ť o v a c í j e d n o t k y mají za účel chránit svou sestavou, zprávami a bojem valné síly před nenadálým zásahem pozemních nepřátelských sil a poskytnout jim dostatek času a prostoru, aby mohly učinit zavčas potřebná opatření. U vojsk v pohybu jsou zajišťovacími jednotkami předvoje, bočné voje a zadní voje, u vojsk setrvávajících na místě jsou to přední stráže. Podrobná ustanovení o zajišťovacích jednotkách obsahuje předpis P-I-3.

S t y k s e s o u s e d y nahrazuje nebo aspoň zmenšuje nutnost zajištění jejich směru; je uskutečňován zrakem a palbou sousedících jednotek, jsou-li blízko a je-li terén přehledný a styčnými voji, je-li terén nepřehledný, nebo může-li vzniknout mezera (čl. 197).

- 164.** Ve všech bojových údobích, pokud časové vymezení úkolu nemá větší důležitost, než utajení, musí se pěchota krýt proti pozemnímu i vzdušnému pozorování, chránit se před palbou, proti náletům letectva, proti nájezdům útočné vozby a proti plynům.

HLAVA 6.

MANÉVR.

- 165.** Velitel uskutečňuje manévr tím, že své prostředky určitým způsobem uspořádá, dá jim úkoly a vede jejich boj, jak je to v daném prostoru a čase nejvýhodnější k uskutečnění převahy nad nepřítelem a k dosažení rozhodného úspěchu.

Převahu nad nepřítelem získá velitel převahou prostředků, rychlostí jednání, součinností všech za společným cílem a překvapením nepřítele při vlastním zajištění.

Převahu prostředků uskutečňuje velitel počtem a mravní a hmotnou hodnotou prostředků. Nemůže ji zpravidla uskutečnit všude, ale musí ji uskutečnit v určitém čase na tom místě, kde chce boj rozhodnout, a to úsporou sil na jiných místech, volbou vhodného terénu, působením na slabá a citlivá místa nepřítele a volbou vhodné doby k provedení.

Rychlé jednání má zvláštní význam za měnivých situací boje ve volném terénu. Kdo je dříve připraven a rychle jedná, nabývá převahy nad nepřítelem, poněvadž mu vnucuje svou vůli, zabraňuje mu připravit se k odporu, a je-li poražen, znovu se vzchopit.

Součinností všech za společným cílem spojuje velitel jednotlivá úsilí v jeden celek k rozhodnému úspěchu, kdežto osamocenými podniky tříští úsilí, neboť ty mají význam jen místní.

Překvapení nepřítele zvyšuje převahu prostředků a někdy i nahrazuje menší jich počet.

- 166.** Manévr provádí každý velitel. Způsob jeho manévru je různý podle velikosti jednotky, podle druhu boje, který vede, a podle situace, v níž úkol plní.

Za boje nastanou často situace nepředvídané, které přesné dodržení původně zamýšleného manévru učiní nevýhodným; proto musí i velitelé nejmenších jednotek býti s to, přizpůsobit prováděný manévr dané situaci.

- 167.** V ú t o č n é m b o j i se projevuje manévr volbou směru hlavního náporu a cílů, odpovídajícím tomu účleněním prostředků do hloubky a šířky a prostorovým a časovým souladem pohybu a palby. Jeví se buď jako manévr bočný - obchvat, anebo jako manévr čelní - průlom.

- 168.** **Obchvat** je nejúčinnější druh manévru, i když zpravidla vyžaduje více času. Dává největší možnost úspěchu i při početně slabších prostředcích, neboť usnadňuje překvapení a působí na nejslabší místo nepřítele. Je kombinací dvou akcí vedených v různých směrech, a to akce čelní a bočné.

Čelní akce má donutit nepřítele k rozvinutí na frontě co nejširší, upoutat jej, aby neunikl před dovršením manévru, a opotřebovat jeho zálohy, aby nemohl čelit akci bočné.

Bočná akce má zasáhnout nepřítele na slabém a citlivém místě, překvapit ho, uvést jeho jednotky v nepořádek, znemožnit mu ústup a zničit jej.

Obě akce mohou být provedeny současně nebo po sobě. Mohou být předvídaný a připraveny před srážkou nebo uskutečněny během boje podle nastalé situace. K dobré souhře obou akcí je třeba dobrého spojení.

Obchvat může směřovat proti jednomu nebo oběma nepřátelským křídlům nebo bokům neb i týlu. Oboustranný obchvat je nejúčinnější, ale vyžaduje velké převahy prostředků.

Podle toho, jak je obchvat nasazen, rozlišujeme obchvat křídla, boku a týlu.

- 169.** **O b c h v a t k ř í d l a** je útok vedený na nepřátelské křídlo silami zasazenými na vlastním křídle. Vyznačuje se tím, že jednotky, které jej provádějí, jednají v souvislosti, t. j. v palebném styku s jednotkami konajícími akci čelní.

Vzniká postupně přesažením nepřátelského křídla, vyražením v souběžném směru s čelní akcí a pak stočením fronty obchvacujících jednotek proti křídlu nepřátelské sestavy.

Účinek této akce se vyjádří později a proto má být při jejím zahájení čelní akce co nejsilnější. Množství použitých sil záleží na tom, čeho chceme obchvatem dosáhnout. Chceme-li jen ulehčit akci čelní, stačí menší síly. Chceme-li obchvatem křídla boj rozhodnout, musí být k němu použito sil co největších.

U malých jednotek je obchvat křídla velmi častým způsobem manévru, zvláště při nesouvislé nepřátelské frontě. Nejmenší jednotka, která může sama konat obchvat, je četa; družstvo jej provádí samo jen výjimečně.

- 170.** **O b c h v a t b o k u** je útok vedený do nepřátelského boku silami zasazenými vně vlastního křídla. Vyznačuje se tím, že jednotky, které jej provádějí, nemusí být ani v palebném styku s jednotkami působícími čelně a že jsou nasazeny tak, že jejich fronta je od počátku v značném úhlu s čelní frontou, a vyrazí tedy přímo bez vytáčení ve směru jim předem určeném.

Účelem obchvatu do boku je přímý úder do boku, směřující k obchvacení celé hloubky nepřátelské sestavy, a to podle velikosti obchvacující jednotky i prostoru, kde je umístěno polní

dělostřelectvo a velitelství nepřátelských jednotek.

Obchvat do boku je účinnější než obchvat křídla, poněvadž jednotky napadají nepřítele rázem v celku a ne postupným vytáčením. Obchvat do boku vyžaduje vždy velkých sil. Musí být veden na takové frontě, aby zasáhl nepřátelskou sestavu v celé její hloubce, a musí být členěn do hloubky, aby měl náležitou průraznost.

171. Při provádění obchvatu křídla i boku je vždy třeba dbát toho, aby se jednotky útočící čelně a jednotky nasazené k obchvatu navzájem neohrožovaly palbou; u jednotek větších než rota je kromě toho třeba, aby se nesmíchaly. To je třeba zamezit stanovením hranic pásu činnosti a stanovením cílů. Je vždy výhodné obchvacovat nepřátelský odpor v jiném terénním celku, který nepřítel svou pěší palbou neovládá.

Aby jednotky provádějící obchvat nebyly samy napadeny v boku, musí být vždy zajištěny, a to zvláštními jednotkami a zprávami.

Obchvat bude mít úspěch, je-li nepřítel překvapen, je-li čelně upoután, nemá-li již záloh anebo má-li je tak daleko, že nemohou včas zasáhnout.

Dá-li se nepřítel pod hrozbou obchvatu na ústup, je třeba zavčas změnit směry obchvacujících jednotek tak, aby nepříteli zůstávaly stále v boku.

172. **O b c h v a t d o t ý l u** se vede ze vzdáleného směru a nezávisle na ostatní akci.

173. **O b r a n a p r o t i o b c h v a t u .** Vzhledem k nebezpečí, které vyplývá z obchvatu, je povinností každého velitele, jehož jednotka má odkrytý bok, aby se proti němu zajistil, a to zajišťovacími jednotkami, zálohami, umístěnými stoupňovitě za volným křídlem a zprávami. Záloh použije buď k protiútoku do boku obchvacujícího nepřítele nebo k prodloužení křídla, aby nepřítel narazil na nově vytvořenou frontu. Není-li dostatek sil k zastavení nepřátelského obchvatu, je nejvhodnější obranou proti obchvatu stočení křídla nebo ústup z obchvacovaného postavení.

174. **Průlom** vyžaduje více prostředků a také možností překvapení jsou při něm menší. Proto ho použijeme jen tehdy, nelze-li nepřítele napadnout z boku, nebo je-li slabý a nutno-li jednat rychle.

Úspěchu dosaženého po vniknutí do nepřátelské sestavy musí být od počátku využito k rozšíření do stran, aby vzniklá mezera byla co nejširší a jednotkám nepřítele byl znemožněn neb alespoň znesnadněn ústup.

Rozšíření úspěchu do stran (obchvat vznikajících křídel) provádějí vždy jednotky zadní. Čelní jednotky musí postoupit vpřed co nejdále, aby zabránily nepříteli vytvořit novou frontu.

175. **P r o t i p r ů l o m u** a jeho rozšíření se bráníme vytvořením souvislé a soustředěné palby v místě, kde nepřítel proniká, s důrazem v bocích průlomu, abychom jej zastavili a pak protiútokem odrazili.

176. **V o b r a n ě** se projevuje manévr volbou těžiště a obranných pásů, odstupňováním prostředků do šířky a hloubky, uspořádáním palby, úpravou terénu a umístěním záloh k protiútokům.

177. **V ú s t u p o v ě m b o j i** je manévr uskutečňován volbou ústupových postavení, odstupňováním prostředků na jednotlivé směry a ústupová postavení, uspořádáním palby pro zdržení nepřítele, aby byl získán čas, a uspořádáním pohybu, aby byla uchována volnost jednání.

HLAVA 7.

ROZHODNUTÍ.

178. Podkladem rozhodnutí velitele jsou:
úkol,

terén,
situace nepřítele,
situace vlastní a sousedů,
povětrnostní poměry.

- 179.** **Úkol** musí být splněn a nesmí být měněn. Je to základní prvek, který má rozhodující vliv na řešení. Všechny ostatní prvky rozhodnutí musí být rozbírány se zřetelem k němu. Velitel musí pochopit účel podniku, aby jednal v duchu úmyslu svého představeného i tehdy, když během provádění úkolu nastala situace, kterou představený nemohl předvídat.

Z úkolu vyplývá pro velitele činnost, kterou má konat, její prostorové a časové vymezení a vztah k sousedům.

P r o s t o r o v é v y m e z e n í určuje směr, ve kterém má jednotka postupovat anebo proti kterému se má bránit, cíl, kterého má dosáhnout, anebo prostor, který má držet, a pásmo nebo úsek, ve kterém má svůj úkol provést.

Směr určuje osu činností jednotky a osu jejího úsilí.

Cíl vymezuje svou vzdáleností a rozměrem velikost úsilí do hloubky a šířky a má vliv na určení cílů jednotky.

Šířka pásma nebo úseku je základem pro určení, kolik jednotek vzhledem na výkonnost prostředků má být do něho zasazeno, nebo v jak velké jeho části může být určitá činnost provedena.

Č a s o v é v y m e z e n í stanoví dobu neb jiné podmínky, kdy má být činnost zahájena, jak má být postupně provedena, nebo také kdy má být ukončena. Z toho vyplývá rychlost a způsob jednání jak pro přípravu, tak pro provedení podniku.

V z t a h k s o u s e d ů m určuje vzájemnou součinnost a podporu.

- 180.** **Terén** posuzuje velitel a vyvozuje z něho důsledky podle čl. 131-133.

- 181.** **Situace nepřítele** umožňuje veliteli posoudit jeho sílu a hodnotu, jeho sestavu, hodnotu dotyku, jeho činnost, způsob boje a jeho možnosti a z toho vyvodit nejvhodnější způsob svého manévru. Přitom si musí být velitel vědom toho, že situace nepřítele je prvek nestálý a měnivý, že zprávy o něm jsou neúplné a nejisté a že nepřítel může vždy a zvláště v noci provést nečekané změny. Při stanovení svého manévru musí s tím počítat a zprávy o nepříteli neustále si doplňovat a ověřovat.

- 182.** **Situace vlastní** dává veliteli podle toho, kde jsou podřízené jednotky, co dělají a v jakém jsou stavu, možnost posoudit, jakou činnost jim může uložit, anebo také, jak je má pro další činnost znovu uspořádat. Velitel musí znát tělesný, morální a hmotný stav svých jednotek, aby jim určil úkoly úměrné jejich výkonnosti.

Situace sousedů dává veliteli možnost posoudit vzájemnou podporu, využít jejich úspěchu a zajistit se při jejich neúspěchu.

Ze situace plyne možnost použití prostředků jak organických, tak posilových a nutnost uspořádat velení.

- 183.** **Povětrnostní poměry** působí na plnění úkolu vlivem příznivým i nepříznivým. Působí na zdravotní stav, tělesnou a morální hodnotu jednotek, na pozorování a výkonnost jednotlivých prostředků. Velitel musí s nimi při uspořádání manévru počítat, ale být též pamětliv toho, že povětrnost působí stejně i na nepřítele a že i nepříznivých poměrů může využít ve svůj prospěch a k překvapení nepřítele. Na použití prostředků má též vliv volba denní doby.

- 184.** Rozbor jednotlivých prvků rozhodnutí se nesmí konat odděleně, nýbrž ve vzájemném vztahu a vždy k nabytí určitého závěru, t. j. jak za nejvýhodnějších podmínek v dané situaci splnit úkol. Zprávy o nepříteli jsou pro rozhodnutí velitele činitelem tím důležitějším, čím jsou úplnější a přesnější. Nemá-li velitel dostatek zpráv, nečeká, až je získá, nýbrž rozhodne se především podle

terénu.

- 185.** Výsledkem rozboru prvků a plynoucích z toho závěrů je **rozhodnutí velitele**.
Rozhodnutí velitele se zpravidla týká posouzení nepřítele, úmyslu, sestavy, provedení, zajištění, zpráv, styku a spojení a hmotných opatření.
Čím menší jednotka, tím jednodušší je rozhodnutí velitele, neboť úkol je zpravidla tak podrobný, že zahrnuje v sobě i způsob provedení.
Své rozhodnutí vyjadřuje velitel rozkazy.

HLAVA 8.

ROZKAZY A HLÁŠENÍ.

- 186.** Velitel, který rozkaz vydává, je odpovědný za jeho obsah a možnost provedení, velitelé, kteří jej přejímají, jsou odpovědní za provedení toho, co se jich týká. Podřízenému veliteli je ponecháno na vůli, jak použije svých prostředků, aby splnil to, co mu rozkaz nadřízeného stanoví.

- 187.** Rozkaz musí být jasný, aby nevzbuzoval pochybnosti u toho, kdo jej dostane; musí být stručný a obsahovat jen ty údaje, které podřízený velitel potřebuje k provedení úkolu.

- 188.** Zpravidla rozkaz obsahuje: situaci, úkol, úmysl, sestavu, provedení, zajištění, vyhledávání zpráv, obranu proti útočné vozbě (OPUV.) a proti letadlům (OPL.), ochranu proti plynům, styk a spojení a hmotná opatření.

S i t u a c e obsahuje údaje o nepříteli a vlastních jednotkách, a to v takovém rozsahu, jaký má pro danou dobu a jednotku význam.

Ú k o l určuje druh činnosti, směr, cíl, pásmo nebo úsek, dobu provedení, úkol sousedních jednotek a posilové prostředky.

Ú m y s l vyjadřuje hlavní nápor a cíle nebo těžiště a obranná pásma. Úmysl vyjadřuje velitel tehdy, když potřebuje již napřed usměrnit činnost jednotek, aby jednaly podle jeho vůle, i když on nebude moci během boje včas zasáhnout. Je udáván počínaje velitelem praporu. U malých jednotek se vyjadřuje přímo úkoly podřízeným jednotkám.

S e s t a v a udává uspořádání jednotek a velení do šířky i hloubky, hranice mezi jednotkami, umístění jednotek, umístění záloh a přidělení posilových prostředků.

P r o v e d e n í určuje úkoly jednotek, vzájemnou podporu, dobu a podmínky vyražení, zastávky, rozvrh palby, úkoly záloh (pravděpodobné použití) a podle okolností i rozvrh úpravy terénu.

Úkol musí být dán každé jednotce vždy určitě a jasně; způsob jeho provedení může být určen různě podrobně podle toho, zda situace vyžaduje, aby byla dána větší nebo menší volnost samostatnosti a iniciativě velitele při jeho provedení. Je udáván pro první údobí podrobně, pro další údobí, když to je možné a je toho třeba, jen všeobecně. U malých jednotek jsou úkoly dávány od cíle k cíli.

Z a j i š t ě n í, **v y h l e d á v á n í z p r á v** (přezvědy, průzkum, pozorování), **OPUV.** a **OPL.** obsahuje určení a úkoly jednotek k tomu určených, **o c h r a n a p r o t i p l y n ů m** obsahuje opatření pro vzbuzení poplachu, použití asanačních hlídek a p.

S t y k a s p o j e n í určuje SV., osy přemístění a vyslání styčných orgánů, spojovací osy, příčky a ústředny, přiděl pojítek, smluvená znamení, označení letců a p.

H m o t n á o p a t ř e n í obsahují zásobování střelivem, proviantem, materiálem, odsuny a p.

Tento obsah rozkazu i rozkazů uvedených v části VII.-XII. je jen všeobecným návodem pro velitele; ti musí ve svých rozkazech nařizovat vždy to, co dané situaci odpovídá.

- 189.** Před začátkem podniku je zpravidla vydáván rozkaz pro všechny podřízené jednotky; týká-li se rozkaz jen určité podřízené jednotky, je r o z k a z e m z v l á š t n í m . Mají-li být k provedení podniku zahájeny jednotkou přípravy dříve, než jí bude nařízen celý úkol, dostane p ř í p r a v n ý r o z k a z , obsahující. jen to, co potřebuje vědět k provedení prvních opatření.
- 190.** Rozkazy jsou ústní nebo písemné. Velitel použije způsobu, který daným okolnostem nejlépe vyhovuje. U malých jednotek jsou rozkazy zpravidla ústní. Při ústním rozkaze si příjemci sami důležité údaje, v nichž by mohla nastat mýlka, poznamenají, nebo jim je dá velitel sám písemně (zakreslení do mapy, náčrt a p.).
- Rozkaz musí být vydán včas tak, aby před provedením pronikl až k nejnižším vykonavatelům a ti měli možnost provést včas vše, čeho je třeba k jeho provedení.
- Každý velitel vydává rozkaz svůj. Je-li rozkaz nadřízeného tak přesný, že výjimečně velitel nepotřebuje vydat svůj rozkaz, může dát rozkaz svého nadřízeného velitele podřízenému; doplní jej jen nutnými údaji, vyplývajícími z jeho vlastního rozhodnutí.
- Změny rozkazu, zvláště za provádění, způsobují vždy zdržení, únavu a nepořádek a proto je nutno se jich vyvarovat.
- Rozkazy, k provedení určitého podniku se zasílají nejen těm, kdož je mají provést, ale podle potřeby též nadřízenému veliteli a velitelům sousedním.
- 191.** **Hlášení** podřízeného nadřízenému obsahuje popis událostí nebo vyličení situace. Je buď ústní nebo písemné. Musí být jasné, stručné, avšak úplné.
- Hlášení musí obsahovat aspoň tyto údaje:
- kdo pozoroval, zjistil, anebo od koho je zpráva získána,
 - kdy (třeba rozlišit čas, kdy byla zpráva získána a kdy byla odeslána),
 - kde byl nepřítel viděn,
 - co nepřítel dělal,
 - jak byl nepřítel silný, druh zbraně a p. a
 - co sám zařídil.
- Pro stručnost a doplnění připojí k hlášení často náčrt. Ti velitelé, jejichž rukou hlášení prochází, připojí, jaká opatření případně sami učinili.
- Hlášení se zasílají podle toho, jak bylo nařízeno, vždy při prvním střetnutí s nepřítelem a podle potřeby během provádění úkolu, nebo až je úkol daný rozkazem proveden.
- O k a Ź d é z á v a Ź n é u d á l o s t i , která by mohla rušit, zpozdit anebo zmařit provedení rozkazu, zasílá se h l á š e n í i h n e d , právě tak, jako je třeba ihned hlásit všechny okolnosti, které by mohly přimět nadřízeného velitele k tomu, aby doplnil své původní rozkazy.
- Každý, kdo dal hlášení, je odpověden za jeho i pravdivost.
- Hlášení má jen tehdy cenu, přijde-li včas.
- 192.** O úpravě, odeslání, přijetí a potvrzení rozkazů a hlášení platí ustanovení předpisu P-I-3.

HLAVA 9.

SESTAVA A ÚKOLY.

Stat1.

Sestava.

- 193.** Sestava vyplývá z úmyslu velitele a vyjadřuje úsilí, které chce v různých směrech uskutečnit. zajišťuje veliteli volnost jednání a chrání jednotku před překvapením. Její šířka a hloubka má být

taková, aby byla uchována možnost velení a soudržnost jednotky. Početnější a výkonnější zbraně, hodnota jednotlivců a jednotek, přehlednější terén a početnější a výkonnější pojítka dovolují členit sestavu do větší šířky a hloubky.

- 194.** Uspořádáním sestavy **d o š í ř k y** (jednotky vedle sebe) uskutečňuje velitel svůj manévr do šířky. Různou hustotou prostředků zasazených vedle sebe uskutečňuje různý stupeň úsilí v jednotlivých směrech. Za tím účelem přiděluje jednotkám různě široká pásma (úseky) a zesiluje je dalšími prostředky.

Šířky tvarů (sestavy) jednotek, stanovené v části VIII-XII, nemají být, zvláště v útočném boji, zvětšovány, nemá-li trpět možnost velení, soudržnost a bojová výkonnost jednotek, i když pásma (úseky), která dostanou, jsou širší. Mezery mezi jednotkami neporušují souvislost fronty, jsou-li ovládány palbou jednotek samých anebo styčných vojů. Nesmějí však být větší, aby se jednotky necítily osamoceny a nepřítel nemohl jimi prosakovat; za tmy, mlhy a, p. musí být mezery střeženy.

- 195.** Uspořádáním sestavy **d o h l o u b k y** (jednotky za sebou) zajišťuje si velitel volnost jednání, usnadňuje velení, tvoří si zálohy a zmenšuje zranitelnost jednotek. Učlenění palebných prostředků do hloubky dovoluje veliteli použít většího počtu prostředků palby při menší jejich zranitelnosti.

Členění do hloubky umožňuje mohutnost, postupnost a trvalost úsilí. Musí být vždy uskutečněno a v každé situaci a u každé jednotky obnoveno, bylo-li ztraceno. Musí být tím větší, čím je cíl vzdálenější, nebo čím větší odpor má být kladen, Musí být největší v tom směru, kde jednotka vede hlavní nápor, nebo kde má těžiště obrany.

Jsou-li za jednotkou učleněny jiné jednotky, nahrazují veliteli členění do hloubky, takže jeho zálohy mohou být menší.

Stat' 2.

Úkoly zasazených jednotek.

- 196.** Úkoly zasazených jednotek vymezuje velitel prostorově a časově podle manévru, který chce uskutečnit.

Zasazené jednotky dostanou vždy jen jeden úkol. Jsou pro velitele vydány, neboť jim nemůže v boji pod palbou nepřítele dát nové úkoly, vyžadující větší změny v jejich členění.

Bližší ustanovení o úkolech zasazených jednotek jsou uvedena v části VIII.-XII.

Součinnost mezi zasazenými jednotkami vyžaduje, aby na jejich rozhraní, zvláště bylo-li nutno ponechat mezery, zajistil nadřízený velitel vzájemný styk; je-li třeba, styčným vojem.

- 197.** **S t y č n ý v o j** je jednotka, kterou dáváme zpravidla mezi prapory, výjimečně mezi roty.

Jeho **ú k o l e m** jest:

vyplnit palbou mezeru, vznikne-li mezi jednotkami, zajistit souvislost v jejich činnosti, chránit nekrytý bok jednotky, která dále postoupila, a uzavřít mezi jednotkami mezeru, kterou by mohl nepřítel proniknout;

střílet z boku na odpor, zabraňující jednotce zpět zůstavší další postup;

podávat zprávy oběma velitelům křídelních rot.

Zřízení styčných vojů mezi dvěma jednotkami nařizuje velitel nadřízený oběma jednotkám. Určí složení styčného voje (obvykle od jedné jednotky) a východiště (prostor umístění); je-li styčný voj složen ze dvou jednotek, určí, která jednotka dodá velitele, a dobu srazu styčného voje.

Síla a složení styčného voje je různá, řídí se hlavně přehledností terénu. Tvoříme jej obvykle z jednotek pěších. Je-li obava, že by během boje mohla vzniknout mezi jednotkami značná mezera v palbě, a je-li terén vhodný, přidělujeme styčnému voji i těžké kulometry.

V ú t o k u třeba organisovat styčný voj tam, kde přímý styk obou křídel sousedících jednotek je obtížný a je nebezpečí, že mezi nimi vznikne mezera. Postupuje po rozhraní obou jednotek na úrovni druhého sledu; postoupila-li jedna z nich více kupředu, umístí se podle terénu a vzdálenosti křídel obou jednotek tak, aby je chránil.

V o b r a n ě bude použito styčného voje, když styk palbou mezi sousedními jednotkami není možno jinak zajistit.

Stat' 3.

Úkoly záloh.

198. Zálohy jsou jedním z prostředků velitele, jimiž uplatňuje svůj vliv na vedení boje, uskutečňuje svůj manévra a čelí možnostem nepřítele. Zálohu má každý velitel, počínaje velitelem roty a samostatné čety.

199. Záloh se používá: k zesílení, překročení nebo vystřídání zasazených jednotek, k opravení směru, k vyplnění mezery nebo k zjištění boku, k rozšíření úspěchu a pronásledování, k protiútokům, k obraně na místě a k obsazení příček, ke krytí ústupu.

Z e s í l e n í má za účel nahradit ztráty. Provádí se zálohami rot. V útočném boji se zesiluje palebný sled, aby se obnovila plnost palby do šířky (čl. 96) a schopnost pronikat vpřed. V obranném boji je zesílení výjimečné. Mezery vzniklé v čelním sledu nejsou nebezpečné, jsou-li po jejich stranách a vzadu jednotky, které je mohou postřelovat. Palbou se mezera vyplní okamžitě, kdežto zesílení během boje může přijít pozdě.

P ř e k r o č e n í je na místě tehdy, když má být pokračováno v útoku a zasazené jednotky nemají již vzhledem k požadovanému úsilí potřebnou výkonnost a byly zastaveny. Provádí se rotami v rámci praporů a prapory v rámci pluků. Překročení musí být veliteli připraveno jak sestavou překračující jednotky, tak zpravidla též palbou dělostřelectva a palebné základny. Překročená jednotka se stává zálohou.

V y s t ř í d á n í má za účel zaměnit zasazené jednotky v jejich postavení. Užívá se jak v útočném, tak v obranném boji. Musí být připraveno a provedeno tak, aby nebylo zpozorováno nepřítelem, nejčastěji v noci. Vystřídaná jednotka přechází do zálohy.

O p r a v e n í s m ě r u jednotkou zálohy se provádí tehdy, když se zasazená jednotka odchýlila ze směru a není s to, včas se do něho vrátit.

V y p l n ě n í m e z e r y a z a j i š t ě n í b o k u provede velitel nejprve palbou jednotek zálohy; je-li mezera větší než donosnost jejich zbraní a vyžaduje-li toho situace, zasadí do mezery nebo k zajištění boku zálohu.

R o z š í ř e n í ú s p ě c h u při vniknutí do nepřátelské sestavy provede velitel obchvácením vytvořených nepřátelských křídel zálohou, aby rozšířil úspěch do stran a zajistil jednotkám zasazeným čelně volnost k pronikání do hloubky.

P ř i p r o n á s l e d o v á n í použije velitel zálohy, aby dosáhl rychlejšího a rozhodnějšího výsledku.

K p r o t i ú t o k u použije velitel zálohy, aby odrazil obchvat nepřítele nebo znovu dobyl ztracené části terénu, jíž se nepřítel zmocnil.

K o b r a n ě n a m í s t ě a k o b s a z e n í p ř í č e k použije velitel zálohy, aby zastavil další pronikání nepřítele do hloubky a do stran.

K e k r y t í ú s t u p u použije velitel zálohy, aby usnadnil přerušení boje a ústup jednotkám vpředu.

200. Zálohy jsou tvořeny celými organickými jednotkami nebo při širší frontě částmi jednotek. Vždy je výhodné, aby patřily organicky k těm jednotkám, v jejichž pásmech (úsecích) je předvídáno jejich použití.

Jsou umístěny za tou částí fronty, kde je předvídáno jich použití (hlavní nápor, těžiště obrany), a podle terénu tak daleko, aby mohly snadno zasáhnout v různých směrech. Jejich umístění a pohyby musí zůstat nepříteli utajeny, aby mohly zasáhnout s překvapením a byly ušetřeny ztrát.

- 201.** Velitel zálohy dostane od nadřízeného velitele údaje o tom, jak ho bude pravděpodobně použito.

Jeho stálou povinností je:

mít styk s nadřízeným velitelem, co možná osobní,
zajistit svou jednotku, čelně i v bocích,
zařídít pozorování, sledovat průběh boje zasazených jednotek a mít styk s velitelem zasazené jednotky, v jehož prostoru pravděpodobně zasáhne,
připravit zasazení obhlídkou terénu ve směrech naznačeného použití,
předvídat podle vývoje boje i jiné možné použití a ve chvíli potřeby iniciativně zasáhnout ve smyslu daného mu úkolu.

Jakmile velitel zálohy dostane rozkaz zasáhnout překročením nebo vystřídáním, předejde svou jednotku, aby vešel co nejdříve v osobní styk s velitelem zasazené jednotky a mohl ještě před příchodem své jednotky učinit rozhodnutí, jak splní daný mu úkol.

HLAVA 10.

VEDENÍ BOJE.

- 202.** Velitel musí vést boj své jednotky od začátku až do konce. Jinak by se boj rozdrobil na řadu místních podniků podřízených jednotek bez podstatného významu pro celek. Vedení boje je pro velitele řadou zásahů za tím účelem, aby si vynutil vývoj boje podle své vůle.

- 203.** V boji úkol jednotky trvá, ale situace se mění. Mění se situace nepřítele, situace vlastní a sousedů, nastávají změny v terénu i v povětrnostních poměrech.

Stálým vyhledáváním zpráv o nepříteli, vlastních jednotkách a o terénu zjišťuje a zhodnocuje velitel, jaký význam mají tyto změny pro jeho zásah v dané situaci. Jedině tehdy, má-li dostatek zpráv o tom, kde a v jakém stavu jsou vlastní jednotky, kde je nepřítel a jak značný je jeho odpor nebo úsilí, může velitel uplatnit své zásahy včas a na pravém místě.

- 204.** Velitel se musí vždy starat, aby si vytvořil co nejvýhodnější podmínky pro své zásahy do boje. Musí předvídat možný vývoj boje a být pohotově čelit novým okolnostem, využít výhod, které se mu naskytou, a úspěchu; kterého dosáhl; zamezit nepříteli možné zásahy, dříve než by je mohl uplatnit; udržet s ním dotyk a nedopřát mu oddechu, aby se vzchopil. Čím jasnější a skutečnější bude jeho představa o pravděpodobném průběhu boje, tím spíše mu zprávy, které dostane a které mu jen naznačí známky vývoje boje a možného zásahu nepřítele, postačí k včasnému a účinnému zásahu.

- 205.** Pro každý zásah se musí velitel rozhodnout včas, správně a rychle, a příslušné rozkazy musí vydat v době co nejkratší. Při tom nařizuje dopředu jen to, čeho chce a může na konci výkonu dosáhnout, a nikoli to, co by mohlo být v rozporu se situací, která se během provádění zásahu může vytvořit. Dobu zahájení stanoví vzhledem k době nutné pro přípravu a době předpokládané pro trvání zásahu tak, aby zásah mohl být proveden za dobrých podmínek, mohlo ho být využito a mohl být zajištěn.

- 206.** Velitel vede boj zasazenými jednotkami, palebnými prostředky a zálohami.

Zasazené jednotky musí vyvinout úsilí až do posledního zbytku svých sil, je-li toho třeba k splnění úkolu, který jim byl uložen. Nestačí-li jednotky svými schopnostmi k vyvinutí nutného úsilí nařizuje velitel, aby byly překročeny nebo vystřídány.

Palbou svých prostředků a palbou vyžádanou od nadřízeného velitele a sousedů umožňuje velitel zasazeným jednotkám plnění jejich úkolů tím, že dává střílet na zjištěné odpory nebo nebezpečná místa před jejich frontou nebo v jejich bocích.

Záloh použije velitel podle čl. 199; musí se vyhnout předčasnému jejich zasazení. Když je to však nutné, nesmí váhat zasadit do boje všechny zálohy. Jakmile je zasadí, musí si při první příležitosti vytvořit zálohy nové.

ČÁST V.

BOJ PĚCHOTY.

HLAVA 1.

VŠEOBECNÝ ROZBOR BOJE PĚCHOTY.

- 207.** Účelem boje pěchoty je buď postupovat proti nepříteli, zničit jeho síly a dobýt terén, nebo zabránit nepříteli postup, opotřebovat jeho síly a držet terén. Prvního účelu dosahuje pěchota bojem útočným, druhého bojem obranným.
- Ú t o č n ý b o j umožňuje zničit nepřátelské síly a vnutit nepříteli vlastní vůli. Jedině on přináší rozhodnutí. Dává útočníku volnost jednání, kterou každý velitel musí vyhledávat, udržet, a pozbyl-li jí, co nejdříve znovu získat. Vyjasňuje situaci, zjednává jistotu a jeho úspěch zvyšuje morálku. Umožňuje nejvíce překvapit nepřítele. Vyžaduje však převahy nad nepřítelem.
- O b r a n n ý b o j opotřebovává síly nepřítele, ale nevede k rozhodujícímu výsledku. Nepřítel má volnost jednání a může své síly soustředit k útoku podle své vlastní vůle. Obránce je v nejistotě a podřízen činnosti nepřítele. Obranný boj dovoluje však plně využít výkonností zbraní, výhod terénu a jeho úpravy a tím umožňuje slabším silám čelit silnějšímu nepříteli. Obranný boj je pomocným prostředkem útočného boje. Dovoluje ušetřit síly k provedení útoku v téže době na jiném místě.
- 208.** Jednotka, která vede útočný neb obranný boj, nevede jej stejným způsobem od začátku až do konce. V útočném boji nemůže jednotka postupovat nepřetržitě; je nucena dočasně se zastavovat, aby se uspořádala, obnovila soulad s palbou palebné základny a dělostřelectva, zajistila součinnost s tanky, styk se sousedními jednotkami, zásobila se střelivem a p. Je nucena postupovat od cíle k cíli a během zastávek se chovat obranně, aby zabránila nepříteli jakýkoli protizásah. V obranném boji musí jednotka přejít k protiútku, má-li zahnat nepřítele, který vnikl do jejího postavení, znovu obsadit ztracený terén a obnovit souvislost obrany.
- Jednotky pěchoty musí být proto schopny přejít během boje podle potřeby ihned z činnosti útočné do obranné a naopak. Nesmějí však při dočasném a okamžitém situací vynuceném použití obranného nebo útočného způsobu boje nikdy ztratit se zřetele svůj původní úkol. Je-li útočící jednotka zastavena, musí ihned bez nového rozkazu obnovit útok, jakmile jí samou nebo zásahem nadříceného nebo postupem sousedů jsou odstraněny příčiny, které ji k dočasnému zastavení a změně chování donutily. Proveďte-li jednotka v obranném boji protiútok, musí zase přejít k obraně, jakmile nepřítele odrazí a situaci obnoví.
- 209.** Útočný a obranný boj může mít v rámci úkolu jednotky různý stupeň síly. Útočným bojem může velitel hledat na jednom místě rozhodný úspěch; a na jiném jen poutat síly nepřítele, obranným bojem může chtít na jednom místě udržet terén a zastavit nepřítele, jinde ho jen zdržovat. Tento různý stupeň síly boje vyplývá z manévru velitele, vyjádřeného úkoly a přidělením prostředků. Jeho provedení je pro malé jednotky pěchoty vždy stejné; ty vedou každý boj se vším úsilím.
- 210.** Jednotky pěchoty bojují jen v malé části celkového bojiště, neznajíce celkovou situaci a celkové výsledky, ale konečný výsledek bitvy závisí na každé z nich. Situace, která se zdá špatná, může být zachráněna vytrvalostí nejmenších jednotek. Proto musí každá z nich splnit vždy svůj úkol až do konce, ať se děje cokoliv.

HLAVA 2.

ÚTOČNÝ BOJ PĚCHOTY.

Stat' 1.

Vzhled útočného boje pěchoty.

- 211.** Útočný boj může být veden proti nepříteli v pohybu, kdy dochází k střetnutí, nebo proti nepříteli v obranném postavení.
- Podle toho, je-li nepřítel v pohybu či v obranném postavení, a podle toho, v jakém terénu, jakými prostředky a v které denní době je útočný boj veden, je jeho vzhled různý.
- 212.** O nepříteli je třeba především vyhledat zprávy, přiblížit se k němu a zjednat s ním dotyk, aby byl zjištěn jeho odpor, pak provést útok a pronásledovat.
- Hlavní údobí útočného boje pěchoty jsou:
- přibližování,
 - zjednání dotyku,
 - útok a
 - pronásledování.
- 213.** Útočný boj se zpravidla nevyvíjí pravidelně podle těchto údobí, nýbrž podle skutečné potřeby bojových situací. Má-li jednotka za přibližování dostatek zpráv o nepříteli a dostatečné prostředky, bude zvláště při střetnutí výhodné přejít k útoku hned, poněvadž delší doby přípravy by nepřítel využil k svému zesílení. Nemá-li velitel dostatečné prostředky, musí zvláště proti nepříteli v postavení provést náležitou přípravu, aby měl záruku úspěchu. Střetne-li se malá jednotka náhle s nepřítelem, může hned přejít ke zteči, a nevydrží-li nepřítel, přejde hned k pronásledování, a p.

Stat' 2.

Přibližování.

- 214.** Přibližování začíná při vstupu do pásma ohroženého nepřátelským dělostřelectvem střední donosnosti. Koná se buď proti nepříteli, s nímž nebyl dosud zjednán dotyk, anebo za jednotkami které jsou již v dotyku. Účelem přibližování je přivést jednotky v nejkratší době co nejbližší k nepříteli, beze ztrát a bez zbytečné únavy.
- Pěchota při něm nepoužívá palby svých zbraní proti pozemním cílům, vyjma jde-li o odražení nepřátelských přezvědných jednotek anebo nájezdu obrněných vozidel. Zprávy jí dodává letectvo, jezdecko a přezvědné oddíly, a je podporována dělostřelectvem. Jednotky jsou v sestavě, která je zajišťuje proti překvapení hlavně rychlými a obrněnými jednotkami, umožňuje pochod a rychlý přechod v boj. Zabezpečují se před nepřátelskou palbou, hlavně dělostřeleckou a palbou z letadel tím, že využívají terénu, aby se skryly proti pozemnímu i vzdušnému pozorování, a že se rozčleňují, aby zmenšily svou zranitelnost. Využití terénu je zvlášť důležité, koná-li se přibližování ve dne.
- 215.** Koná-li se přibližování proti nepříteli, s kterým nebyl dosud zjednán dotyk, anebo za přezvědnými jednotkami, jejichž síla nezaručuje, že nepřítel jimi nepronikne, závisí rozčlenění jednotek pěchoty do hloubky i šířky na stupni pohotovosti k boji, který se od nich požaduje. Proto tvary (sestava), které jednotlivé jednotky za přibližování zaujmou, nejsou stejné. Čelní jednotky se rozčlení v družstva i v hloučky, anebo se i rozvinou, kdežto jednotky zadních sledů jdou v trojstupech a pochodových proudech co nejdéle po cestách, napříč terénem pak teprve tehdy, když to okolnosti vyžadují. To závisí na tom, jak daleko jsou od nepřítele, jaké jednotky

mají před sebou a v jaké míře terén umožňuje skrytý postup. Tvary (sestava) musí ovšem dovolovat snadné vedení a udržování směru.

Pásmům postřelovaným dělostřeleckou nebo dalekou kulometnou palbou se jednotky co možná vyhýbají. Nelze-li se jim vyhnout, přecházejí je dlouhými přískoky najednou, využívajíce přestávek v palbě; je-li palba účinná, přecházejí je po hloučcích anebo po jednotlivcích rychlými a krátkými přískoky.

216. Do přibližování přechází jednotka ze zajištěného pochodu nebo ze zajištěného ubytování.

Jednotky postupující v čele sestavy tvoří p ř e d v o j , jehož úkolem je zajistit bezpečnost a volnost jednání valnému voji a připravit výhodné podmínky pro jeho zásah získáváním zpráv o nepříteli, zmocněním se míst, hodících se za pozorovatelný a východiště útoku, bráněním nepřátelskému pozemnímu průzkumu a překážením nepříteli v provádění jeho manévru.

Podle šířky a přehlednosti pásma činnosti má předvoj v 1. sledu takový počet jednotek, aby mohl prozkoumat celé pásmo, zatlačit slabší nepřátelské síly, zastavit souvislou palbou větší síly a získat potřebný čas a prostor pro rozvinutí a zasazení valného voje.

Čelní čety mají za úkol prozkoumat terén v celé jeho šířce a získat zprávy o nepříteli. Jdou před ostatními jednotkami předvoje podle terénu nejméně na takovou vzdálenost, aby je zajistily před nenadálou účinnou palbou nepřátelských lehkých kulometů.

Podle potřeby vysílá velitel předvoje průzkumné hlídky na větší vzdálenost v těch směrech, odkud sám potřebuje zprávy.

Předvoj postupuje rychle, aby nezdržoval postup valného voje. Postupuje posuny od jedné význačné čáry terénu ke druhé, jsa pohotov použit palebných prostředků k podpoře svého postupu nebo k udržení dosažené čáry.

Součinnost s dělostřelectvem určeným k jeho podpoře zajisti velitel předvoje podle čl. 49.

217. Provádí-li jednotka přibližování na křídle, chrání se v boku pohyblivým nebo stojícím b o č n ý m v o j e m , jehož síla je úměrná předvídanému ohrožení. Člení se obdobně jako předvoj.

218. V a l n é v o j e postupují za předvoji na různou vzdálenost většími posuny podle rozkazu velitele celku tak, aby měly stále volnost a čas rozvinout se k boji a podle potřeby předvoj zesílit, anebo jeho boj převzít. Zajišťují se hlídkami na menší vzdálenost.

219. Všichni velitelé jsou za přibližování vpředu, aby sami viděli situaci a terén a aby se zahájení boje dalo pod jejich vlivem.

220. Pozorovatelé proti letadlům a obrněným vozidlům a plynové hlídky jdou s čelními četami, aby smluvenými znameními včas hlásili nebezpečí. Zbraně proti obrněným vozidlům vysunou příslušní velitelé do čela nebo do toho boku jednotek odkud je nájezd možný. Za čelními četami jdou i zákopníci určení k odklízování překážek.

221. Přibližuje-li se jednotka za vojskem, které je již v dotyku s nepřítelem, koná své pohyby co možná v noci; kdykoli je to možné, použije vůdců od jednotek, které jsou již v dotyku. Má-li provést přibližování ve dne, uspořádá postup hlavně se zřením na skryt proti pozemnímu a vzdušnému pozorování, na obranu proti nepřátelským palbám a na obranu proti letadlům (OPL.).

Stat' 3.

Zjednání dotyku.

222. Zjednávání dotyku začíná pro pěchotu od okamžiku, kdy musí na palbu nepřátelské pěchoty odpovídat svou palbou.

Účelem jeho je získat bojem zprávy o umístění a hodnotě nepřátelských sil, jakož i získat výhodné terénní podmínky pro činnost vlastních valných vojů.

Proti nepříteli v postavení jednájí jednotky předvoje obezřele a zjednání dotyku vyžaduje pak zpravidla delší doby.

Při střetnutí děje se zjednávání dotyku za ztížených podmínek zrychleného vývoje. Jednotky předvoje musí jednat rychle a rázně, aby předstihly nepřítele a využily všech možností jej překvapit; proto jsou zpravidla početnější, aby mohly snadněji čelit nepředvídaným situacím a jistěji splnit svůj úkol.

- 223.** Zjednání dotyku konají jednotky předvojů, které doplňují a zhodnocují zprávy získané letectvem, jezdeckem a předzvědnými oddíly.

Čelní čety přicházejí do prostoru postřelovaného nepřátelskou pěchotou, kde jsou již podle okolností přezvědné oddíly nebo průzkumné hlídky. Podle získaných zpráv jsou podle potřeby zesíleny, aby utvořily dostatečně silný palebný sled. Těžké kulomety a doprovodné zbraně utvoří palebnou základnu.

Družstva a čety palebného sledu překročí přezvědné oddíly (průzkumné hlídky). Některé narazí na odpor, jiné najdou volnou cestou které využijí k prosakování. Ty, které narazí na odpor, útočí naň za podpory palebné základny, a třeba-li, i dělostřelectva. Ty, které nejsou zastaveny, pronikají vpřed, dostávají se do boků odporů, zdolávají je a tak pomáhají jednotkám, zastaveným. Tím se uskutečňuje na celé frontě nepřetržitý postup malých jednotek, které pronikají všude, kde mohou. Nadřízený velitel posune za nimi své zálohy, aby využil mezer, zdolal nepřátelský odpor z boku a pronikl do hloubky. Dobře organisované pozorování a č a s t é h l á š e n í je nutné.

- 224.** Není-li prosakování možné a jednotky jsou zastaveny souvislou palbou, zasáhnou velitelé svou zálohou, aby za podpory palebné základny a dělostřelectva prorazili čáru nepřátelského odporu. Provedou útok na místo, kterého se mají zmocnit, anebo mají-li volnost jednání, na takové místo, které je pro výsledek útoku nejúčinnější a pro jeho provedení nejvýhodnější. Útok provedou v prostoru, jehož šířka odpovídá výkonnosti zálohy velitelovy. Má-li útok úspěch, pokračuje se v postupu.

- 225.** Narazí-li jednotka na tak silný odpor, že jej svými prostředky nemůže zdolat, je pro ni, zjednání dotyku skončeno. jednotka zajistí místo, kterého dosáhla, zvláště body důležité pro boj dalších sil, a pošle hlášení o tom nadřízenému veliteli. Dosažená čára je pro nadřízeného velitele východištěm útoku.

Stat' 4.

Útok.

- 226.** Účelem útoku je zdolat nepřátelské odpory a dosáhnout stanovených cílů.

Útok zahrnuje v sobě přípravu útoku, umístění sestavy ve východišti útoku, vyrazení a postup na ztečnou vzdálenost a zteč.

Příprava útoku.

- 227.** Každý útok, má-li se zdařit, musí být připraven. Tato příprava musí být tím důkladnější, čím více času měl nepřítel na uspořádání paleb a na úpravu terénu a čím lepší má prostředky.

- 228.** Příprava útoku záleží v provedení obhlídky terénu, v rozhodnutí velitele a vydání rozkazů a v opatřeních pro přípravu jednotek.

Velitel provede před útokem vždy, kdykoliv je to možné, obhlídku terénu (čl. 130). Podle výsledku obhlídky se rozhodne a vydá příslušné rozkazy. Nařídí potřebné přesuny jednotek, opatření k utajení a zajištění, doplnění střeliva a materiálu, ulehčení ve výstroji a p.

Umístění sestavy ve východišti útoku.

- 229.** Východiště útoku má být blízko nepřítele, aby útočník mohl uplatnit účinnou palbu všech svých zbraní i plný účinek překvapení a zmenšil na nejmenší míru pásmo, které bude musit projít v nepřátelské palbě; má dovolovat pozorování i vytvoření palebné základny a krýt útočnou sestavu před nepřátelskou palbou a pozorováním.

Předchází-li před útokem přípravná palba, je východiště útoku alespoň na takovou vzdálenost od nepřítele, aby dělostřelectvo mohlo střílet na nejbližší odpory a překážky, aniž by tím ohrožovalo vlastní jednotky (bezpečnostní pásmo).

- 230.** Východištěm útoku je zpravidla čára, dosažená čelními jednotkami, které jsou s nepřítelem v dotyku; v opevněném postavení je východištěm útoku čelní zákop anebo zákop pro tento účel zvlášť upravený.

Je-li vzdálenost mezi nepřítelem a čelními jednotkami značná, může být východiště útoku předsunuto, nebo předsunuta alespoň část zbraní.

Východiště útoku za čelními jednotkami volíme tehdy, je-li dosažená čára nevýhodná a nepřítel by mohl jednotky v něm umístěné předčasně zjistit a zničit; také v tomto případě lze předsunout část zbraní k podpoře vyražení.

Je-li východiště útoku v některém místě nevýhodné, lze je zlepšit výpadem na místo, které nepřítel drží.

- 231.** Východiště útoku zaujme pěchota, aby nevzbudila pozornost nepřítele, pod ochranou krytu terénu, noci, mlhy nebo přípravné palby co možná teprve před samým útokem.

Jednotky pěchoty se umístí ve východišti útoku čelně k svým cílům. Palebný sled se umístí na jeho předním okraji, další sledy se umístí krytě do hloubky. Není-li východiště útoku vhodné pro umístění sestavy do hloubky a dovoluje-li to kryt, mohou být jednotlivé sledy stěsnány kupředu; potřebná hloubka se pak zaujme až za útoku. To bude výhodné jen tehdy, může-li být zaujetí sestavy utajeno a je-li útok proveden s tanky bez přípravné palby tak, aby stlačené jednotky unikly nepřátelské palbě proti přípravám a podběhly přehradné palby. Nejsou-li tyto podmínky splněny, třeba se stlačení sestavy ve východišti útoku vyhnout.

Vyražení a postup na ztečnou vzdálenost.

- 232.** Předchází-li před útokem palba přípravná, je pěchota ve východišti útoku, nebo je zaujímá. Konce přípravné palby se zúčastní, je-li třeba, těžkými kulomety a doprovodnými zbraněmi. V hodinu určenou pro vyražení položí dělostřelectvo palbu na odpory podle rozvrhu palby přímé podpory a palby ochranné a pěchota vyrazí k útokem najednou. Hodina vyražení je určena rozkazem nebo smluveným znamením. Pěchota postupuje pod ochranou paleb dělostřelectva a palebné základny nebo také tanků a letectva na svůj první cíl. Postupuje co nejdále bez zastávky a bez vlastní palby, a když to již není možné, střídá palbu a pohyb, aby se přískoky dostala na ztečnou vzdálenost.

Jednotky zastavené odporem se snaží jej umlčet palbou; je-li třeba, vyžádají si dělovou palbu a zahájí další pohyb ihned, jakmile mohou. Jednotky, kterým nic nepřekáží, pronikají dále vpřed. Jednotky si navzájem pomáhají nejúčinněji tím, že každá plní svůj vlastní úkol a postupuje kupředu, aniž se řídila jedna druhou, dokud to soudržnost a vlastní její bezpečnost dovoluje.

Zteč.

- 233.** Útok může ztečí začínat, anebo je zteč jeho vyvrcholením; konečně je útok ve svém vývoji i promísen ztečemi místními; při ní se útočník jedním rázem vrhá na nepřítele a bojem může proti muži láme jeho odpor.

Ztečná vzdálenost může být různá. Je-li jednotka podporována dělostřelectvem, doprovodnými zbraněmi a kulomety, přiblíží se na bezpečnostní vzdálenost těchto zbraní a pak

vyrazí ke zteči. Není-li jimi podporována, nebo klade-li nepřítel po přeložení palby podporujících zbraní dále odpor, přiblíží se na nejmenší vzdálenost pod ochranou terénu, nebo vlastní palby, nebo pod ochranou noci, mlhy a p.

Je-li zteč začátkem útoku, je konána v celém pásmu jednotek najednou a za podpory paleb podle časového rozvrhu, podle okolností i za podpory tanků.

Je-li zteč vyvrcholením útoku, není jednotkami prováděna najednou, nýbrž vznikne řada místních ztečí, které provádějí malé jednotky (čty i družstva), jakmile se dostanou k nepříteli.

Jednotky, které provedly zteč, nezastavují se na místě, kde nepřítel zdolaly, nýbrž překročí je a rychle se uspořádají, aby byly pohotově odrazit nepřátelské protiútoky a pokračovat v útoku na další odpor, využívající rozvratu nepřítel.

Vývoj boje.

- 234.** Další útok se provádí týmiž jednotkami, jsou-li schopny boje, nebo jednotkami zálohy. Jednotek zálohy používá velitel podle čl. 109 a 206 k živení boje, k jeho dovršení a využití tam, kde se projevuje úspěch, kde je odpor nejslabší a kde nepřítel ustupuje. Nenasazuje je zpravidla tam, kde je silný odpor. Snahou musí být čelně upoutaného nepřítel obchvátit a napadnout palbou a pohybem z boku. Dosažené úspěchy je nutno rychle rozšířit do stran, neboť čím širší jsou mezery mezi odpory, tím hlouběji mohou jednotky pronikat a tím více je nepříteli znesnadněna obrana i protiútoky.

Postup palebného sledu je usnadňován podporou palebné základny a dělostřelectva. To vyžaduje zastávek na cílech, aby palebné základny mohly být znovu utvořeny a palba s pohybem uspořádána. Zastávky nutné k uspořádání a přípravě jednotek a zastávky vnucené nepřítel musí být omezeny na nejnutnější míru.

Útok se obnoví v určenou hodinu nebo na znamení za stejných podmínek, jak svrchu uvedeno.

Během útoku využívá každá jednotka dočasné zastávky k úpravě výstřelu přirozených krytů a nepřátelských zákopů, anebo si upraví nejjednodušší kryty, když to je možné.

Všude, kde nepřítel neustoupí, je zdolán ztečí.

- 235.** Za podporovanou jednotkou musí se přemísťovat dělostřelečtí pozorovatelé, a postoupila-li pěchota do větší hloubky, musí se přemístit dělostřelectvo (čl. 55). V té době může být pěchota podporována jen částí dělostřelectva. Spojení s ním je obtížnější, jeho palby jsou méně přesné a spuštění jich je méně včasné. Pěchota je odkázána více na vlastní prostředky. Je to v údobí, kdy nepřítel je otřesen, takže velitelé zvláště malých jednotek musí iniciativně, rozhodně a odvážně využít všech příznivých okolností boje, aby nedali nepříteli možnost znovu se vzchopit.

Snahou každé jednotky musí být pronikat stále a odvážně vpřed a nestarat se o nic jiného, než jak dosáhnout co nejdříve svého cíle.

Každého úspěchu musí být okamžitě využito.

- 236.** Provádí-li nepřítel protiútok, musí být nejdříve palbou zastaven a pak odražen. Podařilo-li se nepříteli zatlačit útočící jednotky z určitých míst, použije velitel své zálohy, aby se protiútokem oněch míst znovu zmocnil a nepřítel zdolal.

Udržení dobytého terénu.

- 237.** Když jednotka dosáhla cíle, na němž se má zastavit, obsadí jej a vyčistí, uspořádá se, připraví se k jeho obraně, udržuje dotyk s nepřítel a získává zprávy o jeho novém postavení.

Při zastávce musí velitelé jednotek zajistit palebnou přehradu před frontou své jednotky, krýt palbou boky a mezery mezi sousedními jednotkami, zajistit pozorování, styk a spojení s podřízenými, s nadřízeným velitelem a sousedy, obnovit učlenění do hloubky a doplnit střelivo i jiné prostředky.

Jednotky palebného sledu umístí vždy ihned lehké kulomety, aby zajistily dobytý terén; pod jejich ochranou se uspořádají a provedou podle možnosti nutná přemístění, aby zlepšily výstřel a využily terénu. Zálohy jsou hotovy bránit se na místě, kterého dosáhly. Jsou-li blízko 1. sledu, zaujmou potřebnou vzdálenost až během dalšího útoku nebo se přeskupí v noci. Všechny jednotky se zakopou.

Udržení dotyku.

- 238.** Účelem udržení dotyku je zabránit nepříteli aby se pod ochranou slabých jednotek anebo noci neodpoutal, a stalo-li se tak, učinit bez odkladu všechna opatření, aby byl dotyk obnoven. Udržení dotyku je jedním z důležitých činitelů zajištění (čl. 163).

Udržet dotyk je stálou povinností velitelů jednotek 1. sledu. Aniž čekají na rozkaz; vysílají za nepřítelem hlídky aby se přesvědčili, zda je stále v místech, kde byl zjištěn. Tyto hlídky jsou poměrně slabé a mohou se vzdalovat jen do vzdálenosti odpovídající jejich síle; hlídka v síle družstva může prozkoumat terén ve dne až do vzdálenosti 2 km, v noci až do vzdálenosti 1 km, hlídka v síle čety ve dne až do vzdálenosti 4 km, v noci až do vzdálenosti 2 km. Zjistí-li hlídka nepřítele do této vzdálenosti, zůstanou s ním v dotyku a hlásí to; nezjistí-li jej do této vzdálenosti, zastaví se a hlásí rovněž. Další opatření učiní nadřízení velitelé. Vyslání hlídek musí být oznámeno dělostřelectvu.

Nezdar útoku.

- 239.** Je-li útok zastaven, snaží se jednotky udržet dosažený terén, dokud nadřízený velitel nepřipraví nový útok, anebo dokud postup sousedních jednotek jim neumožní další pohyb. Dosaženou čáru oznámí dělostřelectvu, aby mohlo připravit přehradné palby, a počínají si podle ustanovení pro udržení dobytého terénu (čl. 237).

Přerušení útoku nocí.

- 240.** Nebylo-li dosaženo rozhodnutí do večera a nejsou-li vhodné podmínky pro noční útok, zastaví se jednotky a zařídí na místě podle ustanovení pro udržení dobytého terénu (čl. 237).

Roty 1. sledu utvoří zpravidla na dosažené čáře sled odporu a vysunou pozorovací sled (polní stráž nebo jen strážné), aby pozoroval terén před sebou a mezery. Není-li terén výhodný, ponechají na dosažené čáře pozorovací sled a stáhnou se na výhodnější postavení více vzadu.

Roty 1. sledu vysílají před pozorovací sled hlídky, aby konaly průzkum a ověřovaly dotyk s nepřítelem. K přezkoušení dotyku jsou prováděny výpady.

Těžké kulomety, doprovodné zbraně a dělostřelectvo doplní rozvrh palby.

Každý velitel musí ještě za šera obhlídkou terénu zjistit, jaké změny je třeba učinit v rozvrhu paleb, kam v noci poslat průzkumné hlídky, nebo také jak provést výpad, bude-li nařízen.

Pod připravenou takto ochranou jednotky odpočívají. V noci se pak provádí zásobování a přípravy na příští den.

Stat' 5.

Pronásledování.

- 241.** Je-li nepřítel poražen a dává se na ústup, třeba zahájit ihned pronásledování. Ani noc nesmí, být v tom překážkou. Jestliže dobudeme úspěchu a rozvrátíme nepřítele, musíme být co nejodvážnější.

- 242.** Velitelé čelících rot zahájí pronásledování zpravidla četami palebného sledu, jestliže jsou schopné boje, nebo svými zálohami, které mají po ruce a které mohou okamžitě zasadit.

U všech jednotek ponechá velitel zahájení pronásledování svému čelnímu sledu a závčas uvede v činnost svou zálohu, aby svěžími silami zajistil souvislost úsilí a dosáhl rychlého

a rozhodného výsledku; nemá-li výjimečně zálohu, usměrní činnost čelních jednotek.

Každý velitel, který zahajuje pronásledování, h l á s í i h n e d o této své činnosti, aby nadřízený velitel mohl uvést v činnost své prostředky. Odlehčí co možná pronásledující jednotky, přidělí jim prostředky k zdolání odporů, zásobí je municí a stará se o zajištění jejich boků.

Pronásledování se děje palbou a pohybem stíhajících jednotek, které jdou bez oddechu nepříteli v patách, aby ho úplně rozvrátily. Rychlost postupu je tu podstatným činitelem.

Pronásledování třeba upravit tak, aby bylo nepřetržité a aby nebyla ustupujícímu nepříteli dána možnost znovu se zachytit v terénu nebo nerušeně přerušit boj a ustoupit. Musí být usilovné, rázné a musí být vystupňováno až do posledních sil.

Stálý odvážný postup jednotek, které pronikají vpřed, využívajíce mezer mezi nepřátelskými odpory a bez ohledu na sousedy, je nejlepším prostředkem, jak uvolnit sousední, snad ještě zastavené jednotky.

Povinností všech velitelů je udržet dotyk stůj co stůj a obchvátit anebo zaskočit nepřítele na jeho ústupové cestě. Postaví-li se nepřítel znovu na odpor, třeba na něho ihned zahájit útok.

243. Co do tvaru jsou jednotky při pronásledování, dokud jsou v dosahu účinné palby nepřátelské pěchoty, rozvinuty, mimo její dosah jsou rozčleněny podobně jako za přibližování (čl. 215).

Stat' 6.

Útok na opevněné postavení.

244. Čím silněji je obranné postavení nepřítele opevněno, tím více je třeba připravit útok na ně do nejmenších podrobností. Často bude účelné nacvičit podle možnosti útok nejprve v týle na terénu opevněném podobně, jako je obranné postavení nepřítele.
245. Přibližování jednotek, určených k útoku na opevněné postavení, bude se dít proti nepříteli bdělému, majícímu vybudovanou síť pozorovaten a uspořádaný rozvrh palby. Bude se dít v pásmu ovládaném nejen palbami dělovými, ale i pěchotními. Bude provedeno podle čl. 221.
246. Velitelé útočících jednotek (do velitelů družstev) dostanou podrobné náčrty (letecké snímky) nepřátelského postavení.
Útočná pásma jednotek jsou užší a jednotlivé cíle bližší než ve volném terénu.
Sestava se zaujme ve východišti útoku podle čl. 231.
Útok je podporován palbou podle časového rozvrhu (zpravidla pohyblivou palebnou přehradou). Může být spuštěn i s překvapením bez přípravné palby, s podporou tanků.
Dobyté odpory čistí jednotky čističů, vzaté z druhého sledu; jsou, je-li třeba, vyzbrojeny i zvláštními prostředky a mnohdy doprovázeny ženijními jednotkami k zdolávání nepřítele v úkrytech, k rozšíření průchodů v překážkách a p.
247. Po překročení opevněného postavení přecházejí jednotky do útoku ve volném terénu, nenarazí-li na nové opevněné postavení, vyžadující nové dlouhé přípravy.

HLAVA 3.

OBRANNÝ BOJ PĚCHOTY.

Stat' 1.

Vzhled obranného boje pěchoty.

248. Účelem obranného boje je buď odrazit útoky nepřítele a udržet terén, nebo zdržovat postup

nepřítele a získat čas, anebo se vyhnout hlavními silami boji a získat pro ně volnost jednání. Podle toho rozeznáváme obranu, ústupový boj a ústup.

249. **Obrana** je boj na místě, jehož účelem je udržet určený terén. Trvá tak dlouho, dokud není dán jiný rozkaz. Vyžaduje tolik sil a prostředků, kolik je třeba k zastavení a odražení nepřátelských útoků. Tyto síly bojují všechny v jednom postavení. Brání se na místě, a vnikl-li nepřítel do postavení, vrhají ho zpět protiútokem, aby obnovily celistvost postavení.
250. **Ústupový boj** je boj prováděný v prostoru větší hloubky, jehož účelem je zdržovat postup nepřítele, opotřebit jeho síly a získat čas. Trvá po určitou, předem stanovenou dobu. Vyžaduje menšího počtu sil. Ty jsou rozděleny do hloubky a bojují na postupných, předem zvolených a připravených ústupových postaveních. Na každém z nich nutí nepřítele k rozvinutí, a když se připravil, vyhnou se boji a ustoupí za následující postavení, které potom přejímá boj. Pro malé jednotky pěchoty je to vždy až do nového rozkazu obrana na místě a pak ústup na jiné místo.
251. **Ústup** je bojová činnost, jejímž účelem je vyhnout se boji a získat pro své síly volnost jednání. Záleží v tom, že většina sil přeruší boj a přesune se do jiného prostoru, kde se připraví k boji za výhodnějších podmínek, a že jen menší část sil kryje toto přerušení boje jako zadní voj, který se buď brání po určitou dobu na určené čáře nebo vede ústupový boj v hlubším prostoru.

Stat' 2.

Obrana.

252. Do obrany přecházíme buď mimo dosah nepřítele nebo v dotyku s ním.
- Mimo dosah nepřítele** přecházíme do obrany v terénu předem vybraném a připraveném k obraně jednotkami, které jej mají bránit, anebo upraveném dříve jinými jednotkami.
- V dotyku s nepřítelem** přecházíme do obrany v terénu dobytém, a to buď na rozkaz nadřízeného velitele nebo pod tlakem nepřítele. Dosažená čára se stane předním okrajem obranného postavení, nebo na ní zůstanou jen přední stráže a hlavní postavení se zaujme dále vzadu. Přejít do obrany je prováděn v dosahu palby nepřítele a proto všechna opatření, hlavně změna útočné sestavy v obrannou, přeměna rozvrhu palby pro útok v rozvrh palby pro obranu a úprava terénu, se dělají postupně a jsou pod vlivem činnosti nepřítele.
253. Ať jednotka přechází do obrany za jakékoli situace, musí vždy:
- vytvořit souvislou a hlubokou síť palby;
 - být učleněna do hloubky;
 - využít plně terénu a upravit jej;
 - bránit terén všemi silami a
 - bránit se na místě, dokud nedostane jiný rozkaz.

Postavení.

254. Obranné postavení, před kterým má být nepřítel trvale zastaven a které je bráněno hlavními silami pěchoty bez pomýšlení na ústup, je postavením hlavním. Je zpravidla zajištěno postavením předních stráží.
255. **Hlavní postavení** určuje vyšší velitel tak, aby bylo využito přírodních překážek a byly kryty důležité pozorovatelné i palebné postavení dělostřelectva.
- Při stanovení hlavního postavení se snažíme usadit v terénu, který dovoluje co možná nejpevnější a nejúspornější obranu. K tomu má mít otevřené předpolí, aby v něm nepřítel mohl být zastaven palbou. Jeho přední okraj má být skryt a utajen nepříteli. Jeho průběh má umožňovat ploché čelní a boční palby, ale nemá mít nápadné výběžky, které by byly vhodným cílem nepřátelských soustředěných útoků, a má využívat přirozených překážek proti obrněným

vozidlům. Jeho hloubka má dovolit skryté umístění a rozptýlení zbraní, přestřelování, dobré pozorování a vedení boje.

Hlavní postavení obsahuje vždy pásmo hlavního odporu a pásmo záchytné. V důležitých prostorech, kde odolnost obrany vyžaduje více obranných pásem, je zřízeno ještě pásmo střední. Vzdálenost obranných pásem musí být taková, aby při vniknutí nepřítele do postavení mohla být mezi nimi vytvořena souvislá palba a nepříteli bylo zabráněno pronikání do hloubky a do stran.

- 256. Pásmo hlavního odporu** je nejdůležitější část hlavního postavení. Před ním je položena hlavní palebná přehrada z paleb pěchoty a dělostřelectva, mající zastavit útoky nepřítele. Je chráněno co možná souvislými překážkami, vhodně umístěnými a postřelovanými bočními palbami. Má být skryto a proto bude někdy výhodné umístit je na přivráceném svahu, mohou-li zbraně ze zadních pásem působit do hlavní palebné přehrady. Je obsazeno rotami 1. sledu a částí těžkých kulometů od praporů 1. sledu. Je hluboké asi 200 m. Roty jsou v něm učleněny do hloubky a šířky tak, aby všechna družstva mohla střílet do hlavní palebné přehrady. Vnikne-li nepřítel do pásma hlavního odporu, brání se zadní družstva na místě; podle okolností provádějí protiútoky, aby znovu dobyla jeho předního okraje. Přední okraj pásma hlavního odporu je všeobecně určen vyšším velitelem a v terénu přesně stanoven veliteli pěchoty až do velitelů rot. Jeho hloubka, která závisí na možnostech účinné palby lehkých kulometů do hlavní palebné přehrady, je určována velitelem praporu, který tak stanoví hloubku rot 1. sledu.
- 257. Pásmo střední**, je-li zřízeno, je tvořeno zálohami a částí těžkých kulometů od praporů 1. sledu. Jeho průběh je nařizován velitelem pluku, který tak stanoví hloubku praporů 1. sledu.
- 258. Pásmo záchytné** je zřizováno vždy a tvoří zadní okraj hlavního postavení. Tam, kde bylo vybudováno střední pásmo, je tvořeno zálohami pluku. Není-li střední pásmo, obsahuje zálohy a část těžkých kulometů od praporů 1. sledu. Jeho průběh je stanoven vyšším velitelem, který tak stanoví hloubku hlavního postavení.
- 259. Příčky** spojují jednotlivá obranná pásma. Omezují pronikání nepřítele do stran a jsou často vhodným východištěm protiútoků do boku nepřítele. Zřizují se k ubránění důležitých míst.
- 260. Předsunutá ohniska odporu** budou někdy výhodná k získání bočních paleb před hlavním postavením. Musí být na výhodných a nenápadných místech. Jsou součástí hlavního postavení, které je svými palbami chrání před obklíčením.
- 261. Postavení předních stráží** určuje vyšší velitel nejbližší tak, aby krylo hlavní postavení před palbou pěchotních zbraní a před pozemním pozorováním, a nejdále tak, aby mohlo být podporováno aspoň částí dělostřelectva hlavního postavení. Má mít daleký výhled a výstřel a možnost snadného přerušení boje.
- Postavení předních stráží může obsahovat pásmo pozorovací a pásmo odporu nebo jen pásmo pozorovací podle toho, má-li úlohu odporu či jen poplachu.
- Pásmo pozorovací** je obsazeno polními strážemi, které zajišťují pásmo odporu předních stráží nebo hlavní postavení před překvapením.
- Pásmo odporu** je obsazeno hlavními silami předních stráží. Má být s to vytvořit před sebou palebnou přehradu k zastavení místních útoků a k zadržení i rozložení větších útoků. Za pásmem odporu jsou výjimečně i zálohy předních stráží.

Sestava.

- 262. Hlavní postavení** je bráněno hlavními silami jednotek určených k obraně.
- Roty 1. sledu obsazují pásmo hlavního odporu podle čl. 256.
- Zálohy praporů a pluků jsou učleněny do hloubky uvnitř hlavního postavení a obsazují pásmo střední, je-li zřízeno, pásmo záchytné, a je-li třeba, příčky. Jsou pohotovы zastavit nepřítele vniknuvšího do hlavního postavení palbou, a mají-li dostatečnou sílu, protiútokem ho vrhnout

zpět. Výjimečně zesilují roty v pásmu hlavního odporu.

Těžké kulomety jsou umístěny v hlavním postavení ve všech obranných pásmech i mimo ně. Těžké kulomety umístěné v hloubce postavení zesilují hlavní palebnou přehradu, konají palby daleké, palebná soustředění a palby proti letadlům; tyto palby konají z předsunutých a záměnných stanovišť. Vnikne-li nepřítel do postavení, soustřeďují naň palbu a konají přehradné palby před pásmem, v němž a za nímž jsou umístěny.

Přední stráž jsou dodávány zpravidla jednotkami hlavního postavení. Jejich počty a učlenění se řídí úkolem, který jim byl dán vyšším velitelem. Obyčejně je to $\frac{1}{8}$ až $\frac{1}{3}$ vojsk. Při přechodu do obrany v dotyku s nepřítelem, nebo dokud není hlavní postavení vybudováno, je jejich síla s počátku větší do té doby, než se jednotky hlavního postavení připraví k obraně. V tom případě je výhodné, jsou-li tvořeny prapory, které jsou předvídaný jako zálohy za hlavním postavením.

Zálohy za hlavním postavením jsou tvořeny z jednotek pěchoty neb i útočné vozby.

263. Do šířky je pěchota v obraně učleněna v **úseky**, bráněné družstvem až plukem. Úseky jsou určovány podle čl. 132.

Místa, která se dají bránit na všechny strany, jsou ohniska odporu. Jsou obsazena družstvy, četami, někdy rotami a výjimečně i prapory.

Příprava obrany.

264. Příprava obrany se provádí obdobně, jak stanoveno v čl. 228.

265. **Rozvrh palby** v obraně je uspořádán podle čl. 110 a 111. Musí být pružný, aby se dal přizpůsobit skutečnému vývoji boje a palba mohla být soustředěna a přenášena tam, kde nepřítel proniká.

266. Jakmile je rozvrh palby připraven, začne se ihned provádět **úprava terénu**. Ta musí být stále a pečlivě zastírána. Provádí se postupně podle rozvrhu prací. Nejprve se vybudují palebná stanoviště, pozorovatelny, stanoviště strážných, stanoviště velitelství, upraví se předpolí a vybudují překážky, zvláště proti obrněným vozidlům. Pro zbraně se upraví ještě předsunutá a záměnná stanoviště. Stanoviště velitelství se spojí úplnou a dobře chráněnou spojovací sítí. Dále se vybudují skladiště střeliva, obvaziště, zákopy, úkryty a klamné stavby.

Zákopy jsou vedeny mimo palebná stanoviště těžkých kulometů a doprovodných zbraní, s nimiž jsou spojeny krytými a dobře zastřenými přístupy.

Překážky jsou vedeny tak, aby mohly být pozorovány, bočně postřelovány a byly co možná skryty.

Blízko palebných stanovišť jsou budovány hotovostní úkryty, dále vzadu odpočinkové úkryty.

Všechny práce jsou s počátku jednoduché. Postupně jsou rozšiřovány a zdokonalovány. Konají se podle předpisu »Úprava terénu«.

267. Podle toho, do jaké míry jsou vykonány opevňovací práce, mluvíme o obranném postavení:

slabě opevněném, jsou-li provedeny jednoduché opevňovací práce a nesouvislé drátěné překážky, a

silně opevněném, jsou-li provedeny odolné opevňovací práce a souvislé drátěné překážky.

Provádění obrany.

268. Nehrozí-li útok, konají jednotky předepsané práce nebo odpočívají v úkrytech. U stanovišť velitelství konají službu pozorovatelé, u úkrytů a u zbraní strážní, v předpolí polní stráž nebo strážní. V úsecích je konána dozorcí služba, konají se denní i noční poplachy, aby byla nacvičena a udržována pohotovost jednotek a přezkoušena znalost povinností všech jednotlivců. Na předních strážích jsou jednotky v přímé blízkosti svých bojových stanovišť.

Je-li nepřítel vzdálen, jsou vysílány přezvědňovací jednotky, aby získaly zprávy, udržovaly dotyk

a bojem nepřítele zdržovaly. Je-li nepřítel blízko, je služba pozorovatelů a strážných doplňována v noci a v nepřehledném terénu a při malé viditelnosti ve dne v předpolí hlídkami.

- 269.** Když se nepřítel přibližuje a zjednává dotyk, působí naň dělostřelectvo palbami zabraňovacími a rušivými a těžké kulomety a doprovodné zbraně palbami dalekými, většinou z předsunutých a záměnných stanovišť.

Útočí-li nepřítel na postavení předních stráží, třeba rozeznávat dvojí případ:

přední stráž, složené pouze ze sledu pozorovacího, mají úkol vzbudit poplach nebo

přední stráž, složené ze sledu pozorovacího, sledu odporu a třebas i ze záloh, mají úkol klást odpor na místě tak dlouho, dokud nedostanou rozkaz k ústupu.

V prvním případě udělají přední stráž poplach a zůstanou na místě, aby pozorovaly činnost nepřítele a zdržovaly jej tak dlouho, dokud není jejich ústup ohrožen. Pak se stáhnou do hlavního postavení.

V druhém případě mají přední stráž svým odporem zastavit útok slabších sil a rozložit útok větších sil, aby jednak získaly čas hlavnímu postavení připravit se k boji, jednak klamaly nepřítele o umístění hlavního postavení.

Dostanou-li přední stráž rozkaz, aby ustoupily, provedou ústup předem stanovenými a krytými cestami na předem určená místa. Hlavně za dne bude tento ústup vyžadovat, aby byl chráněn palbami dělostřelectva a těžkých kulometů z hlavního postavení.

- 270.** Hrozí-li nepřátelský útok, konají se výpady, aby se přezkoušely a doplnily získané zprávy, hlavně pomocí zajatců. Obránce hatí svou palbou co nejvíce přípravné práce nepřítele a snaží se mu způsobit co největší ztráty. Shromažďuje-li se nepřítel ve východišti útoku, koná dělostřelectvo a podle okolností i některé zbraně pěchoty palby proti přípravám (čl. 60). Koná-li nepřítel palbu přípravnou, kryjí se jednotky, ale jsou pohotovы zaujmout rychle svá bojová stanoviště, jakmile nepřítel vyrazí k útoku. Pozorování musí být proto nepřetržitě zajištěno. Obránce musí být připraven i na útok s překvapením bez palby přípravné.

- 271.** Útočí-li nepřítel na hlavní postavení, spustí se hlavní palebná přehrada (čl. 111).

Přehradné palby jsou spuštěny podle čl. 101, odst. 4. Není-li pozorování možné, je spuštění jich upraveno takto:

Jsou-li polní stráž nebo strážní nebo hlídky vyslané do předpolí napadeny silnější jednotkou, dají ihned znamení pro poplach své jednotce a rychle se stáhnou. Po jejich návratu nebo za určitý, předem stanovený čas, zahájí napadená jednotka na znamení dané jejím velitelem nebo ustanoveným důstojníkem připravené přehradné palby (hlavní palebný úkol). Spuštění palebné přehrady jedním z uvedených způsobů musí být předem upraveno, aby mohla být spuštěna včas:

Včasné zahájení, trvání a opakování palebné přehrady se usnadní osvětlováním předpolí. Zjistí-li se osvětlováním předpolí nebo hlídkami přítomnost nepřítele v pásmu hlavní palebné přehrady, je palebná přehrada opakována; nezjistí-li se přítomnost nepřítele, postaví se znovu polní stráž (strážní).

- 272.** Nepřátelská palba rozruší obranná opatření tím, že způsobí změny v úpravě terénu a zničí část zbraní i obsluhy. Tomu třeba čelit svrchovanou iniciativou. Rozvrh palby musí být podle způsobených škod a ztrát rychle doplněn nebo přizpůsoben novým podmínkám tak, aby úkol jednotky mohl být splněn. Tuto bezprostřední úpravu paleb mohou provádět jen velitelé čet a rot, kteří mohou přímo velet. Palbu těžkých kulometů upraví velitel praporu; u těch těžkých kulometů, které jsou umístěny v úseku pěší roty, v jejíž prospěch působí, může ji upravit příslušný velitel roty.

- 273.** Když se nepříteli podaří vniknout do postavení, spustí se vnitřní palebné přehrady, aby nepřítel byl se všech stran palbou zastaven, odříznut od svých záloh a pak protiútokem vržen zpět.

Každá jednotka v hlavním postavení se brání na místě do posledního muže, i když je

úplně obklíčena.

Záloh se použije podle čl. 199.

Protiútoky.

- 274.** Protiútoky v obraně jsou zpravidla předvídány a podrobně připraveny. Konají je zálohy, které jsou ve směru protiútku umístěny nebo mohou být do něho včas přemístěny. Protiútok vedený do boku je nejúčinnější, ale je možný jen tehdy, je-li vnější bok jednotky podnikající protiútok chráněn terénem. Vyžadují ovšem velké podpory palbou.

Protiútoky praporů a větších jednotek jsou zpravidla připraveny dělostřeleckou palbou a podle okolností doprovázeny tanky. Spustí je velitel, který je připravil.

Protiútoky malých jednotek jsou zpravidla konány z iniciativy velitelů čet a rot, někdy i družstev. Jejich účelem je dobýt zpět té části terénu, která byla ztracena, a to z místa, kde jednotka právě je. Jsou podporovány palbou všech zbraní sousedních jednotek, které mohou v jejich prospěch zasáhnout.

Volba vhodného okamžiku k protiútku je důležitým činitelem úspěchu; vyžaduje rozhodnosti a postřehu velitele, kterému byl protiútok svěřen.

Nejpříznivější k protiútku je chvíle, kdy počáteční rozmach nepřítele je již vyčerpán; je-li nepřítel ještě v plném postupu, je příliš brzy, je-li již dlouho zastaven, je příliš pozdě.

Protiútoky mají vždy ohraničený cíl, t. j. dobýt znovu obranného pásma, jehož se nepřítel zmocnil, a tím obnovit původní postavení. Jsou konány mimo zákopy, jsou spuštěny s překvapením a provedeny rychle a prudce.

Obrana na ustálené frontě.

- 275.** Zásady, o nichž bylo pojednáno, platí i pro boj na ustálené frontě.

Postupem času se obranná opevnění zdokonalí. Překážky dosáhnou souvislosti, zákopy budou průběžné a rozvrh palby se stane co nejdokonalejším. Budou vybudovány odolné pozorovatelný, střelecké úkryty pro kulomety a doprovodné zbraně, úkryty budou zesilovány a stavěny i pro zálohy; telefonní vedení bude zakopáno a zákopy budou prohloubeny a rozmnoženy; budou vybudovány zvláštní překážky proti obrněným vozidlům, zdokonalena ochrana proti plynům, obrana proti letadlům, zastírání, pozorování a služba strážní.

Také použitím zvláštních bojových prostředků, jako minometů velké ráže a světlometů, zřízením minových polí a p. dosáhne obrana postupně větší odolnosti.

- 276.** Obránce opotřebovává nepřítele ve dne i v noci palbou (ve dne zvláště přesnou palbou střelců na cíle, které se objeví, v noci palbou řízenou na citlivá místa nepřátelské cirkulace), osvětlováním předpolí v noci, výpady a opatřeními, která vyžadují jeho neustálé bdělosti.

Přezkoušení dotyku musí se pro snadnost nepřátelského ústupu v noci provádět co nejčastěji vysíláním hlídek a výpady.

Dá-li se očekávat od nepřítele místní útok (výpad), bude někdy výhodné, aby část terénu, která má být napadena, byla vyklizena, nebo byla změněna palebná stanoviště zbraní; též při palbě vlastního dělostřelectva na cíle, které jsou v blízkosti vlastních jednotek, bude někdy nutno vyklidit část pásma hlavního odporu. O tom rozhodne vyšší velitel anebo s jeho svolením velitel pluku.

Při ustálené obraně může být obranné postavení obsazeno jednotkami na dlouhou dobu. Zvláštní péči třeba pak věnovat výměně jednotek a zdravotnickým opatřením.

Přeskupení sestavy.

- 277.** Zná-li nepřítel naše obranné postavení bude někdy výhodné pro překvapení a zmenšení ztrát, když původní sestava s většinou sil v pásmu hlavního odporu bude před hrozícím útokem nepřítele přeskupena tak, aby většina sil kladla odpor v pásmu středním nebo záchytném a tam

byl nepřátelský útok zastaven. Bude to ponejvíce tehdy, když nepřítel má výhodné podmínky pro pozorování pásma hlavního odporu a možnost, aby v něm snadněji zjistil a ničil naše zbraně a překážky, dříve než jeho útok vyrazí.

V pásmu hlavního odporu zůstanou menší jednotky, které kladou odpor na místě na všechny strany (ohniska odporu). Svádějí nepřítele do mezer, které jsou postřelovány dělostřelectvem a zbraněmi z pásma středního nebo záchytného, a rozkládají útok nepřítele dříve, než narazí na zadní, silně obsazené pásmo, které útok zastaví. Nepřítel je pak protiútokem vržen zpět a pásmo hlavního odporu je obnoveno.

Předpokladem toho je však utajení změny sestavy, aby nepřítel spustil útok do prázdna.

Toto přeskupení sestavy je možné jen tehdy, když bylo předem připraveno, t. j. znají-li, velitelé i zbraně již napřed přesně své nové úkoly a stanoviště; jen tehdy bude nová sestava zaujata včas a nenápadně, poskytne jistotu odolnosti a dosáhne zamýšleného účelu.

Přeskupení sestavy nařídí vyšší velitel anebo s jeho svolením velitel pluku.

Vystřídání.

278. Vystřídání se koná zpravidla po praporech a děje se tak, že nejdříve jsou vystřídány zadní sledy.

Má-li jednotka provést vystřídání, vykoná se nejprve obhlídka příkázaného úseku. Velitel pluku vezme s sebou nutné osoby svého velitelství, velitelé praporů potřebné velitele rot a čet anebo jejich zástupce a od každé roty několik poddůstojníků. Do obranného postavení jdou napřed, aspoň 12 hodin před vlastním vystřídáním.

279. Velitelé, kteří odevzdávají úsek, doprovázejí při obhlídce nové velitele a zpraví je o všem, co pro službu a boj v postavení má význam; musí si uvědomit, že se jim pobytem v postavení některé věci staly běžnými, ale že i na takové věci je třeba nové velitele upozornit, poněvadž jsou pro ně nové.

Novým velitelům odevzdají:

zprávy o nepříteli, o jeho postavení, umístění samočinných zbraní, o zjištěných palbách, pracích, zvycích a o jeho hodnotě; záznamy, náčrty a letecké snímky nepřátelského postavení;

úkol jednotky, její sestavu a úkoly podřízených jednotek, rozvrh palby, plány a mapy;

rozvrh opevňovacích prací a jejich stav;

místa zvlášť ohrožená útoky, místa, kde by mohl provést výpad nepřítel, a místa výhodná pro vlastní výpady;

prostory v úseku, které jsou pod přímým pozorováním nepřítele, a místa ohrožená nepřátelskou bočnou palbou;

pozorovatelný pěchoty a dělostřelectva;

komunikace, zda jsou skryty před pozorováním či ne;

znamení smluvená s předními strážemi, strážnými, dělostřelectvem a p.;

umístění plynových hlídek a znamení pro plynový poplach;

styk a spojení;

skladiště munice, zásobování municí, vodou, potravinami a materiálem;

zdravotnická opatření (obvaziště, odsuny raněných);

odsun nepotřebného materiálu.

Důstojníci a poddůstojníci, odevzdávající úseky, jsou odpovědní za to, aby vystřídávajícím jednotkám byly odevzdány všechny zprávy a aby všechny mapy, náčiní a materiál byly shromážděny a odevzdány.

280. Vystřídání se vykoná obyčejně za noci. Musí být obstaráni vůdci nebo postavení směrnicí od vystřídávaného praporu nebo střídajícího praporu z těch poddůstojníků, kteří byli v postavení od

předešlého dne. Všechny jednotky, které jdou do postavení i z něho, musí udržovat přísnou pochodovou kázeň. Na dohled anebo doslech od nepřítele není dovoleno svítit, kouřit ani mluvit.

Shromaždiště vystřídání jednotky určuje nadřízený velitel; je tím vzdálenější, čím větší je jednotka.

281. Útočí-li nepřítel v době vystřídání, velí velitelé jednotek vystřídávaných.

Vždy je stanovena přesná hodina, kdy velení přejde na jednotky vystřídávající. Velitelé malých jednotek převezmou velení ihned, jakmile je vystřídání skončeno.

Dříve než začne vystřídání, vyše vystřídávaná jednotka hlídky, které zůstanou venku, dokud vystřídání není skončeno.

Žádné místo nesmí být opuštěno dříve, dokud vystřídávající jednotky neprovedou obsazení.

Při vystřídání za noci zůstanou těžké kulomety, vystřídávané jednotky v palebných stanovištích až do úsvitu. Není-li to možné a nebyli-li velitelé kulometných jednotek vysláni do obranného postavení ještě za dne před vystřídáním, zůstane v palebném postavení od každé vystřídání čtyři těžkých kulometů jeden poddůstojník, aby nově příšlé četě vše odevzdal.

Stat' 3.

Ústupový boj.

282. Ústupový boj mohou vést:

j e d n o t k y , které mají získat čas k soustředění nebo přeskupení sil anebo k provedení rozhodného boje na jiném místě,

z a d n í v o j e , které mají krýt ústup hlavních sil,

p ř e d s u n u t é j e d n o t k y , které mají získat zprávy a čas na přípravu hlavních sil k boji.

Pěší jednotky, určené k ústupovému boji, jsou zpravidla zesíleny kulometnými jednotkami a dělostřelectvem pro palby na velké dálky; je výhodné je zesílit cyklistickými a jezdeckými jednotkami a útočnou vzbou pro snadné přerušení boje a pro rychlé zásahy na ohrožených místech a ženijními jednotkami pro ničení.

283. Ústupový boj se vede tak, aby postup nepřítele byl co nejvíce zpomalen palbou a ztížen překážkami a ničeními.

Záleží v postupném kladení odporu na několika ústupových postaveních. jednotky jsou učleněny na dva i více sledů. Čelní sled nutí nepřítele dalekou palbou k rozvinutí, zastaví jeho přední jednotky, donutí větší síly k přípravě útoku, ale vyhne se rozhodnému boji, a aniž se dá upoutat bojem zblízka, ustoupí za další sled, který převezme jeho úkol na následujícím postavení. Sám se zařídí pod jeho ochranou na dalším postavení, aby pak manévř opakoval.

Vývoj boje nebude pravidelný. Velitel bude někdy nucen omezovat svými zálohami úspěch nepřítele tam, kde příliš proniká, a to tím způsobem, že v bocích jeho postupu obsadí zálohou příčné postavení, aby místa, kde se tlak nepřítele příliš neprojevuje, déle udržel a palbou z boku nepřítele ohrozil. Někdy bude vhodné zabrzdit přílišný postup nepřítele protiútokem zálohy proti vysunutým a osamoceným jednotkám nebo těm, které příliš pronikly a ohrožují ústup; tyto útočné akce budou jen využitím příznivých okolností, budou vedeny na omezené cíle a jen v rámci celkového obranného boje.

284. Úkol jednotky určené k vedení ústupového boje je dán:

směrem jednotky,

časovým trváním úkolu,

prostorovým určením do šířky a hloubky, t. j. pásmem činnosti a čarou, od které a po kterou má být úkol plněn, a určením, jak se chovat po dosažení této čáry.

285. Velitel jednotky vedoucí ústupový boj stanoví ústupová postavení, na kterých chce postupně

klást odpor, jestliže nebyla určena nadřízeným velitelem, směry, na které klade důraz, a odpovídající tomu rozdělení sil.

- 286.** Počet ústupových postavení určí se zřetelem na časové trvání úkolu, na hloubku prostoru, na vlastní prostředky a význačné čáry terénu.

Jednotlivá ústupová postavení volí tak, aby skýtala daleký výhled a výstřel, využila terénních překážek, které se dají účinně postřelovat, a umožňovala snadné přerušení boje.

Vzdálenost jednotlivých ústupových postavení od sebe musí být aspoň taková, aby nepřítel byl před útokem na další postavení nucen přemístit své palebné základny a pozorovatelný.

- 287.** Při rozdělení sil d o h l o u b k y bude jednou výhodné utvořit dva přibližně stejné a postupně se překračující sledy, jindy bude výhodné obsadit; jedno postavení co největším počtem sil určených do hloubky a následující postavení jen připravit a vytyčit zbytkem sil.

Druhého způsobu bude výhodné užít tehdy: když jednotka je s to klást odpor až do noc, když je nucena klást odpor delší dobu a před určitou hodinou nesmí ustoupit, má-li velitel pohyblivé jednotky a připouští-li terén snadné přerušení boje, takže další postavení může být včas zaujato.

Při rozdělení sil d o š í ř k y se řídí velitel důležitosti směrů, což vyplývá z vlastnosti terénu a z různé hloubky prostoru v daném pásmu činnosti.

Podle toho určí jednotkám pásma činnosti a umístí zálohy.

- 288.** V rozkaze pro ústupový boj určí velitel úkol jednotky, úmysl (ústupová postavení, těžiště), sestavu a úkoly jednotek, rozvrh palby (palby daleké, palebné přehrady), Opatření pro zajištění a vyhledávání zpráv, úpravu terénu (hlavně ničení), styk a spojení, podmínky pro přerušení boje a ústup, nová místa určení jednotek, zásobování a odsuny. Součinnost s dělostřelectvem stanoví podle čl. 64, s SPO. podle čl. 81.

Úkoly jednotek stanoví velitel pro ta postavení, která obsazuje. Pro ostatní postavení je stanoví postupně podle vývoje boje, při čemž dbá zásady, že jednotka, která přerušuje boj, musí už znát svůj příští úkol.

- 289.** Velitelé jednotek obsazujících jednotlivá ústupová postavení provedou obhlídku se zřetelem na přístupy nepřítele, na umístění palebné přehrady, na umístění zbraní, na pozorování, velení, přerušení boje a na ústupové cesty.

Rozvrh palby je uspořádán se zřetelem na palby daleké a na palebnou přehradu, která je položena tak daleko, aby nepřítel byl účinnou palbou zastaven a jednotky nebyly upoutány bojem zblízka (čl. 109).

Jednotky se učlení do šířky a hloubky tak, aby všemi zbraněmi působily na dálku a do palebné přehrady a aby zbraněmi vzadu umístěnými kryly přerušení boje zbraní předních.

Jednotky zahájí zpravidla palbu na velké dálky, aby nepřítele nutily co nejdříve k rozvinutí, působily mu ztráty a tak zpomalovaly jeho postup ještě dříve, než je zastaven palebnou přehradou. Bude výhodné manévrovat palbou, soustřeďovat ji a přenášet na místa, kde nepřítel proniká, aby byl zastaven a klamán představou, že postavení je silně obsazeno. Někdy zase za výhodných podmínek při otevřeném předpolí a krytém prostoru za ústupovým postavením bude naopak účelné vzbudit u nepřítele dojem slabě obsazeného postavení a teprve na menší vzdálenost jej překvapit účinnou palebnou přehradou.

Snahou každého velitele musí být, aby si zachoval volnost jednání a uchránil vlastní sestavu před rozrušením.

- 290.** Vzdálenost, na kterou jednotka přerušuje boj, aby nebyla upoutána bojem zblízka, závisí na tom, jak terén usnadňuje přerušení boje. Kde je přerušení boje velmi snadné, lze vydržet až do posledního okamžiku. Kde je přerušení boje nesnadné, třeba začít ustupovat asi 600 m před nepřítelem.

Byla-li jednotka bojem upoutána, přerušuje boj podle čl. 306.

- 291.** Vzhledem k poměrně širokým frontám jednotek, které provádějí ústupový boj, a k plynoucím z toho obtížím pro styk a spojení, nebude často možné, aby nadřízený velitel dal jednotlivým jednotkám rozkaz k ústupu ve vhodnou dobu. V mnohých případech také nepostačí, aby velitel stanovil pro zahájení ústupu určitou hodinu, nebo určil před postavením čáru, po jejímž dosažení nepřítelem má jednotka ustoupit; může se stát, že v stanovenou hodinu nás nepřítel ještě neohrožuje, a ústup by byl neodůvodněný; při určení čáry pak vzniká nebezpečí ohrožení jednotlivých jednotek, poněvadž nepřítel nedosáhne zpravidla určené čáry všude v touz dobu, na některá místa pronikne mnohem dříve a ústup jednotek před těmito místy by mohl ohrozit boky sousedů a způsobit předčasný ústup z celého postavení. Proto bude výhodnější, jestliže velitel vždy, kdykoliv nemůže přehlédnout celý svůj úsek a nemá s ním bezpečného spojení, přenese právo nařídít přerušení boje a ústup na podřízené velitele v těch částech úseku, s kterými nemá bezpečného spojení. Nejnižším velitelem, na kterého může být tato pravomoc přenesena, je velitel čety. Velitel se umístí v takovém případě tak, aby měl výhled a styk s nejdůležitějšími částmi svého úseku, pro které vyhradí právo k nařízení ústupu sobě. Čím nižší je velitel, kterému bylo dáno právo, že smí nařídít své jednotce přerušení boje a ústup, tím přesněji musí být stanoveny podmínky, za kterých může tohoto práva použít. Jednotky, které právo k samostatnému přerušení boje nemají, brání se na místě, dokud nedostanou rozkaz k ústupu.

Povinností každého velitele, který nařídil ústup, jest, aby o tom zpravil svého nadřízeného velitele a sousedy.

- 292.** Každá jednotka, která přerušila boj, je povinna zachytit se s pomocí svých záloh na příhodném místě vzadu tak, aby chránila palbou boky sousedů, kteří ještě neustoupili, dokud tito sousedé sami nepřeruší boj. Jednotka, v jejímž boku jiná jednotka ustoupila, nesmí sama bez důvodu ihned ustoupit.
- 293.** Ústupové směry jednotek musí být určeny tak, aby se jednotky dostaly rychle z dosahu nepřátelské palby a nepřekážely jednotkám přejímajícím boj na následujícím postavení.
- 294.** Dotyk s nepřítelem nesmí být po přerušení boje ztracen. Musí být udržován jezdeckými nebo pěšími hlídkami, které si volí postupná stanoviště na místech, z nichž mohou pozorovat celý přikázaný úsek, dát znamení k zahájení dělové palby na určitá místa, působit palbou lehkých kulometů na největší vzdálenost a pak skrytě ustoupit.
- 295.** Úprava terénu nesmí být při ústupovém boji zanedbávána, jednak pro zvýšení bezpečnosti, jednak na oklamání nepřítele.
- Ničení komunikací, spojení a p. ztěžují postup nepřítele, usnadňují přerušení boje i včasné zařízení na dalším postavení. Musí být prováděna v souladu s manévrem.

Stat' 4.

Ústup.

- 296.** Ústup prováděný v dotyku s nepřítelem je vždy nesnadný, zvláště je-li konán pod tlakem nepřítele.

Jeho příprava a provedení vyžadují od velitelů i jednotek nejvyššího vypětí sil mravních a tělesných. Zvláště nižší velitelé musí projevit rozvahu a samostatnost a setrvat s posledními částicemi na místě, aby zabránili úpadku ducha, nepořádku a panice, které v tomto údobí boje mohou způsobit větší škody než sám nepřítel.

Je vždy výhodnější setrvat na místě až do noci a provést ústup nepozorovaně pod ochranou tmy.

Ústup v noci.

- 297.** Přerušeni boje a ústup v noci jsou usnadněny tmou, která klade nepřátelské činnosti značné překážky. Je však třeba ústup utajit a řádně připravit.
- Utajení ústupu dosáhneme tím, že vydáme rozkazy teprve v době, které nižší velitelé nezbytně potřebují k provedení nutných příprav, že utajíme přípravy (čl. 158), a podle okolností i tím, že klameme nepřítele útočnou činností na výhodných místech.
- 298.** Ke krytí ústupu zřídí vyšší velitel zadní voj a umístí jej na postavení, jež je co možná mimo dosah nepřátelského lehkého dělostřelectva a vyhovuje podmínkám úkolu zadního voje.
- Rozkaz pro zadní voj se vydá tak, aby velitelé jednotek mohli do setmění provést obhlídku postavení, připravit jeho obsazení a provést je, dříve než začne ústup hlavních sil.
- Po ústupu hlavních sil se zadní voj podle daného úkolu buď brání po určitou dobu na místě a pak ustoupí, nebo vede ústupový boj podle čl. 282 - 295. Po splnění úkolu se stáhne za hlavní síly.
- 299.** Velitel jednotky, která má ustoupit, určí:
- úkol jednotky (směr a shromaždiště);
 - jednotky, které zůstanou s nepřítelem v dotyku (velitel, síla, úkol, příští určení);
 - podporu dělostřelectvem nebo kulomety a podle okolností i menší jednotky k zajištění důležitých míst za postavením po dobu ústupu;
 - pořadí a hodinu přerušeni boje, směry ústupu jednotek;
 - chování jednotek, jestliže by došlo k nepřátelskému útoku při přerušeni boje;
 - styk a spojení;
 - zásobování a odsuny.
- 300.** Pro utajení je úkol určován jen všeobecně a pouze do prvního shromaždiště. To určuje velitel tak, aby bylo v krytu mimo dosah nepřátelské pěchotní palby. Jeho vzdálenost se řídí velikostí jednotky.
- 301.** V dotyku s nepřítelem zůstanou menší jednotky na důležitých místech postavení; udržováním normální palby a osvětlováním předpolí z různých míst úseku klamou nepřítele, napodobující obvyklou činnost úplně obsazeného postavení, aniž však toto napodobení přepínají. Částem, ponechaným od každé rot, jest určen společný velitel. Udržují dotyk zpravidla až do ranního šera a pak ustoupí. V úkolu udržet dotyk jsou směřeny hlídkami od zadního voje, a není-li tomu tak, ponechají samy hlídky na výhodných místech.
- Je nutno vybavit je zvýšeným počtem střeliva a podle možnosti ulehčit jim v ústroji, nebo jim k usnadnění ústupu ponechat na příhodných místech za frontou příslušné dopravní prostředky.
- 302.** Ústup kryje určené k tomu dělostřelectvo, a je-li třeba, též těžké kulomety; podle potřeby si velitel zajistí vzadu nutné přechody (mosty, soutěsky a p.) menšími jednotkami, které se připojí k ustupujícím jednotkám, jakmile přechody projdou.
- 303.** Vystříhající se každého hluku, ustoupí nejprve trény a obvaziště, pak zálohy, těžké kulomety a doprovodné zbraně, pak rot prvního sledu bez částic, které zůstaly s nepřítelem v dotyku.
- Hodinu ústupu jednotek, které ústup zajišťují (čl. 302), třeba stanovit tak, aby ustoupily teprve tehdy, až ostatní složky jsou již mimo nebezpečí se strany nepřítele.
- Směry ústupu třeba včas vyhledat a provést co možná průzkum jich až do shromaždiště ještě za denního světla a podle potřeby je vytyčit.
- Při ústupu v noci je důležité vyhnout se důležitým křižovatkám cest, mostům a p., na něž je nepřítel zastřílen, a nehromadit mnoho jednotek na jedné komunikaci, dokud jsou v dosahu účinné palby nepřátelského dělostřelectva.

- 304.** Útočí-li nepřítel, v době ústupu, setrvají na místě čelní jednotky, aby odrazily nepřátelský útok; teprve potom ustoupí, ponechajíce na místě předem určené částice na krytí svého ústupu. Jednotliví velitelé musí dbát o to, aby své jednotky měli co nejdříve pohromadě, uvědomili zavlččas jednotky zadního voje o svých ústupových cestách, o přibližné době průchodu jejich postavením, jakož i o tom, kdo jim oznámí ukončení ústupu.

Ústup ve dne.

- 305.** Přerušení boje a ústup ve dne je u jednotek, které jsou upoutány bojem ať za útoku nebo za obrany, vždy nesnadný a konáme jej jen v nejnaléhavější nutnosti.

Ústup ve dne musí být zajištěn zadním vojem stejně jako v noci (čl. 298).

Ústup čelních jednotek musí být kryt palbou dělostřelectva, doprovodných zbraní a kulometů, nebo vzájemnou podporou ustupujících jednotek tak, aby po dobu přerušení boje byla získána převaha palby alespoň tam, kde jednotky přerušují boj a kde ani pokrytost ani členitost terénu neumožňují krytý ústup. Často bude výhodné zastřít přerušení boje a ústup umělou mlhou a dýmem.

- 306.** Jednotka, která má ve dne ustoupit, zajistí ústup palbou kulometů z míst, kde jsou, nebo z výhodných míst za jednotkou.

Pod ochranou těchto paleb ustoupí jednotky čelního sledu buď najednou nebo po částech určenými směry, aby se dostaly co nejdříve z dosahu nepřátelské palby za kryt; tam se uspořádají a provedou další ústup.

Jednotky, které drží místa důležitá, ustoupí naposled. Samy ustoupí pod ochranou kulometů těch jednotek, které dříve ustoupily, nebo pod ochranou rychlých prostředků, má-li je velitel po ruce. Vždy je nutno učinit opatření proti nájezdům obrněných vozidel, krýt ústup kulomety a umožnit ústup vojákům.

- 307.** Jednotka, která byla upoutána bojem a byla donucena ustoupit pod tlakem nepřítele, je zřídka kdy schopna bránit postavení vzadu a klást na něm vážný odpor. Než se této jednotky použije k novému podniku, je nutno ji uvést do pořádku.

- 308.** Nové jednotky, které mají zastavit nepřítele, nezasazujeme mezi ustupující jednotky. Zaujmou výhodné postavení vzadu; tam nepřítele uspořádanou palbou zastaví a pak, je-li třeba, podniknou protiútok. Pod jejich ochranou se ustupující jednotky vzadu uspořádají.

ČÁST VI.

ZVLÁŠTNÍ DRUHY BOLE PĚCHOTY.

HLAVA 1.

BOJ S ÚTOČNOU VOZBOU A OBRANA PROTI NÍ.

Stat'1.

Prostředky útočné vozby.

309. Prostředky útočné vozby jsou :

tančíky a tanky,
obrněné automobily,
obrněné vlaky a obrněné motorové dresiny.

Všechny se vyznačují velkou rychlostí, palebnou mohutností a poměrnou bezpečností proti určitým druhům střel; tanky kromě toho drtivou silou a schopností překonávat překážky.

Bojová jejich hodnota závisí na dobrém chodu mechanismu, jehož ošetření před každým podnikem i po něm vyžaduje určité doby.

Jejich okruh činnosti je závislý na množství pohonných hmot, které mohou mít s sebou.

Jsou dosti hlučné a k dosažení utajení a překvapení je někdy třeba opatření k zastření hluku.

Jsou snadno viditelné a proto potřebují ochrany dýmem nebo palbou dělostřelectva a pěchoty. Pozorování z nich je značně omezené a nutí k tomu, aby palba byla zahajována na malé vzdálenosti a aby se k dosažení přesnosti a účinnosti před střelbou zastavovaly. Palbu za pohybu mohou zahájit jen z přímé blízkosti.

310. **Tančíky** jsou malá pásová vozidla, vyzbrojená kulomety. Brnění je chrání proti obyčejným střelám z pušek a kulometů a do určité vzdálenosti i proti průrazným střelám těchto zbraní. Váží až 3t. Osádka 2 osoby. Malé rozměry a značná pohyblivost v terénu zmenšují jejich zranitelnost. Malá výška omezuje jejich pozorování. Rychlost na silnici činí až 35 km, v terénu 4-12 km za hodinu; okruh činnosti je 6 hodin.

311. **Tanky** jsou pásová vozidla, vyzbrojená malorážním dělem a kulomety. Brnění chrání osádku na každou vzdálenost proti obyčejnému i průraznému střelivu pěchotních zbraní malé ráže a podle síly brnění na určité vzdálenosti i proti střelám zbraní protipancířových. Osádka 3-5 osob. Rychlost na silnici činí až 30 km, v terénu 2-15 km za hodinu; okruh činnosti je asi 8 hodin.

312. **Obrněné automobily** jsou kolová vozidla vyzbrojená většinou kulomety; některé z nich mají i zbraň větší ráže. Jejich brnění je chrání proti obyčejným, některé i proti průrazným střelám z pušek a kulometů i na nejmenší vzdálenost. Osádka 3-5 osob.

Podle možnosti užití a podle váhy se dělí:

na obrněné automobily lehké (2-3 t), které mohou jezdit i po cestách vozových a za příznivých okolností a po omezenou dobu i ve vhodném i terénu; jsou to vozidla více než čtyřkolová, s řízením jednosměrným;

na obrněné automobily těžké (6-8 t), které se mohou pohybovat jen na dobrých komunikacích; jsou to vozidla čtyřkolová, opatřená obousměrným řízením při stejné rychlosti vpřed i vzad.

Obrněné automobily mohou vyvinout rychlost až 50 km za hodinu; jejich okruh činnosti je 200-300 km.

- 313. Obrněné vlaky a obrněné motorové dresiny** jsou vozidla kolejová; brnění chrání osádku proti obyčejným a někdy i průrazným střelám z pušek a kulometů na každou vzdálenost.
- Obrněné vlaky jsou vyzbrojeny kulomety a děly střední ráže. Lze použít i upravených obyčejných vlaků; odolnosti stěn se dosáhne tím, že se stěny obloží pytlíky naplněnými pískem, nebo zavěšenými ocelovými plotnami a p.
- Obrněné motorové dresiny patří jak průzkumný a zajišťovací prostředek k obrněným vlakům. Jsou vyzbrojeny kulomety.
- Rychlost pohybu kolejových vozidel je až 45 km za hodinu, okruh činnosti je 6-8 hodin.

Stat' 2.

Organisace útočné vozby.

- 314. Tančíky** jsou uskupeny v čety, **tanky** kromě toho v roty a prapory.
- Čety mají 3-5 bojových vozidel, jsou základní organickou jednotkou a jsou nedělitelné.
- Roty mají 3-4 čety bojové a četou pomocnou.
- Prapory se skládají z 3 rot bojových a z roty pomocné.
- 315. Obrněné automobily** jsou uskupeny v samostatné čety a eskadrony.
- Četa má buď 3 bojová vozidla stejného typu (lehká nebo těžká), nebo 2 bojová vozidla lehká a 2 těžká (četa kombinovaná).
- Eskadrona se skládá z 3 čet bojových a z čety pomocné.
- 316. Obrněné vlaky** se skládají ze soupravy bojové a ubytovací. Bojovou soupravu tvoří několik bojových obrněných vozů; jsou to jeden i více předběžných vozů, obrněný stroj, jeden až dva kulometné vozy a jeden dělový vůz.
- K obrněnému vlaku patří 1 nebo 2 **obrněné motorové dresiny**.

Stat' 3.

Boj s útočnou vozbou.

Tančíky.

- 317.** Tančíky se hodí hlavně proti nepříteli v pohybu, když může být překvapen nebo pro nedostatek času a nepříznivý terén nemůže vhodně použít svých zbraní. Za těchto předpokladů se uplatní při součinnosti se zajišťovacími jednotkami. Lze jich též použít k rychlému zjednání styku a k zásobování střelivem v postřelovaném prostoru.

Tanky.

- 318.** Tanků se používá k samostatným podnikům nebo k podpoře pěchoty.
- Pěchotu jsou s to podporovat ve všech údobích pohybného boje a podle své výkonnosti jsou vhodným prostředkem pro útok na opevněné postavení.
- Pěchotu podporují tím, že odstraňují před ní odpory a razí jí cestu. Tím podstatně zvyšují její útočnou sílu.
- Jsou zbraní čistě útočnou. Dosažené výsledky nemohou samy trvale zajistit, neboť nejsou s to obsadit a udržet dobytý terén.
- V obraně se uplatní při protiútocích.
- 319.** Hlavní zásadou pro použití tanků je, aby se jich použilo hromadně.
- Pěchotě nejsou zpravidla přidělovány. Spolupráci s ní zajišťuje velitel vyšší jednotky tím, že podnik připraví a řídí. Jsou pro pěchotu prostředkem, který bude pracovat jen s určitou její

jednotkou a při určitém podniku omezeného trvání.

- 320.** Jednotka pěchoty, která pracuje spolu s tanky, musí:
využít jejich účinku a zajistit jej;
jít vpřed, aniž čekala, až jí odklidí s cesty všechny překážky;
pokračovat v pronikání vlastními silami, i když jednotlivé nebo všechny tanky z neznámých jí důvodů postupují pomalu, zastavují se nebo se dokonce vracejí;
vždy poskytnout tankům podporu palbou, zvláště proti zbraním protipancířovým, a dát jim pomoc k odklizení překážek, které samy nemohou překonat.
Naproti tomu jednotky tanků musí se snažit poznat potřeby pěchoty, aby jim mohly vyhovět.
- 321.** Použití tanků **nemění podstatně způsob boje pěchoty**. Může však mít vliv:
na volbu pásem činnosti, cílů a směru hlavního náporu;
na přípravu a provedení podniku;
na rozdělení palebných prostředků a na jejich umístění.
Každý bojový podnik pěchoty s tanky vyžaduje, aby součinnost mezi nimi byla přesně a předem stanovena.
- 322.** Tato součinnost se zajistí:
rozkazem velitele vyšší jednotky;
podrobnou přípravou podniku, smluvenou mezi veliteli jednotek pěchoty a tanků;
stálou snahou obou zbraní za boje se navzájem podporovat a chránit.
Velitel jednotky tanků, která má pracovat v pásmu určité jednotky pěchoty, vyhledá jejího velitele, aby podrobně smluvili součinnost při provádění svých úkolů. Velitel pěchoty označí veliteli jednotky tanků známé odpory a umístění nepřátelských zbraní a oznámí mu svá přání. Velitel jednotky tanků si vyžádá podle potřeby ochranu palbou jednotky pěchoty a pomoc při úpravě cest pro tanky. Smluví též způsoby vzájemného; spojení.
- 323.** **Pro zjednání dotyku**, zvláště při **střetnutí**, může být tanků použito v důležitém pásmu k rychlému odstranění odporů. I při tomto podniku se tanků použije hromadně a jejich součinnost s pěchotou stanoví velitel vyšší jednotky. Jen výjimečně se tanky přidělí přímo předvojům. V tomto případě postupují posuny s předvojem. Jejich velitel je u velitele předvoje a jeho průzkumné orgány jdou vpředu.
- 324.** **Útok** jsou tanky schopny dát rychlý spád. Umožňují, aby přípravná palba byla zkrácena, nebo aby se útok zahájil i bez ní, s překvapením.
Počet jednotek tanků, jež je třeba zasadit ve prospěch útoku pěchoty, závisí na úkolu, terénu a odolnosti odporů. Může to být pro pěší prapor rota tanků, mnohdy však postačí i méně.
- 325.** Jsou-li **pěchotě pro útok přiděleny tanky**, použije jich velitel pěchoty hromadně a tak, aby využil co nejlépe jejich rychlosti, která jim umožňuje i postupné zasahování ve prospěch několika jeho jednotek 1. sledu.
Velitel jednotky tanků je pak technickým poradcem velitele jednotky pěchoty.
- 326.** **Rozkaz** velitele jednotky pěchoty, kterému byly tanky přiděleny, určuje, pokud jde o tanky: jednotky, v jejichž prospěch a v jejichž pásmu mají tanky pracovat; známé nebo předpokládané odpory, na které mají tanky útočit, a cíl kterého mají dosáhnout; východiště útoku pro tanky; hodinu vyražení tanků; podporu palbou, kterou poskytne pěchota tankům; pomoc, kterou poskytne pěchota tankům k úpravě terénu;

shromaždiště tanků po dobytí 1. cíle;
podle okolností určí jednotky tanků 2. sledu, jejich pravděpodobné úkoly, umístění v okamžiku vyrazení útoku, pásmo postupu a místa, kterých mají postupně dosáhnout; styk a spojení.

327. Velitel jednotky pěchoty volí **cíl** své jednotky tak, aby byl tankům viditelný, byl v takové vzdálenosti, aby jim byla zajištěna ochrana dělostřelectvem a palebnou základnou, a dovoloval kryté (skryté) shromažďování tanků po jeho dosažení.

To je zvlášť nutné, jde-li o útok proti nepříteli dobře opevněnému, majícímu dostatečný počet protipancířových zbraní.

Proti nepříteli slabému a málo připravenému není velitel jednotky pěchoty při volbě cíle tak vázán ochranou tanků, neboť za těch okolností si mohou tanky vést odvážněji.

328. **Východiště útoku** pro tanky je třeba volit co možná v blízkosti východiště útoku pěchoty. Musí tankům poskytovat kryt (skryt) a umožňovat snadné vyrazení (výjezd). Východiště útoku zaujmou tanky zpravidla v noci. Mají-li je zaujmout za dne, je třeba, aby k němu vedly i kryté cesty.

Je-li třeba, zastře se přiblížení tanků nepříteli oslepením pozorovatelů, palbou dělostřelectva pěchoty a třeba i nízko létajícími letouny. Při zjednávání dotyku, při pronásledování a střetnutí musí však opatrnost v utajení a provedení příprav ustoupit požadavku rychlosti, s jakou je nutno úkol provést.

329. **Hodinu vyrazení** tanků z východiště útoku je třeba určit tak, aby tanky nevzbudily hlukem a předčasným objevením poplach u nepřítelů.

Proto je výhodné, když tanky vyrazí současně s pěchotou a během postupu ji rychle předjedou. Je-li jejich východiště daleko od pěchoty, vyrazí o něco dříve.

Mají-li tanky vytvořit průchody v drátěných překážkách, opustí východiště útoku dříve a předjedou pěchotu již v okamžiku, kdy vyrazí.

Někdy bude výhodnější, když pěchota vyrazí dříve než tanky a tanky půjdou až za ní. Takové vyrazení bude třeba uskutečnit:

Je-li nepřítel ostražitý, má pohotově dělostřelectvo a pro zamezení značnějších ztrát je nutné, aby pěchota prošla rychle a s překvapením palebnou přehradou;

Je-li mezi východištěm útoku a cílem překážka, kterou je třeba pro přechod tanků upravit; útočí-li pěchota za pohyblivou palebnou přehradou.

330. Pěchota i dělostřelectvo musí **chránit vyrazení a postup tanků palbou** na zajištěná nebo předpokládaná místa protipancířových zbraní. Tato ochrana musí být tím větší, čím více jich nepřítel má a čím lépe je jeho postavení vybudováno.

331. **Pracovní jednotky** se přidělují tankům k úpravě východiště útoku a k překročení obtížných pásů terénu.

332. **Jednotky tanků 2. sledu** mohou dostat tyto úkoly:

zesílit anebo vystřídat jednotky tanků 1. sledu;

vstoupit do boje společně se zálohami;

chránit bok útočící jednotky a rozšířit úspěch do stran hlavně tam, kde se sousední jednotka opozdila;

účastnit se čištění dobytého terénu;

postoupit před jednotky pěchoty 1. sledu, aby je doprovázely, kdyby se tanky 1. sledu daleko vzdálily a kdyby po přejetí tanků nezničené opory donutily ony jednotky lehnout. Tyto tanky poskytnou ochranu palbou i tankům, které jsou před nimi.

333. **Spojení** mezi jednotkami pěšími a jednotkami tanků se dosáhne smluvenými znameními a

dodáváním rozkazů a zpráv tankům, které jsou v blízkosti palebného sledu.

334. Není-li zasazení tanků předvídáno na počátku boje buď pro nevhodný terén nebo z úmyslu velitele, který pokládá zasazení jich v pozdějším údobí útoku za výhodnější, postupují tanky za pěchotou. V takovém případě není jim nařízeno určité místo v sestavě a jejich pohyb nezávisí na pohybu některé jednotky. Pohybují se ve vykázaném pásmu způsobem pro ně nejvhodnějším, využívají přirozených krytů (skrytů) a jsou připraveny zasáhnout do boje ve vhodném okamžiku.

335. **Vývoj boje.** Jakmile tanky překročí pěchotu, postupují rychle na cíl.

Pěchota využívá jejich činnosti a okamžiků, kdy nepřítel na ně soustřeďuje palbu, a postupuje za nimi. Při tom pozoruje postup tanků i chování nepřítele a soustřeďuje ihned svou palbu na každou nepřátelskou protipancířovou zbraň, která se objeví.

Vzdálenost, na kterou jde palebný sled a tanky, je proměnná a má na ni vliv jak působení nepřítele, tak i rychlost postupu tanků. Má být taková, aby se pěchota zmocnila přechodně umlčených odporů dříve, než se zase vzpamatují a zahájí činnost.

Je-li některý tank přímo napaden, střílí pěchota (obyčejnými střelami) na nepřítele, který tank obklopuje.

Jestliže nepřátelská palba pěchotu zastaví, pokračují tanky v postupu, aby co nejrychleji dosáhly odporů, které pěchotu zastavily, a aby je zničily.

Je-li pěchota zastavena odpory, přes které tanky přejely, aniž je zničily, předjede pěchotu další sled tanků a odpory odstraní. Nejsou-li tanky výjimečně učleněny do hloubky a zjistí-li po dosažení cíle, že je pěchota nenásleduje, vrátí se, aby zničily odpory zadržující pěchotu. Jestliže ani pak pěchota nevyrazí, nebo nezjistí-li tanky odpory, vrátí se k pěchotě, aby mohly dostat zprávy.

Jestliže se během útoku tanky zastaví nebo se z jakéhokoliv důvodu v postupu zpozdí, musí pěchota postupovat dále a pokračovat v boji vlastními prostředky.

Když tanky dosáhnou cíle, ničí na něm odpory až do příchodu pěchoty. Pak se stáhnou do shromaždiště, pohotovы zasáhnout, jestliže by došlo, k nepřátelskému protiútoku.

Je-li na cíli předvídána dlouhá zastávka, stáhnou se tanky do shromaždiště zvoleného dále vzadu.

Je-li třeba během útoku označit tankům směr, odkud nepřátelská palba brání pěchotě v postupu, lze to provést střelbou osvětlovacích a kouřových nábojů, máváním praporkem a p. v onom směru.

Pro dodávání rozkazů a zpráv tankům během útoku je třeba, aby spojky znaly označení tanku velitele jednotek tanků, jak je možno k němu se dostat, aby při jeho zatáčce nebyly zraněny, a jak upozornit na sebe velitele tanku (tlučením lopatkou, kamenem a p. na věž).

K dovršení rozvratu u nepřítele jsou tanky vhodnou zbraní. Není-li jich třeba u pronásledujících jednotek, shromáždí se, aby se jich použilo jako soustředěné síly k novým podnikům.

336. **V obraně** se tanky uplatní při protiútocích většího rozsahu; zasazení jich vyžaduje zvláštních opatření proti nepřátelskému dělostřelectvu (protibaterijní činnost, oslepení pozorovaten).

337. **V ústupovém boji a v ústupu** se tanky uplatní zejména při přerušení boje. Jich zasazení v tomto údobí je nutné zvláště tam, kde nepřítel projevuje tlak a pěchota je v nepříznivém postavení. Protiútok, provedený jen tanky bude často nejlepším způsobem, jak pomoci tísněné pěchotě. Tanky vniknou do řad nepřítele a zůstanou v činnosti, dokud pěchota nepřeruší boj. Pak se stáhnou zpět.

338. **V boji v lese** se mohou tanky rozvinout a pracovat obvyklým způsobem jen tam, kde jim dostatečné mezery mezi stromy dovolují pohyb, pak v lese zcela mladém a na pasekách. Jinak je jejich postup omezen na průseky a lesní cesty; postupují blízko za pěchotou a zasáhnou proti náhle se objevivším odporům. Jakmile jich pěchota dosáhne, stáhnou se zase za ni. Vedou-li

lesem ve směru postupu rovnoběžné průseky (lesní cesty), mohou být čtyři výjimečně rozděleny. Na konci lesa se čtyři zase shromáždí a připraví podporovat vyrazení pěchoty z lesa.

Jednotce, postupující ve volném terénu podél lesa, mohou dobře krýt bok; postupují podél okraje lesa, střeží jej a podle potřeby působí do něho.

V boji v osadách je způsob použití tanků podobný jako v boji v lese. Vzhledem k lehkosti, s jakou se může nepřítel a jeho zbraně před tanky skrýt a je zničit, postupují tanky v těsném styku s pěchotou a účinně ji podporují palbou ze svých děl proti odporům zaháněným v domech, kam vlastní dělostřelectvo nemůže působit.

Osady bude vhodnější napřed obchvátit, při čemž tanky budou vnitřní křídla pěchoty, postupující mimo osadu, zajišťovat proti okrajům osad palbou nebo zastírat postup pěchoty i dýmem.

Obchvácené osady vyčistí jiné části pěchoty s tanky, zvláště pro tento účel určenými.

Pro boj v noci a husté mlze se tanky nehodí.

V boji v horách omezuje přílišná členitost a nesjízdnost terénu značně použití tanků. Zasazení může být uskutečněno jen v údolích a na plochých hřebetech a sedlech, a to v útocích s omezeným cílem. Zasazeny budou jen menší jednotky tanků.

Obrněné automobily.

- 339.** Obrněné automobily se uplatní hlavně tam, kde lze využít jejich velké rychlosti (při vyhledávání zpráv). Jejich činnost je však omezena tím, že jsou odkázány většinou na komunikace. Nájezdy do sestavy nepřítele bojujícího pěšky mohou provádět jen ve výhodném terénu a kde lze předpokládat, že nepřítel nemá protipancířové zbraně. Opakovat nájezdy několikrát za sebou na téže komunikaci je pro ně nebezpečné. Nejmenší jednotkou, které možno použít, je četa. Dávat úkoly jednotlivým bojovým vozidlům je zakázáno.

Obrněné vlaky a motorové dresiny.

- 340.** Obrněné vlaky se uplatní jen za údobí, kdy, nepřítel je v pohybu, t. j. za přibližování, zjednávání dotyku a zvláště při střetnutí, pak za pronásledování, v ústupovém boji a při ústupu.

Obrněné vlaky bojují tak, že se náhle a neočekávaně objeví, aby nepřítele napadly přímou palbou, hlavně z boku. Jejich nájezd nesmí trvat dlouho.

Pro svou závislost na kolejích a pro lehkou zranitelnost železniční trati nemohou obrněné vlaky operovat samostatně, nýbrž jen ve spojení s pěchotou nebo jezdeckem.

Jenom za určitých okolností mohou být i samy vysunuty, aby splnily důležitý úkol (nájezd, zničení železničního objektu atd.), nebo může jich být spolu s pěchotou dopravovanou v obrněném vlaku použito před vlastními vojsky k ovládnutí důležitých prostorů a bodů (železničních uzlů a p.).

- 341.** Obrněné motorové dresiny patří k obrněným vlakům jako jejich průzkumný a zajišťovací prostředek a pojítko. Mohou pracovat i samostatně, obdobně jako obrněné vlaky, zvláště je-li jich několik sdruženo.

Jsou pohyblivější a skýtají nepříteli značně menší cíl než obrněné vlaky, ale mají jen omezenou výzbroj. Úkoly jim dávané musí být úměrné této síle.

Stat' 4.

Obrana proti útočné vozbě (OPÚV.).

- 342.** Napadne-li útočná vozba pěchotu náhle a s překvapením, a zvláště podaří-li se jí vniknout do její sestavy, může jí způsobit značné ztráty. **Proto musí být pěchota stále pohotova proti ní se bránit.**

Účelem obrany proti útočné vozbě je zničit anebo vyřadit obrněná vozidla z boje neb aspoň zamezit jim postup a omezit účinek jejich zbraní.

343. Prostředky obrany proti útočné vozbě jsou aktivní a pasivní.

Aktivní prostředky pěchoty jsou:

pěchotní kanony do vzdálenosti 1200 m,

kulomety a pušky, vybavené průrazným střelivem, do vzdálenosti 300 m;

ruční granáty, vrhané pod pohybové ústrojí (pásky) nebo na ně a miny.

Pasivní prostředky pěchoty jsou krytí (skrytí), zastírání, využití přirozených a vytvoření umělých překážek.

Přirozené překážky pro obrněná vozidla (hlavně pásová) jsou vody, jejichž hloubka přesahuje určitou mez anebo jejichž dno je bahnité, hluboké úvozy, terénní stupně, srázy, strže a příkré stráně, skalnaté horské kraje, husté lesy a paseky, kde zůstaly nezetlelé pařezy, bažiny, močály a nesoudržná půda.

Umělé překážky jsou zátopy, záseky, hluboké a široké zákopy, přikryté zákopy neb jámy (pasty), betonové kvádry spojené kolejnicemi, půda značně rozstřílená dělostřelectvem větší ráže, přerušení komunikací zničením nebo zatarasením.

Kromě pěchoty se účastní při OPÚV.:

útočná vozba, podle odolnosti svého brnění a účinnosti zbraní;

dělostřelectvo buď jednotlivými děly, umístěnými v obranné sestavě a určenými k přímé palbě na obrněná vozidla nebo k nepřímé palbě soustředěnými na shromaždiště, místa, kudy musí nepřátelská obrněná vozidla projet a zmírnit rychlost, a p.;

letectvo bombardováním shromaždišť a sbíráním zpráv o přítomnosti nepřátelské útočné vozby;

ženijní vojsko kladením min a zřizováním překážek.

V boji proti útočné vozbě nelze spoléhat jen na některé prostředky OPÚV.; k dosažení úspěšných výsledků je třeba tyto prostředky navzájem mezi sebou sdružovat.

344. Aby použití prostředků OPÚV. bylo účinné, musí být získávány zprávy o nepřátelské útočné vozbě. Získané zprávy musí být zhodnoceny a všechny pro ÚV.důležité okolnosti (odolnost brnění, zranitelná místa, zbraně, schopnost překonávat překážky, rychlost atd.) uvedeny ve známost jednotkám.

Zprávy o přítomnosti nepřátelské útočné vozby dodává letectvo a přezvědne i průzkumné orgány. Aby pěchota mohla včas učinit svá opatření proti ní, je třeba, aby byla smluvena znamení **pro poplach proti útočné vozbě**.

345. V boji proti útočné vozbě (hlavně proti pásovým vozidlům) se řídí pěchota těmito pravidly:

Především se snaží zastavit nepřátelská obrněná vozidla, dříve než vniknou do její sestavy; palbu na ně zahajuje na vzdálenost podle účinnosti svých zbraní; předčasné zahájení palby je málo účinné a prozrazuje palebné stanoviště zbraně. Čím lépe je střelec chráněn, tím kratší třeba volit vzdálenost pro zahájení palby, aby jistota prostřelitelnosti pancíře nebo zásahu citlivých míst byla větší.

Jsou-li obrněná vozidla bezprostředně následována nepřátelskou pěchotou, snaží se ji vlastní pěchota odloučit od vozidel tím, že na ni řídí palbu svých zbraní a nutí ji k ulehnutí, při čemž proti obrněným vozidlům střílí jen protipancířovými zbraněmi; jakmile je nepřátelská pěchota zastavena, střílí se na obrněná vozidla i ostatními zbraněmi.

Jestliže nepřátelská obrněná vozidla vniknou do sestavy, zůstane pěchota na místě, kryje se před nimi a snaží se je z nejmenší vzdálenosti zničit. Palbu kulometů a pušek řídí na citlivá místa vozidel, t. j. na průzory, zbraně, pozorovací zařízení, pohybová ústrojí a p.

Podaří-li se nepřátelským obrněným vozidlům projet sestavou, brání pěchota dále nepřátelské

pěchotě v postupu.

- 346.** Pasivní OPÚV. provádí každá jednotka podle stupně své velikosti. Aktivní OPÚV. koná každý jednotlivec svou zbraní; pro protipancířové zbraně nařizuje ji velitel, jemuž tyto zbraně podléhají.

Rozkaz velitele pro OPÚV. obsahuje:

úkol;

určení prostředků PÚV., jejich umístění, úkoly;

opatření pasivní (využití a úpravu terénu, zastírání);

pozorování;

spojení (smluvená znamení).

- 347.** **Za přibližování**, i když předvoj předchází obrněná vozidla, je nutno přidělit předvoji protipancířové zbraně, organisovat pozorování a stanovit smluvená znamení pro poplach. Protipancířové zbraně musí být vždy pohotově, aby včas zasáhly, jednotky pak, aby se rozptýlily a využily krytů.

V útoku musí velitel při volbě cílů počítat s tím, aby jak při postupu na cíl, tak na cíli samém měl vždy pohotově protipancířové zbraně, jimiž by mohl zastavit případný protiútok nepřátelské útočné vozby.

Při pronásledování je třeba OPÚV. organisovat podobně jako za přibližování. Nejvhodnějšími prostředky jsou vlastní obrněná vozidla.

- 348.** **Obrana postavení** se zajistí především vhodnou volbou postavení. Bude dokonalá, jestliže na malou vzdálenost před postavením jsou překážky pro útočnou vozbu nepřekročitelné.

V pásmech příznivých pro postup nepřátelských obrněných vozidel (zvláště pásových) se utvoří přehrada skládající se z umělých a přirozených překážek a z palby protipancířových zbraní, rozmístěných do hloubky v sestavě pěchoty. Protipancířové zbraně se umístí tak, aby byly chráněny proti přímému nájezdu, mohly působit ve všech směrech a hlavně tam, kde nepřátelská obrněná vozidla musí zmírnit rychlost.

Mnohdy bude nutno umístit do obranného postavení i jednotlivá děla k přímému postřelování nepřátelských vozidel.

Hluché prostory v sjízděném předpolí obranného postavení, které unikají činnosti protipancířových zbraní, se přemění v minová pole.

Úplná organisace OPÚV. vyžaduje delší doby. Uskuteční se nejprve jako obrana nejdůležitějších a pro činnost nepřátelských obrněných vozidel nejvhodnějších míst.

Za ústupu a ústupového boje je nutno volit postavení vhodná pro OPÚV., zatarasovat cesty a zpomalovat nájezdy nepřátelských obrněných vozidel ničením. Zadním vojem je třeba přidělit protipancířové zbraně a zvláště obrněná vozidla, vyzbrojená zbraněmi větší ráže.

HLAVA 2.

OBRANA PROTI LETADLŮM (OPL.).

- 349.** Nepřítel může svým letectvem získávat zprávy a napadat jednotky palbou z kulometů a výbušnými a plynovými pumami náhle a s překvapením v kterékoli situaci a mimo nepříznivé povětrnostní poměry v kterékoli době.

Pěchota musí být proto stále pohotova bránit se proti letectvu.

- 350.** Prostředky obrany proti letadlům jsou aktivní a pasivní.

Aktivní prostředky pěchoty jsou kulomety, působící do dálky 1000 m a do

výšky 800 m. a ve zvláštních případech i pušky.

Dalšími aktivními prostředky jsou protiletadlové dělostřelectvo se světlomety a stíhací letectvo.

Pasivní prostředky pěchoty jsou krytí (skrytí), zastírání a rozčlenění jednotek. Pro pěchotu jsou pasivní prostředky nejdůležitější.

Využitím krytů (skrytů), noci, mlhy a p. se snažíme utajit přítomnost jednotky před leteckým pozorováním. Není-li možné jednotky skrýt, zastíráme je.

Rozčleněním jednotek se bráníme jak proti leteckému pozorování, tak proti leteckému útoku. Pokud je to možné, členíme jednotky na malé skupiny, aby nepřátelský letec, chce-li je zjistit, musil sestoupit do malých výšek, ve kterých jej mohou ohrozit aktivní prostředky OPL. pěchoty.

Nelze spoléhat jen na některé prostředky OPL. Třeba je prostorově a časově kombinovat, aby se navzájem ve své činnosti doplňovaly.

Prostředkům obrany proti letadlům slouží pozorování a spojení.

351. V boji proti letadlům se pěchota řídí těmito pravidly:

jednotky, které jsou v přímém boji s pozemním nepřítelem (malé jednotky), bojují proti tomuto nepříteli a nezasahují proti nepříteli ve vzduchu.

jednotky, které nejsou v přímém boji s pozemním nepřítelem, konají OPL. se zřetelem na svůj úkol. Vždy zajistí pozorování letadel a učiní opatření pro letecký poplach.

Jsou-li jednotky v pohybu, využívají krytů (skrytů) a rozčleňují se; nastalo by však využitím krytů nebo rozčleněním sestavy zdržení, které by mohlo ohrozit včasné splnění úkolu, **je vodítkem časové vymezení úkolu.** Aktivní OPL. konají určené palebné jednotky p. 1., které se buď pohybují s jednotkou (pohyblivá OPL.) a jsou pohotovы ihned na místě nebo v přímé blízkosti jednotky na znamení zahájit palbu p. 1., nebo obsadí již napřed důležitá a citlivá místa, jako mosty, soutěsky a p. (stojící OPL.) a připojit se k jednotce, jakmile její zad přejde okruh jejich účinnosti.

Jsou-li jednotky na místě, využijí všech krytů (skrytů) a zastírání a organisují aktivní OPL.

352. OPL. je organisována prostorově a časově do šířky a hloubky podle potřeb dané situace a úkolu. Aktivní OPL. zajišťuje velitel svými prostředky a doplní ji, je-li třeba, úkoly pro podřízené jednotky. Velitel praporu ji zajistí vždy pro svůj prapor, velitel pluku pro ostatní jednotky a trény. Pasivní obranu nařizují velitelé všech jednotek a konají ji i jednotlivci.

Rozkaz velitele pro OPL. obsahuje:

činnost a pravděpodobné směry náletů nepřátelského letectva,

úkol (co chránit, proti kterým směrům),

palebné jednotky (skupení), jejich úkoly, palebná postavení, velení a časové provedení (ve dne, v noci),

pasivní OPL., I

pozorování,

styk a spojení (SV., smluvená znamení, pojítka).

353. **Kulometná palebná jednotka p. 1.** má 4 kulometry. V pěších rotách mohou mít palebné jednotky p. 1. také jen 3 kulometry, a to tehdy, když není vhodné trhat svazky čet.

Souhrn palebných jednotek p. 1. majících společný úkol a společného velitele, tvoří **kulometné skupení p. 1.**

U kulometné palebné jednotky p. 1. je pro každý kulomet tato obsluha: velitel (zároveň pozorovatel), střelec, nabíječ, pomocník. U pěšího družstva jsou jí: velitel družstva, střelec, 1. pomocník a 2. pomocník; kromě nich utvoří k držení lehkého kulometu 3. pomocník a granátník puškový podstavec společným držením pušky. U roje těžkého kulometu je obsluha složena podle předpisu P-II-I.

Velitelem kulometné palebné jednotky p. 1., složené z pěších družstev, je velitel té pěší čety, z jejichž tří družstev byla utvořena.

Hromadné střelby z pušek použijeme v OPL. tehdy, nemáme-li k střelbě p. 1. dostatek kulometů. Nejmenší palebnou jednotkou je četa, pod velením důstojníka. Někdy lze touto střelbou zesílit KOPL.

354. Palebná postavení kulometných palebných jednotek p. 1.

Účinnost kulometné obrany p. 1. (KOPL.) závisí především na vhodné volbě palebných postavení palebných jednotek; při této volbě se řídíme těmito vodítky:

1. Palebná postavení nutno volit tak, aby nepřátelský letoun mohl být sestřelen dříve, než dolétne k chráněnému předmětu na vzdálenost, z které jej může účinně ohrožovat. V úvahu берeme výšku 800 m, již odpovídá délka dohozu pum asi 600 m.

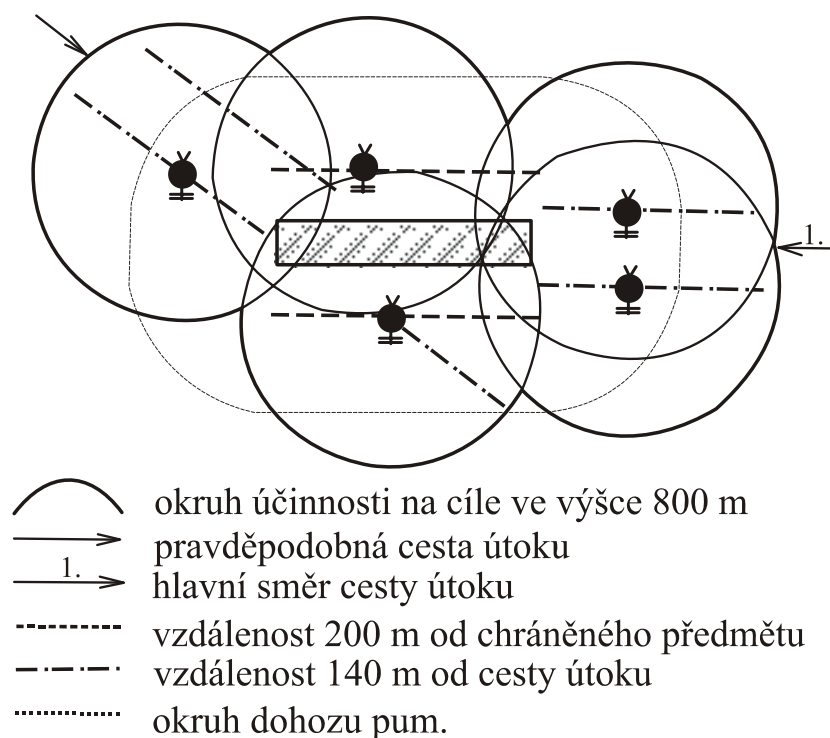
2. Dovoluje-li to počet palebných jednotek, zajistíme chráněný předmět do všech směrů, při čemž nejúčinněji zajistíme směr, ve kterém je cesta náletu (útoku) nejpravděpodobnější.

(Obr. 8.)

3. Nemáme-li dostatečný počet palebných jednotek k zajištění všech směrů, musíme zajistit především ten, v němž je cesta náletu (útoku) nejpravděpodobnější; ostatní směry, které jsou vedlejší, zajišťujeme podle jejich významu zbývajících palebnými jednotkami. (Obr. 9.)

4. Prostor nad chráněným předmětem musí být ovládán palbou nejméně jedné palebné jednotky.

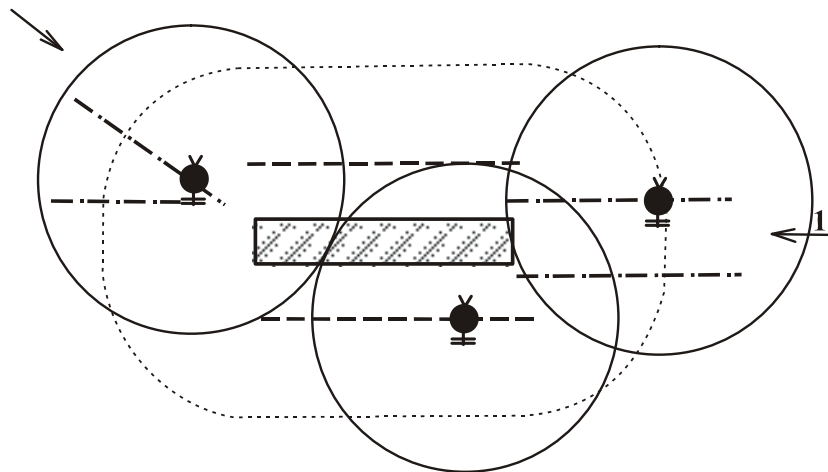
5. Při volbě palebných postavení dbáme, abychom neohrožovali palbou okolí. Za ohrožený kulometnou palbou považujeme okruh ve vzdálenosti 2300-2600 m, jsou-li v něm větší a hustá seskupení vojsk. Nemůžeme-li zvolit v takovém případě jiné palebné postavení, nestřílíme v tom směru, ve kterém je jednotka, již můžeme palbou ohrozit.

Obr. 8. Příklad KOPL. chráněného předmětu.

6. Jestliže to okolnosti dovolují, mají být palebná postavení vzdálena od míst rušících pozorování a naslouchání.

- 355.** Aby OPL. byla účinná a včasná, musí být získávány zprávy o nepřátelském letectvu, o vlastnostech letadel (tvar, rychlost, odolnost) a o jejich činnosti, zajištěno rychlé a bezpečné spojení a stanovena znamení pro letecký poplach.
- 356.** Úkolem pozorování letadel u pěchoty je zabránit překvapení jednotky nepřátelskými letadly a umožnit jí tak včasné použití prostředků OPL.

Obr. 9. Příklad KOPL. chráněného předmětu.

Vzdálenost, na kterou má být zajištěno pozorování, je závislá na pohotovosti těch prostředků, které mají být teprve při vyhlášení leteckého poplachu v činnost uvedeny.

Jakmile pozorovatel zjistí letadlo, nečeká, až zjistí jeho státní příslušnost, nýbrž vzbudí okamžitě letecký poplach. Použije k tomu určených prostředků a smluvených znamení. Světelných znamení, na př. raket, nelze vždy užívat, neboť by někdy zbytečně prozradila přítomnost OPL. a tím i vojsk.

K určování státní příslušnosti bude nutno využívat také smluvených znamení mezi vlastním letectvem a jednotkami. Za zjištění státní příslušnosti letadla odpovídá velitel palebné jednotky, který je, také jedině oprávněn dát povel k zahájení palby.

HLAVA 3.

BOJ NA ŠIROKÉ FRONTĚ.

- 357.** Rozlehlost bojišť bude mít často za následek, že jednotky pěchoty budou bojovat na širších frontách, než je uvedeno v části IX-XII, aby byly získány síly k rozhodnému boji na jiném místě. Tyto fronty musí být úměrné účinkům, kterých chce velitel v různých situacích dosáhnout, a musí odpovídat úkolům, které jsou jednotkám ukládány. To závisí na počtu, druhu a výkonnosti prostředků, na hodnotě jednotek, na terénu a činnosti nepřítele.
- 358.** Boj pěchoty na široké frontě se vyznačuje rozdělením velení a prostředků, dokonalým využíváním terénu, velkou šířkou a poměrně malou hloubkou sestavy jednotek a vyplývajícími z toho obtížemi spojení a velení. Iniciativa a odvážné jednání nejnižších velitelů se uplatní v boji na široké frontě v plné míře.
- 359.** V ú t o č n é m b o j i může mít jednotka širší frontu tehdy, když nepřítel je slabý, málo připravený nebo otřesený, jeho odpory jsou nesouvislé nebo málo hluboké, takže mohou být obchvázeny nebo snadno prolomeny, nebo když chceme dosáhnout jen místního úspěchu, abychom nepřítele poutali nebo klamali (vedlejší útoky).

V těchto případech provede jednotka útok jen v takové šířce fronty, která odpovídá jejím prostředkům; na ostatní části fronty udržuje dotyk. Útok provede v místě, kde je nepřítel nejslabší a kde je terén pro provedení útoku a pro požadovaný výsledek nejvýhodnější.

- 360.** V o b r a n n é m b o j i může mít jednotka při obraně širší frontu v podřadném úseku, v ústupovém boji ve výhodném a hlubokém prostoru.

Podřadný úsek nebude při o b r a n ě zpravidla vydán větším útokům nepřítele a proto může být jen střežen slabými jednotkami. Jejich úseky mohou být zvlášť široké, je-li možno využít přírodních překážek, jako řek, bažin, rybníků, těžko schůdných hor a p. Rozdělení sil do šířky a hloubky závisí na důležitosti směrů, na vlastnostech terénu a na časovém trvání úkolu. Důležité a pro boj vhodné směry musí být obsazeny tak, aby jednotky byly schopny odporu a mohly zadržet nepřítele do té doby, než velitel bude moci zasáhnout pohyblivými zálohami; podřadné směry budou jen střeženy.

Má-li jednotka v ú s t u p o v é m b o j i široké pásmo činnosti, musí být ústupová postavení mezi sebou tak vzdálena, aby jednotka měla pro přerušení boje na jednom postavení čas k obsazení postavení následujícího, nebo měla pohotově jednotky, které by zpomalovaly postup nepřítele do doby, než se na druhém postavení zařídí k novému boji. Zesílení pohyblivými jednotkami, využití všech překážek a ničení usnadní tento úkol.

Jednotka obsadí vždy v touž dobu jen jedno ústupové postavení; na něm se pak učlení do hroubky, aby si kryla ústup a zaujetí následujícího postavení, které si předem vytyčí a připraví. Postupuje obdobně, jak je uvedeno při ústupovém boji.

- 361.** V boji na široké frontě musí velitel zařídit zvlášť pečlivé vyhledávání zpráv o nepříteli a spolehlivé spojení, aby včas dostal zprávy a mohl řídit boj i zasahovat zálohami.

Pozorování, naslouchání a průzkum pozemní i vzdušný nabývají nejširšího významu pro velitele při vedení boje. Spojení bude zajištěno především rychlými pojiťky, nepotřebujícími zdoluhavého vybudování, jako radiem, motocyklisty, raketami a holuby z místních zdrojů. Jednotky budou zesíleny dopravními prostředky z místních, zdrojů, pojiťky a hojně vybaveny střelivem.

HLAVA 4.

BOJ O VODNÍ TOKY.

- 362.** O přechodech přes vodní toky a o jich obraně jedná předpis »Boj o vodní toky«.

Pěchota se musí vždy snažit, aby sama přešla jakýkoli vodní tok, jakmile ho dosáhla. Ani nejmenší jednotka nesmí váhat. využít každé příležitosti k přechodu.

Jakmile jednotka přijde k vodnímu toku, využije brodů a materiálu, který najde na místě, aby se dostala na druhý břeh. Malé jednotky musí přeplavat, nenajdou-li jiné možnosti k přechodu.

Velitelé musí předvídat překážky vodních toků, včas zařídit průzkum a předsunout se zajišťovacími jednotkami zákopnické čety, aby svými prostředky (měchy, skládací lávky a p.) a prostředky, které najdou na místě (vory, loďky, dřevo na lávky a p.), umožnily provedení přechodu.

Jednotky vynaloží své úsilí, aby dosáhly co nejdříve protilehlého břehu. Jakmile ho pod ochranou palebné základny a granátnických skupení jakýmkoli způsobem dosáhnou, zdolají nepřátelské odpory ztečí. Bude to boj bodáky a ručními granáty malých jednotek, ať organických anebo pro tento úkol z dobrovolníků zvlášť sestavených. Zvlášť v noci bude v tichosti provedený výpad na místě tehdy, když není možno opevněného nepřítele zničit anebo umlčet palbou zbraní chránících přechod. Jakmile jednotky zdolají nepřítele na břehu, snaží se proniknout dále, aby mu zabránily přímé postřelování a pozorování vodního toku.

V obraně vodních toků třeba vybudovat co nejlépe palebná stanoviště zbraní postřelujících bočně přímo vodní tok.

HLAVA 5.

BOJ V LESE.

Stat' 1.

Všeobecné vlastnosti boje v lese.

363. Les omezuje pozorování. Umožňuje nepozorovaně se přiblížit k nepříteli až na malou vzdálenost, překvapit ho, klamat a nastrojit mu léčku. Usnadňuje nepozorované pohyby a umístění jednotek i zbraní, provádění prací, zásobování, stavbu a udržování telefonního spojení a pohyb spojek. Ztěžuje však orientaci, udržování směru, spojení zrakem mezi jednotkami a součinnost mezi zbraněmi. Zvyšuje nebezpečí překvapení, nenadálého střetnutí a padnutí do léčky. Bedlivé naslouchání může alespoň částečně nahradit nedostatečné pozorování; proto je důležitou podmínkou boje v lese zachování ticha.

Les omezuje palbu. Zbraně mají krátký výstřel, cíle se dají těžko zjistit a pozorování palby je nesnadné. Přestřelování, prostřelování a soustřeďování palby je skoro nemožné a součinnost zbraní podporujících pěchotu nesnadná. Použití ručních granátů je výhodnější v obraně než v útoku.

Les ztěžuje pohyb. Různou hustotou, vzrůstem a schůdností jej zpomaluje. Vozidla mohou jet jen po cestách a někdy po průsecích.

Les omezuje možnost velení. Boj se rozpadne zpravidla na boj malých jednotek, které jej vedou samostatně a nezávisle na sousedech, o jejichž úspěchu nebo nezdaru nebudou často vědět. Uplatní se především velitelé malých jednotek. Jejich úkoly musí být určeny tak, aby mohly jednat samostatně. Stanoviště velitelů musí se dát snadno nalézt.

Podpora dělostřelectva je nepatrná, neboť zjišťování cílů a míst dosažených vlastními jednotkami je nesnadné a hloubka bezpečnostního pásma je zpravidla větší než vzdálenost, na kterou čelní jednotky zjistí nepřitele. Uplatní se jako dělostřelectvo doprovodné nebo palbou na význačná místa, jako jsou mýtiny, křižovatky a p.

Součinnost letectva je nesnadná; letectvo pozoruje jen na mýtinách, cestách a průsecích. Špatně zastřené opevňovací práce, kouř z polních kuchyní, pěšinky vyšlapané k lesu a p. přitahují však pozornost letců.

Činnost útoku v lesu je většinou omezena na okraje lesů, na cesty a průseky. Při tom nutno počítat s větší možností přepadů protipancířovými zbraněmi na zcela blízké vzdálenosti a s nástrahou léček.

Účinek bojových plynů je v lese zvýšen, neboť porost znesnadňuje pohyb vzduchu a zmenšuje jejich prchavost. Asanace lesa zamořeného trvalým plynem je skoro nemožná.

Na morálku jednotek může les působit značným vlivem. Skryté umístění v lese dává pocit bezpečí, ale na nezkušené osoby působí tísnivým dojmem. Nedostatek rozhledu působí pocit osamělosti, který, je-li stupňován třeskem střel, praskotem stromů a klamným účinkem ozvěny, vzbuzuje dojem obklíčení. U nezkušených anebo otřesených jednotek vzniká snadno panika, která se v lese lehko šíří. Zato morálně silná a zkušená pěchota může právě v lese ukázat svou převahu a zvítězit i nad silnějším nepřítelem, neboť **v lese vítězí ten, kdo je odvážnější**. Rázný zásah i malé jednotky může vést k rozhodujícímu úspěchu.

364. Účinek všech vlastností lesa klesá nebo stoupá podle rozlohy lesa, podle druhu a stáří lesního stromoví, podle jeho hustoty a pěstění, podle terénu a druhu půdy. Svou tvářnost mění les přírodními vlivy, dělovou palbou, kácením a p. Údaje vojenských map nutno vždy doplnit průzkumem, leteckou fotografií a dotazem u místních obyvatelů.

Útočný boj v lese.

- 365.** Základní podmínkou při útočném boji v lese je umět se orientovat a udržet směr. Směr se udává podle cest, průseků, hřbetů, údolí a.p. a mimo to vždy podle busoly. Musí být často kontrolován. Byl-li zjištěn omyl, musí být ihned a v klidu opraven.

S e s t a v a jednotek závisí na vlastnostech lesa; je tím sevřenější, čím je les hustší. Má umožňovat spořádaný a snadný postup a rychlé rozvinutí při střetnutí s nepřítelem. Časté navazování styku mezi jednotkami na příčných cestách a průsecích je nutné. Při vniknutí do lesa je nutno na jeho okraji uspořádat sestavu pro postup lesem; před vyražením z lesa je nutno ji uspořádat skrytě pro postup mimo les a vyrazit najednou, a je-li třeba, pod ochranou palebné základny.

Průzkumné, zajišťovací a čelní jednotky mají nasazeny bodáky. Bodák je hlavním prostředkem při útočném boji v lese.

Přibližování.

- 366.** Přibližování v lese je pomalejší než ve volném terénu.

Průzkum nabývá velké důležitosti, neboť průzkumné jednotky mají nejen získat zprávy, ale též dosáhnout výhodných míst a udržet je. Jejich počet a síla se řídí počtem a důležitostí cest, průseků a p. Spojení s nimi musí být zvlášť zajištěno, nemají-li velitelé zůstat v rozhodném okamžiku beze zpráv. Vzdálenost průzkumných jednotek závisí na hustotě lesa; bude zpravidla menší než v terénu přehledném.

Zajištění čelní i bočné se provádí ve větším rozsahu než za přibližování mimo les.

Jednotky zaujmou sestavu podle čl. 365. Čelní čety rot 1. sledu postupují s družstvy vedle sebe na dohled, družstva v zástupech. Čelní družstva se zajišťují patrači vyslanými na dohled. Každá četa má zpravidla svůj určený směr, není-li jí udán směr podle vedoucí čety, postupující podle význačné terénní čáry. Čety 2. sledu jdou zpravidla v trojstupu na vzdálenost až 150 m podle hustoty lesa; s čelními četami udržují styk zrakem nebo spojkami.

Jednotky postupují posuny na cíle, kterých již dosáhly průzkumné jednotky. Na těchto cílech, volených na příčných cestách, průsecích, hřbetech a p., zjednají styk se sousedními jednotkami zrakem, spojkami nebo vojíny ponechanými na nich, než naváží styk.

Těžké kulometry a doprovodné zbraně postupují zpravidla ve 2. sledu praporu v určených směrech; někdy může být část těžkých kulometů přidělena rotám 1. sledu. Mají-li zasáhnout, působí z palebného sledu nebo výjimečně ze zadních postavení s dostatečnou bezpečnostní vzdáleností na křižovatky, paseky, průseky, cesty a p.

Zálohy praporu a pluku postupují pohromadě vzadu v důležitých směrech, pohotovы zasáhnout ve prospěch čelních jednotek anebo utvořit záchytný sled. Spojení s čelními jednotkami udržují spojkami.

Dá-li se očekávat střetnutí s nepřítelem, čelní jednotky se zavčas rozvinou.

Jakmile patrači hlásí větší mýtinu a p., zastaví se jednotky na ni postupující, umístí své kulometry, a aniž vystoupí z lesa, vyčkají, až jednotky postupující lesem obejdou nebezpečné místo, nebo až patrači zjistí, že protější okraj mýtiny není obsazen. Přechodu přes malé mýtiny neb odkrytá místa se jednotlivci i družstva vyhýbají.

Zjednání dotyku.

- 367.** Zjednání dotyku v lese je obvykle náhlé, neboť čelní sled uvidí nepřítele zpravidla teprve na krátkou vzdálenost.

Jednotky, které se střetnou s nepřítelem v pohybu, zdolají ho okamžitou ztečí; kdo v lese dlouho stílí, ztrácí čas a výhodu překvapení. Je-li vhodné vyčkat příchodu nepřítele na určité

čáře, volíme ji tak, abychom mohli nepřítele přepadnout, krátkou a prudkou palbou a pak ho zdolat ztečí.

Jednotky, které narazí na nepřítele bránícího se palbou, snaží se ho obejít. Jednotky, které nenarazí na nepřítele, pronikají dále, zajišťujíce si boky. Je-li nepřítel v obranném postavení a zvláště je-li chráněn překážkami, je třeba při zjednávání dotyku v lese jednat obezřele.

Útok.

- 368.** Na lesíky, kterých může nepřítel využít pro bočné a skryté palby do volného prostoru, útočíme zpravidla přímo.

Lesů malých rozměrů se zmocníme obchvatem. Čelně útočící jednotky vniknou do lesa za silné dělové palby a pak hlavně postupem při okraji lesa vyvracejí odpory, které by mohly bočnou palbou nebo protiútokem ohrožovat jednotky útočící mimo les. Jednotky útočící mimo les musí dosáhnout úrovně lesa současně s jednotkami, které vnikají do lesa, a pak provedou jeho obchvat.

V rozsáhlých lesích záleží útok v postupném zmocnění se křižovatek, průseků a jiných důležitých míst, ne však volených daleko od sebe. Po dosažení jednotlivých cílů se jednotky ihned uspořádají, vytvoří souvislý palebný sled pro odrazení možných protiútoků, zjednájí styk se sousedy a teprve potom vyrazí k útoku na další cíl. Záloh se obvykle použije k překročení zasazených jednotek, aby dovršily úspěch a rozvrácení nepřítele.

Je-li nepřítel v postavení, bude často výhodné provést před útokem výpady na několika místech, aby nepřítel byl klamán a byly získány zprávy o jeho postavení. Je výhodné mít pohotově jednotky, které by většího úspěchu dobytého při výpadu ihned využily.

Je-li postavení nepřítele chráněno překážkami, připraví zákopnické a ženijní hlídky průchody. Dělostřelectvo bude jen zřídka kdy s to, aby je provedlo.

Pronásledování.

- 369.** Pronásledování v lese musí být prováděno důrazně, ale obezřele, neboť nepřítel může mít i několik obranných postavení za sebou nebo mít připraveny léčky.

Když jednotky dosáhnou druhého okraje lesa, uspořádají své vyrazení podle čl. 365 a zajistí včas spojení s dělostřelectvem, aby je mohlo hned při vyrazení z lesa podporovat. Do chvíle, než vyrazí, udržují dotyk silnými částicemi.

Stat' 3.

Obranný boj v lese.

Obrana.

- 370.** Lesíky nejsou pro obranu výhodné, ježto Přitahují na sebe dělovou palbu, mohou být snadno zamořeny plynem a obklíčeny; proto je zpravidla neobsazujeme. Bráníme je tím, že palbou z boku zabraňujeme k nim přístup.

Lesy malých rozměrů usnadňují obranu, neboť dovolují vytvořit těžko zjistitelné odpory pro bočné palby mimo les; odpory uvnitř lesa se dají těžko zjistit a jsou zpravidla chráněny proti obrněným vozidlům. Bráníme je tak, že uvnitř lesa vybudujeme odpory a přístupy k lesu ovládáme bočnou palbou těžkých kulometů umístěných mimo les; na předním okraji umístíme strážu s úkolem pozorovat a dočasným odporem nepřítele klamat.

Obrana rozsáhlých lesů je výhodná, je-li dosti sil a času na její uspořádání.

- 371.** Obrana rozsáhlých lesů zahrnuje v sobě obranu předního okraje a přístupu k němu a obranu uvnitř lesa. Máme-li možnost volby hlavního postavení, umístíme pásmo hlavního odporu buď před les anebo do lesa; to závisí na počtech jednotek, na terénu a vlastnostech lesa.

Neumistujeme je zpravidla na okraji lesa, neboť ten je výhodným cílem pro dělostřelectvo; umistujeme je tam jen tehdy, když nemáme výhodnější volbu. Při boji předních stráží, v obraně na široké frontě a v ústupovém boji je obrana předního okraje lesa výhodná. Bráníme-li okraj lesa, umistujeme zbraně, jestliže to výstřel dovoluje, poněkud dovnitř lesa.

372. Je-li pásmo hlavního odporu před lesem, slouží les pouze za skryt pro zálohy, přesuny a zásobování. Jednotky záloh vytvoří uvnitř lesa pásma ohnisek odporu, schopných uskutečnit palebnou přehradu a zastavit nepřítele, když by se zmocnil pásma hlavního odporu.

373. Je-li celé hlavní postavení uvnitř lesa, volíme pásma hlavního odporu v částech lesa ne příliš hustých a tak, aby v místech, kde má ležet hlavní palebná přehrada, nebylo podrostu. Vyhýbáme se význačným místům, neboť mohou být nepřítelem snadno zjištěna a postřelována. Rovněž se vyhýbáme údolím, neboť bývají, vlhká a hromadí se v nich bojové plyny. Pro lepší výstřel bude někdy výhodné umístit pásma hlavního odporu na převráceném svahu. Hustota hlavní palebné přehrady se nedá v lese zvýšit členěním zbraní do hloubky, jak je to možné ve volném terénu. Tato okolnost, jakož i pro pokrytost terénu zmenšená hloubka hlavní palebné přehrady vyžadují, aby hlavní palebná přehrada byla vytvořena větší hustotou zbraní umístěných přibližně v stejné úrovni a aby bylo vytvořeno několik souvislých přehrad za sebou.

Proto se bude hlavní postavení skládat ze dvou až tří mělkých obranných pásem, při čemž bude každé pásmo mít své palebné zdroje umístěny vedle sebe.

Aby pásma hlavního odporu, v němž je větší část těžkých kulometů praporu, nemohlo být nepřítelem prolomeno a obchváčeno, jsou za ním podle přehlednosti lesa nejvýše na vzdálenost do 200 m umístěny zálohy rot, určené k jeho zesílení nebo protiútokům.

Zálohy praporů a pluků vytvoří záchytné a podle okolností i střední pásma na důležitých místech nezávisle na pásmech předních, a to na vzdálenost, která jim dovoluje připravit se buď k obraně míst, kde jsou umístěny, nebo k protiútokům do boku nepřítele.

Pásma obranného postavení uvnitř lesa nevedeme jako pokračování obranných pásem mimo les; obvykle je posuneme poněkud dopředu, abychom jednak bočními palbami mohli postřelovat nepřítele útočícího mimo les, jednak klamati nepřítele o skutečném umístění obranného postavení v lese.

374. Postavení předních stráží (je-li hlavní postavení uvnitř lesa) je umístěno před lesem nebo při jeho předním okraji; má vždy za úkol klást odpor po určitou dobu.

Je-li nutno umístit přední stráž v lese (když hlavní postavení je za lesem), zajistí tyto strážní místa důležitá pro orientaci nepřítele a ostatní místa a směry jen střeží; dopředu vyšlou co možná na okraj lesa hlídky nebo stráž.

375. Těžkých a lehkých kulometů využijeme nejvíce pro bočnou a šikmou palbu; té hledíme dosáhnout klikatým vedením obranného pásma a využitím průseků a cest.

Dělostřeleckou palbu umistujeme na místa, kterými nepřítel musí procházet, jako na křižovatky, průseky a cesty.

Daleké palby mají nepřítele uvést v nepořádek, svést ze směrů a porušit soudržnost jednotek. Dobře se uplatní nepřímá palba těžkých kulometů na přístupy, kterými nepřítel bude pravděpodobně nucen procházet. Často bude výhodné umístit jednotlivé střelce z pušky i kulometry na zvýšených palebných stanovištích, třeba i v korunách stromů.

376. Úprava terénu při obraně v lese záleží:

v úpravě výstřelu, který v nižším lese musíme upravit nízko při zemi; při tom nesmíme porušit vzhled lesa a dát běžícímu útočníkovi možnost, aby nás viděl;

ve vybudování střeleckých zákopů s četnými výběžky; zákopy budujeme dostatečně hluboké a nevynikající nad povrch; těžké kulometry umistujeme buď v zákopě nebo v jeho blízkosti v krytech, chráněných dokola překážkami;

v zřízení překážek; záseky se dají snadno provádět, ale překážejí výhledu, dají se zjistit letcem a jsou snadno zápalné. Nejvýhodnější jsou souvislé drátěné překážky, zdvojené drátěnými sítěmi (ploty), přibítymi na stromy; vedeme je klikatě, abychom mohli nepřítele bočně postřelovat a svést jej ze směru do prostorů: postřelovaných skrytými kulomety;

v úpravě stezek a malých průseků, které by pěchotu a tanky útočníka svedly pod palbu kulometů a protipancířových zbraní, nebo také pod palbu dělostřelectva;

ve zvlášť dobré úpravě odporů umístěných při okrajích lesa, abychom zabránili obchvácení lesa z volného terénu;

v zastírání, které provádíme se zřetelem na to, aby nebyl porušen celkový vzhled hlavně proti vzdušnému pozorování.

- 377. Vedení boje.** Překvapení v lese je snadno možné; proto i když je chráněno předními strážemi, vysunujeme před každé postavení nebo ohnisko odporu na kratší vzdálenost strážné, aby pozorovali, naslouchali a vzbudili včas poplach.

V lese se podaří nepříteli, je-li obranné postavení chráněno překážkami, proniknout obvykle jen malými jednotkami, třeba na různých místech. Proto je nutné, aby se malé skupinky i jednotlivci bránili na místě, i když jinde nepřítel proniká; místní zálohy provedou okamžitě protiútok, aby nepřítele odrazily.

Zdaří-li se útočníkovi prolomit obranné postavení v lese, je úlohou obránce zabránit mu vyrazení z lesa. To učiní tím, že zavčas přesune na dříve zvolená místa za lesem část svých palebných prostředků, aby jimi ovládal východy z lesa a mohl omezit úspěch nepřítele, kdyby pronikl až k jeho okraji.

Ústupový boj.

- 378.** Pro ústupový boj jsou výhodné zvláště okraje lesů. Kraj s četnými lesíky se rovněž dobře hodí pro ústupový boj. V lese se vede ústupový boj podél cest, průseků, hřbetů, potoků a p.

Ústup.

- 379.** Přerušení boje a ústup v lese je vždy poměrně snadný. Je však třeba, aby přerušení boje bylo provedeno současně na celé frontě, aby se nepřítel nezmocnil předčasně některé důležité křižovatky a nezajal opozdivší se jednotku, neboť ústup -zejména v hustých lesích -bude vždy nutno provádět po cestách. Z jednotek záložních se utvoří ústupový sled na význačné čáře, dosti vzadu položené.

HLAVA 6.

BOJ V OSADÁCH.

Stat' 1.

Všeobecné vlastnosti boje v osadách.

- 380.** Význam osad závisí na taktickém významu místa, kde jsou, na jejich velikosti a stavbě. Rozloha osad a jejich stavby se postupem doby mění; proto je třeba, hlavně v útočném boji, získat o nich podrobné mapy (plány) a letecké snímky.

- 381.** Osady s k r ý v a j í vojska před pozemním a do značné míry i vzdušným pozorováním, umožňují zastírání, utajení a překvapení.

Uvnitř osad je omezen v ý h l e d a v ý s t ř e l, je ztížena orientace, udržení směru, styk a velení, třebaže lze v osadě výhodně umístit pozorovatelný. Na okrajích osad je často výhled a výstřel výhodný, zvláště pro bočné palby mimo osady.

P o h y b v osadách je omezenější. Pěchota je odkázána na cesty a ulice a je nucena se pohybovat v proudech a hloučcích, což zvyšuje její zranitelnost.

Účinek p a l b y je v osadách zmenšen krytem, jež poskytují domy. Zbraně pěchoty mimo doprovodné zbraně jsou proti zdem neúčinné. Ruční granát bude zbraní nejvíce používanou. Lehké dělostřelectvo je v osadách vybudovaných z pevného materiálu málo účinné. Zpravidla bude třeba použít hrubého neb i těžkého dělostřelectva. Při plném zásahu dělových střel je účinek zvýšen úlomky padajícími domů a zdí, nebo také vzniklým požárem.

O p e v ň o v a c í p r á c e možno konat v osadě i ve dne z materiálu, jehož je vždy dostatek po ruce.

Ú t o č n á v o z b a může účinně napomáhat při útoku na okraj osad a při jejich čištění.

Stat' 2.

Útočný boj v osadách.

382. Způsob, jakým se útočník zmocní osady, závisí na její důležitosti a místu v obranné sestavě nepřítele. Dobyti osady a přilehlého terénu má být svěřeno jednomu veliteli.

Přednost dáváme dobytí osady obchvatem (obklíčením); není-li to možné pro silný odpor nepřítele v sousedství osady nebo pro přílišnou velikost osady, útočíme na osadu přímo.

Při útoku obchvatem vedeme hlavní nápor na místo, ovládající osadu zezadu nebo z boku. Čelní akcí pronikáme na okraj osady, aby nepřítel, nemohl bočními palbami ohrožovat útok mimo osadu.

Při přímém útoku rozdělíme osadu, je-li třeba, do hloubky na pásma, jichž se postupně zmocňujeme.

Vždy je nutná mohutná podpora palebné základny, hlavně však dělostřelectva neb i tanků k umlčení nepřátelských zbraní, zvláště těch, které provádějí palby bočné.

Jakmile se pěchota přiblíží k okraji osady, prodlouží dělostřelectvo palbu na jednotlivé části osady k ochraně před protiútoky.

Jakmile pěchota vnikne do osady, postupují jednotlivé skupiny, určené již ve východišti útoku, v daných směrech bez ohledu na sousedy, aby co nejrychleji dosáhly východů z osady nebo, je-li osada velká, příčné komunikace, kde se pak uspořádají.

Za čelními skupinami postupují oddíly čištění, kteří vyčistí dobytou část osady (prohledají všechny úkryty).

Zálohy obsadí nejdříve okraj osady a potom postupně důležité křižovatky a objekty, aby zachytily případný neúspěch.

Po dosažení opačného okraje osady se jednotky uspořádají, aniž vyšly z osady, a vyrazí pod ochranou palebné základny.

V osadě ponechají jednotky osádku, aby bylo čeleno jakémukoli překvapení.

383. Je-li osada opevněná a uvnitř bráněná, musí být její dobytí dobře připraveno a plánovitě provedeno.

Snahou musí být vniknout do osady několika skupinami s několika stran, napadnout najednou celou obranu a zlomit ji. Každá skupina musí být tak silná a tak složená, aby vystačila na všechny úkoly, s nimiž se za postupu může potkat. Podle potřeby bude zesílena těžkými kulomety, doprovodnými zbraněmi a tanky, dále zákopníky a ženisty s trhavinami. Bude mít podle okolností i vůdce, kteří znají plán města. Každé skupině je určen úkol, směr (ulice) a cíl, kterého musí dosáhnout. Je jí určena též, kde je toho třeba, součinnost s ostatními skupinami.

Postup se děje současně ulicemi, dvory, zahradami i domy. Pro nebezpečí paleb vycházejících z domů a krytů postupují skupiny ostražitě a při samých domech. Kulomety jsou umístěny tak, aby ovládaly podélnou palbou ulice, otevřená místa i barikády. Doprovodné zbraně slouží

k odklizení barikád a k dobývání domů. Tanky postupují s údernými skupinami, které vnikají do domů a čistí je. Jakmile skupina vnikne do domu, zajistí si sklep a půdu a vniká do místností, aby zlomila odpor obránce. Zatím co se jedna skupina zaměstnává čištěním domu jí přikázaného, snaží se další skupina proniknout přes dvůr nebo ulici do domu dalšího. Při vnikání do domu třeba střežit odpory ohrožující vstup do domu (z oken, balkonů, střech). Do většího domu se vniká s několika stran najednou. Skupina v domě hotová se vrací k své jednotce, aby jí bylo použito k dalšímu boji. Někdy bude třeba probourávat se z domu do domu; k tomu jsou nutní zákopníci a ženisté s trhavinami; použití jich bude též na místě k rozražení zabarikádovaných dveří a p.

Velitel jednotky, která dobývá osady, posunuje zálohy, aby zajistily dobyté místo nebo zesílily některou skupinu. Stará se o zásobování municí atd. Spojení mezi velitelem jednotky a veliteli skupin musí být pečlivě udržováno běžci, cyklisty a signalisací. Tento prostředek bude výhodný pro spojení mezi jednotlivými skupinami, hlavně znamení smluvená k označení dobytého domu vystrčením praporku určité barvy a p.

Stat'3.

Obranný boj v osadách.

- 384.** Pro obranu mají osady význam i tehdy, když nedávají daleký výhled, neboť je možné je bránit i s malými počty; kryjí obránce před pozorováním a účinky pěchotních zbraní a pro útočníka jsou překážkou, způsobí rozrušení jeho sestavy.

Dvory a budovy o samotě stojící dávají možnost obrany na všechny strany; musí však být dobře opevněny.

- 385.** Obranný celek tvoří osada a přilehlý terén. Obrana osady záleží v palebných opatřeních k obraně boků a čelí osady, v obraně osady samé a v činnosti záloh.

Přední okraj osady bráníme tehdy, když nemáme dostatek času na organisování obrany před osadou nebo uvnitř osady, neboť útočník může soustředit dělovou palbu na okraj osady a obránci způsobit značné ztráty. Proto často bude lépe předsunout pásmo hlavního odporu p ř e d o s a d u .

Vyžaduje-li t však terén a tvar osady, položíme pásmo hlavního odporu d o v n i t ě o s a d y . V tomto případě bráníme přední okraj osady bočnou palbou z prostoru mimo osadu.

- 386.** Obranu osady svěřujeme vždy jednotce, odpovídající silou rozloze obranného celku. Je-li osada velká, rozdělíme ji na úseky tak, aby ztráta jednoho úseku nevedla v zápětí k ztrátě celé osady. V osadách rozdělujeme úseky tak, aby jednotka bránila část osady a přilehlý k ní terén.

jednotka, která má bránit osadu, se dělí na části určené k obraně ohnisek odporu a na zálohy určené k provádění protiútoků.

V bocích a na zadním okraji osady zřídíme ohniska odporu, jejichž úkolem je držet východy z osady a zabránit dobytí osady s boku nebo zezadu.

- 387.** R o z v r c h p a l b y p ě c h o t y v obraně osady obsahuje palby, jež mají nepříteli zabránit přiblížení k osadě, obklíčení osady, pronikání osadou a vyrazení z ní.

D ě l o s t ř e l e c t v o připraví přehradné palby na nebezpečná místa mimo osadu, na místa v osadě v souladu s připravenými protiútoky a na zadní okraj osady k zabránění nepříteli vyrazit z osady.

P r o t i p a n c í ř o v é z b r a n ě umístujeme na okraji i uvnitř osady.

- 388.** Obránce se snaží zabránit nepříteli zachytit se na kterémkoliv okraji osady. Vnikne-li nepřítel do osady, brání se osádky jednotlivých ohnisek odporu na místě, i když jsou obklíčeny, a zálohy provedou **ihned** protiútok, aby nepříteli odrazily. Bojují ponejvíce ručními granáty; nemají-li úspěch, brání se dům od domu.

Zálohy umístěné vně a za osadou jsou připraveny k protiútokům buď v otevřeném terénu k uvolnění boků osady, nebo k znovudobytí osady a k zabránění nepříteli ve vyrazení z osady podobně, jak uvedeno v čl. 377, odst. 3.

- 389.** Přímé uzavření ulice provede obránce nejlépe **barikádami**. Ty se zřizují z různého materiálu, který je na místě; nejsou jednolité, nýbrž skládají se ze dvou částí, ve středu ulice se přesahujících, s vchodem mezi nimi a zahrazujících šířku celé ulice od domu k domu. Otvory v barikádách jsou nutné pro průchod vlastních oddílů při výpadech, anebo je-li několik barikád za sebou, pro průchod záloh. Za barikádou je upraven podle potřeby výstupek, aby na něm mohli stát obránci, střílející přes barikádu nebo skrze otvory v ní. K zesílení barikád neb i k pouhému zatarasení ulic se hodí překážky všech druhů (rozsocháče, stromy poražené na ulicích, drátěné překážky nabitě elektrinou, podkopy, miny, jámy a p.). Za překážkami v ulicích anebo na prostranstvích (náměstí, tržiště) jsou obránci umístěni v zákopech po celé šířce ulice nebo prostranství.
- 390.** Obrana domů a objektů, o jichž zdolání se bude útočník vždy snažit, aby mohl lehčeji pronikat ulicí, bude vyžadovat dosti příprav. U domů budou okna upravena jako střílny; kde nebudou okna (zdi, skladiště), bude nutno střílny prorazit; k umístění kulometů jsou výhodné půdy a střechy neb i balkony k tomu účelu upravené (balkony obložené pytli s pískem, v střeších otvory, rovněž obložené pytli s pískem a p.); ani na sklepní místnosti nesmí obránce zapomenout při přípravách pro střelbu do ulice. Nejvhodnější jsou domy a objekty masivní, odolávající palbě pěchotních zbraní i nepřímé palbě lehkého dělostřelectva. Domy i objekty musí být s to se bránit nejen do ulice, ale též do dvorků a zahrad. Dveře musí být pevně uzavřeny a zabarikádovány.
- 391.** K obraně města se hodí všechny zbraně pěchoty; kulomety jsou na vyvýšených místech, aby ovládaly otevřené prostory, ulice, křižovatky a p.; zvláštního významu pro obranu domů nabývají ruční i puškové granáty.
- Jednotlivá děla se hodí k přímé palbě proti obrněným vozidlům. Značně se uplatní také zákopníci a ženijní vojsko. Zálohy na obranu uvnitř města jsou umístěny za skupinami budov tak, aby se mohly posunout na všechny strany a byly co nejméně rušeny dělovou palbou útočníka. Protože snadno může vypuknout požár, musí obránce pamatovat na požární službu, zvláště u takových budov aneb objektů, jejichž výstavba nebo náplň toto nebezpečí zvětšuje, není-li možno ony hořlaviny nebo lehko zápalné předměty odstranit.
- Zásobování municí se zjednoduší možností krytých přístupů a hlavně umístěním hojných zásob munice v jednotlivých objektech. Pro každý úsek budou nadto zřízeny výdejny munice.
- Pro raněné se použije ponejvíce podzemních místností, jež se upraví i jako neprodyšné úkryty proti plynům.
- 392.** Velení nad obranou města se svěřuje jednomu veliteli. Město se rozdělí na úseky, jimž velí velitelé úseků. Obrana ulice se rovněž svěřuje jednomu veliteli; v každé k obraně zařízené budově neb objektu je velitel budovy (objektu) a dále i velitelé jednotlivých místností.
- Pro spojení se snaží obránce využít městského telefonu, aby jím doplnil vlastní spojovací síť (telefonní nebo prováděnou signalisací, běžci, spojkami atd.). Pozorovatele umístí na věže a zvláště vysoké budovy, aby obsáhl všechny úseky a směry.

HLAVA 7.

BOJ V HORÁCH.

Stat' 1.

Všeobecné vlastnosti boje v horách.

- 393.** Hory mají různý vliv na bojovou činnost pěchoty, na její zásobování a odsuny. Čím jsou členitější a sráznější, čím větší relativní výšky mají. čím více jsou porostlé lesem, zvláště nepřestěným, čím méně mají komunikací a čím řidčeji jsou obydleny, tím více ztěžují činnost pěchoty. Velký vliv má též počasí a roční doba.
- 394.** K boji v horách se hodí zvláště jednotky pro tento účel vycvičené a vystrojené, avšak bojovat v nich musí umět každá pěchota. Je však třeba materiálně ji vybavit.
- 395.** V horách jde hlavně o využití hřbetů a údolí k manévru pěchoty. Svahy svým rázem zvyšují nebo snižují možnosti manévru na hřbetech a v údolích.
- Hřbety ovládají údolí a mají význam podle své rozlehlosti a směru. Svahy se s nich špatně ovládají; jsou-li nerovné a členité, vzniká mnoho hluchých prostorů. Na těžko přístupné hřbety může vystoupit jen pěchota zvláště k tomu vycvičená.
- Údolí mají význam podle své rozlehlosti a směru. Údolími procházejí komunikace, jsou více osídlena a trpí méně povětrnostními vlivy. Úzká údolí omezují manévr, zvláště jsou-li přilehlé svahy těžko schůdné a nepřehledné. Jsou výhodná pro obranu. Útočníka nutí k prodlužování proudů a k důkladnějšímu zajištění boků a proti leteckým náletům. Zamoření jich plynem je snadné a účinné.
- Cest je v horách málo a jsou málo výkonné. Mají značné stoupání a klesání, trpí zvýšenou měrou nepříznivou povětrností a proto je nutno je předem prozkoumat.
- Osad je v horách málo a často se vyskytují jen jako jednotlivá stavení; proto je pěchota v horách odkázána většinou na táboření.
- Počasí je v horách chladnější a častěji se náhle mění. Husté mlhy a mraky častěji znemožňují orientaci. Rozdíly mezi denní a noční teplotou jsou značné. V zimě leží sníh dlouho a jeho velké množství ztěžuje pohyblivost jednotek i jednotlivců; silné mrazy, ostré větry a vánice oslabují bojovou schopnost jednotek i přes sebe lepší vystrojení a zaopatření. Ve vyšších polohách je nebezpečí lavin.
- 396.** Dostřel zbraní pěchoty je v horách omezen velkou členitostí terénu; účinek palby bývá oslaben menší viditelností a zranitelností nepřítele, který využívá četných krytů, hluchých prostorů, skal a p.
- Těžké i lehké kulomety mohou v horách snadno přestřelovat. Jejich dobře řízená palba proti odporům na přivrácených svazích doplňuje a mnohdy i nahrazuje palbu dělostřelectva. Těžké kulomety využijí každé příležitosti k provádění dalekých paleb na citlivá místa v týlu nepřítele. Čelní palba nebude mít často pro nepříznivý terén dostatečného účinku, zato se s výhodou použije těžkých i lehkých kulometů k bočným a šikmým palbám. K ovládání hluchých prostorů se utvoří granátnická skupení a uplatní se zbraně se strmou drahou střely. Postřelování hluchých prostorů i pozorovací podmínky povedou často k umístění palebných stanovišť zbraní v sousedních úsecích. Pro bočné palby bude často výhodné umístit i jednotlivá dobře skrytá děla za přední okraj hlavního postavení.
- Zásobování municí je v horách obtížné.
- 397.** P o h y b jako složka boje nabývá v horách mimořádné důležitosti. Včasně zahájeným a účelně provedeným pohybem lze nepřítele překvapit z neočekávaného směru, zaskočit mu cestu nebo zaujmout výhodná obranná postavení dříve než nepřítel.

Charakteristickým znakem všech podniků v horách je **pomalost provedení**. To nutí k tomu, aby podniky, jichž provedení vyžaduje delší doby, byly zahájeny včas.

Pohyb v horách se děje obvykle v malých proudech (skupinách), využívajících všech cest a přesů. Přesun do stran je často terénem znesnadněn a vyjma hlídky často i znemožněn.

- 398.** P o z o r o v á n í , má-li dobré podmínky, rozmnoží nebo předejde nesnadno doručitelné zprávy přezvědných a zajišťovacích oddílů. Pozorovací hlídky je třeba členit nejen do hloubky a do šířky, ale i do výšky. Pro změnu viditelnosti je třeba předvídat i zařazení včleněných signálních stanic.

V horách se zvláště uplatní p o j í t k a optická, akustická a radio. Použití telefonu je znesnadňováno obtížnou dopravou materiálu a zdoluhavou stavbou. Holubů lze výhodně použít k spojení odloučených skupin s velitelstvím, které má dobré spojení s holubníkem; četní dravci však ohrožují spolehlivost tohoto pojítka. Spojky na motocyklech, bicyklech a spojky jízdní jsou odkázány na sjízdnější cesty. Spojky pěší jsou velmi pomalé, bývají však za určitých okolností jediným pojítkem, jehož lze použít. V zimě na dobrém sněhu a vhodném terénu se uplatní spojky lyžařské.

- 399.** Hory a nesouvislé fronty v nich usnadňují zvláště menším silám neb i hlídkám úspěšné p ř e k v a p e n í . Účinek těchto podniků vede k rozhodujícím výsledkům častěji než ve volném terénu, poněvadž včasná podpora je těžká neb i nemožná. Napadající jednotky mohou snadno uniknout nepřátelské pozornosti, zvláště využívají-li těžko schůdného terénu a dovedou-li se v něm účelně pohybovat.

Z a j i š t ě n í nabývá zvláštního významu i v terénu zdánlivě těžko schůdném. Zajišťovací oddíly musí být vyslány včas; poněvadž budou často dlouho osamoceny, musí být podle toho složeny a vybaveny. Pohybuje-li se jednotka v údolí, musí si zajistit hřbety, s nichž by mohla být ohrožena.

P ř e z v ě d n á č i n n o s t a p r ů z k u m v horách je úkolem hlavně pěchoty. Přezvědné oddíly a průzkumné hlídky se vysílají na větší vzdálenost než v obvyčejném terénu a jsou vybaveny rychlými pojítky.

- 400.** **Horský boj** je především bojem o v ý š i n y . Jen v takovém terénu, kde hřbety mají tak značné převýšení, že vliv s nich na činnost v údolí se zmenšuje, a jsou ještě k tomu těžko schůdné nebo souvisle porostlé, je dějištěm hlavních podniků údolí.

Velká členitost a nepřehlednost horského terénu, nedostatek příčných komunikací a obtíže styku a spojení mají vliv na s e s t a v u vojsk. Ta bude mít vzhled samostatných skupin, složených a vybavených různě podle úkolu a schůdnosti terénu, v němž mají působit. Dodatečné změny sestavy nebo směru jsou v horách buď neproveditelné nebo vedou k veliké ztrátě času.

Použití společné, ústředně umístěné z á l o h y je zpravidla nemožné. Proto se jak v útoku, tak i v obraně zřizují místní zálohy, rozmístěné v důležitých směrech a tak, aby mohly zasáhnout po hřebeni nebo s kopce.

- 401.** Součinnost zbraní je v horách omezena na použití menších jednotek.

D ě l o s t ř e l e c t v o bude přidělováno jednotkám pěchoty po oddílech, nejčastěji po bateriích i četách.

Použití ú t o č n é v o z b y v horách je omezeno a vyžaduje zdoluhavých příprav.

J e z d e c t v o ztrácí v horách svou pohyblivost, takže nelze bezpečně spoléhat na jeho průzkumnou činnost, vyjma na schůdnějších cestách v údolích.

Činnost l e t e c t v a je ztížena horšími pozorovacími podmínkami. Může ho však být s výhodou použito k spojení neb i k zásobování vzdálených a odříznutých jednotek.

K úpravě terénu a cest, k obtížným pracím, k stavbě přístřeší a p. je zapotřebí většího počtu zákopnických čet a ženijních i pracovních jednotek než v terénu normálním.

- 402.** Všechny podniky v horách jsou mimořádně závislé na hmotné přípravě a promyšlené

organizaci zásobování a odsunů.

Jednotky musí mít s sebou vždy dostatek munice a být dobře vyzbrojeny. Menším jednotkám se zvláště namáhavými úkoly nutno ulehčit a upravit jejich výživu.

Pro trény je třeba volit lehčí vozidla a podle schůdnosti terénu předvídat úplnou neb částečnou záměnu vozidel za soumary; při nedostatečném počtu soumarů třeba organisovat oddíly nosičů. Vhodné sdružování vozidel se soumary bude pravidlem.

Stat'2.

Útočný boj v horách.

Přibližování.

- 403.** Obvyklé členění do šířky a postup V rozčleněných tvarech jsou v horách nevýhodné; proto se členění do šířky nahradí v každé skupině členěním do hloubky. Nejobvyklejší a poměrně nejrychlejší jsou zástupy nebo dvojstupy v četách anebo i v rotách.

Postup se děje posuny od jedné význačné hřbetu a výšin k druhým s využitím hluchých prostorů a se zajištěním příčných i podélných hřbetů toho údolí, v kterém má jednotka postupovat.

Je-li nepřítel v pohybu a běží-li o jeho předstížení v zaujetí důležitých míst, vyšlou se přezvědné oddíly nebo silnější jednotky pěchoty s ulehčeným výstrojem, s kulomety a podle možnosti s dělostřelectvem, aby je obsadily nebo postoupily až do dotyku s nepřítelem a zdržovaly jej.

Předvoje se vysílají na větší vzdálenost než v normálním terénu; při střetnutí musí být poměrně silné.

Pohyblivé bočné voje lze vyslat, je-li terén příznivý; jinak vysíláme na důležitá místa stojící bočné voje.

Přibližování i za jednotkami v dotyku třeba provádět obezřele, neboť možnost překvapení se strany nepřítele rozražením jednotek v dotyku a proniknutím nepřehledným terénem, dříve než o tom dojdou zprávy, je větší. Často bude nutno, aby se každá jednotka zajistila zvláště.

Zjednání dotyku.

- 404.** Zjednání dotyku v horském terénu je pomalé a obtížné. Zasaňování skupin není stejnodobé, jednotky bývají unaveny přibližováním a nepřehledný terén brání orientaci o umístění nepřítele.

Není-li nepřátelský odpor silný, závisí úspěch na rázném pronikání čelních jednotek. Jednotky se snaží proniknout nejen v prostorech schůdných, ale využijí i prostorů méně schůdných.

Útok.

- 405.** Volba směru hlavního náporu po hřbetě nebo údolím závisí na přehlednosti a schůdnosti hřbetu a přilehlých svahů a na šířce údolí. Je-li hřbet anebo svah schůdný, přehledný a pro útok výhodný, je lépe vést hlavní nápor po hřbetě nebo po svahu. Jinak je nutno vést hlavní nápor v údolí, zvláště je-li široké a nemůže být dobře ovládáno palbami obránce s přilehlých svahů.

Obchvaty vedené s překvapením na místa, kde nepřítel nejméně očekává útok, jsou pomalejší, avšak účinnější a vyžadují menších obětí než útoky čelní.

Rozvrh palby se v horách nesnadno přizpůsobuje zjištěným později nedostatům. Proto je nutno dát nižším velitelům více samostatnosti a přidělit jim i těžké kulometry.

Kulometné rotý záloh mohou nepřímou střelbou uzavřít nečetné komunikace a přístupy k nepřátelskému postavení a rušit přísun záloh a zásob.

Útočí-li pěchota z údolí na hřbety, vezme s sebou část těžkých kulometů k přímé podpoře útoku a k zajištění cíle proti možným protiútokům.

Útok bude často prováděn bez přípravné palby. Terén poskytuje v horách často příležitost k prosakování. V nepřehledném terénu mohou prosakovat celé jednotky, pohybující se hluchými prostory nebo těžko schůdnými částmi terénu, které nepřítel nepozoruje a nepostřeluje. Tím nabývá útok rázu velmi nepravidelného. Některé jednotky útočící v přehledném a postřelovaném terénu, postupují přískoky za podpory palbou; jiné jednotky, kterým je postup usnadňován tvárností terénu, postupují bez palby a přískoků, zahájí palbu až na vhodném místě, co možná s překvapením a z boku, aby pomohly sousedním jednotkám, nebo provedou zteč; k jejich zteči se pak připojí i ostatní jednotky.

Horský terén poskytuje obránci často vhodnou příležitost k protiútoku ve chvíli, kdy se znavený útočník zmocňuje obranného postavení, jsa odkázán právě jen na vlastní zbraně. Bývá tak při dosažení hřbetů a výšin. Pěchota čelí těmto protiútokům palbou zblízka a ručními granáty. Její odpor bude mocnější, dorazí-li s ní včas do nepřátelského obranného postavení těžké kulometry nebo doprovodné dělostřelectvo.

Pronásledování.

- 406.** Nepřítel má v horách mnoho příležitosti využít terénu i povětrnosti ke krytému ústupu a přehrazení cest na zdržování postupu. Naopak zase útočící jednotky bývají unaveny a někdy i neschopny okamžitého dalšího postupu. Proto převezmou pronásledování nejčastěji zálohy praporů I. sledu, nebo zálohy velitelů skupin. Jejich postup musí být rázný, ale obezřelý, zvláště při přecházení výšin a v nepřehledném terénu, kde snadno dochází k překvapením a léčkám.

Stat' 3.

Obranný boj v horách.

Obrana.

- 407.** Obranná postavení na hřebetech bývají již svou polohou velmi silná. Nejvýhodnější jsou taková, která využívají příčných hřbetů nebo postranních výběžků hřbetů k umístění zbraní, jež pak soustředí palby na úzký přístup se strany nepřítele.

Má-li obranné postavení probíhat rovnoběžně se hřbetem, záleží jeho umístění na sklonu svahu, na šířce údolí, které je hřbetem ovládáno, a na porostu.

Je-li svah příkrý a údolí úzké, vedeme přední okraj obranného postavení na hřebeni. Je-li svah povlnný, údolí široké a protější hřbet vzdálený, vedeme přední okraj obranného postavení na svahu před hřbenem. Je-li hřeben a svah porostlý, platí zásady uvedené v hlavě »Boj v lese«.

Obranné postavení přehrazující údolí bývá časté. Oba svahy po stranách údolí jsou částmi jednoho terénního celku a jsou takticky na sobě závislé. Pozorování a postřelování vlastního svahu bývá neúplné, avšak na protější svah výhodné, což vyžaduje vzájemné podpory palbou. Těchto bočných a šikmých paleb lze nejlépe využít, je-li přední okraj obranného postavení veden v podobě »V«, t. j. je-li opřen boky o svahy, se středem postavení na údolnici vzadu. Jsou-li dlouhá úzká údolí vhodně položena, lze z nich i při malých silách vytvořit těžkou překážku pro útočníka.

- 408.** V hlavním postavení v horách se nejsilněji obsazují místa, přehrazující důležité komunikace, a místa na hřebenech, kde se sbíhají dva nebo více hřbetů vedoucích od nepřítele. Prostory mezilehlé jsou obsazeny slaběji, jednotkami široce rozčleněnými, avšak tak, aby všechny přístupy vedoucí od nepřítele k postavení byly uzavřeny. Je-li dostatek času, použije se v těchto prostorech prostředků a úprav, které včas prozradí postup útočníka.

Š í ř k a ú s e k ů v horách je větší než v normálním terénu; všeobecně záleží na důležitosti směrů a na schůdnosti terénu. Jednotlivé úseky jsou bráněny skupinami různé síly, více samostatnými. Nemůže-li jednotka využít svých prostředků (jako kulometů a p.) k obraně svého úseku, mohou být tyto prostředky přiděleny jiné jednotce, kde terén použití jich dovoluje.

Takové dělení organických jednotek v horách bývá někdy nevyhnutelné.

H l o u b k a s e s t a v y je v horách zpravidla menší; větší je tam, kde terén umožňuje snadnější postup útočníka, nebo na výšinách, které lze snadno obchvátit. V místech méně schůdných, jež lze snadněji ubránit, stačí malá hloubka sestavy.

Z á l o h y jsou místní a jejich předním úkolem je okamžitý protiútok. Tyto protiútoky provádějí dříve, než nepřítel pronikne na hřbet a tam se usadí; vrhají jej zpět ihned, těžíce z výhod překvapení a z nesnází nepřítele, který je znaven a zbaven podpory většiny svých zbraní. Při tom nerozhoduje početnost jednotky, jako překvapující prudkost úderu ve vhodném směru a v pravý čas. Proto je třeba umístit zálohy na hřebtech, aby neztrácely čas dlouhým stoupáním a útočily shora dolů. Jsou-li však údolí příliš široká nebo ještě členěná, je třeba v nich umístit zálohy. Místa záloh budou organisována jako ohniska odporu, aby mohla klást též odpor na místě.

409. Postavení předních stráží má v horách častěji úkol odporu, jednak aby se využilo výhod terénu, jednak aby byl získán čas pro přemístění záloh. Skládá se z ohnisek odporu, umístěných na jednotlivých směrech postupu a členěných do hloubky.

410. Úprava terénu v horách je zpravidla pomalá a obtížná.

Palebná stanoviště bude někdy nutno budovat jen v podobě mělkých zákopů, někdy i vyvýšených nad ostatní terén.

Všeliké přirozené překážky se doplňují a spojují v souvislá pásma překážkami umělými. s výhodou lze využít horských přírodních zjevů, zvláště ve vyšších polohách, jako je spuštění kamenných nebo sněhových lavin.

K stavbě úkrytů lze ve velké míře využít srázů, nepřátelské palbě nedostupných.

Zastírání v horách je v členitém a pokrytém terénu poměrně snadné; na holinách, na vrcholcích a na volných prostranstvích bude třeba umělých prostředků.

Ústupový boj

411. Velitel provádějící ústupový boj určí podřízeným skupinám směr jejich ústupu a ústupová. postavení (místa), která mají postupně bránit; na vlastní provádění jejich boje nemá však zpravidla vlivu.

Jednotky vedoucí ústupový boj musí mít vždy zajištěny boky a důležitá místa vzadu, aby nebyly zaskočeny. Jednotlivá ústupová postavení budou volena při komunikacích, v soutěskách a p., aby přehradila hřbety a údolí. Ústup z jednotlivých postavení je terénem značně ulehčen.

Překážky, které skýtá terén, se zvětší účelně prováděným ničením. Trháním skal v údolí, v soutěskách a p. se zatarasí cesty a přístupy.

Ústup.

412. Ústup v horách, zvláště ústup větších sil je obtížný pro nedostatek komunikací. Vyžaduje hodně času a důkladné přípravy.

V a l n é v o j e využívají pro ústup všech cest a schůdných směrů. Trény a dělostřelectvo ustupují po cestách, kdežto pěchota i po hřebtech a po horších komunikacích. Postupem po hřebtech kryje zároveň i sestavu před překvapením a obchvaty. Na obranu velkých proudů vojsk na komunikacích musí být zvlášť dobře zajištěna OPL.

Z a d n í v o j e kryjí ústup valných vojsk v údolích i na hřebtech, kryjíce jim tak i boky.

Stať4.

Boj o soutěsky.

413. Soutěska má pro boj význam tehdy, prochází-li jí komunikace nebo je jinak pro pronikání

vhodná, a je-li terén po obou jejích stranách do značné dálky těžko schůdný.

V útočném boji může být soutěska, zvláště je-li dlouhá a úzká, pro útočníka překážkou velké odolnosti.

Není-li soutěska bráněna nepřítelem, vyšle jednotka, která se jí má zmocnit, vždy po obou jejích bocích zajišťovací jednotky, aby měla pevně zajištěny oba boky soutěsky, dříve než do ní vejde. Teprve pak zahájí postup soutěskou i zajišťovací jednotky, určené pro postup v soutěsce. Zajišťovací jednotky musí postupovat rychle, aby brzo dosáhly východu ze soutěsky; musí být tak silné a tak vybaveny, aby se mohly samostatně delší dobu bránit.

Je-li soutěska bráněna nepřítelem, lze obránce donutit k jejímu vyklizení zpravidla jen postupem silných útočných skupin po obou bocích soutěsky a vysláním jednotek od těchto skupin do soutěsky k zaskočení obránců. Je to boj pomalý a vyčerpávající; proto vždy, když to terén po stranách soutěsky dovoluje, zmocňujeme se jí postupem v terénu více nebo méně od soutěsky odlehlém, směřujícím však k protilehlému východu ze soutěsky.

Při obranném boji se dá soutěska často i s malými silami dobře bránit; bráníme nejen oba východy ze soutěsky, ale i soutěsku samu. Aby se odpory bránící soutěsku mohly držet, musí být oba boky soutěsky zajištěny, zvláště silně v těch směrech, odkud by mohla být obchvátna. Podle šířky soutěsky samé je síla tohoto zajištění různá; čím užší je soutěska, tím větší budou síly bránící boky soutěsky v poměru k silám v soutěsce.

HLAVA 8.

BOJ V NOCI.

Stat' 1.

Všeobecné vlastnosti boje v noci.

414. Noc omezuje viditelnost. Pozorování je téměř znemožněno, orientace, velení a soudržnost jednotek jsou znesnadněny. Zato je v noci lépe slýšet; proto je zachování ticha v noci velmi důležité.

Noc usnadňuje překvapení; zvláště tmavé a deštivé noci je zvyšují. Ten, kdo je napaden, je v nevýhodě, neboť nemůže využít svých prostředků jako za dne.

Noc utahuje pohyby; umožňuje přechod postřelovaných, za dne nepřekročitelných prostorů a přiblížení k nepříтели na nejmenší vzdálenost.

Noc omezuje palbu. Nebyla-li za dne připravena a zajištěna, pozbývá značně svého významu. Uplatní se více u obránce; pro útočníka je hlavním prostředkem boje v noci bodák, pažba, ruční granát a pistole.

Vedení boje je v noci nesnadné; je téměř nemožné řídit zálohy na místa, kde by měly být podle průběhu boje zasazeny. Činnost velitele záleží hlavně v přípravě podniku; málo se uplatní v přímém vedení boje. Význam členění do hloubky je zmenšen.

Udržení styku a spojení je nesnadné; proto je boj v noci bojem malých jednotek, který probíhá nezávisle na sousedech, třebas je prováděn i větším počtem jednotek. Jednotky mající stejný úkol mají být navzájem na dohled.

Zachování směru je velmi obtížné, je však hlavní podmínkou úspěchu; udáváme jej podle snadno viditelných a nápadných předmětů a kromě toho vždy i busolou.

Součinnost ostatních zbraní s pěchotou je snížena a pěchota musí spoléhat především sama na sebe.

O úspěchu nočního boje nerozhoduje ani tak počet a převaha hmotných prostředků, jako morální hodnota a výcvik pěchoty; je-li dobře vycvičena a morálně silná, může dosáhnout i s malými počty značných úspěchů. U morálně slabší pěchoty zvyšuje temnota nervositu,

skresluje dojmy a snadno budí paniku.

Stat' 2.

Útočný boj v noci.

Přibližování.

- 415.** Přibližování se v noci koná zpravidla za jednotkami v dotyku, výjimečně přímo proti nepříteli. Za dne se co možná provede průzkum terénu; jeho účelem je vyhledat a vytyčit cesty a zjistit viditelné v noci znaky, aby nebyl v temnotě ztracen směr a jednotky nezboudily. Jednotky postupují za největšího ticha, s puškami zpravidla nenabitými. Kouření a použití světel je zakázáno. Je-li jednotka z n e n a d á n í osvětlena světloometem, zůstane nehybně stát, jinak před hrozcím osvětlením včas lehne na zem.

Při přibližování z a j e d n o t k a m i v d o t y k u jdou jednotky v pochodových tvarech co nejdéle a rozčlení se, jen když je k tomu nutí nepřátelská palba, nebo když toho vyžaduje příští sestava. Rota má pak zpravidla čtyři v trojstupech vedle sebe nebo za sebou na dohled anebo doslech, anebo v malých proudech podle počtu směrů. Nejlépe se uplatní vůdci od jednotek v dotyku.

N e j s o u - l i v p ř e d u j e d n o t k y v d o t y k u , nutno postupovat opatrně postupnými posuny. Postup se děje ve skupinách, každá skupina v určeném směru. Skupiny postupují co nejdéle pohromadě po komunikacích. Dá-li se očekávat srážka s nepřítelem, rozčlení se skupiny v čtyři, Postup je chráněn patrači na vzdálenost asi 50 m (podle stupně temnoty). Boky se zajistí hlídkami, nebo stojícími bočními voji. Průzkumné hlídky jsou vysílány po komunikacích anebo podél význačných terénních čar na předem stanovená místa, aby je zajistily do příchodu čelních jednotek.

Zjednání dotyku v noci je náhlé, neboť čelní jednotky zjistí nepřítele teprve na krátkou vzdálenost.

Narazí-li jednotky na nepřítele zblízka, neodpovídají na palbu, nýbrž přejdou přímo k zteči.

- 416.** Má-li jednotka využít mezer v sestavě nepřítele a dostat se v noci do jeho boku a týlu, aby ho za svítání napadla, musí být časové provedení stanoveno se zřetelem na nepředvídané události, které mohou jednotku zpozdit, a se zřetelem na to, aby jednotka nepřišla do nařízeného místa příliš brzo a nebyla předčasně nepřítelem zjištěna. Znalost místních poměrů nebo spolehlivý vůdce usnadňují provedení takového podniku.

Útok.

- 417.** Účelem nočního útoku může být:
dovržit úspěch, jehož bylo dosaženo ve dne;
zdolat nepřítele, jehož hmotná převaha nedovoluje provést útok ve dne;
přezkoušet dotyk;
zničit nepřátelské zbraně, opevnění, vzít zajatce a p.;
připravit anebo usnadnit útok, který má být proveden ráno nebo během dne, dobytím výhodnějšího východiště útoku, palebných stanovišť a pozorovaten;
probít se, když se silnějšímu nepříteli podařilo přehradit nám ústupové cesty.
- 418.** Základním znakem nočního útoku musí být **jednoduchost**, aby se předvídané úkoly a pohyby při nich daly snadno provést. Konají jej zpravidla malé jednotky pěchoty. Zúčastní-li se ho větší počet jednotek, je prováděn jako místní útok každé z nich na určitý z a d n e v i d ě n ý c í l .
Těžké kulometry chrání boky útočících jednotek palbou na místa dosti vzdálená od prostoru útoku, aby nestřílely do vlastních jednotek; nedá-li se postup útočících jednotek ohraničit do

stran nápadnými předměty, jako silnicí, tratí a p., je lépe nepoužít těžkých kulometů k ochraně boků. Jsou pak pohotovы postřelovat přístupy nebo shromaždiště nepřítele, nebo chránit jednotky při nezdaru podniku.

Minomety se hodí k ochraně útoku palbou na odpovídající cíle; mohou se zúčastnit při plnění úkolů dělostřelectva.

Dělostřelectvo podporuje noční útok přehradnou palbou, aby zabránilo přístupu posilám a ústup osádce, nebo též palbou na vzdálenější přístupy a shromaždiště nepřítele. Jinak je použití dělostřelectva omezeno. Nelze-li se obejít bez jeho podpory, musí dělostřelečtí pozorovatelé s čelním sledem pěchoty.

Zákopníci a ženijní jednotky doprovázejí pěchotu, dá-li se očekávat, že narazí na překážky, které sama nemůže odklidit.

Světlomety budou někdy výhodné k oslnění nepřítele. Má-li je nepřítel, brání se pěchota proti nim tím, že ihned lehne a plížením se propracovává vpřed.

Letci mohou noční útok podporovat jen za světlejších nocí shazováním pum na předem stanovená místa v týlu nepřítele.

419. Volba doby nočního útoku je závislá na účelu, jehož se má dosáhnout.

Má-li být dovršen úspěch, jehož se dosáhlo ve dne, vyrazí noční útok hned, jak nastane soumrak, aby se nepřítel nemohl uspořádat.

Má-li se připravit anebo usnadnit útok, který má být proveden ráno nebo během dne, koná se noční útok zpravidla k ránu před svítáním, aby se překvapení a dosažení prvního úspěchu stalo za tmy a jeho využití mohlo být provedeno za dne.

Má-li se útočník zmocnit určitého místa v nepřátelském postavení, koná se útok zpravidla před půlnocí, aby zbytku noci mohlo být využito k vybudování dosaženého místa.

Doba k provádění výpadů v noci je různá podle jejich účelu. Mají-li se jednotky vrátit, zvolí je tak, aby se vrátily ještě za tmy.

420. Příprava nočního útoku vyžaduje značné doby a proto musí začít co nejdříve; musí být pečlivá a nenápadná, aby nepřítel nemohl včas učinit svá opatření. Útočícím jednotkám musí být vždy dána možnost, aby za denního světla seznaly rozmístění nepřítele, překážky, tvar terénu, cíl, směrové předměty a vtiskly si je v paměť; je-li kdy, je vhodné provést obhlídku též za noci předcházející před útokem.

Poněvadž se příprava nočního útoku, je-li nepřítel bdělý, může snadno prozradit, bývá účelné odvést jeho pozornost na jiná místa.

421. Velitel, který má podniknout noční útok, určí za obhlídky:

odpory nepřítele v prostoru útoku,
úkol (cíl, směr) jednotky a sousedů,
východiště útoku,
sestavu a ochranu útoku,
hodinu vyražení,
činnost za útoku, po vzetí cíle nebo při možném neúspěchu,
opatření pro styk (je-li nutné), smluvená znamení, hesla, poznávací prostředky, ústroj, místo velitele, znamení pro konec podniku.

422. Každé jednotce má být stanoven jen jeden cíl, dobře zjištěný a viditelný i v temnotě. Je-li cíl rozsáhlejší, udá velitel každé podřízené jednotce její zvláštní cíl, při čemž dbá, aby se směry nesbíhaly nebo dokonce nekřížovaly a nedošlo k vzájemnému napadení.

Směr se udává každé jednotce; jeho zachování je její hlavní povinností. Odchýlení z nařízeného směru, aby se vypomohlo sousedům, je zakázáno; rovněž se nesmějí jednotky dát strhnout ze směru hlukem boje u sousedů. Ztratí-li jednotka stanovený směr, napadne nepřítele,

kde na něho narazí; jedná při tom opatrně, aby nenapadla vlastní jednotku.

Cíle a směr sousedů udává velitel pro vzájemnou orientaci jednotek v temnotě.

Východiště útoku má být blízko nepřítele, aby nenastaly omyly ve směru jednotek po vyražení, a zároveň kryto, aby je jednotky mohly zaujmout bez prozrazení.

Východiště útoku se zaujme co možná v semknutých tvarech; má být zajištěno podle okolností předsunutými hlídkami, a to i na úsecích, kde útok proveden nebude, aby nepřítel byl klamán.

- 423. Sestava** má takový počet útočných skupin, kolik vyžaduje úkol, a zálohu k utvoření záchytného sledu pro případ neúspěchu. Každá útočná skupina obsahuje nejvýše rotu, neboť rota je největší jednotka, kterou může velitel v noci ještě zvládnout.

Útočí-li rota sama na cíl malé hloubky, má zpravidla 3 čety v 1. sledu vedle sebe na dohled anebo doslech a 1 četou v záloze k utvoření záchytného sledu.

Útočí-li rota v rámci praporu a velitel praporu zajišťuje utvoření záchytného sledu, má podle hloubky cíle všechny čety vedle sebe, útočí-li na mělký cíl, anebo má. 1 až 2 čety v 2. sledu na blízkou vzdálenost, útočí-li na hlubší cíl.

Čety jsou ve východišti útoku v trojstupech, úderníci zvláště odvážní vpředu.

Jednotky zálohy, určené k utvoření záchytného sledu, jsou dosti vzadu, aby nebyly vtaženy do boje čelního sledu; jsou rozmístěny na předem určených místech, pohotovy usnadnit jednotkám ústup při neúspěchu; pohybují-li se za 1. sledem, jdou co možná vně útočné osy.

- 424. Hodina vyražení** se stanoví podle hodinek; znamením světelnými nebo zvukovými může být počátek útoku snadno prozrazen, i když jsou dávány z míst odlehlých; proto se jim co možná vyhýbáme.

- 425. Po vyražení** jde každý proud na svůj cíl, aniž se stará o sousedy a odpovídá na nepřátelskou palbu.

Čety jdou co možná v trojstupech co nejdále, nebo se rozčlení v družstva v zástupech na dohled. Musí zachovávat naprosté ticho, aby se nepozorovaně přiblížily k nepříteli co nejbližší a podběhly připravené nepřátelské palby, dříve než budou spuštěny. V blízkosti nepřítele přejdou do hustých rojnic a vyhledávají úspěch v rychlém úderu na nepřítele a v pronikání k stanovenému cíli.

Má-li nepřítel drátěné překážky, jde v čele proudu skupina s nůžkami na drát. Nízké překážky se překonávají přehozením pokrývek, vysoké nůžkami na drát; narazí-li pěchota na překážky, které nemohou být ihned odklizeny, ulehne, než se je podaří odklidit.

Do nepřátelského postavení se vniká mlčky, bez »hurá« a bez palby; použití ručních granátů bude výhodné jen někdy. Zastávkám k uspořádání svazků a velení se vyhýbáme, aby nebyl dán nepříteli čas se vzpamatovat.

Zahájí-li nepřítel palbu, musí být všichni útočníci přesvědčeni o tom, že je jejich povinností proniknout rychle vpřed a prorazit stůj co stůj.

- 426. Velitelé** čet jsou v čele svých čet; velitel roty je u čety, která má nejdůležitější úkol; ostatní velitelé zůstávají v úrovni svých záloh. Má-li být mezi útočnými skupinami uskutečněn styk, děje se tak hlídkami na předem stanovených a snadno poznatelných místech, a to zpravidla teprve po vzetí cíle.

Smluvená znamení jsou na místě teprve po vniku do postavení; ale i tu raději od nich upouštíme. Jsme-li nuceni použít raket, používáme raket bez osvětlovacího účinku.

Před útokem je nutno vybavit jednotky poznávacími prostředky, aby se jednotlivci mohli v temnotě snadno rozpoznat (ramenní pásky, hesla, světélkující nebo bílá plátna na zádech vedoucích a p.).

Výzbroj jednotek provádějících noční útok musí být dobře upevněna, aby nepůsobila hluk.

427. Po vzetí cíle je využití úspěchu v temnotě těžké a pěkchota, která útok provedla, musí zpravidla přestat jen na udržení dobytého terénu, na zjednání styku se sousedy a na hledání a přezkoušení blízkého dotyku. Svou sestavu a rozvrh palby zdokonalí za svítání podle svého dalšího úkolu.

Zjistí-li pěkchota, že nepřítel ustupuje, vysílá po komunikacích a podél význačných čar v terénu jednotky, aby udržely dotyk a zabránily nepříteli využít noci k přerušení boje a k ústupu.

Při nezdařeném útoku drží jednotky dosažená místa, jestliže za svítání bude v útoku pokračováno; jinak se vrátí do původního postavení.

428. Nedokončila-li jednotka úkol, který jí byl nařízen, za dne, nesmí být počátek noci příčinou, aby svůj úkol neprovedla ještě týž den, neboť znalost terénu, získaná za dne, jí to usnadní. Velitel jednotky přizpůsobí po setmění sestavu a úkoly podřízených jednotek potřebám nočního útoku a hlásí o tom zavčas nadřízenému veliteli.

Stat'3.

Obranný boj v noci.

Obrana.

429. V noci je nutno zesílit anebo zvětšit počet stráží a hlídkovat v předpolí, aby nebezpečí nepřátelského nočního útoku bylo včas poznáno a obranná sestava byla včas zaujata. Nejsou-li před postavením drátěné překážky, upravujeme místa, kudy se nepřítel může přiblížit tak, aby byl uveden v nepořádek a prozradil se.

Úspěch obrany závisí na bdělosti stráží, na včasném zahájení palby, na přesném provádění jejího rozvrhu a na chladnokrevnosti jednotek. Stanoviště stráží v předpolí je vhodné občas změnit, aby nepřítel byl v nejistotě o jejich umístění.

Noční útok nepřítele může být zlomen jen palebnou překradou předem připravenou a včas spuštěnou (čl. 271).

Je nutno zabránit tomu, aby se palba napadeného úseku nerozšířila na úseky nepřátelským útokem neohrožené, aby nadřízený velitel mohl včas poznat, kde nepřítel útočí, a nerozptyloval své prostředky na místa, kde by byly zbytečné. Proto je jednotce, na kterou nepřítel neútočí, zakázáno spustit palebnou překradu jen proto, že nepřítel útočí na jednotku sousední.

Chce-li nepřítel vniknout do postavení, použije obránce ručních granátů. Protiútoky možno provádět jen v omezené míře jednotkami, které jsou předem připraveny; protiútoky musí být spuštěny na přesně stanovená místa včas, aby nepřítel byl odražen dříve, než by mohl zajistit dobytý terén. Jinak je třeba vyčkat s protiútoky do svítání.

Ústupový bol a ústup.

430. Ústupový boj se v noci zpravidla nevede, neboť noc jej ztěžuje a někdy i znemožňuje. Ústup v noci je popsán v čl. 297-304.

HLAVA 9.

BOJ V MLZE A DÝMU.

Stat' 1.

Boj v mlze.

431. Boj v mlze je podobný boji v noci. Pozorování je zpravidla ještě více ztíženo, třebaže viditelnost v nejbližším okruhu je příznivější; blízké předměty možno rozpoznávat, ale na větší

dálky mizejí obrysy; orientace, pozorování záblesků a světelných znamení jsou zpravidla nemožné. Trvání přirozené mlhy je nejisté a nutno vždy počítat s tím, že se mlha náhle rozptýlí.

432. V útočném boji má pro zachování směru v mlze zvýšený význam orientace podle busoly.

Náhlé rozptýlení mlhy může útočníka zastihnout ve zranitelných tvarech (po mimovolném shluknutí jednotek) a v nevýhodné situaci (vzniknutím mezer); proto nutno dbát, aby jednotky zachovaly směr a nepostupovaly ve tvarech příliš hustých. Část těžkých kulometů jde za útočným sledem, jiná jejich část a dělostřelectvo jsou pohotově, aby mohly zasáhnout k podpoře čelních jednotek, jestliže by se mlha zvedla.

Zálohy postupují blíže útočného sledu a jsou s ním ve styku pomocí spojek.

Velitelé od velitele praporu výše jsou za mlhy na takovém místě, které se dá snadno nalézt a které jim umožňuje orientaci a přehled, když se mlha náhle zvedne. Pro velitele rot bude často výhodné jít s vedoucí četou.

Spojení je udržováno pojítky, která neztrácejí v mlze svůj význam.

Nastane-li mlha po zahájení útoku, postupují jednotky 1. sledu v nezměněných tvarech až na nejbližší jim známý cíl; další pokračování útoku závisí na znalosti terénu a na situaci. Dobře vycvičené jednotky, vedené rozhodnými veliteli, mohou i pak dosáhnout pronikavého úspěchu.

433. V obranném boji vyžaduje mlha zvýšení ostražitosti právě tak jako v noci. Palby jsou připraveny a spuštěny obdobně. Pro vzbuzení poplachu půjde hlavně o znamení zvuková, telefon a zemní telegrafii.

Vniká-li nepřítel do postavení, je základním požadavkem zachování palebné kázně. Protiútoky mohou podnikat za mlhy jen malé jednotky; protiútoky větších jednotek jsou za mlhy velmi obtížné a zpravidla bude vhodnější vyčkat vyjasnění situace nebo zvednutí mlhy.

Náhlé rozptýlení mlhy během boje je pro obránce příznivější než pro útočníka, neboť se může dříve a lépe orientovat. Proto je nutno, aby obránce využil této chvíle a napadl útočníka palbou nebo protiútokem, dříve než se může orientovat.

Stat'2.

Boj v umělé mlze a dýmu.

434. Použití umělé mlhy a dýmu v boji má skrýt pohyby jednotek a znemožnit anebo aspoň omezit pozorování nepřítele. Je závislé na povětrnosti, hlavně větru, a na terénu; jejich účinek lze prostorově i časově předem určit a tím i podmínky boje v značné míře předem připravit.

Boj jednotek, zastřených umělou mlhou nebo dýmem je stejný jako v mlze přirozené.

HLAVA 10.

BOJ VE SNĚHU.

435. Sníh ztěžuje do značné míry **pohyb**.

Pohyb usnadňují a zrychlují ve vhodném sněhu a terénu **lyže**. Těch budou s výhodou používat průzkumné hlídky, přezvědné oddíly, malé zajišťovací jednotky, pohyblivé zálohy, spojky, velitelé při obhlídkách, zdravotnické a telefonní hlídky a p. Aby bylo dosaženo plného výkonu lyžařů, je nutno ulehčit jim ve výstroji.

Pohyb usnadňují dále **sněžnice**, avšak nezrychlují jej, Používá se jich mimo jiné k prošlapávání stopy v bořivém sněhu pro jednotky, které pak následují bez sněžnic. Poněvadž toto prošlapávání je namáhavé; musí být jednotky na sněžnicích častěji vystřídány právě tak, jako je nutno střídát vojíny v čele jednotek. Dá se jich dále s výhodou použít u jednotek na

lyžích; ty se přiblíží k nepříteli a zamění pro přímý boj lyže sněžnicemi. Chůze na sněžnicích nevyžaduje zvláštního nácviku.

436. Je-li sněhu a ž p o k o l e n a , je pohyb pěšáka bez sněžnic a lyží velmi nesnadný; přestává také pohyb koní a soumarů mimo prošlapané a proházené cesty. Těžké kulometry, doprovodné zbraně, munici, spojovací a jiný materiál nutno přeložit na saně, jež pak táhnou vojáci na sněžnicích anebo lyžích. Přednost mají improvisace (sánky z lyží), lehké, neklopící se a snadno ovladatelné; u těžkých kulometů mají dovolit rychlé použití zbraně přímo se saní.

Je-li sníh z m r z l ý a unese plně zatíženého pěšáka, je nejlépe lyže i sněžnice odložit.

437. Pozorování pohybu jednotek na sněhových pláních je velmi ulehčeno; proto je třeba přizpůsobit se okolí tím, že každý jednotlivec, hlavně u průzkumných hlídek, je opatřen bílým pláštěm s kapucí, zvláště jde-li o to, abychom nepřítele překvapili; jinak využíváme, kde je to možné, tmavého pozadí (okraje lesů a p.).

Odhadování vzdáleností je na sněhových pláních znesnadněno a proto zvláště v obraně musí být předem pomocí terénních i jiných předmětů dobře vyznačeno.

Vyšší vrstva ssedlého sněhu částečně dusí účinek střel. Ruční zbraně a kulometry musí být zbaveny oleje, protože olej za silného mrazu tuhne a vadí pak mechanismu v činnosti.

HLAVA 11.

BOJ V PÁSMU ZAMOŘENÉM PLYNY.

438. O boji plynem jedná předpis »Ochrana proti bojovým plynům«.

Nepřítel může působit na jednotky plynem tím, že provede plynový útok na prostor, v němž jsou, nebo že předem zamoří prostor, kudy mají projít.

Každá jednotka musí být stále pohotova chránit se proti plynům. Musí zjišťovat příznaky hrozícího nebezpečí a učinit opatření pro oznámení plynového poplachu, aby ochranných prostředků mohlo být včas použito.

Plynovou službu konají u vojskových těles plynoví důstojníci a plynové hlídky, u ostatních jednotek pěchoty zpravodajské orgány.

Plynový poplach je nařizován smluveným signálem. Ten je různý podle prostředků, které jsou po ruce. Zamořená místa se nápadně označují.

Ochranné prostředky pěchoty jsou uvedeny v čl. 27. Pro hromadnou ochranu se zřizují neprodyšné úkryty. K vyčištění zamořených míst jsou povolány asanační skupiny.

439. Na ochranu proti plynům má vliv terén, denní doba a počasí. Zalesněný terén a osady podporují hromadění plynů; lesní okraje jakožto východiště útoku přitahují dělovou plynovou palbu. V uzavřených údolích, zářezích, granátových jamách, příkopech a p. se plyny hromadí a vydrží déle než v terénu rovném a holém. Na vrcholcích kopců se plyny dlouho neudrží a klesnou níže. Po terénu holém se plyny za silnějšího větru přeženou dosti rychle. Déšť, částečně i hustá mlha zeslabují a odstraňují jejich působení. Nejvíce se musíme obávat plynového nebezpečí v době, kdy je vítr nejtišší. K zjišťování povětrnostních poměrů jsou povolány povětrnostní hlídky plynové služby, které mají nutné přístroje.

440. Je-li jednotka v pohybu, jdou plynové hlídky s čelními četami. Zjišťují přítomnost plynů, označí zamořená místa a rozhlásí plynový poplach. Jednotky, které jsou vpředu, oznámí dalším jednotkám prostory plynem zamořené nebo plynovými střelami postřelované a označí zamořená místa.

Jednotky se zamořeným a plyny postřelovaným místům buď vyhnou, nebo je s nasazenými maskami bez zastavení krokem přejdou. Nejvýhodnější je postup po úbočích. Místa zamořená trvalým plynem nutno obejít.

HLAVA 12.

BOJ BEZ DĚLOSTŘELECTVA.

- 441.** Pěchota musí být schopna bojovat i bez podpory dělostřelectva. Bude to proti nepříteli početně slabšímu, nepřipravenému nebo poraženému, s odpory nesouvislými a palbou špatně uspořádanou, když dělostřelectvo není pěchotě přiděleno nebo se během boje přemísťuje.
- Dále když členitost a pokrytost terénu (hory, les), povětrnost (mlha) a denní doba (noc) nedovolují podporu dělostřelectvem.
- 442.** V útočném boji nahrazuje pěchota nedostatek dělostřelectva tak, že si volí terén zvlněný a částečně pokrytý a vyhýbá se terénu holému a plochému, kde nepřítel může využít svých zbraní, a že neútočí na odpory přímo, nýbrž obchvacuje je do boku nebo týlu. Využívá nejen pokrytého terénu, ale i mlhy, zamlžení a hlavně noci, aby nepřítele překvapila. Útočí-li bez dělostřelectva ve dne, je palebná základna zesílena těžkými kulomety praporů zálohy a doprovodnými zbraněmi; vedle zesílení palby palebného sledu koná i ochranné palby, které normálně koná dělostřelectvo.
- 443.** V obranném boji využívá pěchota otevřeného a přehledného terénu, aby využila plochosti dráhy střel kulometů k bočním a šikmým palbám. Využívá všech přírodních překážek a upravuje terén v nejvyšší míře.

HLAVA 13.

BOJ PROTI ATAKUJÍCÍMU JEZDECTVU.

- 444.** Jezdeckto atakuje pěchotu zpravidla v malých, jednotkách, na malou vzdálenost a s překvapením.
- Napadená jednotka pěchoty musí zachovat klid, ihned se na místě rozvinout ve směru ataky a zahájit prudkou palbu celou jednotkou. V její palbě se ataka zhroutl.

HLAVA 14.

VÝPADY.

- 445.** Provedení výpadu zpravidla nařizuje nebo schvaluje vyšší velitel a organizuje velitel praporu. Provádějí jej malé jednotky pěchoty. Místo, doba a prostředky se určují podle účelu, situace a terénu.
- 446.** Cíl výpadu musí být vždy přesně stanoven. Ve dne volíme za cíl výpadu místo, které dává možnost krytého přiblížení a které lze podporovat z vlastního postavení, ale na které nepřítel nemůže soustředit palby, tedy osamocené částice a výběžky v nepřátelském postavení.
- V noci volíme za cíl místo, jež lze snadno nalézt. Dáváme přednost terénu holému, ve kterém jsou předměty usnadňující orientaci.
- 447.** Doba výpadu se volí tak, aby bylo využito nejvhodnější denní doby, někdy i špatného počasí. Zpravidla je výpad konán v noci (čl. 419).
- 448.** Jednotka provádějící výpad je obvykle v síle čtyři až roty; může být zesílena různým způsobem, na př. přidělením úderných, granátnických anebo kulometných skupení, zvláštních jednotek pro ochranu boků neb ochranu ústupu, skupin pro nošení materiálu a kořisti, pro odsun raněných, zajatců a p.; mají-li být provedena ničení, mohou být přiděleny i zákopnické nebo ženijní jednotky.
- Jednotkou provádějící výpad může být jednotka organická, nebo zvlášť k tomu účelu sestavená z vybraného mužstva a velitelů. Ústroj jednotky se upraví co nejúčelněji.

449. **Úspěch výpadu** záleží na pečlivosti přípravy, na stupni utajení a na rychlosti provedení.

Velitele a často i jednotlivce je třeba podrobně obeznámit s jejich úkolem. Vedle provedení vlastního výpadu musí být předvídány podmínky pro podporu výpadu ostatními zbraněmi, spojení, zajištění dobytého terénu nebo provedení ústupu, odvedení zajatců, odsun raněných a materiálu a ničení.

Jednotka, která má provést výpad, **m u s í t e r é n v i d ě t z a d n e .**

Za pohybné války je nutno svěřit výpad jednotkám, které jsou v dotyku s nepřítelem a jsou obeznámeny s terénem.

Na ustálené frontě je příprava dokonalejší; v mezích možnosti se provede i nácvik výpadu za frontou na terénu upraveném se všemi překážkami od východiště až dovnitř nepřátelského postavení a v hodinách odpovídajících oněm, jež jsou stanoveny pro výpad.

Osobní styk velitelů různých zbraní, účastníků se provedení a podpory výpadu, je důležitý.

Činnost prováděná před výpadem (vysílání hlídek, letecký průzkum, zastřelování dělostřelectva a p.) musí být nenápadná, a nelze-li ji utajit, musí být prováděna obdobně i jinde, aby byl nepřítel klamán. Rovněž je důležité utajit co možná nejdéle zamýšlený výpad i před vlastními vojsky.

Velitelé a vojíní, účastníci se výpadu, nesmějí mít při sobě žádný dokument (mapu, poznámky, dopisy atd.), který by mohl nepříteli dát zprávy o naší situaci, složení a p. Za tím účelem nutno také učinit pečlivá opatření pro odsun raněných, a padlých.

V noci může dojít při výpadu k **s t ř e t n u t í** s nepřítelem (s výpadovou jednotkou nebo hlídkami vyslanými do předpolí). V tom případě je nutno jednat ve smyslu **účelu** výpadu. Je-li účelem výpadu získat zajatce, je tu nejlepší příležitost k tomu; vzetím zajatců takový výpad končí. Je-li účelem výpadu zjistit přítomnost nepřítele v postavení, zůstává cíl výpadu nezměněn. Totéž platí i tehdy, má-li se výpadem připravit podnik pro jednotku, která pak využije jeho výsledku. Velitel výpadové jednotky musí být velmi opatrný při posuzování situace vlastní i nepřátelské.

450. **V provedení** je výpad místní útok, provedený s překvapením nebo po krátké a prudké přípravné palbě.

Je-li nutno provést přípravnou palbu, má být vykonána na širším prostoru. Jakmile výpadová jednotka vyrazí, přemění se přípravná palba včas v přehradnou palbu pro nejbližší okolí útoku, aby zamezila přístupu posilám a ústupu osádce. Na obou bocích je doplňována palbou těžkých kulometů.

Je-li výpad proveden bez přípravné palby, musí být **překvapení nepřítele úplné.**

Při výpadech nutno předvídat dělostřelecké a kulometné přehradné palby k odražení možných nepřátelských protiútoků a k ochraně výpadové jednotky.

Rovněž může být při nich vhodně použito umělé mlhy ve dne a umělého osvětlení a oslnění obránce v noci.

Pro návrat nebo možný neúspěch je rovněž nutno učinit opatření jak uvnitř výpadové jednotky, tak i s jednotkami výpad podporujícími a s dělostřelectvem.

451. Lze-li očekávat nepřátelský výpad, nutno zvýšit bdělost nejpřednějšího sledu, přezkoušet poplachová opatření, zesílit stráž a hlídky, chránit předsunuté prvky podle možnosti překážkami, nebo změnit sestavu, jež je známa nepříteli, nebo vyklidit přechodné místo, jež asi bude nepřítelem napadeno, zdokonalit přehradné palby na pravděpodobné přístupy nepřítele a na ohrožený úsek a připravit jednotky, jež by při nepřátelském výpadu okamžitým protiútokem odrazily nepřítele na místě, které napadne.

HLAVA 15.

DROBNÁ VÁLKA.

452. Účelem drobné války je ničit důležité objekty v týlu nepřítele, napadat jeho vojska, vnášet do nich nepořádek a vzbuzovat paniku.

453. Je vedena malými, nepravidelnými oddíly, utvořenými nebo ponechanými v týlu nepřítele, nebo oddíly do týlu nepřítele dopravenými (letectvem), vedenými vybranými a odvážnými veliteli.

Síla těchto oddílů, jejich složení, výzbroj a zásobování jsou různé podle daných úkolů.

Způsoby jejich činnosti jsou různé; řídí se účelem, situací a prostředky; v nemalé míře jsou závislé na osobnosti velitele. Vyznačují se vyhledáváním překvapení a pohyblivostí. Jsou to náhlé, krátké a prudké údery na objekty slabě chráněné nebo vůbec nechráněné (skladiště, mosty a p.), nebo na menší vojenské oddíly, trény, převozy a p. Rozhodnému boji s přesilou se vyhýbají. Úspěch jejich činností závisí na znalosti krajiny, na podpoře obyvatelstva a na zpravodajství.

454. Opatření proti drobné válce, jsou obranná a útočná. Obranná opatření záleží v přímé ochraně týlových zařízení strážemi, osádkami a pohyblivými jednotkami.

Stráže střežící objekty kladou odpor na místě; jsou dostatečně zásobeny střelivem a vybaveny pojitky; jejich umístění se často mění; pohyb vysílaných hlídek je nepravidelný.

Osádky v obsazených místech postaví stráže, odeberou zbraně, zabaví nebo kontrolují radiové a telegrafní stanice, omezí pohyb obyvatelstva ve večerních a nočních hodinách a vezmou rukojmí.

Pohyblivé jednotky (obrněné automobily, jednotky na autech a p.) jsou na důležitých místech. Jsou určeny k zesílení ohrožených míst anebo k útočným opatřením, ať již proti místním oddílům nebo proti jednotkám vysazeným nepřátelským letectvem.

Útočná opatření jsou připravena a široce založena, aby bylo lze nepravidelné oddíly odříznout, obklíčit a zničit. Dobyta místa se prohlédnou a zajistí ponecháním osádky nebo vzetím rukojmí. Proti zákeřnému chování obyvatel nutno postupovat se vší přísností, která se nesmí zastavit ani před zničením celé osady. Měkkost v opatřeních proti drobné válce není na místě.

Území je rozděleno v úseky. Mezi veliteli úseků, strážemi, osádkami a pohyblivými zálohami musí být zajištěno dobré spojení.

Zpravodajství a policejní služba musí být prováděny v širokém okruhu a podle potřeby i tvrdým způsobem.

ČÁST VII.

VÝCVIK JEDNOTLIVCE

HLAVA 1.

POVINNOSTI VOJÍNA V BOJI.

- 455.** Bojovat za svůj stát je svatou povinností každého vojína.
- Musí bojovat se zápalem, vytrvalostí a vůlí zvítězit, nesmí se dát zviklat dočasným neúspěchem, ani nesmí klesnout na mysli námahami a strádáním.
- Musí stále pečovat o úplnost a použitelnost své výbroje.
- Musí být proniknut snahou jítí vpřed na nepřítele a za všech okolností udržet dosažené místo. Nesmí ustoupit bez rozkazu.
- Uplatňuje svou iniciativu v mezích daného úkolu, zvláště v boji muže proti muži a při úkolech samostatných.
- Všechny vojíny musí spojovat vzájemná družnost, která je jednou z největších ctností vojína. Povinností každého jednotlivce je při postupu strhnout a pobídnout, při obraně udržet na místě své druhy morálně a tělesně slabší a méně odolné. Žádný. nesmí opustit své druhy a velitele a musí se za ně i obětovat.
- Padnou-li velitelé, ujme se velení nejstatečnější vojín.
- Z boje se nesmí nikdo svémocně vzdálit. lehce ranění musí bojovat, pokud jim síly stačí. Vojíni odeslaní od jednotky za určitým úkolem musí se vrátit k své jednotce ihned, jakmile jej vykonají.
- Rozprášení nebo zbloudilí vojíni musí co nejdříve vyhledat svou jednotku, v boji se připojit k nejbližší jednotce a hlásit se u jejího velitele, aby se mohli opět zúčastnit boje.
- Zajatý smí oznámit jen své jméno, hodnost, dobu a místo narození; každým jiným, i nejmenším prozrazením v boji může ohrozit životy svých druhů. I v zajetí je každý povinen poslouchat a podporovat zajatého představeného a vyššího; nesmí se nepříteli zavázat, že se nepokusí o útěk.

HLAVA 2.

TECHNICKÝ VÝCVIK JEDNOTLIVCE.

Stat' 1.

Účel, způsob a obsah technického výcviku.

- 456.** Účelem technického výcviku jednotlivce je:
- naučit všechny vojíny základním úkonům pro boj kteréhokoli vojína v.družstvu, aby se mohli navzájem doplňovat anebo zastupovat;
- zdokonalovat jednotlivce v zacházení se zbraní, jíž bude v boji vyzbrojen, a v jejím používání, aby dovedl plně využít její výkonnosti;
- zmechanisovat cviky a pohyby, aby je vojín konal takřka podvědomě a mohl všechnu pozornost věnovat splnění svého úkolu.
- 457.** Technický výcvik se koná na povel velitele nebo jeho napodobením nejprve na cvičišti, na střelnici, pak v různém terénu, ve dne i v noci a za různého počasí.

- 458.** Technický výcvik obsahuje:
- Seznámení se zbraněmi a bojovými prostředky, s jejich výkonností, účinností a s názvy základních součástí, s činnostmi mechanismu zbraní, s jich ošetřováním a odstraňováním poruch.
 - Cvičení ve střelbě a v užívání bojových prostředků, při nichž cvičitel dbá na správnost, pak na rychlost provedení a konečně na zmechanisování jich za podmínek stále těžších.
 - Seznámení s různými tvary a pokrytostí terénu, s jejich významem pro boj a s běžnými pracemi při úpravě terénu.
 - Cvičení v orientaci v terénu, ve vyhledávání a určování cílů a v odhadování vzdáleností.
 - Nácvik všech cviků a pohybů potřebných k boji.
- 459.** Tento předpis obsahuje jen hlavní ustanovení z technického výcviku. Podrobná ustanovení jsou v předpisech zvláštních.
- 460.** **Ve střelbě z pušky** musí být vojín vycvičen tak, aby mohli všichni spolehlivě zasáhnout cíl do 400 m, vybraní střelci do 600 m. Mimo to musí být věnována péče výcviku ve střelbě letmou ranou v chodu na nejbližší vzdálenost, ve střelbě s nasazeným bodákem a s nasazenou plynovou maskou.
- Veškeré cviky před zamířením a po výstřelu musí voják umět konat rychle, samočinně a jistě, aby mohl veškerou svou pozornost věnovat nepříteli a získal čas ke klidnému a přesnému zamíření, jež nikdy nesmí trpět rychlostí palby.
- 461.** **Ve střelbě z lehkého kulometu** musí být průměrný střelec vycvičen tak, aby spolehlivě zasáhl cíl do 700m, vybraní střelci do 1200m. Třeba věnovat péči i prostřelování a přestřelování, střelbě v chodu na velmi blízké cíle (zteč) a střelbě na letadla. Všechny druhy střelby třeba provádět i s nasazenou maskou.
- Kromě zásad uvedených pro střelbu z pušky dbáme při výcviku na odstraňování poruch.
- 462.** **Ve střelbě z pistole** musí být vojín vyzbrojení pistolí vycvičen tak, aby zasáhl cíle náhle se objevující do vzdálenosti 50m. Ostatní vojiny nutno naučit zacházet s pistolí.
- 463.** **Ve vrhání a střelbě granátů** musí být voják vycvičen tak, aby je dovedl vrhat a střelit přesně, daleko a rychle. Vrhání granátů musí umět ve všech polohách; Při vrhu stojí musí být voják vycvičen tak, aby zasáhl cíl na vzdálenost do 40m. Dále musí být vycvičen ve vrhání a střelbě granátů přes překážky, z krytu, za přiskoku, se svahu, proti svahu, do otvorů, v úzkých prostorech (zákopech) na nejbližší vzdálenosti, ve střelbě přes vlastní jednotky a musí být také vycvičen v ochraně před nepřátelskými granáty.
- 464.** Voják musí dovést vyhledat, určit a popsat cíl a odhadnout jeho vzdálenost do 1200 m
- 465.** Výcvik podle čl. 460-464 se koná podle předpisu »Výcvik ve střelbě z pěchotních zbraní«.
- 466.** **V boji muže proti muži** musí být voják vycvičen tak, aby dovedl útočit a bránit se všemi prostředky, bodákem, letmou ranou z pušky, pažbou, ručním granátem, lopatkou a p. Při tom musí být u něho vypěstována rychlost, rozhodnost, duchapřítomnost a sebedůvěra. Při výcviku v používání **bodáku** musí být po nácviku nutných základních prvků přikročeno ihned k cvičením odpovídajícím skutečnému boji. Tento výcvik se koná podle předpisu »Boj zblízka«.
- 467.** Každý voják musí znát význam tvarů a pokrytosti **terénu** jak pro vlastní, tak pro nepřátelskou činnost, aby dovedl jich využitím zlepšit své pozorování a účinnost své zbraně a chránit se proti pozorování a účinkům zbraní nepřítele. Musí dovést samostatně upravit palebné stanoviště; musí vědět, kdy je chráněn proti účinkům nepřátelských zbraní, použije-li k vybudování krytu země, dřeva a p.; musí umět zacházet i s dlouhým ženijním náčiním a s nůžkami na drát, znát úkoly jednotlivce při společných pracích (zákopech, drátěných překážkách a p.) a umět zastírat

opevňovací práce. Všechny práce musí vojín umět konat mimo boj, v boji i v noci. Tento výcvik se koná podle předpisu »Oprava terénu«.

468. **V používání plynové masky** musí být vojín vycvičen tak, aby ji dovedl nasadit správně a rychle, aby v ní vydržel delší dobu a dovedl konat s nasazenou maskou vše, čeho v boji i mimo boj potřebuje.

Mimoto musí vojín znát příznaky, vlastnosti a účinky hlavních chemických bojových látek, Ochranu proti nim a podmínky, které zvětšují nebo snižují jejich účinek.

Tento výcvik se koná podle předpisu »Ochrana proti bojovým plynům«.

Stat' 2.

Nošení výbroje a polního náčiní.

469. **Pušku** nosí vojín buď na řemeni podle předpisu P-I-I, čl. 50 jako za pohovu nebo, je-li nutno, aby ji měl pohotově, v p o n o s u , při čemž ji nese. zpravidla v pravé ruce s volně spuštěnou paží tak, že ji drží nad hledím. K usnadnění některých výkonů může nést pušku na zádech anebo zavěšenu řemenem na předloktí nebo i jiným vhodným způsobem (při plížení a p.).

Bodák vztyčí vojín bez rozkazu včas sám, může-li dojít k nenadálému střetnutí s nepřítelem (v nepřehledném terénu, v lese, v osadě, v noci a p.) a přiblíží-li se v útoku k nepřítelem nebo v obraně nepřítel asi na 300 m

470. **Lehký kulomet** nosí vojín jako pušku buď na řemeni, nebo v ponosu, zpravidla v pravé ruce za rukojeť. Nožky kulometu jsou sklopeny nebo odklopeny. Smykátko dna pouzdra a víčko pouzdra jsou zavřeny, aby se mechanismus neznečistil.

471. **Masku** nosí vojín mimo boj v poloze normální na levém boku, poněkud vzadu, v boji, je-li třeba, připravenou k nasazení v poloze hotovostní, v plynu nasazenu na obličej v poloze ochranné.

472. **Polní náčiní** nosí vojín zavěšeno na opasku po levé straně, v boji v levé ruce nebo zasunuto za opaskem.

473. **Přilbu** nosí vojín v boji na hlavě, nebylo-li pro určité úkony jinak nařízeno.

474. **Ostatní výbroj** nosí vojín podle ustanovení zvláštních předpisů.

Stat' 3.

Změny polohy těla a pohyby jednotlivce

475. Mění-li vojín polohu těla, musí tak činit r y c h l e , aby poskytoval cíl po dobu co nejkratší, a tak aby při tom n e p o š k o d i l z b r a n ě .

476. Na povel:

» K z e m i ! «

Klekne si vojín na pravé koleno, opře se levou rukou o zem a zároveň s dopadem do lehu položí pušku, kterou drží v pravé ruce nad hledím, šikmo přes levé předloktí hledím vlevo tak, aby se ústím nedotkla země. Hlavu má mírně pozdviženu v původním směru.

Má-li vojín kulomet, rozevře levou rukou jeho nožky, klekne na pravé koleno, přičemž se opírá levou rukou o zem postaví kulomet vpravo na zem a hbitě si lehne po jeho levé straně.

477. Na povel:

» V z t y k ! «

přitáhne vojín p u š k u k pravému boku, opře se oběma rukama o zem (ne o pušku), postaví levou pokrčenou nohu chodidlem co možná až mezi ruce a hbitě se vztyčí. Pravou nohu

přisune do stoje spatného, pušku postaví k noze a stojí v původním směru.

Má-li lehký kulomet, vykoná vztyk jako s puškou a kulomet uchopí po odražení se oběma rukama o zem za rukojeť zároveň se vztyčením.

478. Vojín se pohybuje krokem, poklusem, během a plížením na povel velitele: » V c h o d ! « , » V k l u s ! « , » B ě h e m ! « , » P l í ž e n í m ! « . Při všech těchto úkonech dbá účelnosti a není vázán ani ruchem ani držením těla, předepsanými v předpise P-I-1.

479. Rychlý a krátký pohyb s místa na místo, zpravidla z polohy k zemi, provádí vojín **přískoky**. Délka přísroku je určována krytem nebo význačnou čarou v terénu a jen výjimečně, není-li jich, je udávána v metrech. Je-li vyrazení řízeno velitelem, provede vojín přísrok na povel, na př.:

» D o s t r ž e - p ř í s k o k e m - v p ř e d ! « .

Na návěští se podívá vojín bez nápadného zvednutí, až kam má doběhnout, přitáhne pušku k tělu a opře se oběma rukama a pokrčenou pravou nohou o zem, zůstává stále trupem přitištěn k zemi. Na výkonný povel » v p ř e d ! « odrazí se rukama i pravou nohou, hbitě vyskočí a mírně předkloněn pohybuje se rychlým ruchem vpřed; po dosažení určeného místa b e z p o v e l u rychle lehne.

Má-li vojín vykonat přísrok s l e h k ý m k u l o m e t e m , odrazí se oběma rukama od země, uchopí kulomet za rukojeť a provede přísrok jako vojín s puškou.

480. Vzad koná vojín přísrok na povel, na př.:

» D o p ř í k o p u z a n á m i - p ř í s k o k e m - v z a d ! « .

Vojín zjistí, až kam má jít, a připraví se k přísroku obdobně jako při přísroku vpřed. Na výkonný povel » v z a d ! « otočí se dozadu co možná v krytu nebo, není-li to možné, při vyrazení, běží na stanovené nebo vyhlédnuté místo a tam se buď v krytu nebo za pohybu k zemi, je-li třeba, otočí a lehne.

481. Chce-li cvičitel zastavit vojína za pohybu, velí:

» K z e m i ! « nebo » S t á t ! «

482. Vojín se **plíží** na povel, na př.:

» D o s t r o m o ř a d í - p l í ž e n í m - v p ř e d ! «

Plížení koná vojín podle předpisu »Polní tělocvik«.

P u š k u drží v ruce, ale neopírá se o ni, nebo ji má zavěšenu řemenem na krku nebo položenu na šíji s řemenem přes prsa nebo přehozenu přes plece.

S lehkým kulometem se plíží jako s puškou nebo se doplží po levé (pravé) straně kulometu tak daleko, aby mohl uchopit pravou (levou) rukou kulomet za rukojeť a posunout jej kupředu, jak může nejdále.

483. Obdobně, jako provádíme plížení dopředu, plížíme se na zcela krátké vzdálenosti i v z a d , při čemž hlava zůstává ve směru k nepříteli.

Stat' 4.

Palba jednotlivce.

484. Z pušky zahájí vojín palbu na povel, na př.:

» S m ě r p r a v ý r o h l e s a - k p a l b ě ! «

Na tento povel zaujme vojín hbitě v uvedeném směru na místě nebo v přímé blízkosti nejvýhodnější polohu, aby měl dobrý výstřel, aby mohl zbraň i tělo, je-li to možné, opřít a snadno zamířit v naznačeném směru a aby byl co nejlépe kryt. Má-li nabito, otevře pojistku, není-li, nabije a nechá pojistku otevřenu. Jakmile byl naznačen cíl, na př.:

» Č t y ř i p r s t y v p r a v o - v k ř o v í r o j n i c e ! «

vyhledá vojín označený cíl a nepřetržitě jej pozoruje. Nemůže-li na udaný cíl střílet, zaujme vhodnější polohu, upraví výstřel anebo si vyhledá nové vhodnější palebné stanoviště.

Na označení vzdálenosti na př.:

» Č t y ř i ! «

postaví vojín hledí.

Na povel:

» P á l i t ! «

přiloží vojín hledí k lici, zamíří a spustí. Po výstřelu rychle opakuje, nepřestávající pozorovat cíl, a střílí dále. Před každou ranou vždy pečlivě zamíří a pak teprve spustí. Když je zásobník vystřelen, vsune nový zásobník a pokračuje v palbě jako dříve.

485. Vojín zastaví palbu na povel:

» P a l b u - z a s t a v i t ! «

přestane okamžitě střílet, uzavře pojistku, hledí však nechá postaveno. Má-li při zastavení palby v nábojní komoře vystřelenou nábojnici, nejprve opakuje, aby měl pušku nabitou, a pak teprve uzavře pojistku. Jestliže přímo před povel k zastavení palby vystřelil poslední náboj, nabije nový zásobník, zavře závěr i pojistku a pozoruje cíl.

486. Vojín obnoví palbu na povel:

» D á l e p á l i t ! «

Přesvědčí se o správnosti hledí, otevře pojistku a střílí dále. Jestliže je nařízeno nové hledí, postaví je a pak teprve otevře pojistku.

487. **Z lehkého kulometu** zahájí vojín palbu na povel, na př.:

» S m ě r o s a m ě l ý d ů m – k u l o m e t k p a l b ě ! «

Na tento povel zaujme hbitě v naznačeném směru nejvhodnější polohu na místě určeném velitelem, nebo, nebylo-li určeno, v samé blízkosti velitele tak, aby měl dobrý výstřel a byl co nejlépe kryt. Nabije kulomet.

Jakmile byl označen cíl, na př.:

» D v a p r s t y v p r a v o k u l o m e t ! «, vyhledá označený cíl a hlásí »V i d í m (n e v i d í m) «; pak cíl neustále pozoruje. Nemůže-li na cíl střílet, upraví výstřel anebo si vyhledá nové palebné stanoviště.

Na označení vzdálenosti na př.:

» S e d m ! «

opakuje vzdálenost a postaví hledí.

Na povel:

» D á v k a m i (c e l ý z á s o b n í k , r á n u z a r a n o u) – p á l i t ! «

postaví raménko pojistky na příslušnou číslici, zamíří a střílí.

488. Vojín zastaví palbu z kulometu na povel:

» K u l o m e t – p a l b u z a s t a v i t ! «

Přestane ihned střílet a zajistí kulomet. Je-li zásobník prázdný, nebo obsahuje-li jen několik nábojů, nabije vojín nový zásobník a zůstává v poloze k palbě.

489. Vojín obnoví palbu z kulometu na povel:

» (D á v k a m i , c e l ý z á s o b n í k , r á n u z a r a n o u) - d á l e p á l i t ! «

Přesvědčí se o správnosti hledí, otočí raménko pojistky na příslušnou číslici a střílí dále. Jestliže bylo nařízeno nové hledí, postaví je a pak teprve otevře pojistku.

- 490. Z pistole** zahájí vojín palbu při výcviku ve střelbě na povel:
 » S m ě r - k p a l b ě ! «
 Na tento povel zaujme vhodnou polohu; má-li nabito, otevře pojistku, ne-li, nabije a pojistku nechá otevřenu.
 Jakmile byl označen cíl, podívá se na něj.
 Na povel:
 » P á l i t ! «
 napřáhne pistolí, zamíří a střílí.
- 491.** Na povel:
 » P a l b u z a s t a v i t ! «
 dá vojín pistoli do polohy k palbě a uzavře pojistku.
- 492. Palbu granáty** provádí vojín na povel:
 » S m ě r - g r a n á t y k p a l b ě ! «
 Na tento povel zaujme vhodné palebné stanoviště a kryje se. Vyjme puškový granátomet z pouzdra, nasadí jej na pušku a zaujme nejvhodnější polohu k palbě. Potom otevře závěr pušky, odjistí granát a vloží jej do metací hlavně.
 Jakmile byl označen cíl, vyhledá jej.
 Po označení vzdálenosti (nebyla-li velitelem velená, odhadne ji) nařídí výfukový šroub, sklopí zrcátko zaměřovače, postaví pušku do polohy k palbě, nabije ji a zavře závěr.
 Na povel:
 » P á l i t ! «
 zamíří a vystřelí. Po výstřelu otevře závěr, odjistí a vloží do metací hlavně nový granát, nařídí podle potřeby znovu výfukový šroub, uzavře závěr a střílí dále.
- 493.** Na povel:
 » G r a n á t y - p a l b u z a s t a v i t ! «
 vystřelí granát, má-li nabito, a ihned palbu přeruší.
 Na povel:
 » G r a n á t y - d á l e p á l i t ! «
 vloží granát do metací hlavně a pokračuje v palbě.
- 494.** Má-li vojín, který se pohybuje, zahájit palbu,
 dáme místo povelu » K z e m i ! « povel » K p a l b ě ! « a vojín si počíná, jak bylo shora uvedeno.
- 495.** Má-li vojín po zahájení palby vykonat pohyb, zastaví palbu na povel anebo z vlastního popudu.
 Po zastavení palby se připraví a vykoná přískok, jak je uvedeno v čl. 479.

Stat' 5.

Terén a jeho úprava

- 496.** Každý vojín musí umět využít terénu, aby měl dobrý výhled a výstřel a byl kryt proti nepřátelské palbě a pozorování. I nepatrná zvlnění, stíny a p. poskytují mu značné výhody, dovede-li jich využít.
 Místa vyvýšená poskytují obyčejně dobrý výhled a výstřel; proto na nich zpravidla hledá nepřátelské pozorovatele a zbraně a volí je za cíle při postupu nebo za stanoviště pro pozorování.

Vojín využívá hluchých prostorů pro nepozorovaný a krytý postup; dbá aby pro pozorování a palbu neměl hluchých prostorů.

497. Každý voják musí se umět orientovat v terénu, aby dovedl rychle a jistě určit cíle k palbě nebo je nalézt podle označení velitele a určit místa v terénu která mu usnadní dodržení určeného směru pozorování nebo postupu.

498. Každý voják, zvláště pozorovatel, musí znát význam různých příznaků svědčících o přítomnosti vojska, aby se jimi sám neprozrazoval a mohl podle nich usoudit na místo, druh a činnost přítomného nepřítele. Jsou to odrazy světla na lesklých částech výbroje, svítilen a náčiní, záblesky při palbě, kouř, prach a hluk způsobený činností vojsk a p.

499. Každý voják musí umět upravit terén. Při zastavení použije lopatky, aby upravit své palebné stanoviště. Za palby pracuje lopatkou tak, že pušku položí vedle sebe. Lehne si na levý bok, pravou rukou uchopí lopatku a zakopává se jí co možná nepozorovaně do země. Podobně může voják užívat lopatky i levou rukou. Kdykoliv je to možno, klekne si na obě kolena a ryje oběma rukama. Vyrytou zem hází před sebe, aby vytvořil nenápadný násep. Vyházenou zem postupně pečlivě zastírá. Při práci je neustále připraven, aby mohl včas zahájit palbu.

Je-li nařízeno zakopat se, položí voják torbu z brašnou, je-li to výhodné před sebe, aby se kryl.

Stat' 6.

Výcvik v používání plynové masky.

500. Do polohy hotovostní připraví voják masku na povel:

» M a s k u - p ř i p r a v í t ! «

Do polohy ochranné nasadí voják masku z polohy normální nebo hotovostní na povel:

» P l y n ! «

Z polohy ochranné dá voják masku do polohy hotovostní na povel:

» M a s k u - s e j m o u t ! «

Z polohy ochranné nebo hotovostní dá voják masku do polohy normální na povel:

» M a s k u - s k r ý t «

Způsob provádění je v předpise »Ochrana proti bojovým plynům«.

HLAVA 3

TAKTICKÝ VÝCVIK JEDNOTLIVCE.

Stat' 1.

Využívání terénu.

501. Voják využívá terénu na místě i za pohybu z vlastního popudu podle úkolu v míře co největší aby:

zlepšil své pozorování a účinnost svých zbraní, utajil svou činnost nepřítele a byl chráněn před účinkem jeho palby.

502. Voják volí své stanoviště podle vzdálenosti a rozstupu nebo místa, které mu udal velitel družstva, aby:

měl v daném směru výhled a možnost pohodlně střílet anebo vykonávat úlohu, k níž je určen (plnění zásobníků, zásobování kulometu a p.),

byl chráněn proti pozemnímu a co možná i vzdušnému pozorování nepřítele a proti jeho palbě,

svým umístěním nepřekážel v činnosti ostatním vojínům a viděl svého velitele přímo nebo byl s ním ve styku aspoň prostřednictvím druhých vojáků.

Nenajde-li voják takové místo, které by vyhovovalo všem těmto podmínkám, použije náčiní, aby si je upravil.

Nápadným místům, jestliže to dovoluje úkol, se vyhýbá.

503. Když je voják vhodně umístěn, věnuje všechnu svou pozornost tomu, aby:

střežil terén, jestliže to obsahuje jeho úkol, zvláště kryty a skryty, kde může být nepřítel, snažil se vyhledat živé cíle a neztratil je s očí;

využil co nejlépe svého stanoviště ke střelbě, jakmile dostane k tomu rozkaz, anebo k plnění úkolu, který mu připadá při obsluhování lehkého kulometu;

postřehl povely svého velitele;

vyhledal cesty k přemístění se zřetelem na svůj úkol a na možnosti nepřítele.

504. Před přemístěním, jestliže mu to neurčil jeho velitel, volí si voják:

nové místo, až **kam** má nebo chce dojít, a podle potřeby si zapamatuje dobře viditelná místa pro udržení směru,

nejvýhodnější cestu, **kudy** na vytčené místo půjde, a

způsob, **jak** tam půjde (krok, přískoky, plížení). K postupu se připraví, aniž vzbudí pozornost nepřítele.

505. Provedení přemístění záleží na úkolu vojína, na vzdálenosti a palbě nepřítele a na terénu, jak umožňuje krytý postup.

Skýtá-li terén příhodné cesty ve směru postupu, využije jich voják plně, dovoluje-li to jeho úkol.

Postupuje-li voják a není v účinné palbě, jde krokem. V účinné palbě postupuje přískoky. Délka přískoků závisí na účinnosti palby nepřítele a na vzdálenosti krytů.

K provedení přískoků využije přestávky v palbě nepřítele, nebo chvíle, po kterou jeho druhové nepřítele umlčeli. Stejně pomáhá v postupu svým druhům. I za postupu je voják stále ve styku se svým velitelem a se sousedy buď zrakem anebo prostřednictvím svých druhů.

Stat' 2.

Použití zbraně v boji.

506. Voják používá své střelné zbraně k m í ř e n é p a l b ě na cíl, který vidí. Střelbu neprovádí ukvapeně; je-li třeba, volí si svůj cíl. Před zahájením palby na určený nebo vyhlédnutý cíl si zvolí okamžik kdy začne střílet, a podle okolností i rychlost palby. Jakmile zahájí palbu, musí být jeho stálou snahou pozorovat svůj cíl; skryl-li se, vyhledá si cíl nový.

R y c h l o s t střelby se řídí povahou, velikostí a vzdáleností cílů tak, aby nebyla na újmu řádného zamíření a spouštění.

Vyskytne-li se v terénu několik cílů, střílí voják zásadně **na cíl který má před sebou**. Jsou-li cíle různě vzdáleny, střílí **na cíl bližší nebo nebezpečnější**.

507. Palbu zahájí voják:

Na rozkaz svého velitele,

z vlastního popudu, odpovídá-li to jeho úkolu a nezáleží-li na tom, že palbou prozradí

nepříteli svou přítomnost,

při osobní obraně nebo obraně druhů,
nemá-li jiného prostředku, aby vzbudil poplach.

S t ř e l e c z l e h k é h o k u l o m e t u může zahájit střelbu z vlastního popudu, jen když je výjimečně sám a jsou-li splněny podmínky pro zahájení palby.

Z p i s t o l e střílí vojín zpravidla z vlastního popudu.

P a l b u (v r h) g r a n á t y zahájí vojín buď na povel anebo z vlastního popudu, odpovídá-li to jeho úkolu.

508. Palbu zastaví vojín buď na rozkaz velitele nebo z vlastního popudu, zmizel-li cíl, anebo ohrožuje-li palbou své druhy.

509. Každý vojín musí šetřit náboji. Vždy musí vědět, kolik má ještě nábojů. Vystřelí-li polovinu nábojů, hlásí to svému veliteli. Poslední karton smí vystřelít jen s povolením svého velitele, jinak jen na svou obranu nebo na obranu svých druhů. Raněným a padlým střelivo odebere; je-li sám raněn a musí-li opustit bojiště, odevzdá střelivo nejbližším vojínům.

Stat' 3.

Zvláštní úkoly jednotlivce.

510. Vojínu mohou být svěřeny úkoly: **s t r á ž n é h o , p o z o r o v a t e l e , p a t r a č e a s p o j k y .**

Strážný.

511. Úkolem strážného je sledovat v určeném úseku všechny projevy nepřítele, nebo střežit jednotku, východy, zbraně, skladiště, pozorovat a dále dávat znamení, budit poplach a p. a tím zajišťovat svou jednotku nebo majetek svěřený jeho střežení. Ježto je činnost strážného mnohostranná, musí být jeho úkol v každém případě zvlášť stanoven.

Strážný je od své jednotky vždy jen tak daleko, aby se s ní mohl snadno dorozumět. Rozkaz, který strážný dostane, obsahuje:

úkol (co má střežit, stanoviště strážného, úsek, střežení a podle potřeby i místa, kterým má věnovat zvláštní pozornost),

stanoviště velitele, podle potřeby i sousedních, strážných a zda jsou vlastní jednotky (hlídky) vpředu,

smluvená znamení a hesla.

Pozoruje-li strážný terén, vyhledá si vhodné místo, nebylo-li mu výjimečně určeno. Ve dne, je výhodné, je-li na vyvýšených místech, při čemž využívá terénu, jak stanoveno v čl. 502; v noci, za mlhy a p. je na komunikacích anebo přístupech, anebo na úpatí výšin, aby mohl pozorovat proti výšině. V noci, dovoluje-li to kryt, strážný stojí; je-li nutno, aby si sedl anebo lehl, musí jej velitel často kontrolovat. Úsek pozoruje nepřetržitě zepředu dozadu neb od jedné strany k druhé. Důležitým a podezřelým místům věnuje více pozorností. Zpozoruje-li něco, co má hlásit, zavolá velitele.

O nepříteli musí hlásit: kdy a kde ho viděl, co dělal, Jak byl silný a druh zbraně.

Zadrží každého, kdo přichází se strany nepřítele, a také toho, kdo přichází se strany vlastních jednotek, má-li podezření, nebo nelze-li dobře rozeznat osobu; zavolá včas velitele, aby zjistil totožnost osoby. Se svého místa se nikdy nesmí vzdálit. Osoby zjišťuje a zadržuje podle pravidel předpisu » **S l u ž e b n í ř á d I I . d í l** « . Zbraně použije podle čl. 507 a jestliže jednotlivec anebo skupina neuposlechne jeho výzvy.

Obyčejně je strážný vystřídáván za 2 hodiny; za zvlášť nepříznivého počasí a při velké únavě za 1 hodinu neb i za půl hodiny. Při vystřídání je vždy přítomen velitel (zástupce velitele). Starý strážný odevzdá novému strážnému úkol a poví mu důležité okolnosti, jež sám zjistil.

Je-li třeba, v noci pak na místech, kde může být strážný přímo napaden nepřítelem, staví se dvojice strážných, kteří jsou vedle sebe tak, aby se mohli šepem dorozumět. Úkolem jednoho je pozorovat celý úsek, druhý je k přímé ochraně pozorujícího a k tomu, aby se přesvědčil, není-li si pozorující jist, zda správně vidí; vzdálit se může jen výjimečně, aby zavolal velitele nebo vzbudil poplach u jednotky, chce-li to před nepřítelem utajit.

Stojí-li dvojice strážných, koná se jejich směna po jednom tak, aby byl na stanovišti vždy jeden starý a jeden nový strážný.

Pozorovatel.

- 512.** Pozorovatel je zvlášť vycvičený a vyzbrojený voják, jehož úkolem jest, aby na místě i za postupu pozoroval pro velitele a zpravoval jej rychle o výsledku svého pozorování.

Rozkaz, který pozorovatel dostane, obsahuje: úkol (co má pozorovat, a je-li třeba, místo pozorovatele),

stanoviště velitele,
smluvená znamení.

O volbě místa, o způsobu pozorování, hlášení a vystřídání platí ustanovení uvedená pro strážného.

Patrač.

- 513.** Úkolem patrače jest, aby za postupu pátral po nepříteli v nařízeném směru a tím zajistil své druhy, kteří postupují za ním.

Rozkaz, který patrač dostane, obsahuje: směr postupu a podle okolností rozstup od vedoucího patrače,

směr postupu velitele, aby patrač věděl, kam má dávat hlášení,
smluvená znamení.

Patrač postupuje od výhledu k výhledu, při čemž si sám volí místa pozorování a přístupy k nim. Před vyražením pátrá zrakem po nepříteli v nejbližším prostoru, a nezjistí-li ho, prohlédne podezřelá místa, kde by mohl být nepřítel skryt. K výhledu postupuje opatrně (často plížením), na výhledu se zastaví a znovu pozoruje, v malých soutěskách anebo v úvozech jde po svahu, aby viděl okolní terén, před vniknutím do lesa (osady, porostu a p.) pozoruje nejprve jeho okraj, v lese nechodí po průsecích (cestách), přechází je během nebo jde podél nich, v osadě postupuje podél domu; před vyražením z lesa, porostu, osady a p. nejprve pozoruje a pak vyrazí. Jinak využívá terénu podle čl. 501-505.

Pozoruje též činnost a znamení sousedních patračů. Výsledek své činnosti hlásí smluvenými znameními veliteli, s nímž je ve styku zrakem. Zjistí-li nepřítele, dá znamení veliteli, a je-li třeba, upozorní sousední patrače. Podle svého úkolu buď pozoruje nepřítele s místa, kde je, dokud nedostane další rozkaz, anebo proniká dále krytými nebo nepostřelovanými přístupy.

Zbraně použije podle čl. 507. Musí pracovat rychle, aby nezdržoval jednotku jdoucí za ním.

Spojka.

- 514.** Úkolem spojky je donést rychle písemné nebo ústní hlášení, zprávu nebo rozkaz od jednoho velitele k druhému;

Rozkaz, který spojka dostane, obsahuje:

ke komu, kam a zpravidla i **kudy** má jít,

co má hlásit,
kam se vrátí po vykonání rozkazu.

Úkol a znění ústního hlášení, zprávy nebo rozkazu opakuje, z písemného, je-li třeba, musí znát podstatný obsah.

Spojka využívá terénu podle čl. 505; cestu, nebyla-li nařízena, volí si co možná nejkratší, ale bezpečnou, aby jistě došla. Má-li se vrátit, zapamatuje si nápadná místa nebo předměty, aby našla cestu zpět.

Potká-li vlastní jednotku, hlásí jejímu veliteli, žádá-li to, stručný obsah zprávy. Je-li raněna, dovolává se pomoci u nejbližší jednotky, jejíž velitel se postará o další dodání zprávy. Je-li nebezpečí, že bude zajata, zničí nebo skryje písemné hlášení tak, aby je nepřítel nedostal do ruky.

Po odevzdání hlášení se vrátí, bylo-li jí to nařízeno, jakmile dostane potvrzení o odevzdání písemného hlášení, nebo přinesla-li ústní hlášení, jakmile jí velitel dá svolení k odchodu, což si sama vyžádá. Po návratu odevzdá potvrzení písemného hlášení; byla-li poslána s ústním hlášením, opakuje je.

Nenalezla-li adresáta ani žádnou vlastní jednotku v nejbližším okolí, vrátí se a hlásí to.

Důležitá vlastní pozorování hlásí rovněž po příchodu na určené místo.

Zbraně použije v sebeobraně.

Je-li určen vojín jako spojka mezi dvěma velitelstvími, musí znát stanoviště obou velitelství a směr, ve kterém se budou přemísťovat.

Někdy může být jednotlivým vojínům dán úkol udržovat styk mezi jednotkami. Své místo (směr postupu) volí tak, aby neztratili z dohledu obě jednotky, mezi kterými mají styk udržovat.

HLAVA 4.

OSNOVA VÝCVIKU JEDNOTLIVCE.

- 515.** Účelem bojového výcviku jednotlivce je naučit vojína vykonávat samostatně na povel anebo z vlastního popudu všechny úkoly, které mu připadnou v různých situacích v družstvu podle jeho zařazení a výzbroje.

Při tomto výcviku rozvíjíme hodnotu jednotlivce tím, že mu odůvodňujeme prováděnou činnost anebo žádáme, aby odůvodnil své rozhodnutí.

Pak ho při každé příležitosti upozorňujeme na význam jeho technické dovednosti a osobní statečnosti pro úspěch anebo neúspěch celé jednotky v boji a rozvíjíme jeho smysl pro soudržnost tím, že dbáme, aby se rozhodoval vždy se zřetelem k úkolu a úspěchu družstva. Tato cvičení se začínají ihned, jakmile to stupeň technického výcviku dovoluje; konají se v různém terénu, v lese, v osadách, ve dne, za svítání, za soumraku a v noci, za různých povětrnostních okolností (mlha, sníh) i za předpokladu použití chemických bojových látek nepřítelem.

- 516.** Bojový výcvik jednotlivce obsahuje tato cvičení:
poučení o všeobecných povinnostech vojína v boji,
výcvik v bojových úkolech kteréhokoli vojína v družstvu a jeho zdokonalení podle zařazení vojína v družstvu,
výcvik ve zvláštních bojových úkolech : strážného, pozorovatele, patrače a spojky.

V ý c v i k u v b o j o v ý c h ú k o l e c h k t e r é h o k o l i v o j í n a v d r u ž s t v u obsahuje cvičení ve využívání terénu a v užívání zbraní v boji.

Při cvičeních ve využití terénu seznamujeme vojíny nejprve s názvy tvarů terénu a s jejich významem pro boj, jako jsou kryty, skryty, hluché prostory, přístupy, pozorovatelný, překážky a

p., při čemž oživujeme výklad co nejdříve skutečným drobným taktickým údajem a naznačením úkolu a zdůrazňujeme účel nácviku.

Pak je učíme určovat polohu různých předmětů v terénu se svého stanoviště, nakonec pak sledovat podle orientace určitou cestu.

Rozpoznávání různých příznaků a vyhledávání cílů učíme názorně tím, že vojínům přidělíme úseky pro pozorování a dáváme jim zjišťovat příznaky a cíle, které se tam buď náhodně vyskytují nebo které jsme sami připravili.

Po těchto cvičeních učíme vojíny volbě stanoviště a směru cesty a způsobu postupu podle daného úkolu (přibližování bez palby a postup s palbou), podle místa a činnosti nepřítele, neboť terén má význam, jen pokud usnadňuje nebo ztěžuje činnost vojína se zřetelem k nepříteli;

Od počátku učíme vojína zastírat a upravovat palebné stanoviště proti pozemnímu i vzdušnému pozorování.

Při cvičení v užívání zbraní cvičíme vojíny v odhadování vzdáleností do 1200 m. Tato cvičení spojujeme s vyhledáváním a určováním cílů.

Po těchto cvičeních konáme cvičení ve střelbě z pušky cvičnými náboji na živé cíle; střelci z lehkého kulometu se cvičí v překládání palby na různé cíle. Při tom učíme vojíny, kdy mají použít zbraní vzhledem na vzdálenost, důležitost a zranitelnost cíle.

Zdokonalení výcviku podle zařazení vojína v družstvu obsahuje hlavně výcvik ve střelbě z lehkého kulometu, ve střelbě a vrhu granátu.

Výcvik vojínů ve zvláštních bojových úkolech obsahuje cvičení zvláště vhodná k samostatnému jednání vojína při volbě stanoviště, směru postupu, jeho chování a užití zbraně.

Výcvik strážného obsahuje zvláště způsob pozorování, t.j. kterým místům má hlavně věnovat pozornost a jak zajistit dobré pozorování, pak povinnosti strážného a jeho chování v rozličných případech.

Výcvik pozorovatele je konán s vybranými vojíny a obsahuje zvláště způsob pozorování při plnění jednotlivých úkolů, čtení map, orientaci, používání pozorovacích pomůcek, zaznamenávání zpráv, psaní hlášení a kreslení náčrtu.

Výcvik patrače obsahuje nejprve vyhledávání míst, kde by mohl být nepřítel, volbu postupných míst, která se hodí k pozorování v daném směru, a krytých cest k podezřelým místům, pak volbu délky přískoků a povinnosti patrače.

Výcvik spojky obsahuje zapamatování rozkazu, hlášení a zprávy, volbu nejvhodnější cesty, překonávání překážek a povinnosti spojky v různých situacích.

ČÁST VIII.

VÝCVIK DRUŽSTVA.

HLAVA 1.

VLASTNOSTI DRUŽSTVA A ÚKOLY JEDNOTLIVCŮ V DRUŽSTVU.

Stat' 1.

Vlastnosti družstva.

517. Družstvo je nejmenší bojová jednotka, složená z různě vyzbrojených vojáků, kteří se navzájem ve své činnosti doplňují. Může vytvořit mocnou palbu (lehký kulomet), palbu na kryté cíle na malé vzdálenosti (granátomety) a má značnou sílu údernou. Je to jednotka, jejíž velitel má přímý vliv na každého jednotlivce.

Jsou-li počty družstva menší, než je předepsáno, zajistí velitel družstva nejprve obsluhu lehkého kulometu, pak granátníky a úderníky. Družstvo zůstává jednotkou schopnou pokračovat v daném úkolu, dokud má aspoň velitele, střelce z lehkého kulometu a jednoho pomocníka. Zůstane-li z družstva jen jeden voják, musí vždy užít lehkého kulometu. Má-li družstvo výjimečně větší počty, rozmnoží velitel družstva počet úderníků.

Stat' 2.

Úkoly jednotlivců a výbroj družstva.

518. Velitel družstva je vůdcem svého družstva; podle něho se vojáci shromažďují a řídí svou činnost. Jeho povinností je:

- strhovat družstvo vpřed anebo je udržet na příkázaném místě;
- řídít palbu všech zbraní, zvláště lehkého kulometu;
- pracovat spolu se sousedními družstvy; dbát o udržení dotyku s nepřítelem;
- mít styk s velitelem čety;
- starat se o střelivo a úplnost a upotřebitelnost výbroje družstva.

519. Zástupce velitele družstva pomáhá veliteli družstva při vykonávání jeho povinností. Opakuje, je-li třeba, jeho povely, dohlíží na jejich provedení a vede v boji úderníky nebo ostatní složky družstva podle rozkazu velitele družstva.

520. Střelec střílí z lehkého kulometu zpravidla podle povelů velitele družstva; jestliže nestřílí, upravuje své stanoviště, připravuje palbu na význačná a podezřelá místa a pozoruje je.

521. První pomocník je vpravo v blízkosti lehkého kulometu; podává střelivo střelci a dbá, aby mu druhý a třetí pomocník včas dodali plné zásobníky. Musí vědět, kolik je vystřeleno střeliva pro kulomet. Je-li třeba, pomáhá střelci při výměně hlavně, v úpravě a zastírání stanoviště a veliteli družstva v pozorování účinku palby.

Druhý a třetí pomocník shromažďují náboje od úderníků, plní zásobníky a dodávají je prvnímu pomocníkovi.

Všichni pomocníci musí být s to převzít úlohu střelce i bojovat jako úderníci.

522. Úderníci tvoří jádro úderné síly družstva, doplňují palbu lehkého kulometu palbou z pušek, a je-li třeba, vykonávají zvláštní úkoly jako patrači, spojky a strážníci.

523. Granátníci střílejí z granátometu ruční granáty podle rozkazu velitele družstva. Když nestřílejí granáty, bojují jako úderníci.
524. Výzbroj a munice jsou v družstvu rozděleny takto:

<TABULKA>

Má-li družstvo kulometný zaměřovač p. l. nese jej velitel družstva.

HLAVA 2.

TECHNICKÝ VÝCVIK.

Stat' 1.

Účel a způsob výcviku.

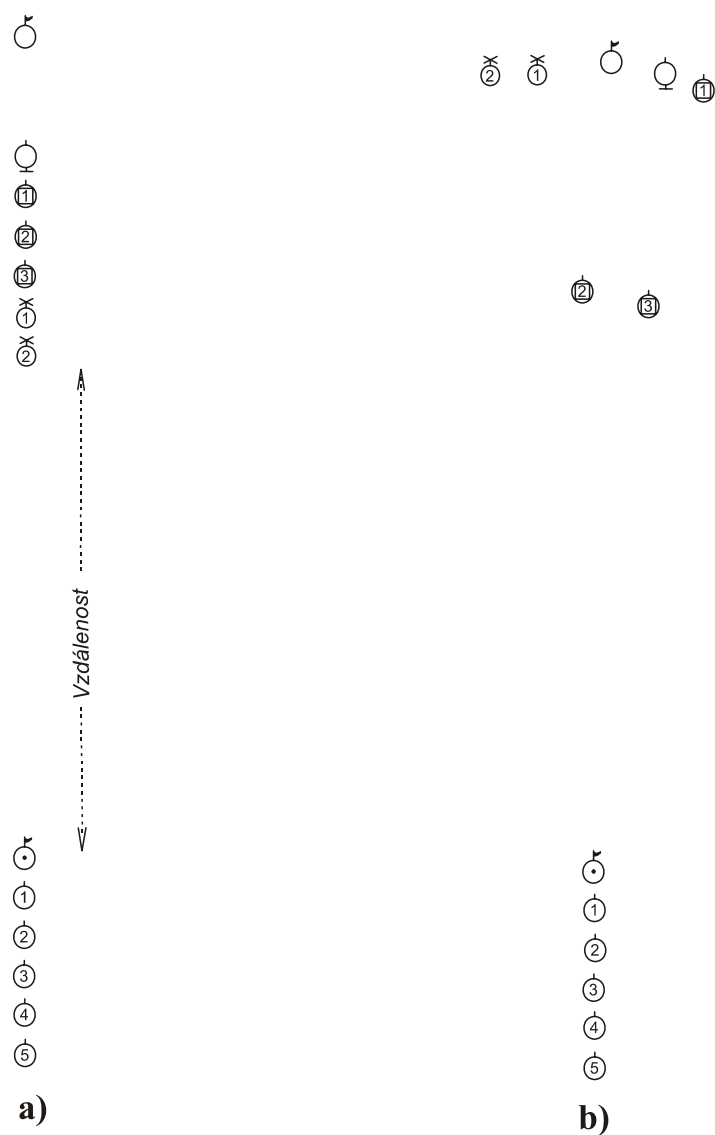
525. Účelem technického výcviku je:
naučit družstvo tvarům, pohybům a palbě, kterých bude v boji potřebovat;
rozvíjet jistotu a ráznost velitele družstva ve velení, pozornost a hbitost vojínů při provádění.
526. Tato cvičení se konají nejprve v přehledném, pak ve zvlněném a pokrytém terénu a v různé denní době tak, že dbáme nejprve na správnost, pak na hbitost a konečně na samočinnost v souhře a soudržnosti v družstvu.
527. Velitel družstva vede družstvo co možná svým chováním, které vojíni napodobují; jen podle potřeby doplňuje nebo nahrazuje tento jednoduchý způsob povely, které dává hlasem, znamením paží a píšťalkou neb oběma způsoby tak, aby ho slyšeli nebo viděli vojíni družstva. Když okolnosti vyžadují, aby dočasně opustil své místo, udá družstvu před povelům směr.
- Vojíni stále pozorují velitele, napodobují ho a provádějí jeho povely hbitě, nejkratší cestou a v pořádku ihned, jakmile byly dány. Mohou jít n e s t e j n ý m krokem. Výzbroj nesou podle ustanovení čl. 469-474.

Stat' 2.

Tvary družstva.

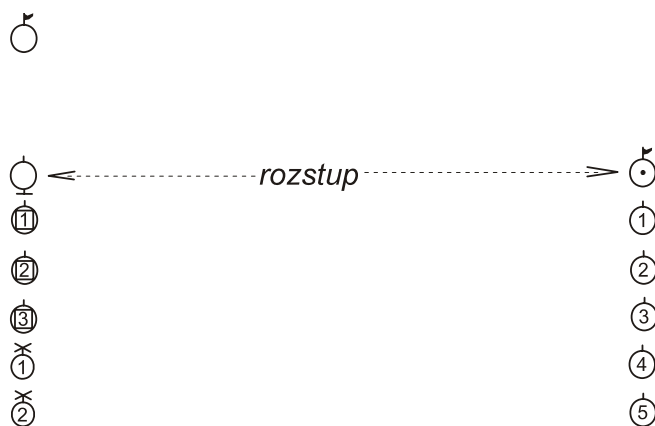
528. Tvary družstva v boji jsou: zástup, hloučky a rojnice. Při žádném z nich nežádáme vyřízení ani přesné dodržování zákrytu, rozstupů nebo vzdáleností. Vždy však dbáme, aby jak tvary, tak i rozstupy a vzdálenosti byly přizpůsobeny terénu.
529. **Zástup.** Družstvo je uspořádáno podle předpisu P-I-l, čl. 75.
530. **Hloučky (obr. 10 a, b a 11).** Družstvo je rozčleněno ve dva hloučky: v k u l o m e t n ý h l o u č e k , k němuž patří střelec, pomocníci a granátníci, a v ú d e r n ý h l o u č e k , k němuž patří úderníci.
- Hloučky jsou v zástupech anebo v rojnicích. Jsou buď za sebou nebo vedle sebe tak, že kulometný hlouček je vedoucí a úderný hlouček za ním anebo vpravo od něho, a je-li to nařízeno, před ním jako vedoucí (čl. 573) nebo vlevo od něho.
- Rozstupy a vzdálenosti mezi hloučky se řídí podle krytů (skrytů) v terénu; obvykle nepřesahují 50 m

Velitel družstva je asi 5 kroků před vedoucím hloučkem, zástupce velitele družstva je v čele úderného hloučku.

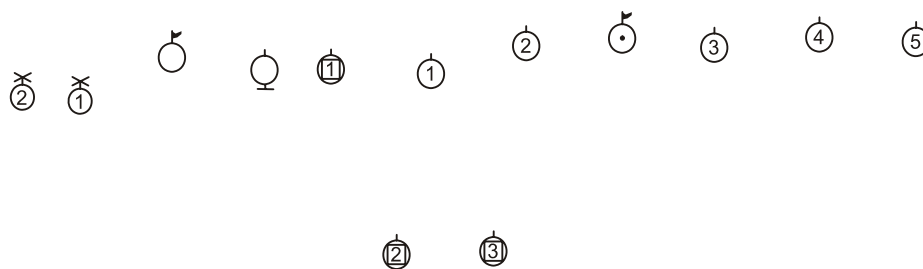
Obr. 10. Příklady družstva v hloučcích za sebou.

- 531. Rojnice (obr. 12).** Vojíni jsou přibližně v úrovni, s rozstupem asi 5 kroků tak, aby mohli využít všech krytů a bez ohrožení sousedů před sebe střílet. *S t ř e l c e* je ve směru družstva. *P r v n í p o m o c n í k* je vpravo od střelce. *O s t a t n í p o m o c n í c i* jsou vzadu za střelcem na vzdálenost asi 10 kroků; je-li dobrý kryt vpředu, nebo vyžaduje-li to úkol, mohou být na úrovni s ostatními vojíny. *G r a n á t n í c i* jsou vlevo od střelce. *Ú d e r n í c i* jsou vpravo od kulometného hloučku, a je-li to nařízeno, jsou vlevo od něho.

Obr. 11. Příklad družstva v hloučcích vedle sebe

Velitel družstva je za pohybu bez palby asi 5 kroků před rojnicí, na místě (při zastavení) a za pohybu s palbou je v rojnici. V rojnici je v blízkosti střelce, vpravo nebo vlevo od něho, na místě, odkud může družstvu nejlépe velet. Zástupce velitele družstva je mezi úderníky.

Obr. 12. Příklad družstva v rojnici.

Stat' 3.

Pohyby družstva.

532. Družstvo se pohybuje v různých tvarech buď plynule různým ruchem (krokem, poklusem, během), anebo přískoky a plížením, celé najednou, po hloučcích anebo jednotlivě.

Směr a tvary mění nejkratší cestou, zachovávajíc rozstupy a vzdálenosti, pokud to kryty (skryty) v terénu dovolují.

Směr určuje velitel družstva v povelu tehdy, je-li odchylný od směru dosavadního.

Družstvo v zástupu.

533. Družstvo v zástupu přejde do pohybu a mění jeho ruch napodobením velitele nebo na povel:

» V c h o d ! « » V k l u s ! « » B ě h e m ! «

Střelec jde asi 5 kroků za velitelem družstva v určeném směru; ostatní jdou za ním, zachovávajíc tvar zástupu.

534. Směr mění družstvo za pohybu podle velitele nebo na jeho povel, na př.:

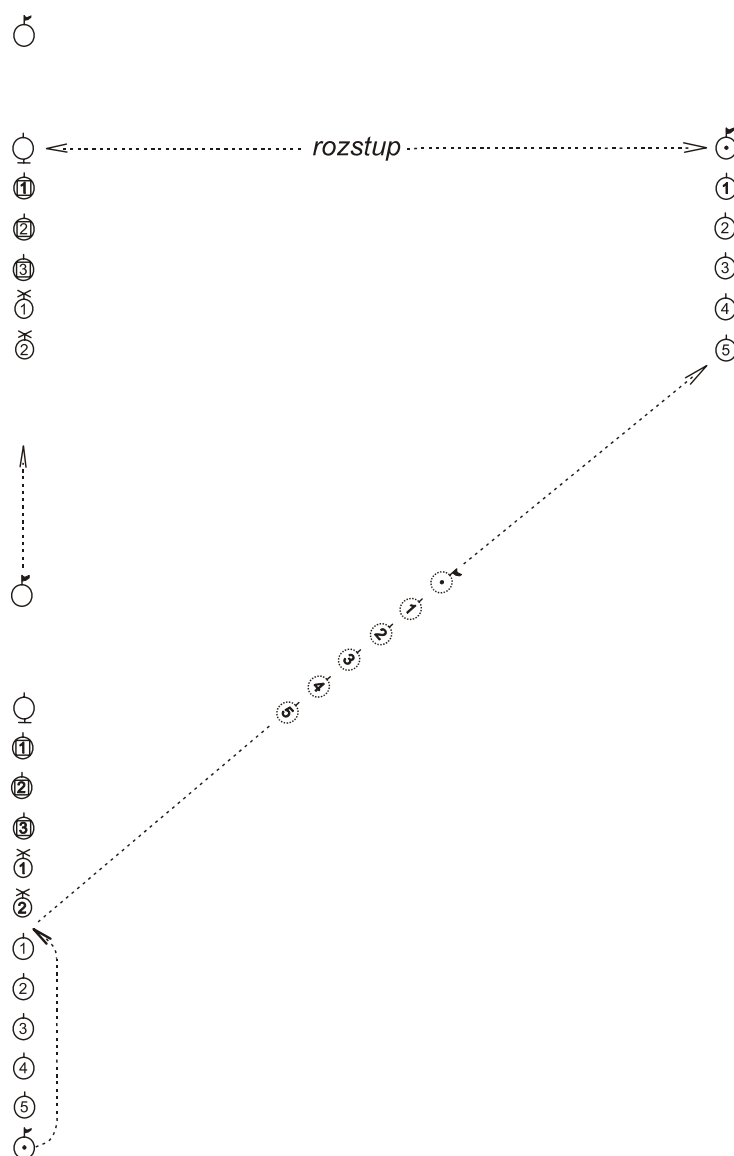
»Směr strom!«

tak, že vojíni přejdou do nového směru nejkratší cestou, zachovávajíc při tom dosavadní tvar.

- 535.** Družstvo v pohybu se zastaví podle velitele družstva nebo na povel:
» S t á t ! «
Vojíni se zastaví na místech, kterých právě dosáhli.
- 536.** Chce-li velitel družstva, aby vojíni při zastavení lehli, lehne si sám anebo dá povel:
» K z e m i ! «
Vojíni lehnou, využívajíce terénu.
- 537.** Může-li družstvo při zastavení využít krytu (skrytu), učiní tak na povel, na př.:
» D o p ř í k o p u ! «
Vojíni přejdou nejkratší cestou do krytu (skrytu), zůstanou co možná pohromadě a kryjí se.
- 538.** Má-li družstvo po vyražení z krytu (skrytu) jítí dále v zástupu, dá velitel družstva povel:
» v z á s t u p ! «
a jde vpřed. Střelec jde za velitelem družstva, ostatní vojíni přejdou nejkratší cestou v zástup za střelcem.

Rozčlenění družstva.

- 539.** Družstvo se rozčlení v hloučky rychlým krokem. Chce-li velitel družstva provést rozčlenění poklusem, nařídí to na konci povelu; vojíni ponechají při tom pušku v poloze, v které li mají.
- 540.** Družstvo se rozčlení v hloučky z a s e b o u na povel:
» V h l o u č k y – v z d á l e n o s t x – (p o k l u s e m) «
Kulometný hlouček jde (kluše) za velitelem družstva; zástupce velitele družstva předběhne před prvního úderníka a úderný hlouček zůstane na místě nebo se zastaví, aby získal nařízenou vzdálenost.
Chce-li mít velitel družstva úderný hlouček vpředu (čl. 573), dá povel:
» Ú d e r n ý h l o u č e k v p ř e d - v z d á l e n o s t x ! «
- 541.** Družstvo se rozčlení v hloučky v e d l e s e b e na povel:
» v h l o u č k y - r o z s t u p x - (p o k l u s e m) ! «
Kulometný hlouček jde za velitelem družstva nebo zůstane na místě. Zástupce velitele družstva předběhne před 1. úderníka a zavede úderný hlouček nejkratší cestou na udaný rozstup vpravo (**obr. 13**).
Chce-li mít velitel družstva úderný hlouček vlevo, dá povel:
» Ú d e r n ý h l o u č e k v l e v o - r o z s t u p x ! «
- 542.** Chce-li velitel družstva provést rozčlenění na místě, velí na př.:
» N a o k r a j i l e s a - v h l o u č k y – r o z s t u p x ! «

Obr. 13. Příklad rozčlenění družstva v hloučky vedle sebe.

543. Chce-li velitel družstva z v ě t š i t anebo z m ě n š i t rozstup anebo vzdálenost mezi hloučky, velí:

» R o z s t u p x ! « nebo » V z d á l e n o s t x ! «

Vedený hlouček zaujme udaný rozstup anebo vzdálenost.

544. Rozčleněné družstvo se shromáždí na povel:

» V z á s t u p ! «

Úderný hlouček se zařadí do zástupu nejkratší cestou.

545. Družstvo v hloučkách se pohybuje, mění směr a zastavuje se podle velitele družstva nebo podle jeho povelů týmž způsobem jako družstvo v zástupu.

Rozvinutí družstva.

546. Družstvo se rozvine do rojnice na povel velitele družstva:

» V r o j n i c i ! «

Rozvine se poklusem v původním nebo určeném směru a chová se podle velitele. Za krytem se rozvine krokem, podle okolností i plížením.

Je-li družstvo v z á s t u p u , rozvine se v rojnici za pohybu tak, že střelec jde za velitelem družstva a ostatní vojíni se rozvinou na úroveň s ním podle **obr. 14**. Má-li se družstvo rozvinout na místě nebo k palbě, umístí se střelec vpravo od velitele nebo v jeho blízkosti na určeném místě a ostatní vojíni tak, jak výše uvedeno.

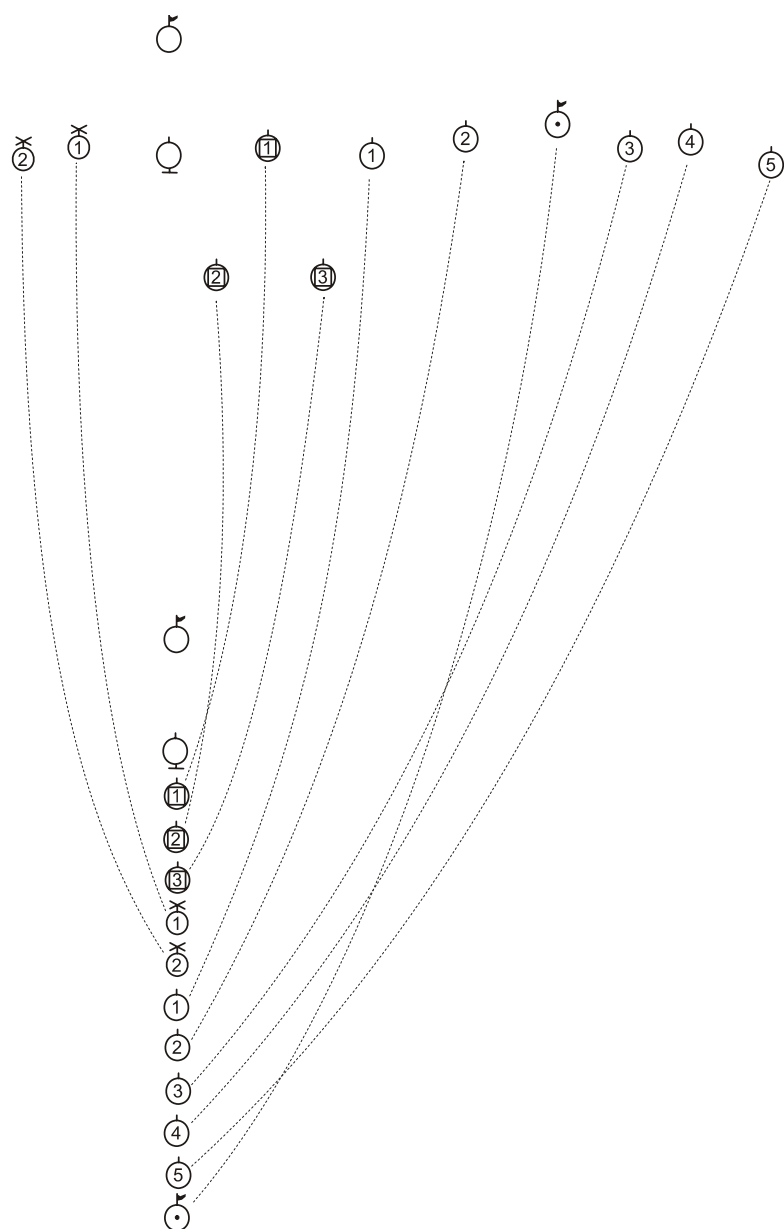
Je-li družstvo v hloučcích za sebou, rozvine se kulometný hlouček na místě, kde je, úderný hlouček se rozvine s místa, kde je, za pohybu vpřed a doběhne na úroveň s ním.

Chce-li mít velitel družstva úderný hlouček vlevo od lehkého kulometu (**obr.15**), dá povel:

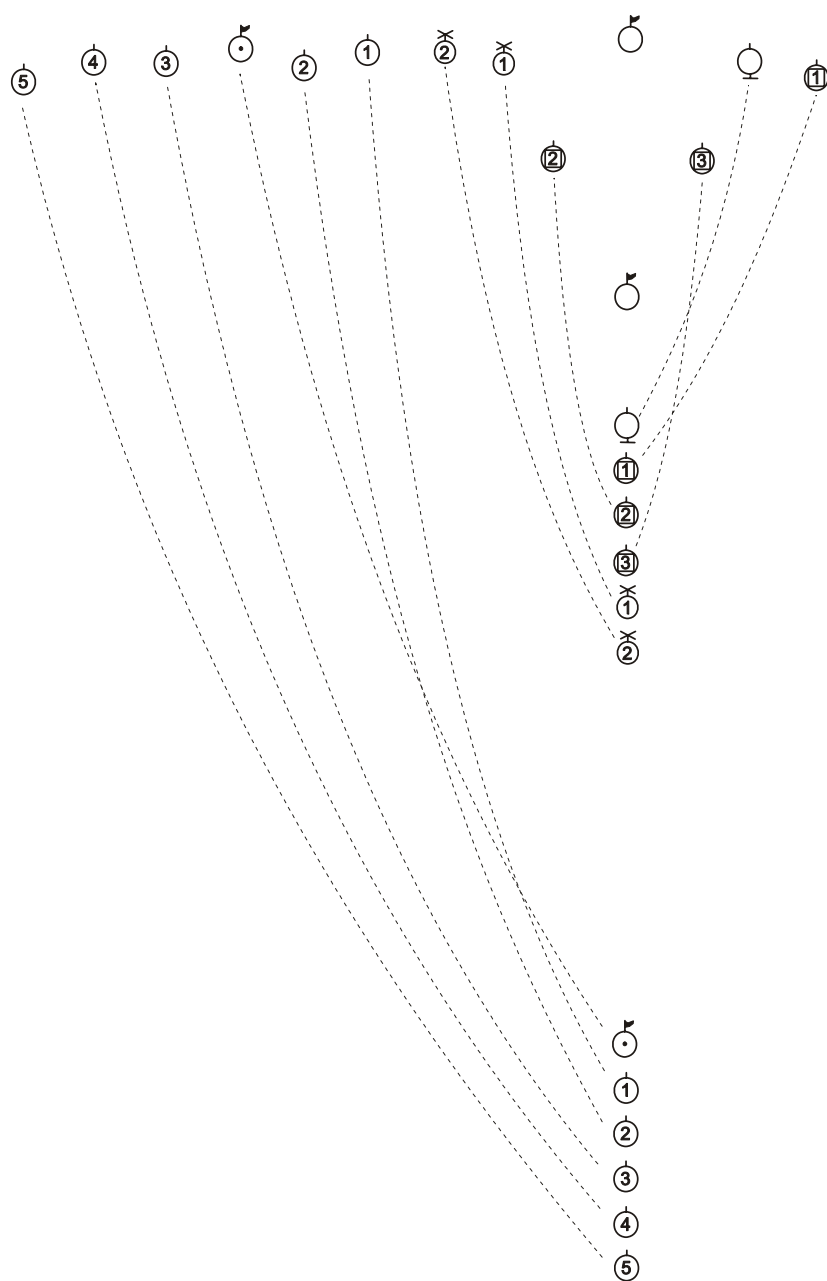
» Ú d e r n ý h l o u č e k v l e v o - v r o j n i c i ! «

Je-li družstvo v h l o u č c í c h v e d l e s e b e , rozvinou se oba hloučky na místech, kde jsou; vznikne-li při jejich rozvinutí mezera (**obr. 16**), připojí se úderný hlouček ke kulometnému hloučku za postupu.

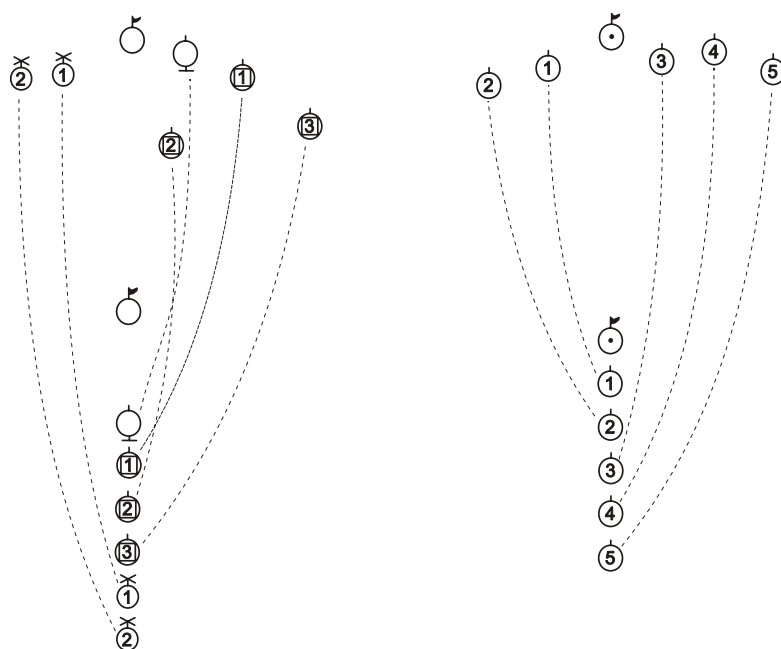
- 547.** Chce-li velitel družstva rozvinout družstvo na místě, velí na př.:
» Z a h r á z í - v r o j n i c i ! «
- 548.** Chce-li velitel družstva rozvinout jen některý hlouček v rojnici, velí na př.:
» K u l o m e t n ý h l o u č e k - v r o j n i c i ! «
- 549.** Rozvinuté družstvo přejde v hloučky anebo v zástup na povel uvedený v čl. 540, 541 a 544. Vojíni přejdou v nařízený tvar nejkratší cestou.
- 550.** Družstvo v rojnici se pohybuje, mění směr a zastavuje se podle velitele družstva nebo na jeho povel týmž způsobem jako v zástupu.

Obr. 14. Příklad rozvinutí družstva v rojnici.

Obr. 15. Příklad rozvinutí družstva do rojnice vlevo.

Obr. 16. Příklad rozvinutí družstva do rojnice z hloučků.

Přiskoky družstva.

- 551.** Přiskoky koná družstvo v kterémkoli tvaru celé najednou, po hloučkích anebo po jednotlivcích.
- 552.** Má-li družstvo vykonat přiskok celé najednou, určí velitel družstva kryt anebo čaru, již se má dosíci, nebo alespoň vzdálenost v metrech a velí na př.:
 » Z a n á s e p - p ř í s k o k e m - **vpřed!**«
 Na návěští se všichni podívají v uvedeném směru, vyhlédnou si místo, kam doběhnou, pozorují velitele a připraví se k přiskoku podle čl. 479.
 Na výkonný povel » p ř e d ! « všichni podle příkladu velitele současně hbitě vyskočí a běží k novému krytu nebo k udané čáře, nestarajíce se o nic jiného, než aby jí co nejdříve dosáhli; jsou-li v rojnici, neshlukují se, zvláště ne kolem lehkého kulometu, a udržují rozstupy. Jakmile dosáhnou udaného krytu nebo čáry, bez povelu lehnou, využívajíce krytů (skrytů) v terénu.
- 553.** Má-li družstvo postupovat přiskoky po hloučkích, dá velitel družstva návěští:
 » P o h l o u č c í c h ! «
 Sám velí dále jen přiskoky kulometnému hloučku povel, na př.:
 » K u l o m e t n ý h l o u č e k - d o ú v o z u - p ř í s k o k e m - **vpřed!**«
 Úderný hlouček vykoná přiskok na obdobný povel zástupce velitele družstva, až když je kulometný hlouček na místě, a tak, aby zachoval dosavadní rozstup anebo vzdálenost, pokud to terén dovoluje. Tento postup se děje tak dlouho, dokud velitel družstva nedá povel k jinému způsobu postupu.
 Chce-li velitel družstva sám určit pořadí hloučků za přiskoku a nové místo pro jednotlivé hloučky, velí na př.:
 » Ú d e r n ý h l o u č e k d o s t r o m o ř a d í ! «
 Úderný hlouček provede přiskok na povel zástupce velitele družstva, kulometný hlouček na povel velitele družstva, jak výše uvedeno.
- 554.** Má-li družstvo postupovat přiskoky na určené místo nebo na určenou vzdálenost po jednotlivcích, nařídí to velitel družstva povel:

» J e d n o t l i v ě ! «

Po tomto povelu vykoná přískok velitel družstva první nebo určí, kdo má před ním přískok vykonat. Jde-li sám první, vykoná za ním přískok b e z d a l š í h o p o v e l u střelec, potom 1. pomocník, pak obvyčejně některý granátník a poté postupně ostatní z hloučku kulometného. Úderníci začnou dělat přískoky obvyčejně v době, kdy konají přískoky jednotlivci kulometného hloučku. Zástupce velitele družstva určuje, je-li třeba, jednotlivě úderníky, aby zajistil jednak nepravidelný postup, jednak rychlé následování jednotlivců za sebou; sám jde poslední a dbá, aby nikdo z družstva nezůstal vzadu.

Chce-li velitel družstva, aby začali postupovat úderníci, určí to v povelu, na př.:

» J e d n o t l i v ě d o ú v o z u - ú d e r n í c i ! «

V tomto případě jde jako první zástupce velitele družstva.

555. Po provedení přískoku využije družstvo terénu. Při dalším postupu zůstane ve tvaru jako před zastavením, jestliže velitel družstva nenařídil jinak.

556. Má-li družstvo vykonat přískok dozadu, velí velitel družstva na př.:

» D o p ř í k o p u z a n á m i – p ř í s k o k e m – v z a d ! «

Jednotlivci si počínají podle ustanovení čl. 480. Koná-li se pohyb vzad jednotlivě, určí velitel družstva podle potřeby pořadí jednotlivců. Zástupce velitele družstva jde zpravidla první, velitel družstva poslední.

557. Chce-li velitel zastavit družstvo (hlouček) za přískoku, velí:

» K z e m i ! «

558. P l í ž e n í koná družstvo na velmi krátké vzdálenosti týmž způsobem jako přískoky. Místo »přískokem!« velí velitel družstva »plížením!« Jednotlivci se plíží podle ustanovení čl. 482.

Stat' 4.

Palba družstva.

559. Hlavním zdrojem palby družstva je **lehký kulomet**. Jeho palbu doplňují ostatní příslušníci družstva palbou z p u š e k , granátníci palbou a ostatní vojíní vrhem g r a n á t ů .

Nemůže-li lehký kulomet střílet, nemění se tím úkol družstva; bojuje dále zbraněmi, které mu zůstaly.

560. Zpravidla začíná palbu **lehký kulomet**; vysoké a široké cíle můžeme z něho účinně zasáhnout do 1200 m, nízké a kryté cíle do 700 m, při střelbě v chodu do 200 m

Z pušek můžeme účinně zasáhnout velké cíle do 600 m, malé a kryté cíle do 400 m Na cíle těžko zasažitelné a důležité střílejí jen vybraní střelci.

Z puškových granátometů můžeme střílet do 300 m Oba granátníci střílejí volně na týž cíl; nejsou-li soustředěni v četě, velí palbě 1. granátník.

Granáty vrháme průměrně do 40 m

Vojíní, kteří nestřílejí a nemají úkol pozorovat, se kryjí.

561. Palbu družstva řídí velitel družstva obvyčejně podle rozkazu velitele čtyř. Je-li družstvo s a m o s t a t n é nebo nastanou-li okolnosti, kdy je t ř e b a j e d n a t i h n e d , na př.: při překvapení, nařídí palbu velitel družstva z vlastního popudu.

Družstvo střílí zpravidla na cíl přímo p ř e d s e b e . Na cíle p ř e d s o u s e d n í d r u ž s t v a střílí, dostalo-li takový úkol, anebo z vlastního popudu, netrpí-li tím jeho vlastní úkol. Vyskytne-li se v terénu několik cílů, střílí na cíl bližší nebo nebezpečnější.

Velitel družstva volí cíle tak, aby netříštil sílu palby. Mimoto se řídí ustanovením čl. 94. Pozoruje účinek palby, zvláště lehkého kulometu, určuje, je-li třeba, nové cíle, rychlost palby a

změnu hledí. Sám střílí jen výjimečně, není-li to na újmu řízení palby družstva.

- 562.** K zahájení palby určí velitel družstva v povelu **s m ě r** palby, **c í l** buď celému družstvu nebo podle potřeby jednotlivým zbraním (kulomet, pušky, granátometry), **h l e d í** a u lehkého kulometu **d r u h p a l b y** (dávky, jednotlivé rány, celý zásobník).

Má-li zahájit palbu celé družstvo, velí na př.:

» **S m ě r p r a v ý r o h l e s a - k p a l b ě !** «

Na tento povel se družstvo, není-li rozvinuto, rozvine z kteréhokoliv tvaru v rojnici a umístí se na úrovni s velitelem družstva tak, aby všichni vojíni, zpravidla mimo 2. a 3. pomocníka, mohli dobře střílet přímo před sebe a byli kryti.

Na povel:

» **Č t y ř i p r s t y v p r a v o v e d v o u k e ř í c h r o j n i c e - č t y ř i - k u l o m e t l e v ý k e ř d á v k a m i - ú d e r n í c i p r a v ý k e ř - p á l i t !** «

počínají si vojíni podle čl. 484 a 485. 1. pomocník podává střelci zásobníky ze své schránky. Před vystřelením zásobníků ze schránky dá znamení 2. anebo 3. pomocníku, aby mu dodal novou schránku s plnými zásobníky a schránku s prázdnými odebral. 2. a 3. pomocník se starají, aby odebrali náboje v kartonech od úderníků a měli je připraveny k plnění prázdných zásobníků. Náboje od úderníků odbírají zpravidla v krytu. Lze-li předpokládat vzhledem k terénu, že nastanou obtíže v odbírání střeliva, nařídí velitel družstva pomocníkům, aby odebrali náboje od úderníků i dříve, než je budou potřebovat k plnění zásobníků. Jinak jim napomáhají úderníci v dodávání střeliva v kartonech podáváním, házením a p.

Nutno dbát, aby nejdříve bylo spotřebováno střelivo od úderníků a střelivo u pomocníků zůstalo pohotově co nejdéle. Střelivo, které má pro lehký kulomet velitel družstva, jeho zástupce a střelec, smí být vystřeleno naposled.

Nelze-li i pro blízkost nepřítele a pro rychlý spád útoku plnit zásobníky střelivem od úderníků, zásobují pomocníci kulomet náboji, které mají v zásobnících u sebe, a doplní pak tyto zásobníky najednou při nejbližší příležitosti.

- 563.** Má-li palbu zahájit jen lehký kulomet, velí velitel družstva na př.:

» **S m ě r o s a m ě l ý d ů m - k u l o m e t k p a l b ě - d v a p r s t y v p r a v o - k u l o m e t - s e d m - d á v k a m i p á l i t !** «

Není-li družstvo (kulometný hlouček) v rojnici, umístí se střelec a 1. pomocník na úrovni s velitelem družstva a připraví kulomet k palbě. Ostatní zůstanou ve tvaru, v kterém byli, a kryjí se, dokud jim velitel družstva nenařídí přejít do rojnice.

- 564.** Je-li družstvo v rozchodu nebo za pochodu a p. náhle ohroženo, zahájí palbu na povel:

» **S m ě r k p a l b ě !** «

Vojíni se rychle rozvinou v rojnici v určeném směru, aniž dbají na zachování stanovených míst a zahájí palbu.

- 565.** Palbu celého družstva zastaví velitel družstva povel:

» **P a l b u z a s t a v i t !** «

Neslyší-li všichni vojíni pro hluk povel k zastavení palby, jsou vojíni, kteří povel slyšeli, povinni dát jej dále sousedům, kteří ještě střílejí.

Palbu kulometu zastaví velitel povel:

» **K u l o m e t - p a l b u z a s t a v i t !** «

Má-li družstvo (hlouček) vykonat přískok po zahájení palby, zastaví ji velitel družstva hloučku povel k přískoku, na př.:

» **P a l b u z a s t a v i t - z a m e z - p ř í s k o k e m (p l í ž e n í m) - v p ř e d !** «

Má-li družstvo vykonat přískok jednotlivě, zastaví každý jednotlivec před provedením

přískoku palbu z vlastního popudu.

Byla-li palba zastavena pro přískok, zahájí se po přískoku znovu *b e z p o v e l u*, není-li třeba měnit cíl anebo hledí.

566. Velitel družstva musí dbát, aby bylo šetřeno střelivem a aby střelivo nezůstalo u raněných a padlých.

Vystřílelo-li družstvo, hlavně lehký kulomet, polovinu nábojů, hlásí to velitel družstva veliteli čety.

567. Na střední vzdálenosti střídá družstvo palbu a pohyb vždy se sousedními družstvy podle povelů velitele čety nebo z vlastního popudu tak, že využije palby podporujících zbraní nebo sousedního družstva k přískoku a že pak samo, pokud mu to dovoluje úkol, podporuje palbou přískok sousedního družstva, které předtím zůstalo vzadu.

Na malé vzdálenosti může družstvo samo střídát palbu s přískoky v rámci družstva, a to v hloučcích i jednotlivě, podle povelu velitele družstva neb i z popudu vojáků tak, že se hloučky a jednotlivci nepřetržitě navzájem přesahují a podporují stále živější palbou až do ztečné vzdálenosti.

Náležitá souhra pohybu a palby, zejména na malé vzdálenosti, kdy vojáci v družstvu musí často jednat z vlastního popudu, je důležitou částí technického výcviku a musí být procvičena tak, aby se děla téměř samočinně.

Stat' 5.

Zteč družstva.

568. Družstvo se připraví k zteči na povel:

» N a b o d á k ! «

Pomocníci vstoupí do mezer vpředu nebo nalevo od kulometu. Střelec pokračuje v palbě z lehkého kulometu. Granátníci se připraví k palbě granáty a zahájí ji podle rozkazu velitele družstva, jestliže ji nezahájili již dříve. Ostatní vojáci nasadí bodáky, nemají-li je již nasazený, a určení úderníci si připraví ruční granát, neodjišťujíce jej.

Celá příprava se musí vykonat rychle, nepozorovaně a bez přerušení palby, byla-li předtím zahájena. Všichni vojáci musí dbát, aby při vyrazení k zteči měli zbraně nabity.

Na povel velitele družstva:

» V p ř e d ! «

vyskočí všichni vojáci, kromě střelců granátníků, a po příkladu velitele se jedním rázem vrhnou na nepřítele. Úderníci, kteří mají vrhnout granáty, nesou pušku v levé ruce, v pravé drží granát; ostatní vojáci mají pušku připravenou pro letmou ránu. Lehký kulomet střílí v chodu, dokud palbou neohrožuje družstvo. Koná-li družstvo zteč z větší vzdálenosti (bezpečnostní pásma dělostřelectva a p.), vykoná přískok až asi na 50 m od nepřítele a po nejnutnějším oddechu (asi 20 vteřin) vrhne se na nepřítele.

Když družstvo dospěje k nepříteli na vzdálenost asi 30 m, zastaví granátníci *b e z p o v e l u* palbu nebo ji přenesou dále dopředu. Nemohou-li dále střílet, následují ihned za družstvem. Klade-li nepřítel ještě odpor na vzdálenost vrhu granátem, odjistí a vrhnou určení úderníci granáty a celé družstvo se bez lehání na zem ihned s krátkým a hlasitým **» h u r á «** nebo, nařídí-li to velitel družstva, bez křiku vrhne na nepřítele, využívajíc výbuchů ručních granátů, aby ho překvapilo ještě ukrytého. Každého, kdo se ihned nevzdá, skolí bodákem, letmou ranou, pažbou a p.

Po zteči připraví střelec lehký kulomet k palbě ve směru útoku, pronásleduje palbou nepřítele a je pohotov udržet dobytý terén. Ostatní v družstvu se ihned uspořádají kolem velitele družstva a připraví se k dalšímu postupu.

- 569.** Jsou-li terén a situace tak vhodné, že lehký kulomet může dobře podporovat zteč družstva s místa, využijí úderníci, volní pomocníci a podle okolností i granátníci pod velením velitele družstva jeho palby, přiblíží se do krytu ležícího nejbližší k nepříteli a provedou z něho zteč týmž způsobem, jak bylo popsáno. U lehkého kulometu zůstane zpravidla jen střelec. Lehký kulomet a granátníci musí včas přestat střílet, aby nezpůsobili nebo neohrožovali zteč; pak ihned postoupí na dobyté místo.
- 570.** Začíná-li útok ztečí za pohyblivou palebnou překradou nebo za tanky, jde celé družstvo zpravidla zrychleně až na vzdálenost vrhu granátem a pak se během vrhu na nepřítele.
- 571.** Někdy bude nutné, aby družstvo provedlo bez přípravy zteč na odpor, který se náhle objeví. V takovém případě zvolá velitel »hurá« a všichni se podle jeho příkladu vrhnou na nepřítele.

HLAVA 3.

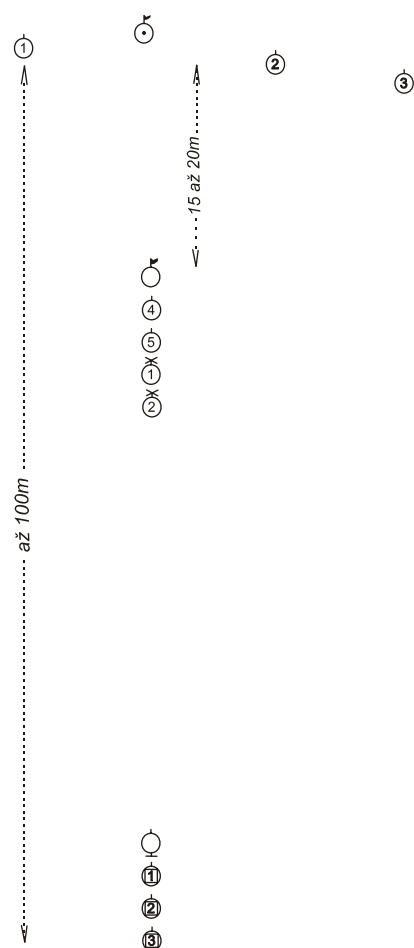
TAKTICKÝ VÝCVIK.

Stat' 1.

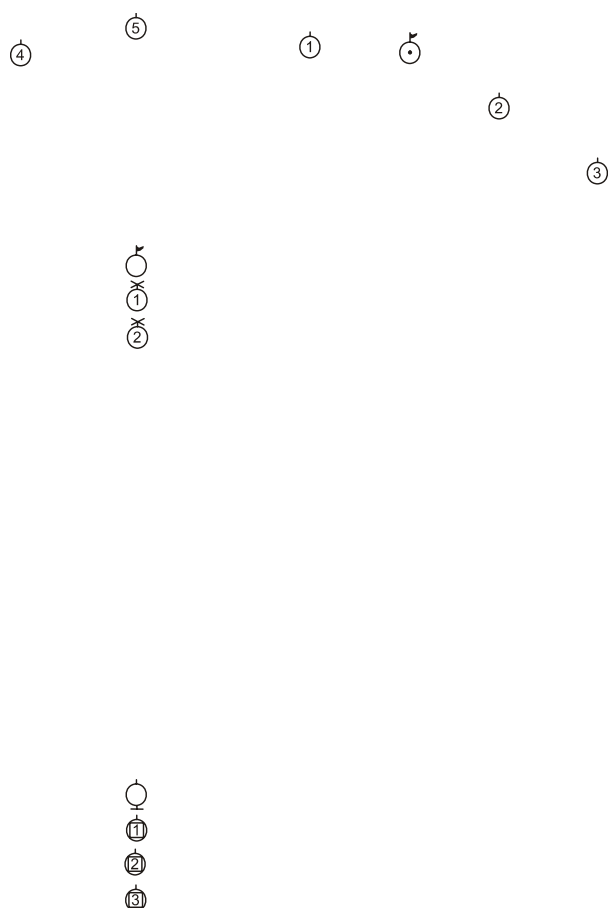
Družstvo v útočném boji.

Přibližování.

- 572.** Pro přibližování dostane družstvo rozkaz od velitele čety podle čl. 636. Velitel družstva oznámí družstvu, neučinil-li tak velitel čety, nebo je-li toho třeba: co ví o nepříteli, s nimž se může družstvo střetnout, a jsou-li vlastní jednotky vpředu; úkol družstva (směr); tvar družstva a potom dá povel k vyrazení.
- 573.** **Čelní družstva** jsou rozčleněna v hloučky za sebou, s úderným hloučkem a granátníky vpředu (**obr. 17**), na odkrytém boku v ohroženém směru (**obr. 18**).
- Úderný hlouček je podle přehlednosti terénu rozvinut zčásti nebo celý jako patrači k průzkumu důležitých a nebezpečných míst ve směru postupu. V nepřehledném terénu může být zesílen i granátníky, aby sousední patrači se navzájem viděli a mohli se dorozumívat. Zástupce velitele družstva vede patrače. Velitel družstva jde asi 15-20 m za patrači, v přehledném terénu i dále, a řídí jejich postup. Za sebou má zbytek úderníků a granátníky k zesílení nebo vystřídání patračů.
- Kulometný hlouček vedený střelcem postupuje obvykle v zástupu za velitelem družstva tak, aby podle jeho rozkazu mohl včas a účinně zasáhnout palbou k podpoře a ochraně úderníků.
- Hloubka a šířka takto rozčleněného družstva se řídí terénem a nepřesahuje 100 m
- Dokud je nepřítel daleko a družstvo nemá o něm zprávy, postupuje v udaném směru bez zastávky. Jakmile má družstvo zprávy a je blízko nepřítele, postupuje kratšími nebo delšími posuny podle vzdálenosti vyvýšených, krytých anebo nebezpečných míst. Na nich se zastavuje k pozorování a k prohledání podezřelých míst po dobu nezbytně nutnou, aby nezdržovalo postup jednotek za ním, Na vyvýšených místech, jsou-li přehledná, se pokud není nezbytné, neukazuje.
- Podezřelá místa, jako terénní vlny, zářezy, lesíky, dvory a p., prozkoumávají patrači vždy pod ochranou lehkého kulometu připraveného k palbě.

Obr 17. Příklad čelního družstva za postupu.

Obr. 18. Příklad čelního družstva za postupu na odkrytém boku

574. Zadní družstva postupují v zástupu s kulometným hloučkem vpředu nebo jsou rozčleněna v hloučky a někdy rozvinuta v rojnici.

Velitel družstva je v čele kulometného hloučku. Šířka a hloubka rozčleněného nebo rozvinutého družstva nepřesahuje 50 m

Z á s t u p se hodí nejlépe k rychlému, snadnému a skrytému postupu. Proto v něm postupujeme co nejdéle vždy, když to vlastnosti terénu a účinnost nepřátelské palby dovolí.

H l o u č k y se hodí lépe k využití menších krytů v terénu a k rychlému rozvinutí k boji.

R o j n i c e užijeme při zastavení k využití příčných krytů nebo k přechodu menších a zvláště ohrožených míst v blízkosti nepřítele.

Zadní družstvo dbá, aby zachovalo určený směr, krytě a za nejmenších ztrát postupovalo a bylo připraveno včas zasáhnout v prospěch čelních družstev, jakmile k tomu dostane rozkaz. Proto velitel družstva stále pozoruje čelní družstva a udržuje styk s velitelem čety.

575. Družstvo postupuje vždy, **když není v palbě**, krokem, využívajíc; všech krytých cest a přístupů v blízkosti směru postupu; směr musí vždy zachovat.

V pásmu postřelovaném **dělostřelectvem** se vyhýbá co možná prostorům, jež přitahují palbu dělostřelectva, nebo na něž dělostřelectvo střílí. Nemůže-li se jim vyhnout, přechází je dlouhými přískoky celé najednou, aby prošlo dříve, než přijde nový přepad palbou, nebo je prochází kratšími přískoky postupně po hloučkách, aby zmenšilo svou zranitelnost.

Dělostřeleckou překradou prochází tak, že proniká nejmeně postřelovanými místy, jsou-li taková nablízku, a není-li jich, proniká v rojnici během.

Pásmo postřelované **kulometnou palbou** probíhá družstvo v rojnici celé najednou nebo v hloučkách, a je-li palba účinná, jednotlivě rychlými a krátkými přískoky, využívajíc všech krytů a

přestávek v nepřátelské palbě, způsobeným nepřítelem nebo ochrannou palbou vlastního dělostřelectva a kulometů.

Postupně využívat jednoho a téhož krytu mnoha vojíny je nebezpečné, neboť se nepřítel na východ z něho rychle zastřílí. Je možné jen tehdy, je-li to dobrý kryt, na jehož východ nepřítel nevidí. Není-li tomu tak, je lépe prosakovat nepravidelně a v různých místech celého postřelovaného pásma.

Pásmům zamořeným plynem se družstvo vyhýbá. Není-li to možné, prochází je s nasazenou maskou krokem a bez zastávky. Zadní a sousední družstva na ně vždy upozorní.

Při nájezdu **obrněných vozidel** se družstvo ihned rozvine, využívajíc nejbližších krytů, a použije průrazných nábojů proti citlivým částem vozů.

Pozorování nepřátelských **letadel** uniká tím, že se vyhýbá odkrytým místům; musí-li jimi jít, zastaví pohyb jen na rozkaz velitele čety. Při střelbě a vrhání pum z letadla se rozptýlí a využije krytů.

Zjednání dotyku.

- 576.** Jakmile nepřítel napadne patrače čelního družstva pěchotní palbou, pátrají po stanovištích nepřátelských zbraní a pronikají dále krytými nebo nepostřelovanými přístupy v blízkosti směru postupu.

Nenajdou-li kryté cesty pro postup a nemohou dále postupovat, zastaví se a kryjí se tak, aby mohli dále pozorovat. Výsledek svého pátrání hlásí veliteli družstva. Palbu z pušek zahájí, mohou-li účinně postřelovat nepřítele.

Velitel družstva umístí kulomet za patrači, může-li střílet vzniklou mezerou, nebo jej posune dále až na úroveň s patrači a provede útok, aby si vynutil další postup.

Je-li nepřítel umlčen nebo ustoupil, postoupí patrači ihned vpřed. Lehký kulomet jde na malou vzdálenost za nimi, pohotov zasáhnout.

Nemůže-li družstvo vlastními prostředky dále pronikat, je dotyk družstvem zjednán; velitel družstva to hlásí a další činnost řídí již velitel čety. Velitel družstva udržuje pozorováním dotyk s nepřítelem a palbou z lehkého kulometu usnadňuje zadním anebo sousedním družstvům postup vpřed.

Útok.

- 577.** Družstvo útočí na zjištěný odpor po kratší nebo delší zastávce z východiště útoku, na němž bylo zastaveno nebo umístěno.

- 578.** K útoku dostane družstvo rozkaz od velitele čety podle čl. 641.

Velitel družstva

ukáže vojínům, kde je nepřítel,

oznámí jim úkol (cíl, kterého se má družstvo zmocnit), místo a úkol sousedů

určí tvar družstva,

dá úkol lehkému kulometu, úderníkům a granátníkům a

dá povel k vyražení.

- 579.** Útočné tvary družstva jsou:

hloučky a

rojnice.

H l o u č k y zpravidla vyhovují, dokud střílí jen lehký kulomet, t. j. obvykle od vzdálenosti 1200 m od nepřítele, a dokud palba nepřátelské pěchoty není účinná. Jdou zpravidla za sebou.

Rojnice je nezbytná, jakmile chceme kromě palby z lehkého kulometu použít pro postup i palbu z pušek, t. j. obvykle od vzdálenosti 600 m, nebo když musíme pro účinnost nepřátelské palby využít i nejmenších krytů.

Šířka a hloubka útočných tvarů družstva nepřesahuje 50 m. Jsou-li mezi družstvy nařízeny mezery, musí být během útoku zachovány.

- 580.** Družstvo zaujme útočný tvar ve východišti útoku čelně k cíli tak, aby mohlo naň zahájit palbu. Má-li útočit v hloučkích za sebou, zaujme vzdálenost mezi hloučky, je-li třeba, po vyražení během útoku.

Má-li družstvo překročit vlastní jednotky, přiblíží se za ně v tvaru odpovídajícím možností nepřátelské palby, tvaru a pokrytosti terénu a překročí je v rojnici jedním přískokem, aby se s nimi nesmíchalo.

- 581.** Družstvo vyráží k útoku na povel velitele družstva v stanovenou hodinu nebo na smluvené znamení.

Útočí-li družstvo za podpory zbraní palebné základny, dělostřelectva a tanků, proniká bez vlastní palby najednou a bez zastávky co nejdále vpřed. Nemůže-li nepřetržitě postupovat, proniká přískoky najednou nebo po hloučkích od krytu ke krytu, prosakujíc krytými a nepostřelovanými přístupy v nařízeném směru a využívajíc přestávky v nepřátelské palbě.

Musí-li samo zahájit palbu, střídá palbu a pohyb se sousedními družstvy a na malé vzdálenosti též uvnitř družstva podle čl. 567. Nemůže-li postupovat, podporuje postup družstev, která ještě tak daleko nepokročila, nebo chrání boky družstev vpředu.

- 582.** Velitel družstva řídí pohyb a palbu družstva podle rozkazů velitele čety, na jehož povely a znamení dává stále pozor. Přestane-li z jakéhokoli důvodu přímý vliv velitele čety, jedná z vlastního popudu tak, aby v souladu se sousedními družstvy využil každého účinku palby podporujících zbraní, sousedních družstev a vlastní k odvážnému pronikání vpřed, a stará se, aby využil každého umlčení nebo ochabnutí nepřátelské palby a všech krytých a nepostřelovaných přístupů k prosakování do největší blízkosti k nepřátelskému odporu.

- 583.** Zadní družstva čet palebného sledu postupují za útoku tak, aby mohla střílet z lehkého kulometu mezerou mezi předními družstvy a krýt palbou jejich boky. Dbají, aby se s nimi nesmíchala.

Družstva zadních sledů postupují podle ustanovení pro přibližování.

Zteč.

- 584.** Družstvo se připraví k zteči a provede ji podle čl. 568-571.

Provádí-li zteč při vyražení z východiště útoku, vyrazí v určenou hodinu a jde přímo na svůj cíl, aniž se omeškává prohledáváním odporů. Postupuje co nejbližší za pohyblivou dělostřeleckou překradou nebo za tanky; je-li cíl pod dělovou palbou, přilne k ní a vyrazí zároveň s jejím zastavením nebo přenesením. Vrhne se na nepřítele jedním rázem, aby ho zdolalo dříve, než se znovu vzchopí k odporu. Na včasném a rychlém využití účinku palby závisí celý úspěch zteče.

Je-li zteč posledním přískokem útoku, přiblíží se družstvo pod ochranou palby podporujících zbraní, sousedních jednotek anebo palby vlastní na nejmenší vzdálenost k nepřátelskému odporu a provede zteč.

Provádí-li družstvo zteč s překvapením pod ochranou terénu, tmy nebo mlhy, přiblíží se tiše a skrytě co nejbližší k nepřátelskému odporu a vrhne se na znamení velitele družstva na nepřítele.

Nebyla-li po zdolání odporu nařízena zastávka, musí družstvo, aniž čekalo na rozkaz velitele čety, ihned využít úspěchu, útočit na další cíl anebo pronásledovat.

Udržení dobytého terénu.

- 585.** Jakmile se družstvo zmocní stanoveného cíle, zajistí jej palbou z lehkého kulometu a vyčistí

jej. Uspořádá se a udržuje s nepřítelem dotyk palbou a pozorováním. Velitel družstva obnoví styk s velitelem čety i se sousedy a stará se o doplnění munice. Žádá-li o to letoun pěchoty, dá vyložit vytyčovací terče.

Bylo-li družstvo nepřítelem zastaveno, brání se na místě, kterého právě dosáhlo. Jeho velitel upraví palbu zbraní tak, aby zajistil čelí družstva a mezery mezi sousedními družstvy. Podle potřeby upraví umístění jednotlivců a nařídí, aby se zakopali.

Dosažený terén musí být vždy udržen.

Pronásledování.

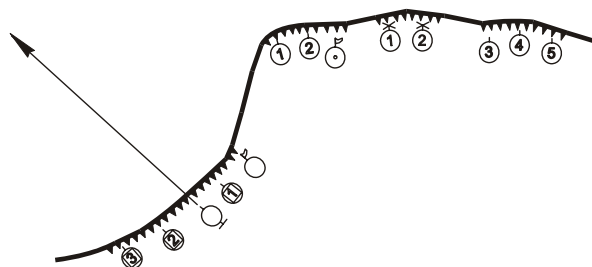
586. Začne-li nepřítel ustupovat, pronásleduje ho družstvo palbou, aby mu způsobilo ztráty. Pronásledování nepřitele pohybem zahájí zpravidla na rozkaz velitele čety. Postupuje jako při zjednávání dotyku, ale proniká co nejodvážněji a bez zřetele na sousedy vpřed, aby zničilo nebo zaskočilo ustupujícího nepřitele, dříve než se připraví k odporu.

Stat' 2.

Družstvo v obranném boji.

Obrana.

587. K obraně dostane družstvo rozkaz od velitele čety podle čl. 659. Při přechodu do obrany v dotyku s nepřítelem vydá rozkaz velitel družstva zpravidla sám a hlásí jej veliteli čety.
588. Rozkaz velitele družstva k obraně obsahuje:
úkol družstva a jeho sousedů,
místo a úkoly lehkého kulometu (hlavní a vedlejší), granátníků a úderníků, úpravu jejich palebných stanovišť,
nařízení pro strážní službu a pro poplach, smluvená znamení.
589. Družstvo v obraně, ať je v kterémkoli sledu, **nemá pravidelný tvar**. Šířka, do jaké se družstvo může rozvinout, je 50 m; jako polní stráž může se rozvinout do šířky až 100 m Úsek, který může bránit anebo střežit, může být větší.
590. Velitel družstva umístí nejprve **lehký kulomet**; dá mu zpravidla jeden úkol hlavní, který je nejdůležitější pro splnění úkolu družstva, a jeden anebo dva úkoly vedlejší.

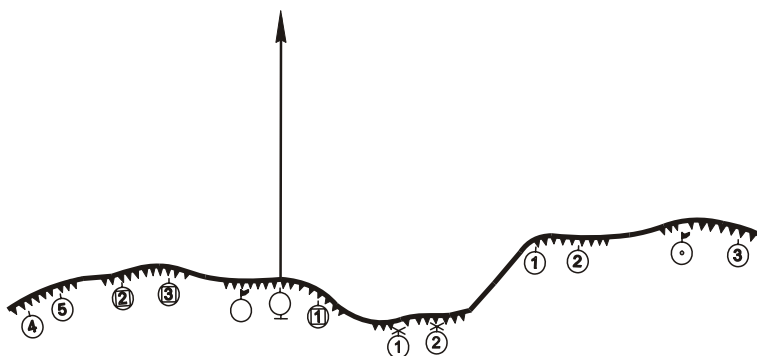
Obr. 19. Příklad rozmístění družstva v obraně s úderníky po jedné straně kulometu.

Pak umístí **úderníky** po jedné (**obr. 19**) nebo po obou stranách kulometu (**obr. 20**) tak, aby mohli co nejlépe střílet ze svých zbraní; střílí-li lehký kulomet šikmo ke směru postavení, chrání jej umístěním úderníků mezi něj a nepřitele.

Konečně umístí granátníky; jejich místa závisí na hluchých prostorech v blízkosti postavení, na které ostatní zbraně družstva nemohou střílet.

Všechny jednotlivce družstva umístí velitel vždy tak, aby mohli plnit své úkoly, byli na

nenápadných místech, hlavně lehký kulomet, a byli chráněni před účinky nepřátelské palby.

Obr. 20. Příklad rozmístění družstva v obraně, s úderníky po obou stranách kulometu.

591. V obraně bojuje družstvo především **palbou**. Velitel družstva vymezí se zřetelem k článku 560 palebné úkoly všech zbraní - zvláště lehkého kulometu - podle význačných míst v terénu do hloubky a šířky, odměří neb odhadne vzdálenost podle různých značek v terénu, pro noc, mlhu a dým nařídí upevnit zbraně podložním pažeb anebo jiným způsobem a vytyčit směr paleb.

592. Úpravu terénu provádí družstvo postupně. Všechny práce musí být pečlivě zastřešeny. Nejdříve si upraví jednotlivci každý pro sebe své palebné stanoviště; další práce se konají podle rozkazu velitele čety.

593. Jestliže družstvo nebojuje nebo nepracuje v palebných stanovištích, kryje se nebo je v úkrytu v blízkosti palebných stanovišť. Jen strážný a obvyčejně i lehký kulomet zůstanou na svých stanovištích; strážný je vedle svého úkolu střežení pohotov k okamžité obsluze kulometu.

Proto se musí organisovat strážní služba a určit znamení pro poplach. Podrobná ustanovení jsou v předpise P-I-3.

Velitel družstva je v blízkosti palebného stanoviště lehkého kulometu a obvyčejně zrakem a sluchem je ve styku se strážnými, s velitelem čety a se sousedy; není-li to vzhledem k terénu možné, postaví na vhodném místě spojku.

594. Koná-li nepřítel přípravnou palbu, družstvo se kryje; jen strážný zůstane na svém místě.

Když nepřítel vyráží k útoku, zaujmou všichni vojáci ihned palebná stanoviště. Velitel družstva řídí palbu podle rozkazu velitele čety. Nařizuje zahájení, rychlost a zastavení palby, sám dává povely k palbě lehkého kulometu. Proniká-li nepřítel do obranného postavení, použije se granátů a bodáků. **Družstvo se brání na místě, ať se děje cokoliv.**

Jestliže nepřítel proniká do úseku sousedního družstva, je povinností velitele družstva zasáhnout ve prospěch napadeného družstva palbou zbraní, kterých sám nepotřebuje k ubránění svého úseku.

Je-li družstvo určeno k protiútoku, volí si velitel družstva zpravidla sám vhodnou chvíli k jeho provedení.

595. **Zásobování municí** se provádí za přestávek v boji a v noci, jak je stanoveno v předpise P-I-3.

Ústup.

596. Družstvo smí ustoupit jen na rozkaz velitele čety; podle tohoto rozkazu velitel družstva určuje:

místo, kam má družstvo ustoupit,
směr (cestu) ústupu,

způsob ústupu a jeho počátek.

- 597.** Ústup může být proveden buď celým družstvem najednou pod ochranou noci, krytu terénu, palby dělostřelectva, těžkých kulometů a palby sousedních družstev podle rozkazu velitele čety, nebo postupně po hloučcích a po jednotlivcích pod ochranou vlastní palby.

V tomto případě kryje ústup lehký kulomet pod velením velitele družstva. Zbytek družstva ustoupí pod velením jeho zástupce. Lehký kulomet kryje ústup buď z dosavadního místa, nebo je-li to výhodné, umístí se pod velením zástupce velitele družstva dále vzadu.

Velitel družstva nařídí včas, když je to možné, průzkum ústupové cesty až ke shromaždišti čety a dbá, aby se družstvo nerozptýlilo do té míry, že by na ně neměl vlivu.

- 598.** Jakmile se družstvo tak vzdálí od nepřítele, že nemusí již svůj ústup podporovat palbou, uspořádá je velitel družstva a podle rozkazu velitele čety pokračuje v ústupu.

Zajišťuje-li družstvo četu na ústupu, určí velitel družstva úderníky, kteří mají střežit možné směry pronikání nepřítele; lehký kulomet je pohotov, aby mohl včas potřeby ihned zahájit palbu.

HLAVA 4.

OSNOVA A ZPŮSOB TAKTICKÉHO VÝCVIKU.

- 599.** Výcvik jednotlivce je dokončen, když každý zná dobře povinnosti kteréhokoli vojína družstva a může je plnit v spolupráci s ostatními druhy.

Proto je bojový výcvik družstva jednak ukončením výcviku jednotlivce v boji, jednak průpravou k bojovému výcviku ve větších jednotkách.

Zdokonalování vojnů v rozličných úkolech družstva a dosažení samočinné souhry mezi vojíny vyžaduje, abychom bojová cvičení družstva procvičovali během celého výcvikového roku.

- 600.** Velitel družstva musí se při všech bojových cvičeních chovat bojově, t. j. dlít na místě a velet, jako by byl ve skutečném boji.

- 601.** Cvičitel družstva musí dbát, aby družstvo udrželo kázeň za pohybu a palby, následovalo bez průtahů velitele a setrvalo s ním na místě.

Cvičitel podporuje samostatné jednání každého jednotlivce, ale dbá, aby nevybočovalo z mezí úkolu družstva nebo rozkazů daných velitelem družstva.

- 602.** Bojový výcvik musí se konat nejen v rozmanitém terénu (v lese, osadách a p.), ale i za různé denní doby (za noci, při svítání) a za různého počasí (v mlze, sněhu). Za předpokladu paleb nepřátelského dělostřelectva, pěchoty, činnosti nepřátelské útočné vozby, jezdeckva, letectva, používání plynu a umělé mlhy nepřítelem a při vlastním zamlžení.

- 603.** Osnova taktických cvičení musí zahrnovat všechny způsoby použití družstva v boji. Jednotlivá cvičení musí být provedena tak, aby hlavní zásady jednotlivých druhů boje vždy náležitě vynikly a se vžily.

Věci, které zvláště cvičíme, jsou:

Přibližování a zjednání dotyku.

Přibližování a zjednání dotyku čelního družstva: ve svazu a na odkrytém boku, způsob jeho postupu, průzkum prostoru, zajištění důležitých míst, chování družstva při střetnutí s nepřítelem v obranném postavení a za pohybu, v boji s jezdeckvem a obrněnými vozidly.

Přibližování zadního družstva: volba různých tvarů podle terénu a vzdáleností od nepřítele, různý způsob postupu, zvláště přechod nápadných míst (hřbetů, okrajů lesa, vesnic a p.), přechod pásem postřelovaných dělostřelectvem, zamořených plynem, postup v daleké palbě pěchoty, chování za pozorování a palby letectva, zasazení družstva k podpoře čelních družstev a přechod

do palebného sledu.

Při všech těchto cvičeních klade cvičitel důraz na zachování směru, na krytý a hbitý postup, na pohotovost k boji, na využití terénu při nenadálých případech a na udržení styku s velitelem čety a se sousedy.

Útok.

Útok družstva z východiště útoku na střední vzdálenost od nepřítele za podpory dělostřelectva a palebné základny až na malou vzdálenost;

útok družstva s překročením jednotek na východišti útoku v různých vzdálenostech, v různém terénu a v různých situacích;

útok družstva na malou vzdálenost až do zteče - útok družstva s lehkým kulometem a bez něho;

útok družstva na nejmenší vzdálenost od nepřítele bez podpory dělostřelectva - prosakováním do boku odporu;

družstvo jako styčný voj.

Zteč.

Zaujetí východiště útoku v noci a provedení zteče s podporou dělostřelectva;

příprava k zteči a provedení zteče za útoku;

skryté přiblížení družstva na ztečnou vzdálenost pokrytým terénem, za noci, za mlhy a provedení zteče celým družstvem nebo jeho částí.

Při cvičeních útoku dbá cvičitel hlavně na to, aby družstvo znalo svůj cíl a neustále jej pozorovalo, k postupu využívalo paleb palebné základny a dělostřelectva, přizpůsobovalo postup terénu a možnostem nepřátelské palby, zvláště pak aby využívalo krytých a nepostřelovaných míst k prosakování. Mimo to dbá na přípravu a provádění palby, na střídání palby s pohybem podle vzdálenosti od nepřítele a na napomáhání palbou sousedům, nemůže-li družstvo postupovat samo.

Konečně zdůrazní hlavní pravidla pro přípravu zteče a pro její provedení, zvláště cvičí boj granáty a bodákem a způsob pronikání nepřátelským postavením slabě i silně opevněným.

Udržení dobytého terénu a pronásledování.

Chování družstva, je-li zastaveno nepřátelskou palbou, úprava palebných stanovišť, další vyražení;

chování družstva po dobytí cíle, na němž byla nařízena zastávka, vyčištění dobytého místa, určení palebných úkolů, udržení dotyku, zjednání styku, zásobování, zastavení nepřátelských protiútoků;

chování družstva, když nepřítel ustupuje: pronásledování palbou, udržení dotyku;

pronásledování: způsob postupu, zaskočení nepřítele.

Obrana.

Družstvo jako polní stráž: zaujetí stanoviště polní stráže, organizace služby, chování družstva v různých případech;

Družstvo v sledu odporu: zaujetí úseku ve dne a v noci mimo dotyk s nepřítelem v neopevněném anebo opevněném postavení, úprava palebných stanovišť, provádění poplachu a vedení boje.

Cvičitel dbá, aby každý jednotlivec při umisťování využíval co nejvíce terénu pro palbu a kryt, prováděné práce vždy zastíral a palbu zahajoval podle úkolu nebo na dané znamení. Velkou pozornost věnuje boji zblízka (včasné vztyčení bodáků) a zvláště způsobu obrany, když je družstvo obklíčeno.

Ústup.

Ústup v noci s celým družstvem až na shromaždiště a uspořádání v něm;

ústup ve dne pod ochranou palby sousedů nebo podporujících zbraní; ústup s podporou vlastní palby; zásahy nepřátelského jezdeckva, obrněných vozidel a letectva.

Při těchto cvičeních dbá cvičitel, aby byla zamezena jakákoli činnost prozrazující přípravy k ústupu, aby jeho počátek byl co nejvíce utajen, a byl-li ústup zahájen, aby byl proveden co možná rychle, ale spořádaně a aby i za ústupu se družstvo řídilo ustanoveními předpisu o obraně proti různým zbraním a bojovým prostředkům nepřítele.

ČÁST IX.

VÝCVIK ČETY.

HLAVA.1.

VLASTNOSTI ČETY, ÚKOL VELITELE ČETY A JEHO VELITELSKÝCH ORGÁNŮ.

Stat.1.

Vlastnosti čety.

- 604.** Četa je nejmenší pěší jednotka schopná provádět manévry současným pohybem a palbou. Může snadno přizpůsobit svůj tvar nové situaci a při učlenění do hloubky zachovat plnou sílu palby, ježto zadní družstvo může prostřelovat mezerami mezi předními družstvy a někdy i přestřelovat. Palebné prostředky čety dovolují, aby jí byly svěřeny menší samostatné bojové úkoly. Je největší jednotkou pěchoty, které může velitel ještě přímo velet a u které sám může postřehnout potřeby družstev.

Utrpěla-li družstva ztráty, vyrovná velitel čety, je-li toho třeba, jejich počty. Jsou-li počty malé, může mít četa jen dvě družstva, což nařídí velitel roty. Velitel čety má vždy zástupce, pozorovatele a spojku.

Úkoly velitele čety a jeho velitelských orgánů.

- 605.** Úkol velitele čety v boji je obtížný, poněvadž je konán za nejtěžších podmínek boje. Je však důležitý a pro konečný úspěch boje rozhodný.

Velitel čety vede četu; velí především svým chováním; je příkladem statečnosti a houževnatosti.

Velitel čety se přesvědčuje o dobrém stavu výzbroje každého jednotlivce, zvláště lehkých kulometů a granátometů, o předepsaném počtu munice a záložních dávek.

Dává úkoly velitelům družstev, svému zástupci, pozorovateli a spojce, a je-li třeba, veliteli granátnického skupení, a to co možná vždy před celou četou.

Rozmísťuje družstva, určuje jim palebné úkoly a cíle, nařizuje manévry a zajišťuje vzájemnou podporu. Udržuje kázeň v palbě. Řídí palbu skupení lehkých kulometů.

Odpovídá za zachování směru čety.

Dbá na udržení dotyku s nepřítelem a zprávy o něm hlásí veliteli roty.

Stará se o styk s velitelem roty, se sousedy a pracuje spolu se sousedními četami.

Pečuje o zásobování čety municí a o její hmotné potřeby.

- 606.** Zástupce velitele čety pomáhá veliteli čety a je pohotově převzít velení nad ní.

Pohybuje se za četou a pečuje o to, aby byly provedeny rozkazy velitele čety, zvláště když je dává zpředu znameními. Přísně dbá, aby nikdo nezůstal vzadu. Je-li třeba, vykonává zvláštní úkoly podle rozkazu velitele čety.

- 607.** Svobodník granátník vede granátnické skupení, bylo-li utvořeno, a řídí jeho palbu podle rozkazu velitele čety.

- 608.** Pozorovatel pozoruje nepřítele, terén před četou, družstva čety a družstva sousední, letouny a znamení velitele roty. Velitel čety mu vždy určí, co má kdy pozorovat. Co pozorováním zjistí, hlásí ihned veliteli čety.

- 609.** Spojka zajišťuje spojení s velitelem roty a se sousedními četami, výjimečně donáší

rozkazy družstvům čety, nemůže-li jim velitel čety velet hlasem ani znameními. Neplní-li úkol spojky, pomáhá plnit úkol pozorovatele. Je-li spojka vzdálena nebo příliš vyčerpána, určí velitel čety, je-li třeba, za spojku jiného vojína.

HLAVA 2.

TECHNICKÝ VÝCVIK.

Stat' 1.

Účel a způsob výcviku.

- 610.** Účelem technického výcviku je:
naučit četu tvarům, pohybům a palbě, kterých bude potřebovat v boji;
cvičit velitele čety ve vedení čety a družstva v soudržnosti a ve vzájemné spolupráci.
- 611.** Způsob technického výcviku čety je obdobný jako u družstva podle čl. 526.
Je-li četa v tvaru semknutém, velí jí velitel čety přímo. Je-li rozčleněna nebo rozvinuta, dává velitel čety povely velitelům družstev. Jednotlivci v družstvech je provádějí podle chování svých velitelů nebo na jejich povel, pronesený jen tak hlasitě, aby jej družstvo slyšelo. Chce-li velitel čety, aby jen některé družstvo vykonalo jeho povel, určí je číslem nebo jménem velitele družstva.

Stat' 2.

Tvary čety.

- 612.** Tvary čety jsou:
a) **trojstup** -viz předpis P-I-1, čl. 121;
b) **družstva za sebou** s různými vzdálenostmi (obr. 21);
c) **družstva vedle sebe** s různými rozstupy (obr. 22);
d) **trojúhelníkový tvar** s jedním anebo dvěma družstvy vpředu (obr. 23);
e) **stupňovitý tvar** napravo nebo nalevo (obr. 24).
V tvarech b)-e) jsou družstva v zástupech, v hloučcích anebo v rojnici; granátnici čety, jsou-li sloučeni, jsou v tvaru jako družstva (v zástupu nebo v rojnici) a na místě určeném velitelem čety.
Hloubka a šířka tvarů b) – e) nepřesahuje zpravidla 150m.
- 613.** O vyřízení a zákrytu platí obdobně i pro četu ustanovení čl. 528.
- 614.** **V e l i t e l č e t y** je s pozorovatelem a spojkou tam, odkud může nejlépe četě velet; obvykle je u vedoucího družstva. V blízkosti nepřítele je mezi mužstvem a chová se tak, aby na sebe neupozornil nepřítele. U čety zadního sledu je před vedoucím družstvem.
Z á s t u p c e v e l i t e l e č e t y je za četou za některým družstvem nebo na místě které mu určil velitel čety.

Obr. 22. Příklad čety s družstvy vedle sebe.

Obr. 23. Příklad čety v tvaru trojúhelníkovém, s jedním nebo dvěma družstvy v předu.

Obr. 24. Příklad čety v tvaru stupňovitém.

Pohyby čety.

- 615.** Četa se pohybuje v tvarech uvedených v čl. 612 buď plynule různým ruchem (krokem, poklusem, během), anebo přískoky a plížením, celá najednou nebo po družstvech.
- 616.** Četa přejde do pohybu, mění ruch a směr na povel velitele čety podle čl. 533 a 534. Vedoucí družstvo jde za velitelem čety nebo určeným směrem, ostatní družstva se řídí vedoucím družstvem. Rozstupy a vzdálenosti, které velitelé družstev vlivem terénu pozměnili, samočinně obnovují. Směr určuje velitel čety v povelu tehdy, je-li odchýlný od směru dosavadního.
- 617.** Četa se zastaví, lehne a využije krytu podle ustanovení čl. 535-537.
- 618.** Má-li četa jít v zástupu (úzká cesta, využití krytu a p.), dá velitel čety povel:

» V z á s t u p ! «

Družstva se postupně podle svých čísel připojí za vedoucí družstvo.

- 619.** Má-li četa po vyražení z krytu nebo ze zástupu jít v trojstupu, dá velitel čety povel:

» V t r o j s t u p ! «

a jde vpřed. Velitelé družstev zavedou svá družstva nejkratší cestou do trojstupu.

Rozčlenění čety.

- 620.** Stran rozčlenění čety platí obdobně ustanovení čl. 539.
- Velitel čety určí v povelu tvar, místa družstev, směr vedoucího družstva, rozstup a vzdálenost; rozstup může určit směrem podél předmětů v terénu.
- 621.** V družstva z a s e b o u se rozčlení četa na povel, na př.:
- » V d r u ž s t v a z a s e b o u - (p r v n í s m ě r o s a m ě l ý t o p o l - v z d á l e n o s t 5 0 - (p o k l u s e m) ! «
- Vedoucí družstvo jde (kluše) za velitelem čety nebo v určeném směru, ostatní zaujmou podle svých čísel nařízenou vzdálenost.
- 622.** V družstva v e d l e s e b e se rozčlení četa na povel, na př.:
- » V d r u ž s t v a v e d l e s e b e - d r u h é s m ě r k a p l i č k a - p r v n í p o d é l m e z e - t ř e t í r o z s t u p 8 0 ! «
- Vedoucí družstvo jde za velitelem čety nebo určeným směrem, a je-li třeba, zmírní ruch. Ostatní družstva zaujmou nejkratší cestou nařízený rozstup v tu stranu, na kterou jsou od vedoucího družstva (obr. 25).
- Je-li četa v zástupu nebo s družstvy za sebou, zaujme v pořadí druhé družstvo rozstup vpravo, třetí vlevo.
- Chce-li velitel čety, aby se obě zadní družstva rozčlenila na jednu stranu od vedoucího družstva, nařídí to v povelu, na př.:
- » V d r u ž s t v a v e d l e s e b e v p r a v o - r o z s t u p 4 0 ! «
- 623.** Do tvaru trojúhelníkového s dvěma družstvy vpředu se rozčlení četa na povel, na př.:
- » V d r u ž s t v a - p r v n í s m ě r v ě ž k o s t e l a - t ř e t í v p r a v o r o z s t u p 7 0 - d r u h é z a s t ř e d e m v z d á l e n o s t 1 0 0 - (p o k l u s e m) ! «

Obr. 25. Rozčlenění čety s družstvy vedle sebe.

Vedoucí družstvo jde (kluše) za velitelem anebo udaným směrem. Další družstvo, určené jako přední, zaujme nejkratší cestou nařízený rozstup od vedoucího. Družstvo určené jako zadní se zastaví, dokud nemá určenou vzdálenost; má-li býti stupňovitě vpravo nebo vlevo, zaujme nejprve rozstup a pak vzdálenost.

Do tvaru trojúhelníkového s jedním družstvem vpředu se rozčlení četa na povel, na př.:

» V družstva - druhé směr tovární komín - první a třetí
vzadu rozstup 60, vzdálenost 100 - (poklusem)! «

Druhé družstvo jde (kluše) za velitelem anebo udaným směrem. První a třetí družstvo jako zadní zaujmou nejprve rozstup a pak vzdálenost.

624. Stupňovitě se rozčlení četa na povel, na př.:

» V družstva stupňovitě vpravo rozstup a vzdálenost 40! «

Vedoucí družstvo jde za velitelem anebo v udaném směru, ostatní družstva zaujmou nejkratší cestou nařízený rozstup a vzdálenost.

625. Družstva se rozčlení v hloučky na návěští velitele čety » V hloučky! « Velitelé družstev se při tom řídí ustanovením pro výcvik družstva.

626. Za postupu nebo při zastavení mohou velitelé družstev, aby využili terénu, upravit nařízené rozstupy a vzdálenosti, rozčlenit družstva do hlouček nebo přejít do rojnice, když toho tvar krytu (skrytu) vyžaduje. Jsou jen povinni zůstat ve styku zrakem s velitelem čety. Když přestaly okolnosti, pro které byly tyto změny nařízeny, zaujmou družstva znovu původní tvar, rozstupy a vzdálenosti.

627. Rozčleněná četa se shromáždí na některé přední družstvo v trojstup anebo v zástup na povel:

» Na x-t é družstvo - v trojstup (v zástup)! «

Jsou-li družstva rozčleněna nebo rozvinuta, shromáždí je velitelé družstev v zástup a zavedou je nejkratší cestou do nařízeného tvaru.

Rozvinutí čety.

628. Četa se rozvine y rojnici na povel:

» V rojnici! «

Je-li četa rozčleněna, rozvinou se družstva do rojnice na místech, kde jsou, na povel velitelů družstev.

Je-li četa v trojstupu, rozvine se tak, že 1. a 3. družstvo vyběhnou do stran, aby 2. družstvo mělo místo k rozvinutí, a rozvinou se v rojnici.

Je-li četa v zástupu, rozvine se tak, že druhé družstvo vyběhne napravo, třetí nalevo.

Chce-li velitel čety rozvinout četu v trojstupu nebo v zástupu v jednu stranu, velí:

» (Směr...) - vpravo (vlevo) - v rojnici! «

629. Chce-li velitel čety rozvinout v rojnici jen některé družstvo (družstva), dá povel, na př.:

» První družstvo - v rojnici! «

630. Rozvinutá četa přejde do rozčlenění nebo se shromáždí v trojstup (zástup) povellem podle čl. 621-624 a 627. Velitelé družstev rozčlení nebo shromáždí svá družstva a zavedou je do

nařízeného tvaru.

Přískoky čety.

631. Přískoky koná četa buď najednou nebo po družstvech.

Velitel čety určí v povelu kryt anebo čaru, již má četa nebo jednotlivá družstva dosáhnout, a způsob provedení.

Není-li určen pro přískok čety kryt, nevyřizují se družstva na úrovni, nýbrž přesahují se za přískoků navzájem.

Při každém způsobu provedení přískoku po družstvech dbá velitel čety, aby vzájemná podpora lehkých kulometů byla zajištěna.

Velitel čety vykoná přískok s družstvem, u kterého je.

Má-li četa vykonat přískok najednou, velí velitel čety podle čl. 552.

Má-li četa vykonat přískok po družstvech, velí velitel čety na př.:

» D o s t r o m o ř a d í p o d r u ž s t v e c h - 1 . d r u ž s t v o ! «

První družstvo vykoná přískok na povel velitele družstva, další družstva na povel velitelů družstev, jakmile první družstvo lehne (zahájí palbu).

Mají-li družstva vykonat přískok po hloučcích anebo po jednotlivcích, velí velitel čety na př.:

» N a o k r a j z o r a n é h o p o l e - p o h l o u č c í c h (j e d n o t l i v ě) ! «

Družstva vykonají přískok na povel svých velitelů po hloučcích (jednotlivcích) podle čl. 553 a 554.

Chce-li velitel čety, aby kulometné hloučky (kulomety) jednotlivých družstev nekonaly přískok současně, určí jejich pořadí nebo kulometný hlouček (kulomet), který má jít první.

632. Velitel čety může řídit přískoky čety též tím, že řídí pohyb družstva, u něhož je. Ostatní družstva se řídí podle tohoto družstva. Je-li palbou zastaveno, postupují z vlastního popudu v určeném směru.

633. O plížení platí obdobně i pro četu ustanovení čl. 558.

Stat' 4.

Palba čety.

634. Palba čety se provádí v družstvech. Velitel čety řídí palbu čety tak, že udává družstvům anebo, jsou-li utvořena, také granátnickému nebo kulometnému skupení cíle a podle okolností i vzdálenost cíle a určuje, je-li třeba, umístění zbraní, dobu zahájení, trvání a způsob provedení palby, přenášení a soustředování palby a další postupné přemístění a umístění zbraní. Dbá, aby žádný kulomet nezůstal nevyužit a aby zadní družstvo čety mohlo střílet z lehkého kulometu mezerou mezi předními družstvy nebo do boku čety nebo mohlo přestřelovat.

O volbě cílů, o zahájení a přenášení palby platí ustanovení čl. 561.

Utvoří-li velitel čety granátnické nebo kulometné skupení, řídí se čl. 670 a 671.

Ustanovení čl. 564 platí obdobně i pro četu. Zásobování municí provádí velitel čety podle předpisu P-I-3.

Stat' 5.

Zteč čety.

635. Četa podniká zteč najednou nebo po družstvech.

Koná-li četa zteč najednou, jsou družstva vedle sebe. Velitel čety jim určí cíl, nařídí podporu zteče granátníky a podle okolností lehkými kulomety s místa. Četa se připraví podle ustanovení pro družstvo a vyrazí najednou na povel velitele čety, nebo jakmile vyrazí družstvo, u kterého je velitel čety.

Koná-li se zteč po družstvech, připojí se nejbližší družstvo k družstvu, které zteč podniká. Má-li některé družstvo podle rozkazu velitele čety podporovat palbou přiblížení ostatních družstev k nepřátelskému odporu, připojí se k nim ihned, jakmile musí přerušit palbu.

HLAVA 3.

TAKTICKÝ VÝCVIK.

Stat' 1.

Četa v útočném boji.

Přibližování.

- 636.** Pro přibližování vydá velitel čety rozkaz, v němž uvede:
co je známo o nepříteli a o vlastních jednotkách vpředu,
směr roty a čety, sousední jednotky,
tvar čety,
místo velitele čety,
smluvená znamení a
dá povel k vyražení.
Tento rozkaz za postupu podle potřeby doplňuje.
- 637.** **Čelní četa (obr. 26 a 27)** vysílá podle šířky a přehlednosti přiděleného pásma 1- 2 čelní družstva na vzdálenost asi 300 m. Je-li pásmo čety široké a terén nepřehledný, může dát všechna družstva jako čelní.
Velitel čety a zástupce velitele čety jsou na místech podle čl. 614.
- 638.** **Zadní četa** postupuje v trojstupu co možná nejdéle. Je-li nucena se rozčlenit, zaujme jeden z tvarů uvedených v čl. 612, který je pro postup nejvhodnější.
T r o j s t u p se dobře vede, je však velmi zranitelný. Používáme ho, když terén, denní doba a počasí omezují viditelnost a činí zásah nepřátelského dělostřelectva a letectva málo pravděpodobným.
D r u ž s t v a z a s e b o u se hodí v noci, v terénu nepřehledném nebo k využití úzkého terénního průchodu.
D r u ž s t v a v e d l e s e b e se hodí k překročení úzkých hřbetů, k vyražení z okrajů osad, lesů a p. Tento tvar usnadňuje též zahájení palby ze všech lehkých kulometů najednou.
T r o j ú h e l n í k o v é h o t v a r u se používá nejčastěji, neboť je výhodný pro manévr i pro palbu ze všech lehkých kulometů.
S t u p ň o v í t ě rozčleněných tvarů užíváme, je-li četa na odkrytém boku.
- 639.** Při postupu v pásmu postřelovaném dělostřelectvem, kulomety a zamořeném plyny, při nájezdu obrněných vozidel a při náletu letectva si četa počíná podle čl. 575. Při nájezdu obrněných vozidel se snaží velitel čety vyřadit jednotlivá vozidla soustředěnou palbou z malé vzdálenosti, hlavně palbou z lehkých kulometů.

Zjednání dotyku.

640. Když četa narazí na nepřátelský odpor, jednají, čelní družstva napadená palbou podle čl. 576.

Velitel čety nařídí podle potřeby jednomu nebo dvěma družstvům palbu na nepřátelský odpor a pod její ochranou proniká se zbytkem čety krytými a nepostřelovanými přístupy do boku nepřátelského odporu, aby jej zdolal. Ustoupí-li nepřítel, zahájí četa další postup v určeném směru. Byla-li četa ve svém postupu zastavena a nemůže vlastními prostředky dále pronikat, je dotyk četou zjednán; velitel čety to hlásí a vyčká zásahu velitele rot. Velitel čety usnadňuje, jak může, palbou čety postup sousedních jednotek a udržuje dotyk s nepřítelem.

Při střetnutí jedná četa rychle a odvážně, proti nepříteli v obranném postavení postupuje obezřele.

Útok.

641. K útoku vydá velitel čety rozkaz, který obsahuje:

nepřátelské odpory,

úkol čety (směr a cíl), úkol sousedů,

tvary čety,

úkoly družstev, podle okolností i granátnického skupení,

podporu útoku palebnou základnou, dělostřelectvem nebo tanky,

místo velitele čety,

smluvená znamení (k vyrazení, k soustředění palby, s dělostřelectvem, letectvem a p.).

642. Tvary, v nichž četa útočí, mají vždy dovolit plně využít veškeré její palby.

Tvar trojúhelníkový s dvěma družstvy vpředu vyhovuje ve většině případů; zadní družstvo je s to, zůstávajíc v rukou velitele čety, střílet z lehkého kulometu mezerou, podle okolností i přestřelovat a chránit palbou boky čety.

S družstvy vedle sebe útočí četa, předvídá-li hned s počátku současné použití všech družstev. Tento tvar je vhodný pro vyrazení z východiště útoku na opevněné postavení, anebo když je záhodno dočasně zmenšit hloubku tvaru, je-li předvídána nepřátelská přehradná palba.

V tvaru stupňovitém je četa na volném křídle. Šířka a hloubka čety v útoku nepřesahuje zpravidla 150 m. Velitel čety je u družstva, které má důležitější úkol.

643. Četa zaujme útočný tvar ve východišti útoku tak, aby družstva byla čelně k cíli. Zadní družstvo zaujme, je-li třeba, vzdálenost po vyrazení za útoku. Má-li četa překročit vlastní jednotky, přiblíží se za ně do krytu v tvaru odpovídajícím nepřátelské palbě a terénu a překročí je rozvinuta jedním přískokem.

644. Četa vyráží k útoku na povel velitele čety v ustanovenou hodinu nebo na smluvené znamení. Útočí-li za podpory zbraní palebné základny, dělostřelectva nebo tanků, proniká bez vlastní palby najednou a bez zastávky co nejdále vpřed. Nemůže-li takto postupovat, postupuje přískoky po družstvech anebo po hloučcích a jednotlivcích z jednoho palebného postavení k druhému, využívajíc krytých a nepostřelovaných přístupů v nařízeném směru.

Musí-li sama zahájit palbu, uskutečňuje současný pohyb a palbu mezi družstvy vlastními i sousedními, při čemž se družstva vzájemně přesahují.

Každé družstvo, které najde možnost, aby samo postoupilo, musí tak ihned učinit. Ostatní družstva, která byla zastavena, musí chránit jeho boky palbou a připojí se k němu co nejdříve. Družstvo, které proniklo vpřed a je dočasně osamoceno, musí držet dosažené místo, neboť musí spoléhat, že mu ostatní družstva brzo pomohou. Tato vzájemná pomoc družstev a čet, ať patří ke kterékoliv jednotce, je jednou z nejpodstatnějších povinností plynoucích z pojmu družnosti.

645. Velitel čety řídí přískoky a palbu družstev čety. Využije každého umlčení a ochabnutí

nepřátelské palby a každého krytého a nepostřelovaného přístupu k pronikání jednotlivých družstev vpřed za podpory palby družstev ostatních.

Není-li takových přístupů, soustředí palbu lehkých kulometů a puškových granátů na nepřátelský odpor, aby si vytvořil mezeru v nepřátelské palbě a tou se dostal vpřed.

Velitel čety udržuje družstva v správném směru a nařizuje jednoduchý manévr, aby uskutečnil jejich vzájemnou podporu pohybem a palbou.

Nemůže-li sám řídit tuto činnost, proniká s družstvem, u něhož je, a strhuje ostatní družstva, která provádějí palbu a přískoky z vlastního popudu.

Velitel čety provádí útok od cíle k cíli, nařizuje manévr od krytu ke krytu a jeho provedení řídí jednoduchými znameními a především svým odvážným postupem.

- 646.** Zdolá-li četa nějaký odpor na cestě k svému cíli, rychle se uspořádá a pokračuje v útoku. Provádí-li nepřítel protiútok, zastaví jej palbou a pak pokračuje ve svém úkolu.

- 647.** Sousední četě, zpožděné nebo zastavené palbou, pomáhá velitel čety především svým postupem. Nemůže-li právě postupovat, podporuje ji bočnou (šikmou) palbou a při tom dále postřeluje vlastní cíl. Další postup zahájí ihned, jakmile je to možné.

- 648. Při útoku na opevněné postavení** dostane četa pásma užší, asi 100 m široké.

Velitel čety umístí četu ve východišti útoku proti místu, kde bude vystřílen průchod v drátěných překážkách, a se zřetelem na podporu vyrazení kulometry a podle vzdálenosti i granátnickým skupením. Přesné rozdělení úkolů je tu tím důležitější. Četa vyráží k útoku, jak je stanoveno v čl. 644. Není-li průchod v drátěných překážkách dosti široký, stahují se družstva za postupu šikmo k průchodu a projdou průchodem v zástupech anebo v hloučcích, obvykle najednou dvě družstva, třetí družstvo hned za nimi. Po průchodu překážkami je důležitou starostí velitele čety, aby družstva přešla do původního směru.

Není-li průchod v překážkách dostatečně vystřílen, dá jej velitel čety upravit pod ochranou palby vojíny předem určenými a k tomu účelu vyzbrojenými.

- 649.** Četa jde přímo na svůj cíl, nezdržujíc se čištěním odporů. To je zpravidla povinností jednotek k tomu zvláště určených. Četa prvního sledu vyčistí dobytý cíl sama, je-li na něm nařízena zastávka.

- 650. Četa v záloze roty** postupuje dále jako za přibližování. Zůstává více pohromadě, a je-li třeba, přiblíží se k palebnému sledu, aby mohla včas podle rozkazu velitele roty zakročit. Zahájí palbu o s v ě v ů l i a provádí ji s překvapením, buď aby zastavila protiútok, ohrožující bok palebného sledu, nebo aby palbou vyplnila mezeru mezi četami, do níž nepřítel vniká.

Zteč.

- 651.** Ustanovení čl. 584 platí obdobně i pro četu.

Začíná-li útok ztečí, vyrazí četa z východiště útoku v určenou hodinu najednou. Každé družstvo jde přímo na svůj cíl a jedná podle čl. 584.

Je-li zteč zakončením útoku, vyrazí četa buď najednou nebo po družstvech podle čl. 635.

Vnikne-li četa do nepřátelského postavení, záleží její útok v řadě místních a postupných ztečí, které se provádějí četou a nejčastěji družstvy.

Úspěch zteče závisí na rychlém využití účinku palby, na překvapení nepřítele a na ráznosti velitele čety a velitelů družstev.

Udržení dobytého terénu.

- 652.** Když četa dobude cíle, na kterém je nařízena zastávka, zajistí jej podle čl. 585.

Velitel čety uspořádá palbu, obnoví členění čety do hloubky, dá cíl vyčistit a nařídí, aby se četa zakopala.

Velitel čety vždy dbá o udržení dotyku s nepřítelem, naváže styk s velitelem roty a se sousedy a stará se o doplnění munice. Podle rozkazu nebo na žádost letce dá dosaženou čáru vytyčit.

653. Má-li se četa zastavit na delší dobu, zařídí se k obraně podle zásad uvedených pro obranu.
654. Byla-li četa zastavena v průběhu útoku, a to zvláště uvnitř nepřátelského postavení, a nemůže-li dál postupovat, zahnízdí se v granátových jamách anebo se zakope.
- Velitel čety uspořádá palbu družstev, a třeba-li, granátnického skupení tak, aby bránil terén přímo před četou a v mezerách, a lze-li, bočnou palbou umožnil postup čety sousední.
655. Dobyty terén musí být udržen stůj co stůj. Když je četa úplně obchváćena, brání se jako v ohnisku odporu. Právě tento tvrdošijný a obětovný odpor malých, vpřed posunutých jednotek umožní veliteli roty nebo praporu, aby obnovil útok s prostředky, které má po ruce.
656. Čety palebného sledu udržují dotyk i s ustupujícím nepřítelem. Dosáhne-li četa cíle, na němž byla nařícena zastávka, a nepřítel ustupuje, hlásí to velitel čety ihned veliteli roty, pronásleduje nepřítel palbou, a nenařídil-li velitel roty jinak, vyšle k udržení dotyku hlídku v síle nejvýše jednoho družstva (čl. 238).

Pronásledování.

657. Pronásleduje-li četa nepřítel, je tak učleněna, aby mohla ihned přejít do útoku, kdyby narazila na odpor. Velitel čety zajišťuje palbou boky družstev, která pronikají vpřed. Podařilo-li se nepříteli ustoupit tak, že nelze předpokládat brzké střetnutí s ním, postupuje četa podle zásad platných pro přibližování.

Stat' 2.

Četa v obranném boji.

Obrana.

658. Rozkaz pro obranu dostane velitel čety od velitele roty.
- Při přechodu do obrany v dotyku s nepřítelem vydá rozkaz sám a hlásí jej veliteli roty.
659. Rozkaz velitele čety pro obranu obsahuje:
- co je známo o nepříteli a o vlastních jednotkách vpředu,
úkol čety (úsek, který má četa bránit) a úkol sousedů,
umístění čety, úkoly družstev, a je-li utvořeno, i granátnického skupení,
podporu čety palbou jiných zbraní,
úpravu palebných stanovišť,
strážní službu a nařícení pro pozorování a poplach,
místo velitele čety a styk se sousedy,
smluvená. znamení.
660. Je-li četa polní stráží, chová se podle ustanovení předpisu P.I-3.
661. Četa v obraně má buď družstva vedle sebe (**obr. 28**), nebo se rozčlení do hloubky s jedním anebo dvěma družstvy vpředu (**obr. 29**) tak, aby všechny lehké kulomety mohly střilet do palebné přehrady.
- Místo velitele čety stanoví velitel roty; nenařídil-li to velitel roty, je velitel čety na místě nejdůležitějším nebo tam, odkud může nejlépe řídit boj čety.
- V hlavním postavení nepřesahuje šířka a hloubka čety zpravidla 200m; určuje je velitel roty.
662. Úkolem velitele čety je zvláště, aby se staral podle rozvrhu palby, naříceného velitelem roty, o

souvislou palebnou přehradu před četou a o její spojení s přehradou sousedních čet.

Velitel čety provede obhlídku terénu se zřetelem k palebným úkolům čety a k možným přístupům nepřítele; zjistí hluché prostory a přezkouší vzdálenosti. Nemůže-li provést obhlídku terénu v předpolí, provede ji aspoň z postavení čety a co možná i z postavení čet sousedních.

Dá úkoly družstvům, hlavně palebné úkoly pro kulometry a granátníky, a podle okolností i granátnickému skupení a umístí je v palebných stanovištích.

Vejde v osobní styk s veliteli sousedních čet, aby zajistil styk palbou a vzájemnou podporu při vniknutí nepřítele do obranného postavení. Je-li v úseku čety nebo v jeho blízkosti jednotka těžkých kulometů nebo doprovodných zbraní, která působí ve prospěch čety, vejde s ní rovněž v osobní styk.

Obr. 29. Příklad rozmístění čety v obraně.

Zařídí pozorování a denní i noční službu podle předpisu P-I-3.

Pro noc, mlhu a dým dbá o zajištění zbraní pro hlavní palebný úkol podložením pažeb anebo jinými způsoby a vytyčením směrů palby.

Nařídí upravit palebná stanoviště a dbá, aby byla zastřena. Ostatní práce nařizuje postupně.

Po zaujetí úseku četou zašle veliteli roty písemné hlášení o provedení s náčrtem sestavy a palebných úkolů.

- 663.** Jestliže četa nebojuje nebo nepracuje v palebných stanovištích, kryje se nebo je v úkrytu blízko palebných stanovišť, kromě jednotlivců určených pro strážní službu a pozorování.

Velitel čety se přesvědčí cvičnými poplachy, zda každý zná své povinnosti.

- 664.** Za nepřátelského útoku nařizuje velitel čety zahájení a trvání palby všech anebo některých zbraní, podle potřeby i soustředění palby a dbá především na zachování souvislé palebné přehrady. Dovoluje-li to boj, upravuje rozdělení úkolů pro družstva a podle potřeby i pro granátnické skupení a vyžaduje, třeba-li, náhradu zbraní nebo zesílení od velitele roty.

Vnikne-li nepřítel do úseku čety nebo čet sousedních, je povinností všech nejbližších družstev, která mohou účinně zasáhnout, soustředit palbu zbraní, kterých nepotřebují k ubránění svého úseku, aby ho zastavila a zabránila mu v rozšíření úspěchu. Družstva nebo čety k tomu předem určené provedou protiútok podle ustanovení čl. 214.

Po boji nebo v přestávkách boje obejde velitel čety úsek čety, učiní potřebná opatření pro další obranu a postará se o doplnění munice.

Četa se brání na místě, ať se děje cokoliv.

Ústup.

- 665.** Má-li četa ustoupit, určí velitel čety:
místo, kam má ustoupit,
směr (cestu) ústupu, podporu palbou,
pořadí jednotlivých družstev,
začátek ústupu.

Zástupce velitele čety ustoupí zpravidla s prvním, velitel čety s posledním družstvem.

- 666.** Je-li ústup čety chráněn palbou, nocí, mlhou nebo vhodným terénem, ustoupí četa najednou a nepozorovaně tak, aby se rychle dostala z dosahu nepřátelské pěchotní palby.

Není-li ústup čety dostatečně chráněn a není-li pro ústup vhodný terén, ustoupí četa po družstvech, zajišťujíc si sama provedení ústupu.

- 667.** Když se četa dostane z přímé nepřátelské palby, ustupuje podle možných zásahů nepřítele

buď v tvarech obdobných tvarům pro přibližování, nebo pochoduje zajištěně zpět na shromaždiště roty.

Stat' 3.

Úderná, granátnická a kulometná skupení.

- 668.** Někdy je výhodné nahradit normální organizaci zvláštními skupeními, aby podle situace a terénu bylo lépe využito technických vlastností jednotlivých prostředků. Utvoření skupení nařizuje velitel čety buď z vlastního popudu nebo na rozkaz velitele roty. Utvoření jich nutno předvídat, neboť sestavovat je teprve během boje je nesnadné.

Pro určitý úkol může být utvořeno jedno nebo více stejných neb i různých skupení pod společným velitelem.

Úderná skupení.

- 669.** Úderná skupení tvoříme hlavně tam, kde se uplatní boj ručními granáty a bodáky a kde nelze dobře využít ostatních zbraní.

Je to hlavně v zákopovém boji, při výpadech, v boji v osadách, v horách, v boji o vodní toky a p.

Úderná skupení mají být sestavena z dobrých vrhačů ručních granátů, odvážných a chladnokrevných.

Jsou tvořena v síle asi družstva. Vyžaduje-li to situace, mohou být podporována jinými zbraněmi nebo skupeními.

Ústroj úderného skupení je zpravidla upraven odložením všeho, co vojín pro boj nepotřebují a co jim brání ve výkonu. Vrhači granátů mohou být vyzbrojeni pistolí místo pušky, ostatní mají pušky a značný počet granátů.

V zákopovém boji postupuje zpravidla vpředu úderník s puškou připravenou k výstřelu, s nasazeným bodákem, od traversy k traverse a chrání vrhače. Za ním jdou dva úderníci vrhači granátů, z nichž jeden hází granáty za nejbližší traversu, aby zasáhl blízké obránce, druhý za následující jednu nebo dvě traversy, aby zabránil nepříteli v příchodu posil a zásobování granáty. Za vrhači postupuje velitel skupení, který řídí činnost skupení tichými povely neb jen znamením paži. Za velitelem skupení na několik kroků postupují dva až tři úderníci, kteří dodávají granáty vrhačům a přejímají doplněk granátů od ostatních úderníků, jsouce připraveni kdykoliv nahradit zraněného nebo padlého vrhače. Zbývající úderníci s nabitými puškami a nasazenými bodáky postupují dále vzadu, pozorují přes náspy vpravo a vlevo a chrání skupení proti nebezpečí z boku a zezadu. Je-li nepřítel v převaze a snaží se zatlačit skupení, zatarasí skupení zákop pytli se zemí, anebo poboří stěny zákopu a tím nepříteli donutí, aby se ukázal nekryt.

V boji v osadách postupuje úderné skupení podobně jako v zákopech; vpředu může být podle okolností chráněno dvěma neb i více úderníky s puškami. Vrhači ničí nepřítel granáty, vrhajíce je do oken a sklepů. Proti přepadení z bočních ulic a zahrad je chráněno skupením lehkých kulometů nebo granátníků a p.

V boji v horách se úderná skupení uplatní v podnicích malých skupin.

Při výpadech se úderných skupení použije podle čl. 448, v boji o vodní toky podle čl. 362.

Granátnická skupení.

- 670.** Granátnická skupení tvoříme tam, kde nelze působit zbraněmi s plochou drahou střely ani granáty vrhanými ručně, nebo kam z bezpečnostních důvodů nemůže působit dělostřelectvo a doprovodné zbraně, nebo k rychlému zničení důležitého cíle na vzdálenost dostřelu granátometů.

V útočném boji nabývají granátnická skupení zvláštního významu za zteče, nebo k odražení nepřátelského protiútoků.

Velmi dobře se uplatní granátnická skupení při přechodu nepříteli širokých vodních toků, které nepřítel brání zakopanými kulomety, umístěnými na břehu tak, že působí svou palbou na řeku. Tu je palba puškových granátů často jedinou, již lze tyto kulometry postřelovat.

Za útoku na osady působí granátnická skupení palbou za obsazené zdi.

V obraně budou granátnická skupení výhodná k vyplnění mezer v palebné přehradě, kam jiné zbraně pro plochost dráhy střely nemohou působit, a při vniknutí nepříteli do obranného postavení, kdy s výhodou mohou střilet přehradné palby k zastavení nepříteli nebo usnadnit provedení protiútoků.

V přerývaném terénu bude vhodné umisťovat granátnická skupení na místech, kde strže a zářezy umožňují nepříteli přiblížit se až k obrannému postavení.

Velitelem skupení je svobodník granátník anebo určený k tomu poddůstojník.

Síla granátnických skupení závisí na úloze. Nejvýhodnější je skupení čtyř až šesti granátníků; je-li třeba, může být i silnější. Přehradná palba granátů je dosti hustá, vybuchují-li granáty na stanovené čáře ve vzdálenosti asi 30 m od sebe.

Kulometná skupení.

671. Skupení lehkých kulometů mohou být utvořena tam, kde je nedostatek podpory jiných zbraní, hlavně těžkých kulometů, a kde je třeba utvořit palebnou základnu pro další postup.

Kulometná skupení utvoří velitel sloučením určitého počtu lehkých kulometů družstev, jejichž úkol je podřadnější, nebo která pro terén nemohou využít kulometu, nebo jejichž úderníků a granátníků je použito rovněž pro skupení, nebo tam, kde je možné přestřelování, které dovolí využít kulometů zadních sledů.

HLAVA 4.

OSNOVA TAKTICKÉHO VÝCVIKU.

672. Cílem bojového výcviku čety je:

naučit velitele čety vést četě a řídit činnost jednotlivých družstev k splnění úkolu daného velitelem roty,

vycvičit velitele družstev a velitele granátnického skupení v spolupráci s ostatními družstvy čety a se sousedy,

vycvičit zástupce velitele čety v jeho úkolu,

zdokonalovat spojku a pozorovatele v provádění jejich úkolů.

Velitel čety řídí pohyb a palbu jednotlivých družstev nejprve povely. Jakmile družstva znají způsob provádění, přejde se k samočinnému provádění, jež je v boji pravidlem; velitel čety řídí činnost družstva, u něhož je, ostatní družstva se řídí podle tohoto družstva.

673. Náměty bojových cvičení musí být jednoduché a musí obsahovat zpravidla jen jeden z níže uvedených předmětů. Ustanovení čl. 602 o volbě terénu, o denní době, o předpokladech a o činnosti nepříteli platí obdobně i pro četě.

Věci, které zvláště cvičíme, jsou:

Přibližování a zjednání dotyku.

Čelní četa: ve svazu, na odkrytém boku, způsob postupu, boj s jezdeckým a obrněným vozidly, střetnutí s nepřítel v pohybu a postup proti nepříteli v obranném postavení.

Zadní četa: volba a změny tvarů podle terénu a vzdáleností od nepříteli, různý způsob postupu, přechod nápadných míst (hřbetů, okrajů lesa, vesnic), přechod pásem postřelovaných

dělostřelectvem, zamořených plynem, postup v daleké palbě pěchoty, chování za nepřátelského leteckého útoku, zasazení čety do palebného sledu.

Cvičitel zdůrazňuje při postupu zachování směru, využití terénu, udržení styku, při zjednávání dotyku odvážné pronikání vpřed a samočinné vzájemné podporování družstev.

Útok a zteč.

Zaujetí východiště útoku a vyrazení za podpory dělostřelectva a palebné základny; vyrazení bez podpory dělostřelectva; propracování se na ztečnou vzdálenost; zteč.

Útok čety, počínající ztečí.

Útok čety s překročením jednotek.

Útok čety uvnitř postavení.

Použití různých skupení v četě (úderných, granátnických, kulometných).

Četa jako styčný voj.

Četa v záloze: postup, vyhledávání méně postřelovaných míst, spojení s velitelem roty a s palebným sledem, ochrana boků čelních čet, provedení obchvatu, odrazení nepřátelského protiútoku, zesílení palebného sledu, prodloužení křídla, opravení směru, vyčištění dobytého terénu.

Při útoku dbá cvičitel na rychlý postup od vyrazení až do zahájení postupu s palbou; při překračování jednotek dbá na způsob přiblížení čety za tyto jednotky podle možností nepřátelské palby, podle terénu a podle možností nepřátelského pozorování, mimo to na rychlé překročení a pokračování v útoku. Při postupu s palbou dbá cvičitel hlavně na vzájemné podporování družstev palbou, na správnost postupu a na prosakování nepostřelovanými místy.

Dále dbá, aby velitel čety vždy, když je to vhodné, soustředil granátníky čety, účelně jich použil k usnadnění útoku na blízké vzdálenosti a hlavně při provádění zteče.

Při útoku čety bez dělostřelecké podpory dbá cvičitel na dokonalé využití terénu četou a na podporu vlastními zbraněmi v souhlase s palbou těžkých kulometů a doprovodných zbraní pěchoty.

Udržení dobytého terénu a pronásledování.

Chování čety při zastavení nepřátelskou palbou; úprava palby, podpora palbou sousední čety, odrazení nepřátelského protiútoku.

Uspořádání čety pro pokračování v útoku. Chování čety po dobytí cíle, na němž byla na řízena zastávka; uspořádání palby, vyčištění cíle, udržení dotyku, zjednání styku, doplnění munice, úprava postavení.

Pronásledování nepřítele palbou; způsob postupu za pronásledování pohybem.

Obrana.

Četa na předních strážích jako polní stráž anebo rozdělená na polní stráž.

Četa v pásmu odporu. Přechod do obrany mimo dotyk a v dotyku s nepřítelem. Stanovení úkolů družstvům a granátnickému skupení; úprava obranného postavení, služba, provádění poplachu a obrany, spuštění a řízení palby. Vystřídání v postavení opevněném a neopevněném.

Četa jako záloha: náhrada ztrát vpředu, obrana na místě, připravení a provedení protiútoku.

Četa jako záštita dělostřelectva (trénu).

Ústup.

Ústup v noci až na shromaždiště roty.

Činnost částí ponechaných v dotyku.

Četa jako zajištění roty na ústupu.

Ústup ve dne pod ochranou palby dělostřelectva a těžkých kulometů a ústup mimo dosah pěchotní nepřátelské palby.

Ústup při vzájemné podpoře družstev.

Cvičíme činnost při zásahu nepřítele pěchotou, dělovou palbou, jezdeckem, letectvem a útočnou vozbou.

ČÁST X.

VÝCVIK ROTY.

HLAVA 1.

VLASTNOSTI A USPOŘÁDÁNÍ ROTY, ÚKOLY VELITELE ROTY.

Stat' 1.

Vlastnosti a uspořádání roty.

- 674.** Pěší rota je základní výcviková a bojová jednotka pěchoty. Je to největší pěší jednotka, jejíž části mají stejnou výzbroj. V boji, zvláště je-li zesílena těžkými kulomety, může plnit všechny úkoly pěchoty, neboť je tak početná, že může utvořit dostatečně silný p a l e b n ý s l e d a zároveň mít z á l o h u . Její velitel je tak blízko, že může podle svého pozorování zasáhnout v boj, aniž čeká na hlášení velitelů čet. Osobnost velitele, těsné spolužití a společné výkony tvoří z roty jednotku ovládanou stejným duchem, který je základem tradice.

Velitel roty organizuje rotu podle jejích počtů. Doplní, je-li třeba, pomocné družstvo, určí počet družstev a počet a složení čet. Řídí se zásadou, že je lépe mít 4 čety po dvou družstvech než méně čet s úplným počtem družstev. Ustanoví velitele čet a družstev a jejich zástupce. Přebytné poddůstojníky hlásí velitelství pluku, lehké kulomety, k nimž nemá obsluhu, uloží na trén roty.

Stat' 2.

Úkoly velitele roty.

- 675.** Velitel roty řídí v boji součinnost čet a přidělených zbraní.

V útočném boji zajišťuje nepřetržitost postupu roty v určeném směru. Zatím účelem vyvíjí svými prostředky nutnou mohutnost palby, aby postup byl umožněn, využívá. palby podporujících zbraní, úspěchu sousedů a nařizuje manévr.

V obranném boji zajišťuje souvislost palby a trvání odporu na místě a řídí opevňovací práce.

Určuje rotě vždy takovou sestavu, aby mohla výhodně splnit svůj úkol, utrpěla co nejméně ztrát a zachovala co nejdéle učlenění do hloubky.

Pečuje o styk a spojení, organizaci pozorování a o udržení dotyku. Podle potřeby boje zřizuje skupení granátníků, lehkých kulometů a skupení úderná. Stará se o zásobování municí, proviantem a jinými potřebami, o odsuny, soustředění a výdej pošty.

Pomocné družstvo pro boj rozdělí; velitelského roje použije k velení (k donášení rozkazů a hlášení, k pozorování, signalisování a p.) a hospodářského roje k zásobování.

HLAVA 2.

TECHNICKÝ VÝCVIK.

Stat' 1.

Účel a způsob výcviku.

- 676.** Účelem technického výcviku je naučit rotu zaujímat sestavy, kterých potřebuje pro boj, a

pohybovat se v nich.

Způsob technického výcviku roty je obdobný jako u čety. Koná se jen v míře nutné k nácviku. Je spojen co nejdříve s taktickým výcvikem roty.

Velitel roty dává rozkazy a povely velitelům čet přímo nebo po spojkách.

Stat' 2..

Sestava roty.

677. Rota může zaujmout sestavu:

a) s dvěma četami v prvním a s dvěma četami v druhém sledu. Čety v druhém sledu jsou buď za četami prvního sledu nebo stupňovitě vlevo. (vpravo) nebo v něm prvního sledu (obr. 30);

b) s třemi četami v prvním a s jednou četou v druhém sledu. Četa v druhém sledu je buď za některou četou prvního sledu nebo vně (obr. 31);

c) s četami za sebou (obr. 32).

678. V sestavě roty jsou čety buď v trojstupech anebo rozčleněny nebo rozvinuty podle ustanovení pro výcvik čety; **všechna družstva jedné čety, i když je četa rozčleněna do hloubky, tvoří vždy týž sled roty.**

Obr. 30. Příklady sestavy roty s 2 četami v prvním a s 2 četami v druhém sledu.

Obr. 31. Příklady sestavy roty s 3 četami v prvním a s 1 četou v druhém sledu.

679. Velitel roty je s velitelským rojem na místě, odkud může nejlépe velet a přehlédnout terén.

Obr.32. Příklad sestavy roty s četami za sebou.

Stat' 3.

Pohyby roty.

680. Rota se pohybuje, mění směr a zastavuje se v trojstupu nebo v sestavách uvedených v čl. 677 obdobně, jak je stanoveno pro výcvik čety.

Rozčlenění roty.

681. Pro rozčlenění roty určí velitel směr roty, sestavu roty (vedoucí četou, místa čet, rozstupy a vzdálenosti) a své místo. Např.:

a) »Směr osamělý dvůr - první četa vedoucí, třetí vpravo rozstup x - v 2. sledu druhá za středem vzdálenost y, čtvrtá vpravo rozstup z – jsem před 1.četou!«

b) »Směr kaplička -první četa vedoucí, druhá vpravo, třetí vlevo, rozstup x - čtvrtá za první vzdálenost y- jsem u 1.čety!«

Vedoucí četa zaujme nařízený směr. Ostatní čety zaujmou určené místo nejkratší cestou; svůj pohyb řídí podle vedoucí čety, vzdálenosti a rozstupy přízpusobují terénu. Velitelé čet rozčlení čety na rozkaz velitele roty nebo podle vedoucí čety, nejčastěji však z vlastního popudu.

Velitel roty je na místě uvedeném v čl. 679; velitelský roj je v témž tvaru jako družstva čet.
Hloubka rozčleněné roty, není-li v prvním sledu předvoje, nepřesahuje zpravidla 600 m
Při rozčlenění roty s velkými rozstupy mezi četami, v terénu pokrytém a členitým, v noci a za mlhy určí velitel roty místo vedoucí čty směr pro každou čet prvního sledu.

Rozvinutí roty.

- 682.** Rota se rozvinuje postupně a co možná skrytě, nezastavujíc se v postupu.
Čety prvního sledu se rozvinou tak, aby mohly ihned zahájit palbu a snadno postupovat vpřed. Tvoří p a l e b n ý s l e d . Ostatní čety tvoří z á l o h u . Jsou rozčleněny, a je-li třeba, rozvinuty. Jsou tak daleko, aby mohly včas zasáhnout ve prospěch palebného sledu, ale aby netrpěly palbou řízenou na palebný sled.
Hloubka rozvinuté roty nepřesahuje zpravidla 400 m
Velitelé čet rozvinují čety obvykle z vlastního popudu, nebo na rozkaz velitele roty.
Je důležité, aby se palebný sled a záloha za postupu nesmíchaly a u č l e n ě n í r o t y d o h l o u b k y b y l o z a c h o v á n o .
- 683.** Rozčleněná nebo rozvinutá rota se shromáždí tak, že velitelé čet nejprve shromáždí své čety a pak je zavedou do nařízeného tvaru.

HLAVA 3.

TAKTICKÝ VÝCVIK.

Stat' 1.

Rota v útočném boji.

Přibližování.

- 684.** Pro rotu začíná přibližování, když opustí pochodový tvar a postupuje rozčleněna.
- 685.** Pro přibližování vydá velitel roty rozkaz obsahující:
zprávy o nepříteli a o vlastních jednotkách vpředu;
úkol roty (směr roty podle azimutu a směrových předmětů, je-li třeba i pásmo činnosti roty, cíle a případné zastávky), sousední jednotky;
sestavu roty (místa čet, vedoucí čet, podle okolností směry čet prvního sledu, rozstupy a vzdálenosti), a je-li třeba, místo přidělených zbraní;
zajištění a vyhledávání zpráv;
místo velitele roty, styk s veliteli čet a se sousedy;
smluvená znamení.
- 686.** Nejsou-li před rotou vlastní jednotky pěchoty v dotyku s nepřítelem, dostane rota prvního sledu předvojového praporu zpravidla p á s m o č i n n o s t i , v němž má postupovat a zajišťovat postup jednotek za ní. V přehledném terénu může dostat pásmo činnosti až 1 km široké.
- 687.** Podle šířky pásma a jeho přehlednosti zaujme rota takovou sestavu, aby čelní čety celé pásmo prohledaly, a narazí-li na nepřítele, měly dostatečnou sílu zahnat slabší jednotky a udržet dosažený prostor proti nepříteli silnějším.
- Sestava s 2 č e t a m i v p r v n í m s l e d u je nejobvyklejší. Sestava s 3 č e t a m i v p r v n í m s l e d u se hodí, je-li pásmo roty široké nebo terén málo přehledný. Rota, která má zajistit nekrytý bok, učlení druhý sled s t u p ň o v í t ě do nekrytého boku.

Čelní čety musí být na takovou vzdálenost, aby kryly zadní čety před účinnou palbou nepřátelských lehkých kulometů. Podle terénu bude to asi 600 m

688. Čety se přibližují podle ustanovení pro výcvik čety.

Čelní čety konají průzkum a zajištění vpředu, jsou-li křídelní, též v odkrytém boku.

Zadní čety musí být s to, zasáhnout v čas potřeby ve prospěch čelních čet anebo krýt palbou jejich boky.

Mezery mezi četami a družstvy jim dovolují, aby změnou tvarů nebo ruchu využily terénu a vyhnuly se prostorům nebo přešly prostory, které nepřítel pozoruje nebo postřeluje, nebo jsou zamořeny plynem, pokud jim to úkol dovoluje; jakmile je to možné, zaujmou opět nařízené rozstupy a vzdálenosti.

689. Zbraně přidělené rotě jdou s druhým sledem, jejich průzkumné orgány na úrovni s čelními četami. Když lze očekávat střetnutí s nepřítelem, předsune velitel roty tyto zbraně na vhodná místa, aby zajistil přechod jednotlivých terénních celků a udržení dosažených míst.

690. Velitel roty se pohybuje podle ustanovení čl. 679. Je-li třeba, předejde (předjede) na úroveň čelních čet, aby se včas orientoval a upravil další postup roty.

691. Je-li rota v druhém sledu praporu nebo přibližuje-li se za jednotkami v dotyku, zůstane více pohromadě a využije pro postup všech výhod, které jí poskytuje terén, denní doba a vzdálenost od nepřítele. Jejím úkolem je dostat se na místo určení rychle, krytě, beze ztrát a s nejmenší námahou. Zajištění a průzkum koná pro svou potřebu.

Pro postup používá obvykle buď sestavy s 2 četami v prvním sledu nebo s četami z a s e b o u (k využití úzkých terénních průchodů), nebo přibližuje-li se v noci, v lese nebo za jednotkami v dotyku, může postupovat v t r o j s t u p u .

Velitel roty ji vede a řídí její pohyb podle rozkazu velitele praporu.

692. Za přibližování udržuje velitel roty styk s velitelem praporu, s veliteli čet a se sousedy zrakem a podle potřeby spojkami nebo signalisací.

Zpráv, které získá, využije pro svůj postup a hlásí je veliteli praporu a podle potřeby i sousedům.

Zjednání dotyku.

693. Když rota narazí na nepřátelské odpory nebo dosáhne přezvědných jednotek zastavených nepřátelskou pěchotní palbou, pronikají čelní čety, jak uvedeno v čl. 640, aby zjistily hodnotu nepřátelských odporů. Velitel roty jim pomáhá palbou přidělených zbraní.

Je-li některá četa zastavena, poutá nepřítele, jiné, které najdou možnost k postupu, pronikají co možná nejdále a hlásí to veliteli roty.

Ten podle svého pozorování nebo hlášení velitelů čet buď posune za četou, která má největší úspěch, své volné jednotky, aby nepřátelský odpor přesáhl a zdolal z boku, nebo jsou-li všechny čelní čety zastaveny souvislou palbou, zasadí své volné jednotky a za podpory přidělených zbraní provede útok, aby čaru nepřátelských odporů prorazil. Za cíl zvolí při tom místo, které se zřetelem na terén a možnost podpory palbou je pro útok nejvýhodnější a jehož vzetí je k vynucení dalšího postupu nejúčinnější. Po vyvrácení odporu postupuje rota dále v nařízeném směru.

Narazí-li rota na tak silný odpor, že svými prostředky nenabude převahy, nebo zjistil-li velitel roty, že by nepronazil, ani kdyby zasadil svou zálohu, zajistí dobytý terén, hlásí svou situaci veliteli praporu a vyčká jeho zásahu.

Při střetnutí jedná velitel roty rázně a rychle, aby získal prostor, který je důležitý pro boj jednotek za ním. Jindy může nevýhodný terén a přílišná převaha postupujícího nepřítele přimět velitele roty k rozhodnutí, aby přešel dočasně do obrany na výhodném místě, kterého dosáhl, a udržel je pro boj jednotek za ním.

Útok.

- 694.** Má-li rota útočit, provede velitel roty před útokem, když to je možné, s veliteli čet obhlídku, při níž jim zejména ukáže nepřátelské odpory a nebezpečná místa, útočné směry a cíle, kterých se mají zmocnit, jakož i vhodné přístupy k nim.
- 695.** Rozkaz k útoku obsahuje:
nepřátelské odpory a nebezpečná místa;
úkol roty (směr a cíl roty), úkol sousedů;
sestavu roty a zaujetí východiště útoku;
úkoly čet (cíle nebo směr, zastávky), a je-li třeba, umístění a úkoly přidělených zbraní;
podporu palebnou základnou a dělostřelectvem (kdy a kam), podporu tanků (jak);
styk se sousedy, ochranu boků;
místo velitele roty, smluvená znamení, úpravu pozorování;
zásobování (municí, proviantem), odsuny, ústroj; hodinu útoku nebo znamení k němu.
- 696.** Rozkaz k útoku dá velitel roty velitelům čet ústně za obhlídky podle čl. 190, odst. 1. Během boje dává rozkazy velitelům čet, s nimiž není v osobním styku, po spojkách, často ve formě jednoduchého náčrtu s nutnými údaji.
- 697.** Rota je za útoku učleněna do hloubky v palebný sled a zálohu. Ve volném terénu může útočit v pásmu širokém 300-400 m; její hloubka nepřesahuje její šířku. Při útoku v lese nebo v noci je její šířka asi 200 m
Velitel roty dá do palebného sledu tolik čet, aby v pásmu, kde útočí, měl dostatečnou plnost palby (čl. 96) a potřebnou sílu úderu.
Ve většině případů dá do palebného sledu dvě čety; to dovoluje uskutečnit dostatečnou sílu palby a úderu k pronikání vpřed za podpory palebné základny, dělostřelectva nebo tanků a při tom utvořit dosti početnou zálohu (**obr. 33**).
Je-li pásmo roty široké, dá do palebného sledu tři čety (**obr. 34**).
- Obr.33. Příklad roty za útoku, s dvěma četami v palebném sledu.
Obr. 34. Příklad roty za útoku, s třemi četami v palebném sledu.
- Má-li rota útočit na volném křídle praporek, učení svou zálohu stupňovitě.
Čety zálohy a přidělené zbraně jsou členěny do hloubky.
Velitel roty je s velitelským rojem mezi palebným sledem a zálohou tak, aby mohl rotě nejlépe velet.
- 698.** Ve východišti útoku se umístí rota čelem k cíli.
Poskytuje-li východiště útoku do hloubky jen malý kryt, může se palebný sled i záloha směstnat za sebou, připouští-li to situace a terén; nařízené vzdálenosti zaujme pak záloha až za postupu.
Jsou-li kulomety palebné základny umístěny tak, že mají prostřelovat, dbá velitel roty, aby mezera určená v palebném sledu byla za postupu zachována.
- 699.** Velitel roty určí četám, má-li zprávy o odporech, provedení úkolu podrobně se zvláštním zřením na součinnost mezi četami a podporujícími zbraněmi. Nemá-li zprávy, spokojí se často tím, že dá četám palebného sledu jen směr a cíl podle terénu.
Záloze určí počáteční umístění a příští kryt, který pro ni předvídá.
Jsou-li mu přiděleny těžké kulomety neb jiné zbraně, určí jim první úkol a úkol, který pro ně

předvídá jako nejbližší příští.

- 700.** Rota vyráží z východiště útoku buď na znamení nebo na rozkaz velitele roty, nebo po četách na povel velitelů čet. Byla-li umlčena palba nepřátelské pěchoty, jde bez vlastní palby co nejdále vpřed. Zahájí-li nepřítel palbu, postupují čtyry podle čl. 644.
- 701.** Velitel roty sleduje průběh boje a podle potřeby podporuje postup čet palebného sledu zbraněmi, které mu byly přiděleny, a palbou vyžádanou u velitele praporu.
- Postup své zálohy řídí tak, aby předčasně nesplynula s palebným sledem; používá jí k zesílení palebného sledu, k opravení směru, k vyplnění mezery nebo k zajištění boků, k zdolání odporů, které čtyry palebného sledu překročily, a k rozšíření úspěchu. Zbraní zálohy využije, kdykoliv se mu naskytne možnost podporovat palebný sled.
- Vynutil-li si průběh boje zasazení všech čet do palebného sledu, využije velitel roty každé vhodné příležitosti k utvoření nové zálohy z částí, které boj uvedl v nepořádek. Není-li to možné, hlásí to veliteli praporu a stará se, aby rota v svém postupu neustrnula; je-li vhodná příležitost, aby svou přítomností strhl rotu vpřed, jde sám do palebného sledu.
- Útok vede od cíle k cíli; na každém doplňuje původní rozkaz k útoku podle vývoje boje nebo podle rozkazů velitele praporu. Řídí činnost čet tak, aby se postup roty konal v souladu s podporou poskytovanou rotě zbraněmi palebné základny, dělostřelectvem nebo tanky a aby využil úspěchu sousedů pro postup své roty.
- Je-li sousední rota zastavena, pomáhá jí především postupem své roty; má-li volné prostředky, neváhá jí pomoci palbou.
- 702.** Zteč se v rotě provádí po četách podle ustanovení pro výcvik čtyry postupně tak, jak se jim podařilo dospět na ztečnou vzdálenost. Začíná-li útok roty ztečí, vyráží rota najednou na znamení velitele roty.
- Velitel roty postřeluje při zteči přidělenými zbraněmi nebo také granátnickými skupenými čet zálohy ty odpory v hloubce postavení, které by provedení zteče mohly ohrozit.
- 703.** Po vzetí cíle se palebný sled rychle uspořádá a útočí na další cíl. Nebyla-li záloha zasazena, zaujme nařízené místo v sestavě roty, jsouc připravena k plnění předvídaných úkolů; rovněž tak přidělené zbraně.
- Byla-li po vzetí cíle nařízena zastávka, vyráží rota na další cíl na rozkaz velitele roty.
- Utrpěl-li palebný sled značné ztráty a nestačí-li pro další útok, zesílí jej velitel roty ze své zálohy.
- Jestliže nepřítel provádí protiútok, zastaví jej palbou a pak pokračuje ve svém úkolu. Přerušuje-li nepřítel boj během útoku roty, útočí velitel roty dále v sestavě, v které je, a dbá, aby dotyk neztratil; může-li zasazením zálohy usnadnit a urychlit postup palebného sledu, neváhá tak učinit.
- Přerušuje-li nepřítel boj, když rota dosáhla cíle, na němž je nařízena zastávka, jedná velitel roty podle čl. 709.
- 704.** **Za útoku na silně opevněné postavení** útočí rota obvykle dvěma četami v palebném sledu a dvěma četami v záloze; šířka roty nepřesahuje 200 m; vzdálenost mezi jednotlivými sledy roty může být 50-150 m
- Čím delší dobu měl nepřítel na úpravu paleb a na vybudování postavení, tím podrobnější úkoly dá velitel roty svým četám za obhlídky. Velitelům čet odevzdá náčrty se zakreslenými odpory, které mají zdolat, určí jim cesty, kudy mají jít, palebné úkoly, které mají plnit, místa, kterých mají dosáhnout, a trvání paleb, které jejich postup budou podporovat.
- Průchod překážkami zajistí, je-li toho třeba, zřízením granátnických skupen od čet zálohy.
- Jsou-li mu přiděleni zákopníci nebo jednotka ženijního vojska, zařadí je zpravidla za palebný sled, aby ihned po překročení překážek palebným sledem rozšířili průchody v překážkách.

Palebný sled prochází průchody podle ustanovení pro výcvik čety; čety zálohy přilnou při vyrazení k palebnému sledu, aby zároveň s ním podběhly nepřátelskou palebnou přehradu a co nejdříve následovaly za ním, když prošel průchody.

Má-li rota přiděleny jednotky čističů, jdou hned za palebným sledem; jinak čištění odporů provádějí čety rotní zálohy.

- 705. Je-li rota v zadním sledu praporu jako záloha,** je v takové sestavě, v které by nejméně trpěla nepřátelskou palbou a při tom zůstala snadno ovladatelnou. Nenařídil-li velitel praporu jinak, je tak daleko za prvním sledem, aby mohla rychle zasáhnout na kterémkoli místě v pásmu činnosti praporu nebo ke krytí jeho boků.

Velitel roty vede rotu a udržuje těsný styk s velitelem praporu; s rotami prvního sledu je co možná ve styku zrakem, aby byl o vývoji boje včas zpraven; nařídí blízké zajištění, průzkum cest na příští místo určení, upraví pozorování a předvídá použití roty. Podle rozkazu velitele praporu zařídí případnou aktivní OPL.

Je-li třeba, musí velitel roty z v l a s t n í h o p o p u d u a bez váhání zasáhnout v boj palbou svých prostředků, jde-li o ochranu boku neb o odrazení protiútoků; o tom ihned hlásí.

- 706.** Má-li rota p ř e k r o č í t některou rotu prvního sledu, přiblíží se za ni v sestavě odpovídající situaci a terénu. Velitel roty vejde včas ve styk s velitelem překračované jednotky, aby získal zprávy, mohl překročení připravit a provést je s překvapením. Překročení provádí rozvinutý palebný sled jedním přískokem přes jednotky, které překračuje, aby se s nimi nesmíchal. Záloha je překračuje, jestliže to nepřátelská palba dovoluje, s družstvy nebo hloučky v zástupech, jinak v rojnici.

Má-li rota v y s t ř í d a t jednotky v dotyku, vejde velitel roty včas ve styk s velitelem, jehož jednotky má vystřídat. Vystřídání připraví obhlídkou prostoru, v němž má vystřídání provést, zjištěním podmínek bezpečnosti přesunu a vystřídání a vytyčením cest nebo vyžádáním vůdců. Nebylo-li velitelem praporu stanoveno jinak, vezme s sebou nutné orgány od roty. Vystřídání provede se zřetelem na příští úkol roty tak, aby sestava roty odpovídala potřebám úkolu, který má provést.

Udržení dobytého terénu.

- 707.** Dosáhla-li rota cíle, na němž byla nařízena zastávka, zajistí velitel roty jeho udržení tím, že vytvoří před rotou palebnou přehradu a uvede ji v soulad s rozvrhem palby praporu. Dá úkoly přiděleným zbraním, aby doplnily palbu čet, jejichž palebné úkoly přezkouší a podle potřeby upraví. Dovoluje-li to nepřátelská palba, upraví rozmístění palebného sledu a učení rotu do hloubky. Znovu upraví styk a spojení s velitelem praporu a se sousedy, zařídí pozorování, zjistí počet munice u jednotek a stará se o její doplnění. Jednotky roty se zakopají.

Je-li zastávka delší, doplní velitel roty svá opatření jako pro obranu.

- 708.** Je-li rota přinucena se zastavit během boje (při nezdařeném útoku), zachytí se na místě, kde je. Velitel roty užije všech prostředků, aby udržel rotu na místě, kterého dosáhla. Opravu paleb a terénu provedou velitelé čet podle čl. 656. Velitel roty určí úkoly záloze a přiděleným zbraním, aby zajistil důležitá místa; je-li mu to možné, upraví palby čet, aby zajistil souvislou palbu před rotou a k sousedům a umožnil palbou některých svých jednotek postup rotě sousední. Jestliže sousedé neumožní rotě další postup, umístí svou zálohu tak, aby její palbou zlomil nepřátelský protiútok, kdyby pronikl přes palebný sled. Všemi vhodnými pojiťky, které má, hlásí veliteli praporu přesnou situaci palebného sledu.

Je-li rota obklíčena, brání se na místě jako v ohnisku odporu. Velitel roty určí včas některým četám palebné úkoly do boků a k ochraně týlu roty a nařídí šetřit střelivem.

- 709.** K udržení dotyku s ustupujícím nepřítelem vyšle zpravidla čet v nejvýhodnějším směru na vzdálenost průzkumných hlídek. Hlásí to veliteli praporu a je pohotov ihned zahájit další postup s celou rotou.

Pronásledování.

710. Při pronásledování užije rota takové sestavy, aby mohla ihned přejít do útoku, kdyby narazila na odpor, a aby využila cest k rychlému postupu.

Velitel roty usiluje o to, aby v nařízeném směru bez ohledu na sousedy udržel dotyk a nedal nepříteli čas znovu se zachytit. Přidělené zbraně umístí tak, aby mohl rychle zahájit palbu na odpory, jakmile se objeví. Za tím účelem postupují průzkumné orgány těchto zbraní v blízkosti čelních čet, aby včas mohly vyhledat vhodná palebná stanoviště a podporovat postup. Udržuje spojení a styk a pečuje o zajištění zpředu i z boků, i když byly před rotu předsunuty části smíšeného přezvědného oddílu divise nebo jezdeckta. Získaných zpráv využívá a dodává je veliteli praporu a podle okolností i sousedům.

Odporuje-li někde nepřítel ve směru postupu roty, útočí naň rota ihned a volnými jednotkami hledí bez meškání pronikat mezerami; rozhodující při tom je odvážnost, neboť rota narazí často jen na slabé odpory kryjící ústup nepřítele.

Podaří-li se nepříteli zachytit a rota nestačí svými prostředky jej srazit, hlásí to velitel roty veliteli praporu a vyžádá si od něho podporu.

Stat' 2.

Rota v obranném boji.

Obrana.

711. V obraně může být rota v postavení předních stráží nebo v hlavním postavení nebo v obou.

712. Přechází-li rota do obrany m i m o d o t y k s nepřitelem, dostane velitel roty ústní rozkaz pro obranu při obhlídce s velitelem praporu; na podkladě vlastní obhlídky s veliteli čet a s veliteli přidělených zbraní vydá rozkaz pro obranu, aniž čeká na písemný rozkaz velitele praporu. Svůj rozkaz doplní, je-li třeba, náčrty.

Přechází-li rota do obrany v d o t y k u s nepřitelem, vydá velitel roty nutná nařízení podle čl. 707, aniž čeká na rozkaz velitele praporu. Svá nařízení upraví pak dodatečně podle rozkazu velitele praporu pro obranu.

713. Rozkaz pro obranu obsahuje:

zprávy o nepříteli (je-li třeba);
úkol roty (úsek, který má bránit, obranná pásma, která má obsadit), úkol sousedů;
sestavu roty (místa a úkoly čet, podle okolností i družstev a přidělených zbraní);
rozvrh palby: vnější okraj palebné přehrady, palebné úkoly čet, podle okolností i družstev, granátnických skupení a přidělených zbraní, styk palbou se sousedy; ustanovení o spuštění palebné přehrady a jiných paleb;
palby dělostřelectva, těžkých kulometů a doprovodných zbraní v úseku roty;
přípravu protiútoků;
zajištění, strážní službu, pozorování a poplach;
opatření proti plynům, tankům a letadlům;
úpravu terénu;
styk a spojení (SV. roty a čet, smluvená znamení, signalisaci a p.);
zásobování, zdravotnickou službu, odsuny.

Podle toho, jak dlouho obrana trvá, je rozkaz doplňován zvláštními nařízeními, s nimiž tvoří obranný plán roty.

714. Je-li rota v p o s t a v e n í p ř e d n í c h s t r á ŝ í, člení své jednotky na sled pozorovací a

sled odporu. V přehledném terénu může, je-li zesílena četou těžkých kulometů, mít úsek až 1500 m široký.

Pro sled pozorovací určí velitel roty počet, sílu, místo, úkoly a cesty ústupu polních stráží, nebylo-li mu to nařízeno.

Při umístění jednotek v sledu odporu dbá velitel roty, aby palebná přehrada, vytvořená před sledem odporu, byla souvislá a na důležitých místech zvlášť hustá. Je-li úsek roty široký, zůstanou čtyři a někdy i družstva více pohromadě. Mezery mezi nimi chrání pak bočná palba čet a družstev, anebo palba zbraní umístěných za mezerami, zvláště palba těžkých kulometů, jsou-li rotě přiděleny (**obr. 35**).

Obr.35. Příklad rozmístění roty na předních strážích.

Pro palby před palebnou přehradu určí velitel roty předem kulometry, které je mají provádět, když ostatní zbraně ještě mlčí.

Vyžaduje-li to situace a připouští-li to šířka úseku roty, může si velitel roty vytvořit z á l o h u k obraně důležitého prostoru.

Výjimečně může být celá rota v záloze velitele praporu, je-li celý prapor v postavení předních stráží; její úloha je táž jako každé zálohy v obraně.

715. Brání-li rota h l a v n í p o s t a v e n í v p á s m u h l a v n í h o o d p o r u , má obyčejně čtyři vedle sebe (**obr. 36**). při čemž může bránit úsek široký až 750 m

Obr. 36. Příklad rozmístění roty v hlavním postavení.

Je-li rota na volném křídle praporu, učlení své čtyři stupňovitě do strany a velitel roty si ponechá na výhodném místě aspoň jednu četou jako z á l o h u pro úkoly zajištění.

716. Hlavním úkolem roty je doplnit přehradné palby těžkých kulometů palbou svých zbraní a vytvořit palebnou přehradu před frontou roty.

Velitel roty určí za obhlídky velitelům čet a velitelům přidělených zbraní jejich úkoly a hranice úseku na místě; rozvrh palby vypracuje tak, aby palba neměla mezer, zvláště na rozhraní úseků čet a se sousedy. Každé četě určí h l a v n í p a l e b n é ú k o l y do palebné přehrady a v e d l e j š í ú k o l y do předvídaných palebných soustředění. Určí, které z lehkých kulometů a kdy mají zahájit palbu před palebnou přehradou. Jsou-li před úsekem roty hluché prostory nebo přístupy, určí, která četa je postřeluje, nebo nařídí velitelům čet utvořit pro tento úkol granátnická skupení.

Místa, která sám postřelovat nemůže, hlásí veliteli praporu. Určí také zadním družstvům, na která místa mají být připravena k protiútoku, jehož možnosti s nimi probere, a určí zbraně, které by protiútok podporovaly.

717. Obsahuje-li postavení předních stráží jen pozorovací sled a má-li polní strážé dodat v svém úseku rota z pásma hlavního odporu, určí k nim velitel roty zadní družstva.

718. Proti plynům zařídí velitel roty plynovou a poplachovou službu, a neprodyšné úkryty.

Proti obrněným vozidlům provede vhodnou úpravu terénu na místech, kde by jejich útok byl možný.

Proti letadlům se brání rota v pásmu hlavního odporu pasivní obranou.

719. K úpravě terénu vypracuje velitel roty podle rozvrhu velitele praporu svůj rozvrh pro jednotlivá stanoviště. V rozvrhu udá, jaké práce na jednotlivých stanovištích mají být vykonány, do které doby, s jakými prostředky a jak mají být zastřeny. Při úpravě předpolí dbá, aby nebyl zbytečně porušován skryt postavení a nebyly ničeny předměty, které jsou nenápadné a potřebné

k vlastní orientaci a zjišťování vzdáleností. Nápadné předměty, vhodné pro orientaci nepřítele, odstraní nebo nenápadně přemístí. Dohlíží, aby úprava terénu byla zlepšována a udržována.

- 720.** Styk zajišťuje především organisováním pozorování v úseku roty, dále spojkami, raketami neb jinými pojítky, jsou-li rotě přiděleny. Velitel roty musí vždy být ve spojení s veliteli čet, s velitelem praporu a s veliteli jednotek těžkých kulometů, které jsou v jeho úseku nebo do něho působí, a s jednotkami v postavení předních stráží, které jsou před ním.

Je-li v úseku roty pozorovatel dělostřelectva přímé podpory, je s ním velitel roty ve styku. Dělostřelectvu podporujícímu úsek roty ukáže přední okraj hlavního postavení, což doprovodí náčrtem. Smluví s ním znamení k spuštění dělových paleb v úseku, není-li to vše již upraveno velitelem praporu.

Stanoviště velitele roty je určeno velitelem praporu, a to přibližně ve středu sestavy roty tak, aby velitel roty mohl svůj úsek anebo jeho nejdůležitější část dobře přehlédnout. Není-li to možné, umístí velitel roty svého pozorovatele na pomocné pozorovatelně, s níž je sám ve styku zrakem.

- 721.** Velitel roty organisuje pozorování, strážní a hlídkovou službu a určí opatření pro poplach za dne i za noci. Řídí střídání pracovníků při opevňovacích pracích, řídí zásobování roty a p.

Když jednotky roty nebojují a nepracují, kryjí se. Pozorování zajišťují strážní a u velitelských stanovišť pozorovatelé.

Velitel roty udržuje rotu cvičnými poplachy v bojové pohotovosti, při čemž se přesvědčí, zda velitelé čet správně pochopili ustanovení předvídaná pro zahájení a provádění nařízeného rozvrhu palby, jakož i jiné úkoly, které četám dal, kdyby nepřítel podnikl útok, a zda i velitelé družstev znají svůj úkol. Rovněž se o tom přesvědčí u velitelů těžkých kulometů a ostatních zbraní umístěných v jeho úseku nebo do něho působících; nemá však právo měnit jejich úkol.

- 722.** Velitel roty dbá, aby obranná sestava zůstala nepříteli co nejdéle utajena. Proto udržuje přísnou kázeň v palbě. Palby daleké provádějí těžké kulomety, a je-li třeba i lehké kulomety, ale jen ty, které velitel roty předem určil. Ostatní zbraně roty mlčí.

Je-li nebezpečí nepřátelského útoku, nařídí pohotovost všem jednotkám v úseku roty a hlásí to veliteli praporu.

Za nepřátelské přípravné palby se jednotky kryjí. Pozorování je však zajištěno nepřetržitě.

Jakmile nepřítel vyrazí k útoku, zaujmou všichni co nejrychleji svá bojová stanoviště, aby palbou všech zbraní do hlavní palebné přehrady odrazili jeho útok.

Hlavní palebná přehrada je spuštěna podle čl. 271.

Útočí-li nepřítel jen na části úseku roty nebo jen v úsecích rot sousedních, zahájí zbraně určené velitelem roty palby do připravených palebných soustředění, nebo je velitel roty sám vyžádá od sousedů a podporujících zbraní.

Jestliže to dovoluje boj, upravuje velitel roty porušený rozvrh palby novým rozdělením úkolů čet a náhradou zbraní. Těžkým kulometům a doprovodným zbraním, jejichž hlavním úkolem je podporovat jeho úsek, má z a b o j e právo dát nový úkol, když to průběh boje vyžaduje.

Vnikne-li nepřítel do postavení roty nebo roty sousední, je povinností všech čet, které na toto místo mohou zasáhnout, aby nepřítele zastavily palbou všech zbraní, kterých nepotřebují k obraně svého úseku. Velitel roty se stará o udržení s o u v i s l o s t i p a l b y, aby nepřítel neměl před sebou nepostřelovanou mezeru, kterou by mohl svůj úspěch rozšířit; ve vhodné chvíli nařídí provést připravený p r o t i ú t o k anebo usnadňuje provedení protiútoku nařízeného velitelem praporu.

Je-li rota neb její část obklíčena, brání se i dozadu, aby svým odporem tříštila úsilí nepřítele a usnadnila jeho odrazení a opětné dobytí ztracených míst obranného postavení.

- 723.** Je-li rota zálohou praporu na hlavním postavení, použije se jí na pásmu středním (bylo-li zřízeno) nebo na pásmu záchytném. Podle úkolu, který jí určil velitel

praporu, rozmístí se buď celá v určeném pásmu, aby před ním vytvořila palebnou přehradu a kladla odpor na místě, nebo je celá pohotově k provedení protiútoků na předvídaná místa, nebo má jednu část rozmístěnou pro obranu určitých míst a druhou část pohotově k provedení protiútoků na předvídaný prostor.

Ve všech těchto případech může se jí též použít k náhradě ztrát v rotách 1. sledu nebo k obsazení příčky nebo k dodání jednotek na přední stráž. Neplní-li úkoly na pozemní cíle, může podle rozkazu velitele praporu částí svých lehkých kulometů konat úkoly protiletadlové.

Ústupový boj.

724. Má-li rota zdržovat nepřítele ústupovým bojem, brání se po určenou dobu na ústupových postaveních. Když na jednom postavení donutila nepřítele, aby se rozvinul, připravil a vyrazil k útoku, přeruší boj a ustoupí přes následující postavení, obsazené jinými jednotkami, na další postavení, kde se znovu připraví k obraně.

Velitel roty nařizuje obranu jednotlivých ústupových postavení podle čl. 713, přerušení boje a ústup podle čl. 725.

Velitel roty umístí rotu tak, aby měla daleký výhled a výstřel a mohla i na menší vzdálenosti výhodně přerušit boj a ustoupit.

Své jednotky rozmístí tak, aby vyvinul na velkou vzdálenost souvislou nebo manévrem palby aspoň zdánlivě souvislou palebnou přehradu, a zároveň je učlení do hloubky, aby zajistil přerušení boje předního sledu, ochranu boků a omezil možný místní úspěch nepřítele. Podle šířky pásma, přehlednosti terénu a důležitosti směrů umístí buď všechny čety vedle sebe a člení je do hloubky, nebo si ponechá jednu četou jako zálohu na důležitém směru. Jednotlivé čety musí znát navzájem svá umístění a úkoly, aby si mohly vypomáhat. Má-li rota obsadit dvě ústupová postavení za sebou, rozdělí na ně své síly podle úkolu a terénu.

Šířka pásma rot v ústupovém boji nemá přesahovat 1500 m

Palbu zahajuje rota na velkou vzdálenost a použije k ní především přidělených doprovodných zbraní a těžkých kulometů.

Když se nepřítel rozvine a vyrazí k útoku, přeruší čety na smluvené znamení velitele roty nebo podle čl. 291 i velitele čety boj a ustoupí určenými cestami tak, aby se dostaly rychle z dosahu nepřátelské palby a nepřekážely jednotkám na dalším postavení v jejich palbě.

V terénu zvláštěm, kde se střídají holé plochy s porosty, může se rota rozmístit šachovitě po družstvech anebo po četách, jež navzájem kryjí své boky palbou, znají přesně svá umístění a své ústupové cesty. Brání se tak dlouho, dokud nepřítel nedojde na malou vzdálenost, a pak ustoupí. Jejich ústup chrání odpory umístěné dále vzadu. Jednotlivé odpory se pak umístí na předem určené čáře, která nesmí být nepřítelem překročena.

Velitel roty řídí boj z místa, odkud může přehlédnout postavení roty nebo aspoň jeho důležitou část. Ustoupí s poslední četou. Pak předjede, aby včas vydal rozkaz pro obranu na novém ústupovém postavení. Udržení styku a spojení zajistí jednoduchými smluvenými znameními a spojkami, které vyšle na příčné cesty směrů ústupu k dodání rozkazů a k shromáždění hlášení.

Na novém postavení se rota připraví k obraně pod ochranou jednotek překročeného postavení.

Ústup.

725. Má-li rota přerušit boj a ustoupit, nařídí velitel roty:

úkol roty (směr a místo, kam má ustoupit);

jednotky roty, podle okolností i přidělené zbraně, které mají chránit přerušení boje, jejich úkoly a umístění;

pořadí, v jakém boj přeruší, a způsob ústupu ostatních jednotek roty (cestu ústupu, nové místo určení, příští úkol);

podporu těžkými kulomety, dělostřelectvem a sousedními jednotkami;
s kterou jednotkou a po které ose ustoupí velitel roty;
zásobování municí, odsun raněných a p.
hodinu.nebo znamení pro začátek přerušení boje.

- 726.** Ustupuje-li rota v noci, ponechá velitel roty v dotyku s nepřítelem zpravidla jen dvě až tři družstva pod velením důstojníka a určí jim způsob jejich činnosti podle čl. 301 a dále, kdy, kudy a kam mají ustoupit. Pro ostatní jednotky roty a přidělené zbraně dá včas vyhledat aneb i označit ústupové cesty až k shromaždišti roty.
- 727.** Ustupuje-li rota ve dne pod tlakem nepřítele, zajistí velitel roty ústup především lehkými a těžkými kulomety (byly-li mu přiděleny) s nutnou obsluhou na místě, kde jsou, nebo dále vzadu, aby umožnil ústup co největšímu počtu mužstva. Snaha velitele roty směřuje k tomu, aby své jednotky dostal rychle a nepozorovaně z dosahu nepřátelské přímé pěchotní palby. Určí svého zástupce, aby v určeném místě shromáždil a do jeho příchodu uvedl do pořádku ustupující části roty. Sám ustoupí, jakmile poslední četa začne ustupovat. Aby zajistil shromáždění roty, vyšle na vhodná místa na ústupové směry různé poddůstojníky, aby jednotlivce shromáždili a odeslali je na určené místo.
- 728.** Je-li roty v záloze praporu použito k ochraně ústupu rot prvního sledu, vytvoří podle rozkazu velitele praporu s těžkými kulomety ústupový sled praporu.
V případech zcela výjimečných, jsou-li okolnosti výhodné, může se jí použít i k provedení protiútoků, aby nepřítel byl zdržen a byly zjednány vhodnější podmínky pro ústup.
- 729.** Když je rota z dosahu nepřátelské přímé palby, řídí velitel roty její ústup podle terénu v takové sestavě, v které by netrpěla nepřátelskou palbou, unikla nepřátelskému pozorování a dala se snadno vést.

HLAVA 4.

OSNOVA TAKTICKÉHO VÝCVIKU.

- 730.** Bojová cvičení roty mají za účel:
cvičit velitele roty;
v rozhodování a dávání krátkých a jasných rozkazů podle úkolu, který dostal;
V usměrňování činnosti čet a ostatních prostředků roty podle vývoje boje;
v užívání čet zálohy, přidělených těžkých kulometů a doprovodných zbraní;
v udržování soudržnosti roty za všech okolností;
v používání velitelského roje a pojítek k uskutečnění rychlého spojení s velitelem praporu, s veliteli čet a podle okolností i s veliteli sousedních rot;
ve vyhledávání zpráv;
vycvičit čety: ve vzájemné spolupráci a součinnosti se zbraněmi rotě přidělenými;
vycvičit větší počet poddůstojníků v úkolu velitele velitelského roje.
- 731.** Podkladem bojového cvičení roty je jednoduchý námět, jehož rámec dovoluje probrat v jednom cvičení jeden anebo dva z níže uvedených předmětů. I při menších počtech roty utvoří velitel roty vždy velitelský roj. Ustanovení čl. 602 o volbě terénu, o denní době, předpokladech a činnosti nepřítele platí obdobně i pro rotu.

Přibližování a zjednání dotyku:

přibližování roty v prvním sledu, v zadním sledu, ve svazu, na křídle; na velké vzdálenosti, v různých širokých pásmech, v různém terénu, ve dne, v noci a v mlze;

zjednání dotyku proti nesouvislým nepřátelským odporům, proti souvislé nepřátelské palbě, bez součinnosti s přezvědnými jednotkami, v součinnosti s nimi.

Při cvičení nutno dbát za p ř i b l i ž o v á n í : na dodržování směru roty, čet, na provádění nařízených změn směrů; na přizpůsobování sestavy roty a tvarů čet terénu podle průzkumu velitele roty, podle možnosti nepřátelského pozorování a palby, podle šířky pásma roty; na umístění přidělených zbraní a jejich průzkumných orgánů v sestavě roty; na postup jednotek roty pásmy postřelovanými dělostřelectvem, dalekou palbou těžkých kulometů nebo zamořenými plynem; na obranu proti nepřátelským obrněným vozidlům a letcům; na udržování styku velitelů čet s velitelem roty.

Při z j e d n á v á n í d o t y k u : na pronikání jednotlivých čet palebného sledu, na včasné použití přidělených zbraní k podpoře čet palebného sledu; na posunování zálohy roty do vhodných směrů a prostorů, na její zasazení do mezer v nepřátelské sestavě k útoku do boků nebo k útoku na vhodné místo.

Útok:

příprava útoku spojeného s překročením anebo vystřídáním jednotek v dotyku, proti nepříteli v slabě opevněném postavení, v postavení silně opevněném, ve vzdáleném východišti útoku, ve východišti útoku na bezpečnostní vzdálenost, zaujetí východiště útoku ve dne a v noci;

vyražení a provedení útoku, podpora bojujících čet za útoku; zesílení palebného sledu; použití zálohy k vyplnění mezery, k ochraně boků, k obchvácení odporu, k zastavení protiútku; znovuvytvoření zálohy velitelem roty;

příprava a provedení útoku s podporou tanků;

rota v záloze praporu za útoku, její postup, zasazení k pokračování v útoku překročením, k útoku do boku vzniklou mezerou, zastavení a odražení protiútku; vyčištění terénu;

útok roty v lese, v noci, v osadě;

útok roty bez podpory dělostřelectva; příprava a provedení výpadu rotou.

Při cvičení nutno zvláště zdůraznit provádění obhlídky a přípravu útoku velitelem roty, vydávání jasných a krátkých rozkazů v terénu, zaujetí východiště útoku ve vhodné sestavě podle šířky pásma a podle vlastností terénu, uspořádání palby, uchování sestavy roty do hloubky, přizpůsobování sestavy roty a tvarů čet průběhu boje, uspořádání jednotek roty po dobytí cíle, udržování styku a spojení a udržení dotyku, při útoku s tanky využití úspěchu jimi dosaženého a pokračování v útoku, i když jsou tanky z boje vyřaděny. Je-li rota v záloze praporu, zdůrazňujeme využívání nepostřelovaných míst pro postup ve vhodné sestavě, udržování styku s velitelem praporu a s prvním sledem, pohotovost roty k zasazení.

Udržení dobytého terénu:

po zjednání dotyku rotou až do překročení jednotkami druhého sledu;

při nařízené zastávce za útoku;

při nezdařeném útoku, za nepřátelského protiútku.

Za těchto cvičení zdůrazňujeme: rychlé uspořádání palby, uspořádání jednotek, úpravu styku, pozorování a spojení, zásobování municí, opatření k udržení dotyku, učlenění sestavy roty do hloubky a úpravu terénu.

Pronásledování:

rotou prvního sledu;

rotou zálohy praporu.

Za těchto cvičení zdůrazňujeme: rychlost jednání k udržení dotyku, sestavu vhodnou pro postup a boj; dodržování směru; opatření k zajištění boků.

Obrana:

rota v postavení předních stráží;
rota v pásmu hlavního odporu;
rota v obraně v lese, v osadě;
rota v záloze praporu na hlavním postavení;
obrana na místě a protiútok;
rota v ohnisku odporu.

V těchto cvičeních dbáme na vytvoření palebné přehrady, před úsekem roty; na využití terénu k palbě a krytu jednotek roty; na členění do hloubky; na úpravu pozorování, styku a spojení; na rozvrh úpravy terénu i proti obrněným vozidlům; na organizaci strážní služby, opatření pro poplach; na opatření pro noc a mlhu; na vypracování náčrtů; na přípravu a vedení obranného boje, na udržení souvislosti palby v úseku roty a se sousedy; na provedení protiútoků; na vystřídání roty.

Ústupový boj:

Při cvičení ústupového boje roty dbáme, aby velitel roty volil na nařízených ústupových postaveních pro úkoly svých jednotek taková místa, která by jim poskytovala největší výkonnost a nejsnadnější ústup; aby rozmístil rotu podle důležitosti ústupových směrů; dále dbáme na vzájemnou podporu čet během boje, na udržování styku a na dodržování ústupových směrů.

Ústup:

ústup roty v noci,
ústup roty pod tlakem nepřítele ve dne.

Při cvičení ústupu roty v dotyku s nepřítelem v noci zdůrazňujeme včasnou přípravu a uspořádání přerušení boje, jeho provedení v naprosté tichosti a udržení normálního ruchu v úseku roty po určitou dobu jednotkami, které byly ponechány v dotyku.

Při cvičení ústupu roty pod tlakem nepřítele ve dne dbáme na zajištění ústupu nejvýkonnějšími palebnými prostředky, umístěnými na vhodných místech; na provedení ústupu roty v souladu s palbami těžkých kulometů, doprovodných zbraní a dělostřelectva, kryjících přerušení boje, na umožnění ústupu zbraním a jednotkám, jež ústup kryly, a na shromáždění roty.

ČÁST XI.

VÝCVIK PRAPORU.

HLAVA 1.

VLASTNOSTI PRAPORU, ÚKOL VELITELE A BOJOVÝCH SLOŽEK PRAPORU.

Stat' 1.

Vlastnosti praporu.

- 732.** Prapor je základní taktická jednotka. Má dostatečné prostředky k vedení úplného pěšího boje. pokud je to možné, zůstává vždy pod velením svého velitele jako celek.
- Počet rot v praporu se nemění, ať jsou ztráty v rotách jakékoliv.

Stat' 2.

Úkoly velitele praporu.

- 733.** Velitel praporu připravuje a vede boj praporu a stará se o podporu prostředky, které jsou mu přiděleny nebo s ním pracují. Je nejnižším velitelem, který upravuje součinnost mezi pěchotou a dělostřelectvem.
- Stanoví manévr praporu, jeho sestavu a úkoly podřízených jednotek. Do boje zasahuje usměrňováním činnosti zasazených rot, palbou kulometné roty a doprovodných zbraní, palbou dělostřelectva přímé podpory a svou zálohou.
- V útočném boji zřizuje palebnou základnu praporu, řídí její činnost a přemísťování a upravuje součinnost palebné základny a dělostřelectva přímé podpory s palebným sledem.
- V obranném boji organizuje rozvrh palby, určuje rotám prostory, které mají bránit, a stanoví jejich činnost za nepřátelského útoku.
- Stará se o vyhledávání zpráv, o zajištění, styk a spojení s nadřízenými, podřízenými, podporujícími zbraněmi a sousedy, o udržení dotyku, o OPÚV., OPL. a o ochranu proti plynům.
- Je-li třeba, utvoří skupení pro zvláštní úkoly, jako jednotky pro výpad, styčné voje, skupiny čističů, nosičů munice, asanační skupiny a p.
- Stará se o zásobování municí, proviantem a jinými potřebami. Hlásí veliteli pluku ztráty a žádá nutná doplnění.

Stat' 3.

Úkoly bojových složek praporu.

Pěší roty.

- 734.** Pěší roty vedou boj praporu podle zásad pro výcvik roty. Kulometná rota praporu, doprovodné zbraně a ostatní prostředky je podporují palbou a umožňují jim splnění jejich úkolů.

Kulometná rota.

- 735.** Kulometná rota je nejmohutnějším prostředkem palby velitele praporu; pojednává o ní předpis »Cvičební řád pro kulometné jednotky pěchoty«.
- Jednotkou palby je družstvo, jehož oba kulomety mají zpravidla jeden společný úkol hlavní a

jeden nebo více úkolů vedlejších. Vyžaduje-li to boj a připouští-li to situace, může velitel družstva plnit jedním kulometem úkol hlavní a druhým jeden z úkolů vedlejších, dokud kulomet plnící hlavní úkol nemá poruchy.

Jednotkou boje je četa. Je třeba, jestliže to taktické požadavky dovolují, aby družstva čtyř byla v boji tak blízko u sebe, aby velitel čety mohl uplatnit svůj vliv na obě družstva.

Je-li kulometná jednotka (četa nebo družstvo) přidělena pěší rotě, je podřízena veliteli této roty.

Za její zásobování municí odpovídá však velitel kulometné roty. Je záhodno, aby též pěší rotě byla vždy přidělena táž kulometná jednotka.

Povinností velitelů kulometných jednotek je, aby za všech okolností, i když nedostali přesný rozkaz, učinili z vlastního popudu všechna opatření, jimiž by přispěli k vyplnění společného úkolu. Za boje jsou těžké kulomety zajištěny svou obsluhou a umístěním v celkové soustavě; nejbližším pěším družstvům náleží ochrana těžkých kulometů za všech okolností.

- 736.** V útočném boji používá velitel praporu kulometné roty zpravidla v celku pod velením jejího velitele. Je-li terén nepřehledný nebo rovný, je-li použito zamlžení, je-li pásmo činnosti široké a vyžaduje-li situace více rychlého postupu než mocné palby, přidělí ji zčásti nebo zcela pěším rotám. Toto rozdělení kulometné roty je vždy jen dočasné a musí přestat ihned, jakmile se změní podmínky, které je opravňovaly.

Kulometná rota usnadňuje svou palbou postup pěších rot, brání výsledkům dosažených jejich postupem a přispívá k jejich využití. Nekoná-li tyto úkoly, může jí být použito k palbě proti letadlům.

Za přibližování je umístěna v sestavě praporu tak, aby mohla rychle zasáhnout k podpoře prvního sledu.

Při zjednávání dotyku podporuje postup pěších rot, chrání jejich boky a zajišťuje dobytá místa.

Za přípravné palby, při vyražení a v průběhu útoku tvoří hlavní složku palebné základny praporu. Nemohou-li těžké kulomety palebné základny zakročit s místa, kde jsou, nerozpakuje se je jich velitel přivést je do palebného sledu.

Velitel kulometné roty je se svým velitelským rojem na místě, odkud může nejlépe řídit její činnost. Je v stálém styku s velitelem praporu. Jeho rozkaz, vypracovaný podle rozkazu velitele praporu, obsahuje úkoly kulometných čet, nařízení o jejich provedení, zásobování municí a ustanovení o styku a spojení s velitelem kulometné roty a s jednotkami, které mají podporovat.

- 737.** V obraně jsou jednotky těžkých kulometů podřízeny veliteli kulometné roty, od něhož dostávají rozkazy. Velitelé kulometných jednotek musí zařídit styk s veliteli pěších jednotek, v jejichž úseku jsou umístěny a v jejichž prospěch působí, aby mohli včas spustit palby před ohrožený úsek. Velitelé úseků, v jejichž prospěch působí, mají právo dát jim během boje úkoly, které boj vyžaduje.

V obraně na široké frontě, v ústupovém boji, nebo přechází-li prapor do obrany v dotyku s nepřítelem, a velitel praporu nemá možnost k jednotnému uspořádání a velení palby, mohou být těžké kulomety přiděleny i velitelům pěších rot, aby jim sami dali úkoly.

Doprovodné zbraně.

- 738.** Má-li velitel praporu doprovodné zbraně, podrží je pod svým velením a určí jim úkol, který mají plnit. Pěším rotám je přidělí jen výjimečně.

Podle jejich vlastností používá jich proti útočné vozbě, k palbě na odpory, proti kterým jsou ostatní zbraně pěchoty neúčinné, k palbě na místa, kterým přikládá důležitost, anebo kam zbraně s plochou drahou střely nemohou působit.

Doprovodné dělostřelectvo.

- 739.** Je-li praporu přiděleno doprovodné dělostřelectvo, používá ho velitel praporu podle ustanovení čl. 48 a 56.

HLAVA 2.

PRAPOR V ÚTOČNÉM BOJI.

Stat' 1.

Přibližování.

- 740.** Pro přibližování vydá velitel praporu rozkaz, který obsahuje:
Zprávy o nepříteli a vlastních jednotkách;
úkol praporu (směr, pásmo činnosti, cíle), posilové prostředky, úkol sousedů;
sestavu praporu, směry rot 1. sledu (třeba-li, i pásma činnosti), jejich úkoly a cíle, místo a úkol kulometné roty a doprovodných zbraní, místo a úkol jednotek 2. sledu;
dobu vyražení nebo překročení určité čáry; zajištění, vyhledávání zpráv, OPÚV., OPL. a ochranu proti plynům;
styk a spojení: SV. praporu a osu přemístění, styk s veliteli rot a se sousedy, pojítka, smluvená znamení a p.;
místo a pohyb bojového trénu, odsuny.
Tento rozkaz doplňuje během postupu.
Je-li prapor v 2. sledu, určí velitel praporu sestavu zpravidla vedoucí rotou a rozstupy i vzdálenostmi mezi rotami.
- 741.** Je-li prapor jako p ř e d v o j , koná přibližování podle čl. 216. V přehledném terénu může dostat pásmo činnosti až 2 km široké.
Podle šířky a přehlednosti přiděleného pásma činnosti dá do prvního sledu jednu nebo obyčejně dvě pěší rotu a zesílí je, je-li třeba, těžkými kulomety. Zbytek praporu a doprovodné zbraně jsou umístěny v druhém sledu praporu podle důležitosti směrů.
Roty prvního sledu postupují podle ustanovení pro výcvik rot. Jednotky druhého sledu se pohybují podle rozkazu velitele praporu za rotami prvního sledu tak, aby využily cest a byly kryty před nepřátelským letectvem a dělostřelectvem. Je-li srážka s nepřítelem možná., přemísťují se posuny tak, aby nebyly napadeny palbou nepřátelské pěchoty zároveň s rotami 1. sledu a byly pohotovы zasáhnout v jejich prospěch anebo zajistit dosaženou čáru. Kulometry a doprovodné zbraně postupují po sledech z palebných (vyčkávacích) postavení na postavení, aby byly s to kdykoli podporovat rotu 1. sledu.
Součinnost s dělostřelectvem určeným k podpoře předvoje zajisti velitel praporu podle čl. 49.
Styk mezi jednotkami je udržován zrakem nebo hlídkami. Odkrytý bok zajišťuje velitel praporu bočním vojem a umístěním jednotek druhého sledu. K získání zpráv vysílá průzkumné hlídky.
Pro OPÚV. zařadí přidělené protipancířové zbraně k čelním rotám nebo na odkrytém boku, na pravděpodobných směrech nájezdu.
Pro OPL. určí palebné jednotky proti letadlům od jednotek 2. sledu.
K ochraně proti plynům vyšle s čelními četami plynovou hlídku, má-li ji přidělenou.
Velitel praporu jde za 1. sledem praporu po ose přemístění, od výhledu k výhledu. Když čelní čety přecházejí z jednoho terénního celku do jiného, předjede na úroveň s nimi, aby sám viděl a

ocenil terén pro další postup. Velitelské družstvo, nedal-li mu úkol vyžadující jeho rozdělení, jde po ose přemístění podle jeho rozkazu.

Spojení s rotami, se sousedy a nadřízeným velitelem udržuje signalisací a spojkami.

742. Je-li prapor jako b o č n ý v o j , řídí se ustanoveními předpisu P-I-3. Jinak jedná obdobně jako prapor v předvoji.

743. Je-li prapor ve v a l n é m v o j i nebo se přibližuje za j e d n o t k a m i v d o t y k u , postupuje tak, aby se skrytě, beze ztrát a s nejmenší námahou dostal do určeného prostoru.

Velitel praporu vede prapor a řídí jeho pohyb postupnými posuny podle rozkazu velitele pluku; jinak se řídí ustanoveními čl. 201.

744. B o j o v ý t r é n postupuje za praporem posuny podle rozkazu velitele praporu.

Stat' 2.

Zjednání dotyku.

745. Když roty prvního sledu narazí na nepřátelské odpory nebo dosáhnou přezvědných jednotek zastavených nepřátelskou pěchotní palbou, podporuje velitel praporu postup rot palbou těžkých kulometů, doprovodných zbraní a dělostřelectva.

Objeví-li se v nepřátelské sestavě mezery, jimiž roty prvního sledu pronikají, zasadí svou zálohu do mezery, aby ji rozšířil.

Je-li odpor souvislý a roty prvního sledu jsou zastaveny, zasadí svou zálohu a provede útok podle čl. 224, aby odpor prolomil anebo jeho hodnotu přezkoušel. Zastaví se jen tehdy, když je k tomu donucen převahou nepřátelské palby, nebo zjistil-li, že by neprorazil, ani kdyby zasadil svou zálohu; pak zajistí terén, jehož dosáhl, jako východiště dalšího útoku. Jinak postupuje bez dalších rozkazů na cíle, jichž má dosáhnout.

Při zjednání dotyku je velitel praporu na takovém místě, odkud nejlépe přehlédne nejdůležitější část svého pásma a odkud může dobře udržovat styk s dělostřelectvem jej podporujícím. Veliteli pluku a sousedním jednotkám hlásí častěji výsledky jichž dosáhl, a zprávy, které získal.

Stat' 3.

Útok.

746. Před útokem provede velitel praporu s veliteli rot a s veliteli podporujících zbraní obhlídku terénu (čl. 130 a 131).

747. Rozkaz velitele praporu pro útok obsahuje:
zprávy o nepříteli a vlastních jednotkách;
úkol praporu (směr útoku, hranice pásma činnosti, cíl), posilové prostředky, úkol sousedů;
úmysl (hlavní nápor, cíle);
sestavu praporu; východiště útoku a jeho zaujetí;
provedení: úkoly rot prvního sledu (směry, cíle, hodinu vyrazení, zastávky), úkoly zálohy;
rozvrh palby kulometné roty, doprovodných zbraní, dělostřelectva;
podporu tanků;
zajištění (styčné voje a p.), vyhledávání zpráv, OPÚV., OPL.;
styk a spojení (SV. a pozorovatelnu praporu, osu přemístění, pojítka, smluvená znamení a p.);
zásobování municí, obvaziště, zásobování proviantem, odsuny, ústroj a p.
Velitel praporu vydává rozkaz vždy, když je to možné, za obhlídky v terénu.

748. Š í ř k a ú t o č n é h o p á s m a praporu při útoku na slabě opevněné postavení je asi 750 m

Obvyklá ú t o č n á s e s t a v a praporu má dvě roty, v prvním sledu a jednu rotu v záloze.

Rota v záloze je umístěna buď za rotou, která vede hlavní nápor, anebo je-li prapor na volném křídle, blíže k tomuto křídlu. Její vzdálenost od rot prvního sledu je různá podle terénu, obvykle asi 400 m. Má být tak daleko, aby netrpěla palbou řízenou na první sled (není-li v krytu za prvním sledem), aby jí terén dovozoval krytý boční přesun a mohla včas zasáhnout na kterékoli části fronty praporu.

Kulometná rota a přidělené doprovodné zbraně vytvoří palebnou základnu praporu; její úkoly a postupné přemísťování řídí podle rozkazu velitele praporu velitel kulometné roty. Není-li pro nevhodný terén možné přestřelování, použije velitel praporu kulometné roty na bocích praporu nebo k prostřelování mezi rotami 1. sledu; v tomto případě ponechá mezi nimi mezeru. Je-li výhodné, aby část těžkých kulometů přidělil rotám 1. sledu. určí jejich umístění a úkoly velitelé těchto rot.

749. Úkoly rot prvního sledu určí velitel praporu směrem a cílem. Pásmo činnosti jim zpravidla neurčuje, zato jim stanoví šířku ve východišti útoku a šířku cílů. Provedení úkolu stanoví jim tím podrobněji, čím více zpráv má o nepřátelských odporech.

Rozvrh palby zbraní palebné základny upravuje podle zvoleného úsilí a podle zásad uvedených v čl. 99-108.

Má-li dělostřelectvo přímé podpory, vyžaduje jeho palby podle čl. 46-54 a 66-69.

750. Velitel praporu je za rotami 1. sledu na pozorovatelně, odkud může sledovat a vést boj. Při svém přemísťování zajistí nepřetržitost spojení podle čl. 154. Velitelské družstvo, není-li rozděleno, je v jeho blízkosti.

751. Rota prvního sledu vyrazí k útoku v určenou hodinu nebo na dané znamení podle ustanovení pro výcvik roty. Kulometná rota, doprovodné zbraně a dělostřelectvo zajišťují jim podporu palbou podle nařízeného rozvrhu palby a podle vlastního pozorování. Velitel praporu sleduje neustále jejich činnost osobním pozorováním a pozorovateli, podle vývoje boje zakročuje palbou palebné základny, dělostřelectva a svou zálohou a podle okolností vyžaduje podporu dělostřelectva od velitele pluku. Jakmile palebný sled postoupí na bezpečnostní vzdálenost, stará se, aby palba palebné základny a dělostřelectva byla přeložena a palebný sled mohl podniknout zteč.

Přemísťování zbraní palebné základny řídí tak, aby palebný sled měl kdykoliv jejich podporu zajištěnu.

Svou zálohu posunuje za boje tam, kde čelní roty nejvíce postupují, aby mohl rychle využít získaného úspěchu a rozšířit jej nebo zabezpečit jejich křídla. Dbá, aby se záloha o své vůli nepřipojila bez naléhavé potřeby k čelním rotám.

Byla-li po vzetí cíle nařízena zastávka, řídí se ustanovením čl. 753. K dalšímu útoku vydá nový rozkaz.

Utrpěly-li jednotky prvního sledu takové ztráty, že na další útok nestačí, obnoví velitel praporu útok tím, že je překročí zálohou (čl. 199, odst. 3). Překročené jednotky přejdou podle jeho rozkazu do zálohy praporu nebo do zálohy velitelů svých rot.

Provádí-li nepřítel protiútok, zastaví jej velitel praporu palbou všech zbraní, kterých může použít, a pak pokračuje ve svém úkolu.

Útok vede od cíle k cíli; na každém doplňuje rozkazy, které vydal, podle vývoje boje.

Jakmile nepřátelský odpor slábne a v jeho se. stavě se objevují mezery, soustředí palbu ve prospěch pronikajících jednotek, a je-li třeba, zasadí svou zálohu, aby rozhodnutí urychlil a nepřítele rozvrátil. Okamžité hlášení situace umožní nadřízeným velitelům, aby jeho úspěchu využili.

Stat' 4.

Útok na silně opevněné postavení.

752. Útok praporu na silně opevněné postavení musí být podporován mohutnými prostředky a být do všech podrobností připraven.

Rozkaz k útoku je podrobný a je zpravidla doplněn náčrty, fotografiemi a p. pro velitele rot, čet i družstev. Obhlídka a ostatní přípravy útoku jsou konány tak, aby útok zůstal nepříteli utajen (čl. 158). Šířka útočného pásma praporu je asi 400 m, hloubka sestavy je obdobná, jak uvedeno v čl. 748. Aby jednotky zálohy mohly uniknout přehradným palbám dělostřelectva, mohou být za určitých podmínek stlačeny ve východišti útoku blíže k jednotkám prvního sledu (čl. 231). Ve východišti útoku se podle okolností provedou opevňovací práce.

Je-li útok prováděn bez podpory tanků, vytvoří dělostřelectvo obvykle pro každou četou palebného sledu po jednom průchodě v drátěných překážkách. Dostal-li velitel praporu zákopníky nebo jednotky ženistů, přidělí je rotám prvního sledu k rozšíření a úpravě průchodu v drátěných překážkách anebo jednotkám čističů pro zvláštní úkony.

Útok začíná obvykle ztečí. Je podporován zpravidla pohyblivou palebnou přehradou a tanky. V hodině určené pro útok vyrazí rotu prvního sledu najednou.

Pro průběh útoku předvídá velitel praporu úplné a metodické čištění dobytých míst. Čištění provádějí jednotky čističů, vybrané z mužstva zálohy praporu nebo pluku a organisované obdobně jako úderná skupení. Jsou vybaveny dostatečným počtem ručních granátů a prostředků k čištění úkrytů. Podle potřeby jsou zesíleny zákopníky nebo ženisty, vybavenými trhavinami. Postupují za palebným sledem a čistí odpory a úkryty, které palebný sled přešel. Vyčištěná místa obsadí ihned jednotky druhého sledu praporu.

Stat' 5.

Udržení dobytého terénu.

753. Při zastávce na dobytém cíli nebo při zastávce vynucené nepřátelským odporem jednají rotu prvního sledu podle ustanovení pro výcvik rot. Velitel praporu zajistí souvislost palby mezi rotami, se sousedy a na místech vhodných pro protiútoky nepříteli; dá úkoly palebné základně a dělostřelectvu přímé podpory, umístí protipancířové zbraně a učlení svou zálohu do hloubky. Stará se o zajištění styku, spojení, pozorování a zásobování municí.

754. Dosáhne-li prapor cíle, na němž je nařízena zastávka, nebo je-li zastaven a má přejít do obrany, určí velitel praporu v dohodě se sousedy a po schválení velitelem pluku průběh pásma hlavního odporu a pásma středního (záchytného), upraví rozvrh palby, zařídí OPÚV. a OPL., učlení sestavu do hloubky a dá rozkaz pro úpravu obranného postavení. Nelze-li pohyby s tím spojené provést za dne, připraví je k provedení v noci. Dělostřelectvu oznámí, kde probíhá přední okraj obranného postavení praporu, a vyžádá si jeho přehradné palby.

755. Velitel praporu dbá o udržení dotyku vlastním pozorováním a doplňováním průzkumné činnosti rot. Přerušuje-li nepřítel dotyk, vyšle ze své zálohy průzkumné hlídky, a třeba-li i celou rotu na větší vzdálenost, aby dotyk udržel. Hlásí o tom veliteli pluku a je s praporem pohotov, aby mohl zahájit pronásledování.

Stat' 6.

Pronásledování.

756. Ustupuje-li nepřítel, nařídí velitel praporu rotám 1. sledu další postup nebo, je-li to rychlejší, nechá je překročit svou zálohou, aby udržel s nepřítelem dotyk.

Rotám prvního sledu přidělí těžké kulomety a podle okolností i doprovodné zbraně, aby mohly jednat rychle a samostatně, a dbá o zajištění jejich boků.

Svou činnost hlásí veliteli pluku a uvědomí o ní dělostřelectvo a sousedy.

Narazí-li prapor při pronásledování na nový odpor, útočí jako při zjednávání dotyku.

Stat' 7.

Prapor v záloze.

757. Praporu v záloze se používá podle ustanovení čl. 199. Postupuje ve tvarech rozčleněných, aby unikl nepřátelskému pozorování a palbě. Velitel praporu je před praporem. Svou činnost provádí podle čl. 201. Umístění a posuny praporu určuje nadřízený velitel.

Těžkých kulometů praporu může být použito, aby chránily boky a podporovaly postup praporů prvního sledu. Je-li však prapor zasazen, postoupí s ním i jeho kulomety.

Má-li prapor provést **p ř e k r o č e n í**, zaujme útočnou sestavu podle terénu za jednotkami v dotyku nebo dále od nich krátce před hodinou stanovenou k útoku, aby se jeho zasazení dalo s překvapením. Velitel praporu chrání překročení těžkými kulomety, které zavčas předsune, a nadřízený velitel zvýšenou činností zasazených jednotek, palbou dělostřelectva, zamlžením a p.

Má-li prapor provést **v y s t ř í d ě n í** jednotek v dotyku, připraví je velitel praporu obhlídkou a provede je se zřetelem na svůj příští úkol.

HLAVA 3.

PRAPOR V OBRANNÉM BOJI.

Stat' 1.

Obrana.

758. Prapor v obraně může být v hlavním postavení a stavět též přední stráž, nebo celý v hlavním postavení, nebo v postavení předních stráží, nebo jako záloha za hlavním postavením.

759. Přechází-li prapor do obrany **v d o t y k u** s nepřítelem, vydá velitel praporu nutná nařízení podle čl. 754.

Přechází-li do obrany **m i m o d o t y k** s nepřítelem, provede velitel praporu s veliteli rot a podporujících zbraní obhlídku terénu (čl. 130 a 132), vydá rozkaz pro obranu a doplní jej náčrt.

760. Rozkaz velitele praporu pro obranu obsahuje:

zprávy o nepříteli a vlastních jednotkách;

úkol praporu (úsek, který má bránit, pásma, která má obsadit, a jejich průběh), posilové prostředky, úkol sousedů;

úmysl velitele praporu (těžiště obrany);

sestavu praporu: rozmístění, hranice úseků a úkoly rot; rozmístění a úkoly posilových prostředků;

rozvrh palby: vnější okraj hlavní palebné přehrady, prostory vnitřních přehrad, palebné úkoly těžkých kulometů do palebných přehrad, pro palby daleké a palebná soustředění, palebné úkoly pěších rot, styk palbou mezi rotami a se sousedy; ustanovení o spuštění a trvání palebné přehrady a jiných paleb; palby doprovodných zbraní a dělostřelectva v úseku praporu;

přípravu protiútoků;

opatření pro zajištění, strážní službu, pozorování a poplach;

chování PS. při nepřátelském útoku, podporu ústupu PS. palbami z hlavního postavení;

OPÚV., OPL. a opatření proti plynům;

úpravu terénu (hlavně opevňovací práce a zastírání);

SV., pozorovatelný praporu a rot, smluvená znamení, pojítka a p.;

úpravu cirkulace, zásobování, zdravotnické služby, a p.

Rozkaz pro obranu tvoří s nařízeními jej doplňujícími obranný plán praporu.

761. Brání-li prapor hlavní postavení v 1. sledu; má zpravidla dvě rot vedle sebe v pásmu hlavního odporu a jednu rotu jako zálohu v pásmu záchytném nebo středním, Je-li zřízeno. Podle přehlednosti terénu může prapor bránit úsek až 1500 m široký. Jsou-li před postavením výhodné přírodní překážky, může být úsek praporu širší.

762. Se zřetelem na zvolené těžiště obrany a na možnosti palby i pozorování určí velitel praporu vnější okraj hlavní palebné přehrady, přední okraj hlavního postavení a průběh obranných pásem, která má bránit.

Je dno tkám těžkých kulometů určí palebné úkoly hlavní a vedlejší (čl. 98, 113 a 114) a prostory pro palebná postavení, jež přesně určí velitel kulometné rot. Ochranu těžkých kulometů, umístěných mimo obranná pásma, zajistí podle potřeby družstvy nebo hloučky od pěších rot.

Rotám 1. sledu určí úseky, hloubku pásma hlavního odporu a úkoly, aby společně s těžkými kulometry utvořily hlavní palebnou přehradu.

Rotě praporeční zálohy dá úkoly podle čl. 199 a 723. Je-li prapor na volném křídle, ponechá si alespoň část zálohy pro úkoly zajištění. Má-li doprovodné zbraně a dělostřelectvo přímé podpory, stanoví jejich palby do palebných přehrad a určí pořadí jejich naléhavosti.

Palebné úkoly, které podřízeným jednotkám přidělil, tvoří s palbami dělostřelectva podporujícího jeho úsek rozvrh palby praporu. Velitel praporu jej uspořádá podle čl. 110 a 132.

763. Má-li se prapor 1. sledu sám zajistit předními strážemi, určí velitel praporu ze své zálohy jednotky, které je postaví, a stanoví jim úkol a chování při nepřátelském útoku. Mají-li přední stráž při nepřátelském útoku ustoupit, určí, na čí rozkaz, jak a kam ustoupí a jak budou podporovány jednotkami z hlavního postavení.

764. Proti obrněným vozidlům nařídí velitel praporu vhodnou úpravu terénu a určí úkoly a umístění protipancířových zbraní podle ustanovení čl. 348.

Proti letadlům určí palebné jednotky od zálohy praporu.

Proti plynům určí znamení pro plynový poplach, nařídí stavbu neprodyšných úkrytů a dbá, aby místa zadržující plyny a málo důležitá nebyla co možná obsazena, ale byla zajištěna palbou.

765. Pro úpravu terénu vydá rozvrh prací, v němž určí, jaké práce mají být rotami provedeny, do které doby, údaje o přidělení náradí, materiálu a specialistů k vedení prací.

766. Stanoviště velitele praporu je určeno velitelem pluku; je za rotami 1. sledu blízko zálohy a pozorovatelný velitele praporu;

Styk s rotami zajišťuje velitel praporu určením jejich SV. a pozorovatelem a vybudováním spojení. Je ve styku s velitelem pluku, s velitelem dělostřeleckého oddílu přímé podpory. a se sousedy. Nemůže-li úsek přehlédnout, volí si pomocnou pozorovatelnu.

767. Při zásobování municí určí místa muničních výdejen, nosiče munice a místo muničních vozů, nebylo-li určeno velitelem pluku.

768. Přesahuje-li úsek praporu šířku 1500 m, zajistí velitel praporu nejprve souvislost hlavní palebné přehrady, pak její hustotu a konečně její hloubku. Je-li třeba, zasadí všechny pěší rot vedle sebe a vybaví je tak, aby mohly samostatně vést boj a členit se do

hloubky.

Je-li úsek praporu tak široký, že velitel praporu nemůže vytvořit souvislou palebnou přehradu, utvoří podle úkolu a terénu na důležitých místech (směrech) odpory oddělené mezerami, které roty střezí. Jednotky zálohy umístí na důležitých místech (směrech), kde jsou pohotově k zesílení pásma odporu, k ochraně boků vytvořením příček, k obraně na místě nebo k provedení protiútoků.

- 769.** Útočí-li nepřítel, je hlavní starostí velitele praporu zachovat hlavní palebné přehradě její souvislost úpravou palebných úkolů, náhradou zničených zbraní a podle okolností i zesílením jednotek 1. sledu jednotkami zálohy. Hodí-li se terén k přestřelování, zasahuje palbami těžkých kulometů, umístěných v hloubce postavení, jejichž palbou může manévrovat.

Vnikne-li nepřítel do postavení, pomáhá velitel praporu příslušnému úseku všemi palebnými prostředky, které do místa vniku mohou působit, aby nepřítele zastavil. Určené jednotky jeho zálohy provedou protiútok podle čl. 274.

- 770.** Je-li předvídáno p ř e s k u p e n í o b r a n n é s e s t a v y (čl. 277), připraví velitel praporu předvídanou sestavu a palby těžkých kulometů, pěších rot a doprovodných zbraní a nařídí, jak bude provedeno, aby zůstalo nepříteli u t a j e n o .

V pásmu hlavního odporu zůstanou zpravidla jen ohniska odporu, šachovitě v terénu rozložená a palbou vzájemně spojená; ta se brání na místě bez pomyšlení na ustup a rozkládají útok nepřítele za podpory těžkých kulometů středního (záchytného) pásma, doprovodných zbraní a dělostřelectva. Počet a složení ohnisek odporu se řídí tím, jaký odpor mají splnit; nemají obsahovat více než 1/3 sil, které pásmo vyklidily.

Jednotky stažené z pásma hlavního odporu buď obsadí podle rozkazu nadřízeného velitele pásmo záchytné nebo střední na předem určených místech, anebo utvoří zálohu nadřízeného velitele. Toto pásmo tvoří pak jádro obrany a je obsazeno hlavními silami praporu. Část jeho těžkých kulometů zesiluje palbu ohnisek odporu a zpomaluje nepřátelský postup, hlavní jejich část vytvoří s jednotkami pěších rot před nově obsazeným pásmem hlavní palebnou přehradu, zesílenou palbou doprovodných zbraní a dělostřelectva.

- 771.** P o s t a v e n í p ř e d n í c h s t r á ž í brání celý prapor tehdy, má-li být po určitou dobu udrženo. Jednotky praporu jsou učleněny do hloubky na sled pozorovací, sled odporu a podle okolností i na zálohu. V přehledném terénu může mít prapor úsek až 3 km široký.

Pro sled pozorovací určí velitel praporu počet, sílu, místo a úkoly polních stráží.

Při rozmisťování jednotek v pásmu odporu se řídí zásadami pro obranu hlavního postavení, se zvláštním zřetelem k čl. 768.

- 772.** Je-li p r a p o r v d r u h é m s l e d u zálohou nadřízeného velitele, může ho být použito k obraně záchytného pásma a k zesílení hlavní palebné přehrady a vnitřních přehrad těžkými kulomety ze záchytného pásma nebo předsunutých stanovišť, k protiútokům nebo obraně důležitých míst za hlavním postavením. Podle úkolu, který má splnit, je buď celý nebo zčásti rozmístěn v záchytném pásmu, nebo je celý nebo zčásti ve vhodném prostoru připraven k provedení protiútku nebo k obsazení určených míst.

Velitel praporu musí připravit provedení různých úkolů obhlídkou terénu a organizační pozorování, styku a spojení. Musí znát obranu praporů prvního sledu a sledovat vývoj nepřátelského útoku.

Stat' 2.

Ústupový boj.

- 773.** Rozkaz velitele praporu pro ústupový boj obsahuje:
zprávy o nepříteli a vlastních jednotkách;

úkol praporu (ústupové pásmo, časové a prostorové vymezení), posilové prostředky, úkol sousedů;

úmysl (těžiště a ústupová postavení pro jeden den);

sestavu praporu, hranice úseků, rozmístění a úkoly rot, rozmístění a úkoly těžkých kulometů a doprovodných zbraní, úkoly dělostřelectva;

zajištění (ochranu boků, styk mezi rotami a se sousedy); opatření proti obrněným vozidlům a letadlům;

úpravu terénu a ničení;

nařízení pro přerušení boje na 1. ústupovém postavení (sílu a složení hlídek ponechaných v dotyku, je-li to nutné; pořadí pro přerušení boje, ústupové cesty, příští úkol a umístění jednotek z 1. postavení);

SV. a pozorovatelný praporu a rot; smluvená znamení, přiděl pojítek, úpravu spojení na jednotlivých postaveních a jeho zrušení;

zásobování municí (muniční výdejny), zásobování proviantem (výdej a spotřebu záložních dávek), obvaziště a odsun raněných.

Tento rozkaz doplňuje velitel praporu novými rozkazy pro obranu, pro přerušení boje a pro ústup jednotek na dalších ústupových postaveních.

- 774.** Šířka pásma činnosti praporu vedoucího ústupový boj se řídí jeho úkolem a terénem. Zpravidla nepřesahuje 3 km. Čím delší dobu je prapor nucen na jednom místě se bránit, tím užší dostane pásmo.

Při rozdělení sil do hloubky se řídí velitel praporu ustanovením čl. 287. Podle úkolu a výhod, které skýtá terén, buď obsadí dvě ústupová postavení za sebou, při čemž dvěma rotami obsadí první a jednou rotou druhé postavení nebo naopak nebo umístí roty vedle sebe, při čemž každá obsadí dvě postavení, nebo obsadí jen jedno postavení většinou sil, při čemž si utvoří ústupový sled, a následující postavení připraví a vytyčí.

V terénu zvláštěm, v němž se střídají holé plochy s porosty a který neskýtá podmínek pro souvislé obsazení, a je-li hloubka prostoru, který smí být nepříteli přenechán, poměrně malá, může být výhodné, rozčlenit prapor do větší hloubky, aby kladl odpor postupně. Dvě roty praporu vytvoří šachovitě rozložené odpory, spojené vzájemně palbou, a jedna rota zůstane v záloze na důležitém směru.

Obě čelní roty vedou pak boj podle čl. 724, odst. 8. Rota zálohy obsadí na směrech, kde nepřítel rychleji proniká, důležitá místa na čáře, která nesmí být nepřítelem překročena, a zachytí tam čelní jednotky.

- 775.** Pro vedení obrany na jednotlivých ústupových postaveních se řídí velitel praporu ustanoveními čl. 288 a 289, pro řízení a provedení jak přerušení boje, tak i ústupu ustanoveními čl. 290 a 291, 293 - 295.

Stat' 3.

Ústup.

- 776.** Má-li prapor ustoupit, nařídí velitel praporu:
- úkol praporu (směr a místo, kam má ustoupit);
 - složení a úkol jednotek, které od rot 1. sledu zůstanou v dotyku; je-li třeba, i složení, úkol a umístění ústupového sledu praporu;
 - pořadí a dobu ústupu jednotek praporu, ústupové cesty, nové místo určení a úkol na tomto místě;
 - rozvrh palby těžkých kulometů, doprovodných zbraní a dělostřelectva pro přerušení boje;

obranu proti útočné vzbě a OPL.;
zajištění soutěsek anebo jiných důležitých míst v týlu nebo boku; ochranu dělostřelectva;
nařízení o ničení;
SV. a osu přemístění velitele praporu a velitelů rot; dobu zrušení spojení;
zásobování municí, odsun raněných.

777. Má-li prapor ustoupit v n o c i , ustoupí nejdříve obvaziště, Vozy a káry praporu, pak jednotky 2. sledu s těžkými kulomety a doprovodnými zbraněmi praporu a pak roty 1. sledu, kromě jednotek ponechaných v dotyku. Sílu a složení těchto jednotek určí velitel praporu podle důležitosti jednotlivých směrů. Každému přímo podřízenému veliteli určí ústupovou cestu a příští místo určení, aby mohli zařídit jejich včasný průzkum.

778. Má-li prapor ustoupit v e d n e p o d t l a k e m n e p ř í t e l e , utvoří velitel praporu z těžkých kulometů, doprovodných zbraní a jednotek 2. sledu ústupový sled, aby jeho palbou a palbou dělostřelectva kryl ústup jednotek prvního sledu, zvláště těch, které nemají za sebou krytých ústupových cest. Vzdálenost tohoto sledu od jednotek 1. sledu nemá přesahovat 1500 m. Je-li to nutné zajistí velitel praporu jednotkami zálohy soutěsky a jiná místa v týlu nebo boku, důležitá pro nerušený ústup, a dělostřelectvu určenému k jeho podpoře přidělí dělostřeleckou záštitu.

Zálohy použije k protiútoků jen výjimečně, na př. když nepřítel vnikl do postavení praporu na malém prostoru, nebo se zmocnil důležitého bodu, z něhož by mohl pozorovat a ohrožovat ústup, nebo pronikl-li na citlivé místo v boku praporu.

Palby těžkých kulometů, doprovodných zbraní a dělostřelectva upraví tak, aby na místech, kde jednotky 1. sledu přerušují dotyk a ustupují, měly zajištěnu převahu palby a nepřítel je nemohl rychle následovat.

Proti obrněným vozidlům dá úkol protipancířovým zbraním a umístí je na citlivých místech ustupujících jednotek.

Pořadí pro ústup jednotek upraví zpravidla tak, že nejprve odešle obvaziště, vozy a káry praporu, potom nařídí ústup rotám 1. sledu a pak jednotkám ústupového sledu, z něhož ponechá částice k udržení dotyku s nepřítelem.

Je-li prapor na volném křídle, umístí svou zálohu, zesílenou zpravidla četou těžkých kulometů, na místě důležitém pro zajištění boku. Po ústupu ostatních jednotek ustoupí tato záloha ve směru jí určeném tak, aby kryla a zajišťovala odchod praporu jako bočný voj.

Mají-li být v úseku praporu provedena ničení ženijními nebo zákopnickými jednotkami, zajistí velitel praporu jejich ochranu.

Telefonní nebo telegrafní vedení nařídí včas svinout anebo přerušit (u permanentního vedení) podle míry ústupu svých jednotek; nejdříve to bude po vydání rozkazu pro ústup.

Velitel praporu setrvá na svém místě dotud, dokud větší část jednotek praporu neustoupila.

Když jednotky praporu jsou z dosahu účinné palby nepřátelského dělostřelectva, což bude zpravidla po překročení zadního voje utvořeného vyšším velitelem, přejde prapor v pochodový proud a odejde krytými cestami na místo určení. Nebyl-li utvořen vyšším velitelem zadní voj, ponechá velitel praporu na vhodném místě jednotku v síle až jedné roty, zesílenou těžkými kulomety, k ochraně svého odchodu; určí jí, jaké úkoly a do kdy má konat a po které ose má ustoupit.

HLAVA 4.

OSNOVA TAKTICKÉHO VÝCVIKU.

779. Bojová cvičení praporu mají být průpravou
v e l i t e l i p r a p o r u :

pro rozhodování, dávání rozkazů a vedení boje jeho jednotky a pro řízení její součinnosti s jinými zbraněmi (dělostřelectvem, útočnou vzbou a p.) prapor podporujícími, podle úkolu, který dostal;

pro použití těžkých kulometů, doprovodných zbraní a zálohy;

pro udržení soudržnosti jednotek praporu, styku mezi jednotkami a se sousedy;

pro řízení zásobování a odsunů za boje;

velitelům rot:

aby svá rozhodnutí v různých situacích činili se zřením na úkol praporu a v duchu úmyslů velitele praporu a znali zvláštní úkoly, které jim v rámci boje praporu mohou připadnout;

aby uměli vyžadovat a využívat paleb, jimiž je velitel praporu podporuje;

aby zvykli vzájemné spolupráci rot mezi sebou a součinností se zbraněmi, které jim velitel praporu přidělil anebo kterými je podporuje;

orgánům pozorování a spojení:

aby znali těžkosti spojení v boji, uvykli rychlému dodávání zpráv a rozkazů a používali k spojení vhodných pojítek;

aby ovládali stanovená nebo smluvená znamení;

aby svá stanoviště volili se zřetelem na svůj úkol a na účinky palby.

780. Cvičení se konají s počátku proti značkaři, později se soupeřstvím.

Při žádném cvičení nezapomínáme na OPÚV., na OPL., na ochranu proti plynům a na úpravu terénu (zvláště na zastírání). Při každém cvičení předpokládáme součinnost s dělostřelectvem alespoň v rozkazech, nezúčastní-li se cvičení svými jednotkami nebo jejich rámci. Konáme je v různém terénu, v různé denní době a za různého počasí.

Velitelské družstvo musí být vždy postaveno. Cvičení v praporu se koná co možná s praporní spojovací četou.

781. Každé cvičení má za podklad jednoduchý námět, jehož rámec dovoluje probrat v jednom cvičení jeden nebo dva z níže uvedených předmětů.

Přibližování a zjednání dotyku:

přibližování praporu v předvoji ve svazu, na křídle, v bočním voji, ve valném voji; na velké vzdálenosti, v různé širokých pásmech;

zjednávaní dotyku proti nesouvislým odporům, proti souvislé nepřátelské palbě, bez součinnosti s přezvědnými jednotkami, v součinnosti s nimi, při střetnutí.

Při přibližování nutno zvláště dbát na udržení směru praporem; na průzkum a zajištění praporu proti pozemním, zvláště proti rychlým jednotkám nepřítele, na obranu proti obrněným vozidlům, proti pozorování a útokům letců, na umístění kulometné rot a doprovodných zbraní v sestavě praporu a na jejich pohotovost k zaujetí palebných stanovišť, na postup jednotek praporu v dělostřelecké palbě nebo v pásmech zamořených plynem, za použití umělého dýmu, na udržování styku a spojení velitelů rot s velitelem praporu, mezi sebou a se sousedy, na organizaci vyhledávání zpráv velitelem praporu.

Při zjednávaní dotyku nutno zvláště dbát na včasnou podporu čelních jednotek prostředky palby velitele praporu (na vytvoření palebné základny praporu, nebo na přidělení částic těžkých kulometu pěším rotám) a palbou dělostřelectva a na včasné rozvinutí pojítek; na posunování zálohy praporu do vhodných směru a prostoru a na její zasazení do útoku praporu na vhodné místo.

Útok:

příprava útoku na čáře dosažené čelními jednotkami praporu (v dosavadním nebo zúženém pásnu), nebo po překročení neb i vystřídání jednotek v dotyku, proti nepříteli v slabě nebo silně opevněném postavení, z východiště útoku vzdáleného nebo na bezpečnostní vzdálenost; umístění

sestavy ve východišti útoku ve dne nebo v noci; organizace palebné základny, podpory dělostřelectva nebo tanků; úprava pozorování a spojení;

vyrazení a provedení útoku, podpora bojujících jednotek velitelem praporu (palebnou základnou, dělostřelectvem), použití zálohy velitelem praporu k zesílení, překročení, využití úspěchu, k vyplnění mezery nebo k ochraně boku, ustavení protiútoku, znovuvytvoření zálohy velitelem praporu;

prapor jako záloha za útoku: postup za prapory 1. sledu, příprava a zasazení do útoku překročením nebo do boku;

příprava a provedení útoku v lese, v noci;

příprava a provedení útoku proti osadě;

útok spojený s přechodem vodního toku.

Při těchto cvičeních nutno zvláště zdůraznit: provádění obhlídky velitele praporu s veliteli rot, s veliteli dělostřelectva a tanků, kteří budou útok praporu podporovat; úmysl velitele praporu (směr hlavního náporu, cíle); přesné a jasné úkoly podřízeným jednotkám a dělostřelectvu (tankům); zaujetí sestavy ve východišti útoku, rozvrh palby pro podporu vyrazení útoku a pro jeho průběh (zbraněmi palebné základny a dělostřelectvem), spolupráci s tanky, obranu proti letadlům a obrněným vozidlům; přemísťování palebné základny, vyžadování dělové palby, vzájemnou souhru rot, postup, pohotovost a užití zálohy praporu, znovu utvoření zálohy, organizaci a udržování styku a spojení s veliteli rot, organizaci pozorování, zásobování a odsunů.

Je-li prapor jako záloha, zdůrazňujeme využívání krytých prostorů pro postup a utajení, udržování spojení velitele praporu s velitelem pluku a s bojujícími jednotkami, pohotovost k zasazení, přípravu a provedení překročení.

Udržení dobytého terénu:

po zjednání dotyku praporem předvoje;

při nařízené zastávce za útoku;

při nezdařeném útoku, za nepřátelského protiútoku.

Za těchto cvičení zdůrazňujeme rychlou úpravu palby prostředků velitele praporu, přezkoušení prvních opatření učiněných veliteli rot, uspořádání jednotek do hloubky, úpravu styku, pozorování, spojení a udržení dotyku.

Pronásledování:

praporem v útoku,

praporem zálohy.

Při těchto cvičeních zdůrazňujeme vhodnost volby směru a sestavy praporu pro postup, rozdělení prostředků palby velitelem praporu, jeho opatření k zajištění boků, vybavení čelních jednotek rychlými pojiťky, hlášení veliteli pluku, uvědomování dělostřelectva a sousedů. Tato cvičení provádíme nejen v přehledném terénu a za dne, ale také v lese a za noci.

Obrana:

prapor v postavení předních stráží;

prapor v 1. sledu na hlavním postavení;

prapor na záchytném pásmu nebo jako záloha za hlavním postavením;

prapor v obraně lesa, osady, vodního toku; prapor v obraně na široké frontě.

V těchto cvičeních zdůrazňujeme volbu těžiště obrany, umístění palby těžkých kulometů, doprovodných zbraní a dělostřelectva podle vlastností těchto zbraní a podle důležitostí míst, členění praporu do hloubky, úpravu pozorování, styku a spojení, rozvrh úpravy terénu, opatření proti plynům, OPÚV., OPL., přípravu předvídaných protiútoků, vystřídání praporu, vypracování náčrtu, vyhledávání zpráv, dočasné vyklizení části postavení PS. před nepřátelským výpadem, zásahy velitele praporu k uchování souvislostí palby, byla-li, porušena, provádění protiútoků.

Ústup a ústupový boj:

ústup praporu ve dne, v noci;

ústupový boj praporu v zadním voji nebo praporu předsunutého.

Při cvičeních ústupu praporu, který je v boji, zdůrazňujeme včasnou přípravu a uspořádání přerušení boje velitelem praporu, jeho zajištění a utajení.

Při cvičeních ústupového boje praporu dbáme na vhodnou volbu ústupových postavení velitelem praporu, na členění praporu do hloubky a na uspořádání jednotek praporu podle důležitostí směrů a podle hloubky prostoru, na organizaci a udržování styku a spojení, na zajištění boků, na OPÚV. a na OPL.

ČÁST XII.

VÝCVIK PLUKU.

HLAVA 1.

VLASTNOSTI PLUKU A ÚKOLY VELITELE PLUKU.

Stat' 1.

Vlastnosti pluku.

- 782.** Pěší pluk je taktická jednotka mající potřebné prostředky k vedení úplného pěšího boje delšího trvání.

Vyššímu veliteli usnadňuje velení a manévr, neboť mu dává možnost tvořit s k u p i n y z různého počtu praporů pěchoty a jednotek ostatních zbraní, jejichž součinnost řídí velitel pěšího pluku.

Počet praporů v pluku se nemění, ať jsou ztráty jakékoliv.

Stat' 2.

Úkoly velitele pluku.

- 783.** Velitel pluku připravuje, zahajuje a vede boj pluku a usměrňuje součinnost jednotek pluk podporujících v dohodě s jejich veliteli.

Podle zamýšleného manévru určuje sestavu pluku, dává úkoly pěším praporům, doprovodným zbraním, technické a spojovací rotě, posilovým prostředkům a dělostřelectvu přímé podpory a vyžaduje podporu dělostřelectvem všeobecné činnosti. Je hlavním činitelem k uspořádání součinnosti pěchoty s dělostřelectvem přímé podpory.

Vydává nařízení pro vyhledávání zpráv, pečuje o styk a spojení s nadřízenými, podřízenými, podporujícími zbraněmi a sousedy a řídí OPÚV., OPL. a ochranu proti plynům.

Stará se o včasné doplnění ztrát osob, zvířat a materiálu a o včasný jich odsun, stanou-li se k boji nezpůsobilými, o zásobování municí, proviantem a p., při čemž předvídá potřeby za boje a podle okolností i na dny příští.

HLAVA 2.

PLUK V ÚTOČNÉM BOJI.

Stat' 1.

Přibližování.

- 784.** Rozkaz velitele pluku pro přibližování obsahuje:
- zprávy o nepříteli a vlastních jednotkách;
 - úkol pluku (směr, hranice pásma činnosti a cíle), posilové prostředky, úkol sousedů;
 - sestavu pluku: prapory 1. sledu, jejich směry, hranice pásem činnosti, úkoly, cíle, posilové prostředky; místo a směr postupu jednotek 2. sledu;
 - dobu vyražení nebo překročení určité čáry, případné zastávky na cílech;

zajištění, vyhledávání zpráv (nebyl-li vydán zvláštní rozkaz), OPÚV., OPL. a ochranu proti plynům;

styk a spojení: SV. a osy přemístění velitele pluku a velitelů praporů, zřízení sběrů zpráv, stanic a ústředí, smluvená znamení a p.;

místo a pohyb bojového trénu, zásobování a odsuny.

Tento rozkaz doplňuje za postupu podle potřeby.

- 785.** Přibližuje-li se pluk v 1. sledu vyšší jednotky proti nepříteli, s nímž není ještě zjednáán dotyk, dá velitel pluku podle šířky pásma jeden nebo dva prapory do prvního sledu a zesílí je podle potřeby posilovými prostředky. Ostatní jednotky učlení do druhého sledu za sebou nebo vedle sebe podle důležitosti směrů.

Doprovodné zbraně, které nepřidělil praporům prvního sledu, řídí ve směru, kde předpokládá jejich použití.

Technické rotý použije k úpravě komunikací pro valný voj, nebo přidělí její zákopnické čety se zřetelem na obtížný terén praporům 1. sledu, nebo ji umístí v 2. sledu, zpravidla v čele praporu 2. sledu.

Spojovací rota přidělí praporům potřebná pojítka z praporních spojovacích čet a jde pohromadě na ose přemístění poblíž velitele pluku, dokud prapory nezačnou zjednávat dotyk.

- 786.** Doba vyrazení nebo překročení určité čáry je zpravidla naříděna vyšším velitelem.

Prapory 1. sledu postupují podle ustanovení pro výcvik praporu. Pohyb jednotek 2. sledu řídí velitel pluku postupnými posuny tak, aby měl vždy volnost libovolně je přemístit a mohl včas zasáhnout ve prospěch praporů prvního sledu.

Dbá, aby byl v přímém styku s dělostřelectvem určeným k jeho podpoře.

- 787.** Je-li pluk na křídle, zajišťuje se bočným vojem podle předpisu P-I-3.

Styk se sousedy zajišťuje velitel pluku hlídkami na příčných komunikacích.

Vyhledávání zpráv řídí podle čl. 146-147. Je-li před plukem SPO. nebo jiné jednotky, zjednáá s nimi styk zpravodajskými orgány. Je-li třeba, vysílá v důležitých směrech průzkumné hlídky nebo převěždný oddíl a přidělí jim plukovní jezdce a potřebná pojítka.

K obraně proti letadlům předsune, je-li třeba, od praporu v 2. sledu palebné jednotky na důležitá místa na dobu přechodu pluku; je-li třeba, zajistí též obranu plukovního trénu proti letadlům.

Na obranu proti obrněným vozidlům přidělí praporům 1. sledu pěchotní kanony nebo také jednotky útočné vozby, má-li je přiděleny.

Na ochranu proti plynům dá úkoly plynovým orgánům podle čl. 440.

- 788.** Velitel pluku jde za 1. sledem po ose přemístění, od pozorovatelný k pozorovatelně podle ustanovení čl. 154. Je-li třeba, zřizuje sběru zpráv.

O spojení se stará určením postupných míst optických stanic (pluku, praporů) a smluvených znamení a organisací pozorovatelské sítě.

- 789.** B o j o v ý t r é n ponechává velitel pluku zpravidla praporům; Pohyb k u c h y ň s k é h o a p r o v i a n t n í h o t r é n u řídí podle předpisu P-I-3.

- 790.** Koná-li pluk přibližování v e v a l n é m v o j i nebo za j e d n o t k a m i v d o t y k u , postupuje v sestavě učleněné tak, aby využil co nejvíce terénu proti nepřátelskému pozorování, hlavně leteckému. Velitel pluku řídí postup pluku podle rozkazů nadřízeného velitele a připravuje jeho případné zasazení. Dbá na blízké zajištění, aktivní OPL. a OPÚV.

Stat' 2.

Zjednání dotyku.

791. Zjednání dotyku provádějí prapory předvoje. Velitel pluku podporuje jejich činnost přidělením doprovodných zbraní, které si za přibližování ponechal, a palbou dělostřelectva, a to především činnost toho praporu, který má úspěch a kde chce podle úkolu, terénu a zpráv o nepříteli proniknout.

Narazí-li prapory 1. sledu na souvislý odpor, který nemohou zdolat, a velitel pluku má volné jednotky, kterých může použít, provede za podpory dělostřelectva na zvoleném prostoru útok, aby proti nepříteli v postavení přezkoušel hodnotu dotyku a v střetném boji se zmocnil důležitých míst.

Jakmile prapory 1. sledu začnou zjednávat dotyk, doplní nařízení pro vyhledávání zpráv, pro styk mezi prapory a se sousedy a pro úplné rozvinutí pojítek.

Stat' 3.

Útok.

792. Velitel pluku vykoná, před útokem s veliteli praporů, doprovodných zbraní a dělostřelectva přímé podpory obhlídku podle čl. 130 a 131.

Obhlídku nařizuje zpravidla v přípravném rozkaze, v němž zároveň nařizuje pohyby a hmotné přípravy, které mají být ihned vykonány.

793. Rozkaz velitele pluku pro útok obsahuje:

zprávy o nepříteli a vlastních jednotkách;

úkol pluku (směr, pásmo činnosti, cíl), posilové prostředky, úkol sousedních jednotek;

úmysl (hlavní nápor, cíle);

sestavu pluku, hranice mezi prapory prvního sledu, východiště útoku a jeho zaujetí; umístění zálohy; přidělení doprovodných zbraní a p. praporům a umístění těch, které si ponechal;

provedení: dobu a podmínky vyražení, úkoly praporů prvního sledu (směry, cíle, vzájemnou součinnost); úkoly jednotek zálohy;

rozvrh palby: za přípravné palby, při postupu na jednotlivé cíle, vzájemnou podporu praporů, palby zbraní; které si velitel ponechal, palby dělostřelectva přímé podpory;

zajištění (styčné voje a p.) a vyhledávání zpráv;

styk a spojení: SV. a osy přemístění velitele pluku a velitelů praporů; zřízení stanic a ústředí, přidělení pojítek, smluvená znamení a p., není-li vydán spojovací rozkaz;

zásobování, umístění obvaziště, odsuny raněných, zajatců a p., výstroj a výzbroj; místo bojového trénu praporů a pluku, místo a pohyby kuchyňského a proviantního trénu.

794. Pluk útočí obvykle s dvěma prapory v prvním sledu. Dostane-li úzké pásmo a má-li trvat jeho úsilí delší dobu, může mít prapory za sebou.

Záloha je umístěna tak, aby mohla zasáhnout ve směru hlavního náporu.

Východiště útoku a jeho zaujetí určuje velitel pluku podle čl. 229-231. Doprovodné zbraně přiděluje zpravidla praporům, hlavně tomu, který vede hlavní nápor.

Dělostřelectvu přímé podpory určí, které oddíly mají podporovat jednotlivé prapory 1. sledu.

Je-li pluk podporován tanky, platí o součinnosti s nimi čl. 324-335.

795. Úkoly jednotek a jejich vzájemnou součinnost určuje velitel pluku podrobně pro útok na první cíl pluku; pro útok na další cíle je udává povšechně a během útoku je doplňuje.

796. Rozvrh palby určuje, které zbraně, kdy a na které cíle se zúčastní přípravné

palby (je-li konána) a které palby budou konat těžké kulometry praporu zálohy a dělostřelectvo přímé podpory při vyražení a během útoku.

Těžkých kulometů praporu zálohy použije zpravidla k podpoře praporu, kterému byl svěřen hlavní nápor, k umlčování zbraní působících ze sousedních úseků do pásma pluku, k palbě na podezřelé prostory a nové cíle v hloubce nepřátelského postavení, a bylo-li mu to nařízeno, též k podpoře sousedů a k palbě proti letadlům.

Dělostřelectvu přímé podpory určuje buď důležitá soustředění a ostatní palby si vyžádají velitelé praporů u velitelů dělostřeleckých oddílů určených k jejich podpoře, nebo sám určuje všechny palby a řídí je podle žádostí velitelů praporů a podle vlastního pozorování, nebylo-li rozvrhem palby jinak stanoveno.

Palbu oddílů všeobecné činnosti vyžaduje prostřednictvím velitele skupiny přímé podpory.

797. **Z a j i š t ě n í** určuje velitel pluku pro zaujetí sestavy ve východišti útoku a k ochraně boků, je-li pluk na křídle, nebo když mezi prapory 1. sledu může za postupu vzniknout mezera. Styk mezi prapory 1. sledu a se sousedy zajišťuje palebnými úkoly praporů nebo styčnými voji (čl. 197).

798. **V y h l e d á v á n í z p r á v** řídí velitel pluku tak, aby měl před útokem i během útoku včas dostatek spolehlivých zpráv a mohl do vývoje boje účinně zasáhnout: Pozorování organizuje určením sítě pozorovatelů a jejich postupným přemísťováním tak, aby mohl nepřetržitě sledovat boj.

799. **S t y k a s p o j e n í** řídí velitel pluku podle ustanovení čl. 154-156.

800. Podle vývoje boje usměrňuje činnost praporů 1. sledu, zasahuje v jejich prospěch palbou dělostřelectva přímé podpory, doprovodných zbraní, pokud si je ponechal, anebo též těžkých kulometů zálohy a vyžaduje palby dělostřelectva všeobecné činnosti. S dělostřelectvem udržuje neustálý styk, **aby mohl jeho palbu zahajovat, překládat anebo zastavovat ve vhodném okamžiku podle potřeb pěchoty.**

Své zálohy používá podle čl. 198-201 a při vedení boje se řídí ustanoveními čl. 202-206.

Stat' 4.

Udržení dobytého terénu.

801. Při zastávce na cíli nebo při zastávce vynucené nepřátelským odporem jednájí prapory prvního sledu podle ustanovení čl. 753. Velitel pluku zasahuje, aby upravil souvislost paleb mezi prapory a sousedy a doplnil palebné přehradu praporů prvního sledu palbami dělostřelectva nebo palbou své palebné základny na důležitá místa, a organizuje OPÚV.; jinak koná všechny přípravy, aby byl co nejdříve hotov pokračovat v útoku.

802. Dosáhl-li pluk cíle, na němž byla nařízena zastávka, nebo byl-li zastaven a má přejít do obrany, určí velitel pluku podle pokynů nadřízeného velitele průběh hlavního postavení, upraví rozvrh palby, organizuje OPÚV., učlení sestavu, zajistí boky, zejména pokročil-li pluk dále než jeho sousedé, a organizuje velení, pozorování, styk a spojení. Nelze-li nutné změny provést ve dne, provede je v noci. Je-li to výhodné, zlepší obranné postavení místními útoky.

Má-li být hlavní postavení dále vzadu, připraví je svou zálohou; první sled ustoupí obvykle v noci a čára palebného sledu se stane postavením předních stráží.

803. O udržení dotyku s nepřítelem se starají především velitelé praporů prvního sledu; Přerušil-li nepřítel dotyk v noci, vyšle za ním velitel pluku. ihned přezvědňový oddíl a učiní opatření, aby buď se záložním praporem nebo s celým plukem mohl na daný rozkaz neprodleně zahájit další postup.

Stat' 5.

Pronásledování.

- 804.** Ustupuje-li nepřítel, pronásledují ho prapory 1. sledu v určených směrech, aniž se řídí jeden podle druhého, aby mu nedaly možnost zachytit se znovu v terénu. Aby snáze zdolaly odpory, na které narazí, přidělí jim velitel pluku prostředky, které má, a dělostřelectvo, pokud to vyšší velitel předvídal. Stará se o zajištění jejich boků a dbá o vhodnou organizaci styku a spojení (předsunutí sběrných zpráv, přidělení vhodných pojítek, jako radiových stanic, jezdců, cyklistů a p.), aby byl často zpravován o situaci. Přidělí jim i zákopnické čety, aby odklízely překážky, opravovaly cesty a p. Sám je co nejvíce vpředu.

Svou zálohu má pohotově, aby ji mohl v pravý čas zasadit a porážku nepřítele dokončit.

HLAVA 3.

PLUK V OBRANNÉM BOJI.

Stat' 1.

Obrana.

- 805.** Pluk brání úsek, který zahrnuje v sobě vždy hlavní postavení a postavení předních stráží. Může být také celý v záloze vyššího velitele za hlavním postavením.
- 806.** Přechází-li pluk do obrany v d o t y k u s nepřitelem, vydá velitel pluku svá nařízení podle čl. 802.
- Přechází-li pluk do obrany m i m o d o t y k s nepřitelem, připraví velitel pluku obranu obhlídkou terénu podle čl. 130 a 132. R o z k a z p r o o b r a n u tvoří s dalšími doplňky o b r a n n ý p l á n pluku.
- 807.** R o z k a z velitele pluku pro obranu obsahuje:
- zprávy o nepříteli a vlastních jednotkách;
 - úkol pluku (hranice úseku), posilové prostředky, úkol sousedů;
 - úmysl (těžiště obrany); určení postavení:
 - přední stráž: pásmo stráží (za dne, za noci),
 - pásmo odporu:
 - hlavní postavení: přední okraj pásma hlavního odporu, pásmo střední, pásmo záchytné, příčky;
 - sestavu pluku a úkoly jednotek: přední stráž: kdo přední stráž dodá a v jaké síle, kdo jím velí, jejích úkol;
 - hlavní postavení: umístění, hranice úseků a úkoly praporů, přidělení posilových prostředků praporům;
 - rozvrh palby:
 - přední stráž: (mají-li klást odpor) palebnou přehradu: kde má ležet, místa, kde má být zvlášť hustá; palby daleké, styk palbou se sousedy;
 - hlavní postavení: přehrady (hlavní palebnou přehradu, vnitřní palebné přehrady), kde mají ležet, kde mají být zvlášť husté, které zbraně z hloubky postavení se jich zúčastní; palebná soustředění, palby daleké, styk a vzájemnou podporu palbou mezi prapory a se sousedy; palebné úkoly doprovodných zbraní;
 - dělostřelectvo: palby před postavení PS., do hlavní palebné přehrady a dovnitř postavení; způsob vyžádání palby;

vedení boje: přední stráž: chování při nepřátelském útoku; mají-li ustoupit, kdy, na čí rozkaz a kudy ustoupí, jak to oznámí dozadu, za jaké podpory;

hlavní postavení: zahájení a trvání jednotlivých palebných přehrad, soustředění a p., připravení protiútku (pravděpodobné směry, prostředky);

OPÚV., OPL. a ochranu proti plynům; vyhledávání zpráv (organizaci pozorování, úkoly pozorovatelů a p., opatření pro udržení dotyku, průzkum, výpady);

rozvrh úpravy terénu, hlavně opevňovacích prací: pracovní rozvrh, pořadí naléhavosti, užití technické roty a přidělených ženistů, řízení prací, skladiště materiálu;

styk a spojení: SV. a pozorovatelný vlastní, podřízených a sousedu, vyslání styčných orgánů, doby hlášení, místa a doby zřízení stanic a ústředí, přiděl pojítek, smluvená znamení a p., není-li vydán spojovací rozkaz;

úpravu cirkulace, zásobování; zdravotnickou službu; odsun zajatců, umístění trénu, poštu.

- 808.** Brání-li pluk hlavní postavení, má zpravidla dva prapory vedle sebe; třetí prapor je v druhém sledu na pásmu záchytném, nebo je zálohou velitele pluku nebo vyššího velitele za hlavním postavením, nebo je na postavení předních stráží.

Podle zvoleného těžiště obrany, podle možností palby a pozorování určí velitel pluku, kde má ležet hlavní palebná přehrada, určí přední okraj pásma hlavního odporu, pásmo střední, je-li zřízeno, pásmo záchytné příčky se zřetelem na palebné přehrad, které chce před nimi uskutečnit.

Podle těžiště a hustoty hlavní palebné přehrad, které chce v jednotlivých místech dosáhnout, přiděluje praporům různé široké úseky, zesiluje je doprovodnými zbraněmi, upravuje palby kulometů zálohy a palby dělostřelectva.

Nemají-li přední stráž úkol odporu, dodávají je prapory prvního sledu; mají-li úkol odporu, dodávají je zpravidla prapory druhého sledu.

Doprovodné zbraně přidělí velitel pluku zpravidla praporům prvního sledu a vliv na ně uplatňuje palebnými úkoly, které si vymíní.

Zákopnických čet používá pro zvláštní práce; je-li třeba, přiděluje je pro určité práce praporům.

- 809.** R o z v r h p a l b y uspořádá podle čl. 110 a 111. Dělostřelectvu přímé podpory určí, které prapory má podporovat a kde mají ležet jeho palby, a určí pořadí jejich naléhavosti. Řídí se při tom ustanovením čl. 58-63.

- 810.** Pro vedení boje určí velitel pluku předním strážím; jak mají daný úkol plnit. Mají-li úkol odporu, určí palby v jejich prospěch; mají-li úkol pozorovat a vzbudit poplach, určí podmínky a ochranu jejich ústupu.

Na hlavním postavení určí podmínky pro zahájení a trvání jednotlivých palebných přehrad, soustředění a jiných paleb.

Protiútoky připraví tím, že určí, za jakých podmínek a kým budou provedeny a kdo a kam je bude podporovat.

Obranný boj vede podle zásad uvedených v čl. 268-274.

- 811.** OPÚV. řídí podle ustanovení čl. 342 - 346 a 348.

OPL. určuje podle ustanovení čl. 349 - 356.

Na ochranu proti plynům určí úkoly plynovým orgánům, znamení pro poplach a stará se o stavbu neprodyšných úkrytů.

- 812.** Vyhledávání zpráv řídí velitel pluku z p r a v o d a j s k ý m r o z k a z e m (čl. 147). Provádění průzkumu a výpadů (čl. 445) nařizuje zvláštními rozkazy.

Jestliže nepřítel přerušuje dotyk, vysílá velitel pluku jednotky k udržení dotyku a zpravuje o

tom nadřízeného velitele a dělostřelectvo.

- 813.** V rozvrhu úpravy terénu a hlavně opevňovacích prací určuje práce, které mají prapory provést, stanoví pořadí naléhavosti, dobu, do které mají být práce hotovy, pro práce odborné přiděluje praporům zákopníky a ženisty, jsou-li mu přiděleni, rozděluje náčiní a materiál a podle okolností zřídí i skladiště materiálu; určí opevňovací práce pro velitelství a určí jednotky, které je provedou; nařídí, je-li třeba, stavbu komunikací, zvláštní zastírací práce a ničení.
- 814.** Stanoviště velitele pluku je určeno nadřízeným velitelem; je za prapory 1. sledu v blízkosti zálohy a pozorovatelný; tu si velitel volí podle čl. 140, odst. 3 a podle potřeby si volí i pozorovatelnou pomocnou. Udrží bezpečné spojení s podřízenými jednotkami a dělostřelectvem přímé podpory. Spojení nařizuje zpravidla s p o j o v a c í m rozkazem.
- 815.** Zásobování, odsuny a p. provádí velitel pluku podle předpisu P-I-3.
Trvá-li obrana delší dobu, nařizuje vystřídání praporů 1. sledu praporem zálohy podle čl. 278-281.
- 816.** Velitel pluku zasahuje do boje palbou zbraní, které si ponechal, palbou dělostřelectva a zálohou.
Zálohy použije k zesílení praporu, který již vyčerpal svou zálohu, k obsazení záchytného pásma nebo přiček a k protiútku.
- 817.** Je-li předvídáno přeskupení obranné sestavy podle čl. 277, připraví je velitel pluku obdobně, jak stanoveno v čl. 770. V rozkaze vymezí sílu jednotek ponechaných vpředu, určí uspořádání sestavy na pásmu, kde má být kladen hlavní odpor, umístění záloh, rozvrh palby a podmínky, za jakých má být přeskupení provedeno.
- 818.** Je-li pluk v záloze vyššího velitele, může ho být použito k zesílení záchytného pásma nebo k protiútku nebo také k vytvoření záloh velitelů úseků. Velitel pluku připraví tato použití s podřízenými veliteli.

Stat' 2.

Ústupový boj.

- 819.** Má-li pluk vést ústupový boj v rámci vyšší jednotky, jako zadní voj nebo předsunutá skupina, mající získat čas a prostor pro valný voj vyšší jednotky, řídí velitel pluku svou činnost podle zásad uvedených v čl. 283 - 295. Tato činnost záleží hlavně:
- ve volbě ústupových postavení a v rozdělení sil na každém z nich podle důležitosti směrů a podle vlastností terénu;
 - v stanovení úkolu dělostřelectvu a ostatním zbraním pěchotu podporujícím;
 - v opatřeních pro zajištění boků;
 - v opatřeních pro úpravu pozorování, styku a spojení;
 - v zásobování municí a v odsunu raněných.
- Při volbě ústupových postavení a při rozdělení sil se řídí ustanoveními čl. 286 a 287.
Úkoly dělostřelectva nařizuje podle čl. 64 pro každé ústupové postavení.
Má-li přiděleno jezdeckto, použije ho podle čl. 81.
O použití jednotek útočné vozby pojednávají čl. 317, 337, 339-341.
Zajištění boků upravuje úkoly pro udržení styku mezi jednotkami a se sousedy, nebo utvořením styčných vojů; je-li pluk na křídle, utvořením bočního voje.
- Dbá, aby pozorovací a spojovací síť byla vybavena rychlými pojítky (optickými, radiem, jezdci a p.), aby měl zajištěno rychlé a včasné dodávání zpráv. Sám je v nejdůležitějším směru na pozorovatelně, odkud může dobře sledovat boj.

K zásobování municí zřídí pro jednotlivá postavení muniční výdejny, aby si jednotky mohly z nich při obsazování oněch postavení vždy znovu municí doplnit. Pro rychlý odsun raněných přidělí praporům vozy.

Stat' 3.

Ústup.

820. Má-li pluk ustoupit, řídí se velitel pluku ustanoveními čl. 296-308.

Při ústupu v n o c i určí velitel pluku sílu a úkoly jednotek, které mají být ponechány v dotyku, neb i jednotek ponechaných vzadu na důležitých místech k zajištění ústupu, poradí a cesty ústupu podřízených jednotek, v kterou dobu mají začít ustupovat, kdy mají určitým místem projít a kde se mají shromáždit. Na oklamání nepřítele může, když je to odůvodněno, nařídít provedení výpadů; nikdo z výpadevých jednotek nesmí však vědět o zamýšleném ústupu. Pro shromáždění pluku po ústupu určí příslušné orgány a vyše je včas na vhodná místa, aby vyčkali příchodu jednotek, dodali jim rozkazy a za:vedli je na určená místa.

Při ústupu v e d n e usnadňuje velitel pluku ústup praporů prvního sledu palbou těžkých kulometů a doprovodných zbraní, které má po ruce, a palbou dělostřelectva přímé podpory na místa, kde chce nepřítele dočasně zastavit. a přerušení boje čelním jednotkám usnadnit; svou zálohou obsadí výhodná místa, aby kryl jejich ústup. Výjimečně, je-li to nutné, použije zálohy k protiútku, aby zjednal výhodnější podmínky pro ústup.

HLAVA 4.

OSNOVA TAKTICKÉHO VÝCVIKU.

821. Bojová cvičení pluku mají být průpravou v e l i t e l i p l u k u pro vedení boje jeho jednotky.

pro řízení součinnosti s jinými zbraněmi a pro použití velitelských orgánů, doprovodných zbraní a spojovací i technické rot;

v e l i t e l ů m p r a p o r ů pro součinnost navzájem a se zbraněmi, orgány a službami, jež má velitel pluku k dispozici.

Cvičení se konají zpravidla se soupeřstvím.

Každé cvičení musí být dobře připraveno. Cvičení se provádějí v různém terénu, v různé denní době a za různého počasí. Musí být při nich vždy pamatováno na součinnost s dělostřelectvem, OPÚV., OPL., na ochranu proti plynům, a když je toho třeba a je to vhodné, též na součinnost s letectvem, jezdeckem a útočnou vzbou.

Některá cvičení je nutno spojit s cvičeními v zdravotnické službě, v zásobování municí a proviantem. Jiná cvičení je nutno provést jako cvičení spojovací.

Cvičení mají obsahovat určitý bojový podnik a zahrnovat v sobě na př.: přibližování a zjednání dotyku; útok a udržení dobytého terénu nebo pronásledování; útok na křídle a zajištění boku; překročení a útok s tanky na opevněné postavení; využití úspěchu, s přechodem přes vodní tok; obranu, přeskupení sestavy; pluk jako zadní voj, ústup v noci a ve dne; pluk jako zálohu, přesun v noci, vystřídání, přípravu a vyrazení útoku; spojovací cvičení pluku za přibližování, zjednávání dotyku, za útoku a v ústupovém boji a p.